

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη
Φορολογική, Λογιστική και Χρηματοοικονομική
Διοίκηση Στρατηγικών Αποφάσεων

**Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
στη Φορολογική Λογιστική και Χρηματοοικονομική Διοίκηση
Στρατηγικών Αποφάσεων**

Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων

Διπλωματική Εργασία

**«Ταμείο Ανεργίας ή Επιδοτούμενη Απασχόληση;
Μελέτη Περίπτωσης ΟΑΕΔ Γιαννιτσών.»**

της

Αναστασίας, Σαρόγλου του Πέτρου

Επιβλέπων Καθηγητής : Καραγιώργος Θεοφάνης

**Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος
στη Φορολογική Λογιστική και Χρηματοοικονομική Διοίκηση Στρατηγικών
Αποφάσεων**

Σεπτέμβριος 2022

«Ευχαριστίες»

Για την συγγραφή της παρούσας εργασίας αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω όλους όσους συνέβαλαν στην προσπάθειά μου και με στήριξαν συναισθηματικά. Θέλω να ευχαριστήσω την οικογένειά μου για την υπομονή και την εμπιστοσύνη που μου παρείχαν, αλλά και την αμέριστη και ανιδιοτελή αγάπη και ηθική υποστήριξη τους έως το πέρας της εργασίας μου.

Στην προσπάθειά μου αυτή δεν μπορώ να μην ευχαριστήσω θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή μου, κύριο Καραγιώργο Θεοφάνη, που αποτέλεσε το βασικό μου έναυσμα και χωρίς τη συμβολή του οποίου το αποτέλεσμα δε θα ήταν το ίδιο. Οι υποδείξεις του, οι παρατηρήσεις του και η καθοδήγηση του συνετέλεσαν αποφασιστικά αλλά και καθοριστικά στην ολοκλήρωση της εργασίας.

Παράλληλα θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους καθηγητές μου και γενικότερα το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων Πανεπιστημίου Μακεδονίας για τη συμβολή τους στον εμπλουτισμό πολύτιμων και επιστημονικών γνώσεων που αποκόμισα από τη φοίτησή μου στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Φορολογική, Λογιστική και Χρηματοοικονομική Διοίκηση Στρατηγικών Αποφάσεων και για τη γενικότερη εμπειρία που έζησα. Ένας στόχος ζωής, ο συνδυασμός του αντικειμένου των Μαθηματικών με τον κλάδο των Οικονομικών επιστημών επιτεύχθηκε.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Από τα μέσα της δεκαετίας του 1970 και έπειτα, η ανεργία αποτέλεσε και αποτελεί ένα από τα πλέον σημαντικά προβλήματα που έχουν να αντιμετωπίσουν οι οικονομίες. Οι κυβερνήσεις, για την αντιμετώπισή της, χρησιμοποιούν μία πληθώρα εργαλείων μεταξύ των οποίων, μακροοικονομικές και μικροοικονομικές ρυθμίσεις. Οι πολιτικές αυτές απασχόλησης, άλλοτε στοχεύουν στο να διαχειριστούν τις συνέπειες της ανεργίας (παθητικές πολιτικές απασχόλησης) μέσω των επιδομάτων ανεργίας, και άλλοτε να αντιμετωπίσουν τις αιτίες που την προκαλούν (ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης). Οι ενεργητικές πολιτικές αναφέρονται σε προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης των ανέργων, σε προγράμματα επιδότησης των εργοδοτών για την απασχόληση ανέργων και στην επιδότηση των ανέργων για να δημιουργήσουν την δική τους ατομική επιχείρηση. Στο «οπλοστάσιο» των εν λόγω πολιτικών, φορέας υλοποίησης είναι ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας. Η τοπική κοινωνία με τη σειρά της μέσω των διαφόρων κοινωνικών της δομών, οφείλει να συμμετέχει ενεργά στη διαδικασία αντιμετώπισης της ανεργίας και προώθησης της απασχόλησης. Για το λόγο αυτό δεν αρκεί απλά μία δέσμη ασύνδετων μεταξύ τους πολιτικών. Απαιτείται μια συντονισμένη πολιτική που να προωθείται μέσω ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για την στοχευμένη αντιμετώπιση των αναγκών και ιδιαιτεροτήτων της τοπικής κοινωνίας και των μελών της. Οι εν λόγω παράγοντες προσέλκυσαν το ερευνητικό ενδιαφέρον της ερευνήτριας για την διεκπεραίωση της παρούσας διπλωματικής εργασίας. Σκοπός λοιπόν της εργασίας είναι αφενός η διερεύνηση και ανάλυση δεδομένων της υφιστάμενης κατάστασης των ανέργων των Γιαννιτσών Νομού Πέλλας, και αφετέρου η ενημέρωση και διαπίστωση της χρησιμότητας και της επίδρασης τόσο των επιδομάτων ανεργίας όσο και των επιδοτούμενων προγραμμάτων απασχόλησης μέσα από την κριτική επισκόπηση της βιβλιογραφίας. Η εν λόγω διπλωματική εργασία αναπτύχθηκε με την παραγωγική μέθοδο μέσα από την συλλογή δευτερογενών δεδομένων της διεθνής βιβλιογραφίας και στην συνέχεια με την συλλογή πρωτογενών δεδομένων με την μέθοδο της απλής τυχαίας δειγματοληψίας κάνοντας χρήση ενός αυστηρά δομημένου ερωτηματολογίου με τη βοήθεια του οποίου εξήχθησαν κάποια συμπεράσματα τα οποία αξιολογήθηκαν.

Λέξεις Κλειδιά: ανεργία, ΟΑΕΔ, πολιτικές απασχόλησης, ταμείο ανεργίας, επιδοτούμενα προγράμματα απασχόλησης

ABSTRACT

Since the mid-1970s, unemployment has been and continues to be one of the most important problems facing economies. Governments, to deal with it, use a multitude of tools, including macroeconomic and microeconomic regulations. These employment policies sometimes aim to manage the consequences of unemployment (passive employment policies) through unemployment benefits, and sometimes to deal with the causes that cause it (active employment policies). Active policies refer to vocational training programs for the unemployed, subsidy programs for employers to employ the unemployed, and subsidies for the unemployed to set up their own business. In the "arsenal" of these policies, the implementing body is the Labor Force Employment Organization (O.A.E.D.) under the supervision of the Ministry of Labour. The local community, in turn, through its various social structures, must actively participate in the process of dealing with unemployment and promoting employment. For this reason, a bunch of unrelated policies is not enough. A coordinated policy is required that is promoted through integrated interventions to target the needs and specificities of the local community and its members. These factors attracted the research interest of the researcher for the completion of this dissertation. Therefore, the purpose of this work is, on the one hand, to investigate and analyze data on the current situation of the unemployed in Giannitsa, Pella Prefecture, and on the other hand, to inform and ascertain the usefulness and effect of both unemployment benefits and subsidized employment programs through a critical review of the literature. This dissertation was developed with the productive method through the collection of secondary data from the international literature and then with the collection of primary data with the method of simple random sampling using a strictly structured questionnaire with the help of which some conclusions were drawn which were evaluated.

Keywords: unemployment, OAED, employment policies, unemployment benefit, subsidized employment programs

Πίνακας Περιεχομένων

Ευχαριστίες.....	ii
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	iii
ABSTRACT	iv
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΩΝ	viii
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ/ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	xi
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο - ΑΝΕΡΓΙΑ	1
1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1.1.1 Αναγκαιότητα – Συνεισφορά Διπλωματικής Εργασίας.....	2
1.1.2 Σκοπός Διπλωματικής Εργασίας.....	3
1.1.3 Διάρθρωση Διπλωματικής Εργασίας.....	4
1.2 ΟΡΙΣΜΟΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ	5
1.3 ΕΙΔΗ ΑΝΕΡΓΙΑΣ	9
1.3.1 Διάκριση βάσει των αιτιών που την προκαλούν.....	9
1.3.2 Διάκριση βάσει των αιτιών που την προκαλούν.....	9
1.3.2.1 Εποχιακή Ανεργία (seasonal unemployment)	10
1.3.2.2 Ανεργία τριβής (frictional unemployment)	10
1.3.2.3 Διαρθρωτική ή Χρόνια Ανεργία (structural unemployment)	12
1.3.2.4 Κεϋνσιανή / Κυκλική Ανεργία.....	14
1.3.2.5 Καλυμμένη Ανεργία	14
1.3.2.6 Τεχνολογική Ανεργία (technological unemployment).....	15
1.3.3 Διάκριση βάσει την διάρκειά της.....	15
1.4 ΜΕΤΡΗΣΗ ΑΝΕΡΓΙΑΣ	16
1.5 ΑΙΤΙΕΣ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ	17
1.6 ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ-ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ	19
1.7 ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ.....	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο - ΑΝΕΡΓΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	23
2.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ.	23
2.2 ΑΝΕΡΓΙΑ ΚΑΙ ΠΑΝΔΗΜΙΑ COVID-19.....	30
2.3 ΑΝΕΡΓΙΑ ΑΝΑ ΦΥΛΟ.....	36
2.4 ΑΝΕΡΓΙΑ ΑΝΑ ΗΛΙΚΙΑ.....	40
2.5 ΑΝΕΡΓΙΑ ΑΝΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ.....	45
2.6 ΑΝΕΡΓΙΑ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΕΥΡΩΠΗΣ.....	49

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο – ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ / ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΟΑΕΔ	54
3.1 ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΟΑΕΔ.....	54
3.2 ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΟΑΕΔ.....	55
3.3 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΟΑΕΔ.....	56
3.3.1 Υπηρεσίες Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης / Ε - Υπηρεσίες.....	56
3.4 ΠΑΘΗΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	59
3.4.1 ΤΑΜΕΙΟ / ΕΠΙΔΟΜΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ.....	61
3.4.1.1 Καταβολή και Διάρκεια επιδόματος.....	62
3.4.1.2 Δικαιολογητικά επιδότησης	65
3.4.1.3 Αναστολή επιδότησης ανεργίας.....	67
3.4.1.4 Διακοπή επιδόματος	68
3.4.1.5 Επίδομα- Ε.Ε.....	69
3.5 ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΔΕΛΤΙΟΥ ΑΝΕΡΓΙΑΣ.....	69
3.6 ΔΙΑΓΡΑΦΗ ΔΕΛΤΙΟΥ ΑΝΕΡΓΙΑΣ.....	70
3.7 ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	70
3.7.1 Εφαρμογή Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης.....	74
3.7.2 Προϋποθέσεις των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης.....	75
3.7.3 Οφέλη των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης.....	75
3.7.4 Μειονεκτήματα των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης.....	78
3.7.5 Επίδραση των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης στη μείωση της Ανεργίας.....	79
3.7.6 Επιδοτούμενα Προγράμματα Απασχόλησης.....	81
3.8 ΟΑΕΔ ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ	86
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο – ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ	90
4.1 Σκοπός και Στόχοι.....	90
4.2 Το δείγμα / Διαδικασία δειγματοληψίας.....	91
4.3 Μεθοδολογία Έρευνας.....	94
4.3.1 Δομή Ερωτηματολογίου.....	95
4.4 Μέθοδος Ανάλυσης Δεδομένων.....	95
4.5 Περιορισμοί της Έρευνας.....	99
4.6 Ηθική και Δεοντολογία της Έρευνας.....	100

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ.....	101
5.1 Πίνακας Συχνοτήτων μετά τις Απαντήσεις του Ερωτηματολογίου.....	101
5.1.1 Ανάλυση Δημογραφικών Χαρακτηριστικών.....	101
5.1.1.1 Φύλο.....	102
5.1.1.2 Ηλικία.....	103
5.1.1.3 Οικογενειακή Κατάσταση.....	104
5.1.1.4 Εκπαιδευτικό επίπεδο.....	105
5.1.1.5 Γνώση Ξένης Γλώσσας.....	107
5.1.1.6 Χειρισμός Η/Υ.....	108
5.1.2 Ανάλυση Στοιχείων Απασχόλησης.....	109
5.1.2.1 Εργασιακή Κατάσταση του ανέργου την τρέχουσα περίοδο.....	109
5.1.2.2 Ο λόγος που δεν εργάζεται ο άνεργος.....	110
5.1.2.3 Χρονικό Διάστημα Ανεργίας.....	112
5.1.2.4 Σημαντικότερος λόγος μη εύρεσης εργασίας.....	113
5.1.2.5 Παράγοντας που επηρεάζει περισσότερο αρνητικά στην εύρεση εργασίας.....	114
5.1.3 Ταμείο Ανεργίας - Επιδότηση Ανεργίας.....	116
5.1.3.1 Λήψη Ταμείου Ανεργίας.....	116
5.1.3.2 Εξάντληση της χρονικής περιόδου του Ταμείου Ανεργίας.....	117
5.1.3.3 Απόρριψη Θέσης Επιδοτούμενης Απασχόλησης.....	120
5.1.3.4 Οικονομική Αυτάρκεια του Ταμείου Ανεργίας.....	121
5.1.3.5 Επάρκεια Χρονικής Διάρκειας Ταμείου Ανεργίας για Αναζήτηση Εργασίας.....	123
5.1.3.6 Επιρροή του Ύψους Επιδόματος στην Αποδοχή Θέσης Εργασίας.....	125
5.1.3.7 Το Ταμείο Ανεργίας Αποτελεί Αντικίνητρο Αναζήτησης Εργασίας.....	126
5.1.3.8 Η Συμβολή του Ταμείου Ανεργίας στη Μείωση της Ανεργίας.....	129
5.1.3.9 Οι Παράγοντες ηλικία, χρόνος ανεργίας, οικογενειακή κατάσταση κτλ. Θα Πρέπει να Λαμβάνονται Υπόψη για την Χορήγηση και την Διάρκεια των Επιδομάτων Ανεργίας.....	130
5.1.4 Επιδοτούμενα Προγράμματα Απασχόλησης – Εργασίας.....	133
5.1.4.1 Συμμετοχή σε Επιδοτούμενο Πρόγραμμα Απασχόλησης.....	133
5.1.4.2 Διατήρηση Θέσης Εργασίας μετά το Πέρασ του Προγράμματος.....	134
5.1.4.3 Ικανοποίηση Συμμετοχής στο Επιδοτούμενο Πρόγραμμα και Ανανέωση Σύμβασης εάν είχε ζητηθεί.....	136

5.1.4.4 Κίνητρο Συμμετοχής στο Πρόγραμμα πέρα από την Οικονομική Ενίσχυση αποτέλεσε και η Εργασιακή Εμπειρία.....	138
5.1.4.5 Το Ύψος του Εισοδήματος Κίνητρο Συμμετοχής στο Επιδοτούμενο Πρόγραμμα Απασχόλησης.....	140
5.1.4.6 Η Λήξη του Επιδόματος του Ταμείου Ανεργίας Κίνητρο Συμμετοχής στο Επιδοτούμενο Πρόγραμμα Απασχόλησης.....	142
5.1.4.7 Η Εύνοια των Προγραμμάτων Επιδοτούμενης Απασχόλησης σε Συγκεκριμένες Κατηγορίες Ανέργων.....	145
5.1.4.8 Η Συμβολή των Επιδοτούμενων Προγραμμάτων Απασχόλησης στην Καταπολέμηση της Ανεργίας.....	146
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	149
6.1 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	149
6.2 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	155
6.3 ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ.....	158
6.4 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ.....	160
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	161
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α.....	165

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΩΝ

<u>Εικόνα 1.1</u> : Γράφημα οικονομικής ανάλυσης του πληθυσμού.....	7
<u>Εικόνα 3.1</u> : Μηνιαίο επίδομα ανεργίας.....	62
<u>Εικόνα 2.2</u> : Υπολογισμός μηνιαίου επιδόματος ανεργίας.....	63
<u>Εικόνα 3.3</u> : Προϋποθέσεις και διάρκεια επιδότησης.....	64
<u>Πίνακας 1.1</u> : Είδη ανεργίας ανά διάρκεια.....	16
<u>Πίνακας 2.1</u> : Απασχολούμενοι, Άνεργοι, Οικονομικά Μη Ενεργοί και Ποσοστό Ανεργίας Μάρτιος 2020 - Δεκέμβριος 2020.....	31
<u>Πίνακας 2.2</u> : Απασχολούμενοι, Άνεργοι, Οικονομικά Μη Ενεργοί και Ποσοστό Ανεργίας Οκτώβριος 2021.....	35
<u>Πίνακας 2.3</u> : Ποσοστό ανεργίας και αριθμός ανέργων ανά φύλο το 2020.....	38
<u>Πίνακας 2.4</u> : Ποσοστό ανεργίας ανά φύλο το 2021.....	39
<u>Πίνακας 2.5</u> : Ποσοστά ανεργίας ανά ηλικιακή ομάδα τα έτη 2010 – 2020.....	41
<u>Πίνακας 2.6</u> : Ποσοστά ανεργίας ανά ηλικιακή ομάδα μετά την πανδημία.....	43
<u>Πίνακας 2.7</u> : Άνεργοι και ποσοστά ανεργίας ανά εκπαιδευτικό επίπεδο, 2018–2021...48	
<u>Πίνακας 2.8</u> : Ποσοστά ανεργίας χωρών της ΕΕ, 2000 – 2010.....	49
<u>Πίνακας 2.9</u> : Ποσοστά ανεργίας χωρών της ΕΕ, 2011 – 2021.....	51
<u>Πίνακας 2.10</u> : Ποσοστά ανεργίας νέων '15-24 ετών' στην Ελλάδα σε σχέση με χώρες της ΕΕ, 2003 – 2012.....	52
<u>Πίνακας 3.1</u> : Αρμοδιότητες των υπηρεσιών του ΟΑΕΔ.....	55
<u>Πίνακας 3.2</u> : Εγγεγραμμένοι άνεργοι και επιδοτούμενοι άνεργοι ανά φύλο, Ιανουάριος 2022.	66
<u>Πίνακας 3.3</u> : Μεταβολές Εγγεγραμμένων (αναζητούντων και μη αναζητούντων εργασία) και επιδοτούμενων ανέργων κατά έτος : 2021 , 2022.	67
<u>Πίνακας 3.4</u> : ΑΕΠ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή ενότητα, 2010 - 2016 (σε εκ. €).....	87
<u>Πίνακας 3.5</u> : Εγγεγραμμένοι άνεργοι του μόνιμου πληθυσμού του Νομού Πέλλας και ποσοστό ανεργίας τα έτη 2018 – 2021.....	89
<u>Πίνακας 3.6</u> : Προσλήψεις, Απολύσεις, Νέες θέσεις τα έτη 2018 – 2020.....	89
<u>Πίνακας 4.1</u> : Εγγεγραμμένοι άνεργοι του Νομού Πέλλας κατά φύλο και ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων την τρέχουσα χρονική περίοδο.....	92
<u>Πίνακας 4.2</u> : Επιδοτούμενοι άνεργοι κατά φύλο και ηλικιακή ομάδα την τρέχουσα χρονική περίοδο.....	93

<u>Πίνακας 4.3</u> : Επιδοτούμενοι άνεργοι κατά φύλο και μήνες ανεργίας την τρέχουσα χρονική περίοδο.....	93
<u>Πίνακας 4.4</u> : Επιδοτούμενοι άνεργοι κατά φύλο και ανά κλάδο εργασίας την τρέχουσα χρονική περίοδο.....	93
<u>Πίνακας 4.5</u> : Cronbach's Alpha.....	96
<u>Πίνακας 5.1</u> : Κατανομή του δείγματος των ερωτηθέντων κατά φύλο.....	102
<u>Πίνακας 5.2</u> : Κατανομή του δείγματος των ερωτηθέντων ανά ηλικία.....	103
<u>Πίνακας 5.3</u> : Κατανομή του δείγματος των ερωτηθέντων ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση.....	105
<u>Πίνακας 5.4</u> : Κατανομή του δείγματος των ερωτηθέντων κατά επίπεδο μόρφωσης...	106
<u>Πίνακας 5.5</u> : Κατανομή του δείγματος των ερωτηθέντων ανάλογα με τις γνώσεις τους σε μία ξένη γλώσσα.....	107
<u>Πίνακας 5.6</u> : Κατανομή του δείγματος των ερωτηθέντων ανάλογα με τις γνώσεις τους στους Η/Υ.....	108
<u>Πίνακας 5.7</u> : Εργασιακή Κατάσταση του ανέργου.....	109
<u>Πίνακας 5.8</u> : Ο λόγος που δεν εργάζεται ο άνεργος.....	111
<u>Πίνακας 5.9</u> : Χρονικό Διάστημα Ανεργίας.....	112
<u>Πίνακας 5.10</u> : Ο σημαντικότερος λόγος μη εύρεσης εργασίας.....	113
<u>Πίνακας 5.11</u> : Παράγοντας που επηρεάζει περισσότερο αρνητικά στην εύρεση εργασίας.....	115
<u>Πίνακας 5.12</u> : Λήψη ταμείου ανεργίας.....	116
<u>Πίνακας 5.13</u> : Εξάντληση χρονικής περιόδου του ταμείου ανεργίας.....	118
<u>Πίνακας 5.14</u> : Επιρροή ηλικίας στην εξάντληση της χρονικής διάρκειας του ταμείου ανεργίας.....	119
<u>Πίνακας 5.15</u> : Chi-Square Tests - Ηλικία * Εξάντληση της χρονικής περιόδου του ταμείου ανεργίας.....	120
<u>Πίνακας 5.16</u> : Απόρριψη θέσης επιδοτούμενης απασχόλησης για την διατήρηση του ταμείου ανεργίας.....	120
<u>Πίνακας 5.17</u> : Οικονομική αυτάρκεια του ταμείου ανεργίας.....	122
<u>Πίνακας 5.18</u> : Chi-Square Tests - Απόρριψη θέσης επιδοτούμενης απασχόλησης για την διατήρηση του ταμείου ανεργίας * Οικονομική αυτάρκεια του ταμείου ανεργίας.....	123
<u>Πίνακας 5.19</u> : Επάρκεια χρονικής διάρκειας για αναζήτηση εργασίας.....	124
<u>Πίνακας 5.20</u> : Επιρροή του ύψους επιδόματος στην αποδοχή θέσης εργασίας.....	125

<u>Πίνακας 5.21</u> : Chi-Square Tests - Απόρριψη θέσης επιδοτούμενης απασχόλησης για την διατήρηση του ταμείου ανεργίας * Επιρροή του ύψους επιδόματος στην αποδοχή θέσης εργασίας.....	126
<u>Πίνακας 5.22</u> : Το ταμείο ανεργίας αποτελεί αντικίνητρο αναζήτησης εργασίας.....	127
<u>Πίνακας 5.23</u> : Πίνακας διασταύρωσης δεδομένων (cross-tab)	128
<u>Πίνακας 5.24</u> : Chi-Square Tests - Εξάντληση χρονικής περιόδου του ταμείου ανεργίας * Το ταμείο ανεργίας αποτελεί αντικίνητρο αναζήτησης εργασίας.....	129
<u>Πίνακας 5.25</u> : Η συμβολή του ταμείου ανεργίας στη μείωση της ανεργίας.....	129
<u>Πίνακας 5.26</u> : Οι παράγοντες ηλικία, χρόνος ανεργίας, οικογενειακή κατάσταση κτλ. θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την χορήγηση και την διάρκεια των επιδομάτων ανεργίας.....	131
<u>Πίνακας 5.27</u> : Ανάλυση περιγραφικών στατιστικών μέτρων.....	132
<u>Πίνακας 5.28</u> : Συμμετοχή σε επιδοτούμενο πρόγραμμα απασχόλησης.....	133
<u>Πίνακας 5.29</u> : Διατήρηση θέσης εργασίας μετά το πέρας του προγράμματος.....	134
<u>Πίνακας 5.30</u> : Πίνακας διασταύρωσης δεδομένων (cross-tab)	135
<u>Πίνακας 5.31</u> : Ικανοποίηση συμμετοχής στο επιδοτούμενο πρόγραμμα και ανανέωση σύμβασης εάν είχε ζητηθεί.....	137
<u>Πίνακας 5.32</u> : Κίνητρο συμμετοχής στο πρόγραμμα πέρα από την οικονομική ενίσχυση αποτέλεσε και η εργασιακή εμπειρία.....	138
<u>Πίνακας 5.33</u> : Πίνακας διασταύρωσης δεδομένων (cross-tab).....	139
<u>Πίνακας 5.34</u> : Το ύψος του εισοδήματος κίνητρο συμμετοχής στο επιδοτούμενο πρόγραμμα απασχόλησης.....	140
<u>Πίνακας 5.35</u> : Πίνακας διασταύρωσης δεδομένων (cross-tab)	142
<u>Πίνακας 5.36</u> : Η λήξη του επιδόματος του ταμείου ανεργίας κίνητρο συμμετοχής στο επιδοτούμενο πρόγραμμα απασχόλησης.....	143
<u>Πίνακας 5.37</u> : Πίνακας διασταύρωσης δεδομένων (cross-tab)	144
<u>Πίνακας 5.38</u> : Η εύνοια των προγραμμάτων επιδοτούμενης απασχόλησης σε συγκεκριμένες κατηγορίες ανέργων.....	145
<u>Πίνακας 5.39</u> : Η συμβολή των επιδοτούμενων προγραμμάτων απασχόλησης στην καταπολέμηση της ανεργίας.....	147
<u>Πίνακας 5.40</u> : Ανάλυση περιγραφικών στατιστικών μέτρων.....	148

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ / ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

<u>Γράφημα 2.1</u> : Ποσοστά Ανεργίας ετών 1999 – 2012.....	25
<u>Γράφημα 2.2</u> : Ποσοστά ανεργίας ετών 2013 – 2020.....	25
<u>Γράφημα 2.3</u> : Ποσοστό ανεργίας το έτος 2021.....	26
<u>Γράφημα 2.4</u> : Απασχολούμενοι 2004 – 2021.....	27
<u>Γράφημα 2.5</u> : Άνεργοι 2004 – 2021.....	28
<u>Γράφημα 2.6</u> : Ποσοστό ανεργίας και μέσος όρος ποσοστού 1998 – 2021.....	29
<u>Γραφήματα 2.7 και 2.8</u> : Μηνιαία και Σωρευτική μεταβολή απασχολούμενων, ανέργων και οικονομικά μη ενεργών το έτος 2020.....	32
<u>Γράφημα 2.9</u> : ΑΕΠ - Ρυθμός ανάπτυξης κατά την διάρκεια της πανδημίας.....	34
<u>Γράφημα 2.10</u> : Δείκτης ανεργίας 2019 – 2021.....	35
<u>Γράφημα 2.11</u> : Ποσοστά Ανεργίας Ανδρών και Γυναικών τα έτη 2012 – 2019.....	37
<u>Γράφημα 2.12</u> : Ποσοστό γυναικών που επιθυμεί να εργαστεί και που εργάζεται.....	40
<u>Γράφημα 2.13</u> : Ποσοστά ανεργίας στις ηλικιακές ομάδες '15-24' και '25-29'.....	44
<u>Γράφημα 2.14</u> : Ποσοστά ανεργίας ανά ηλικιακή ομάδα, 2010 – 2020.....	44
<u>Γράφημα 2.15</u> : Ανεργία ανά εκπαιδευτικό επίπεδο, 2001 – 2017 (σε χιλιάδες)	47
<u>Γράφημα 3.1</u> : Μηνιαία διαχρονική διαμόρφωση της μισθωτής απασχόλησης στην Περιφερειακή Ενότητα Πέλλας.....	88
<u>Διάγραμμα 5.1</u> : Κατανομή του δείγματος των ερωτηθέντων κατά φύλο.....	102
<u>Διάγραμμα 5.2</u> : Κατανομή του δείγματος των ερωτηθέντων ανά ηλικία.....	104
<u>Διάγραμμα 5.3</u> : Κατανομή του δείγματος των ερωτηθέντων ανά οικογενειακή κατάσταση.....	105
<u>Διάγραμμα 5.4</u> : Κατανομή του δείγματος των ερωτηθέντων ανά εκπαιδευτικό επίπεδο.....	106
<u>Διάγραμμα 5.5</u> : Κατανομή του δείγματος των ερωτηθέντων ανάλογα με τις γνώσεις τους σε μία ξένη γλώσσα.....	107
<u>Διάγραμμα 5.6</u> : Κατανομή του δείγματος των ερωτηθέντων ανάλογα με τις γνώσεις τους στους Η/Υ.....	108
<u>Διάγραμμα 5.7</u> : Εργασιακή Κατάσταση Ανέργου την τρέχουσα περίοδο.....	110
<u>Διάγραμμα 5.8</u> : Ο λόγος που δεν εργάζεται ο άνεργος.....	111
<u>Διάγραμμα 5.9</u> : Χρονικό Διάστημα Ανεργίας.....	112
<u>Διάγραμμα 5.10</u> : Σημαντικότερος λόγος μη εύρεσης εργασίας.....	114

<u>Διάγραμμα 5.11</u> : Παράγοντας που επηρεάζει περισσότερο αρνητικά στην εύρεση εργασίας.....	115
<u>Διάγραμμα 5.12</u> : Λήψη ταμείου ανεργίας.....	117
<u>Διάγραμμα 5.13</u> : Εξάντληση χρονικής περιόδου του Ταμείου Ανεργίας.....	118
<u>Διάγραμμα 5.14</u> : Απόρριψη θέσης επιδοτούμενης απασχόλησης για την διατήρηση του ταμείου ανεργίας.....	121
<u>Διάγραμμα 5.15</u> : Οικονομική αυτάρκεια του ταμείου ανεργίας.....	122
<u>Διάγραμμα 5.16</u> : Επάρκεια χρονικής διάρκειας για αναζήτηση εργασίας.....	124
<u>Διάγραμμα 5.17</u> : Επιρροή του ύψους επιδόματος στην αποδοχή θέσης εργασίας.....	125
<u>Διάγραμμα 5.18</u> : Το ταμείο ανεργίας αποτελεί αντικίνητρο αναζήτησης εργασίας....	127
<u>Διάγραμμα 5.19</u> : Η συμβολή του ταμείου ανεργίας στη μείωση της ανεργίας.....	130
<u>Διάγραμμα 5.20</u> : Οι Παράγοντες ηλικία, χρόνος ανεργίας, οικογενειακή κατάσταση κτλ. Θα Πρέπει να Λαμβάνονται Υπόψη για την Χορήγηση και την Διάρκεια των Επιδομάτων Ανεργίας.....	131
<u>Διάγραμμα 5.21</u> : Συμμετοχή σε επιδοτούμενο πρόγραμμα απασχόλησης.....	134
<u>Διάγραμμα 5.22</u> : Διατήρηση θέσης εργασίας μετά το πέρας του προγράμματος.....	135
<u>Διάγραμμα 5.23</u> : Ικανοποίηση συμμετοχής στο επιδοτούμενο πρόγραμμα και ανανέωση σύμβασης εάν είχε ζητηθεί.....	137
<u>Διάγραμμα 5.24</u> : Κίνητρο συμμετοχής στο πρόγραμμα πέρα από την οικονομική ενίσχυση αποτέλεσε και η εργασιακή εμπειρία.....	139
<u>Διάγραμμα 5.25</u> : Το Ύψος του Εισοδήματος Κίνητρο Συμμετοχής στο Επιδοτούμενο Πρόγραμμα Απασχόλησης.....	141
<u>Διάγραμμα 5.26</u> : Η λήξη του επιδόματος του ταμείου ανεργίας κίνητρο συμμετοχής στο επιδοτούμενο πρόγραμμα απασχόλησης.....	143
<u>Διάγραμμα 5.27</u> : Η εύνοια των προγραμμάτων επιδοτούμενης απασχόλησης σε συγκεκριμένες κατηγορίες ανέργων.....	146
<u>Διάγραμμα 5.28</u> : Η συμβολή των επιδοτούμενων προγραμμάτων απασχόλησης στην καταπολέμηση της ανεργίας.....	147

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο – ΑΝΕΡΓΙΑ

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ανεργία στις ημέρες μας είναι το σημαντικότερο μακροοικονομικό πρόβλημα των περισσότερων αναπτυγμένων χωρών. Παραμένει όμως και ένα σημαντικό κοινωνικό πρόβλημα καθώς επηρεάζει γενικότερα την ποιότητα ζωής των ανθρώπων. Τα τελευταία είκοσι περίπου χρόνια ιδιαίτερα μετά την παρατεταμένη κρίση του 2009, το ΑΕΠ συρρικνώθηκε κατά 25 ποσοστιαίες μονάδες και η ανεργία όχι μόνο αυξήθηκε με ταχύτατους ρυθμούς, αλλά παρουσιάζει μια ανθεκτικότητα η οποία διατηρείται σε υψηλά επίπεδα, ως συνέπεια των παραγόντων της εισαγωγής νέων τεχνολογιών, του γιγαντισμού του τριτογενούς τομέα παραγωγής και της παράλληλης συρρίκνωσης του πρωτογενούς, της εισροής φθηνής αλλοδαπής εργατικής «δύναμης» και της αποβιομηχάνισης. Η ανεργία έχει χαρακτήρα πολυδιάστατο, με κύριες αιχμές την έλλειψη επαρκών θέσεων εργασίας, την εμφανή αδυναμία σύνδεσης της προσφοράς με τη ζήτηση εργασίας και την ανεπαρκή παρουσία αποτελεσματικών μηχανισμών έρευνας καθώς και θεσμών υποστήριξης των ανέργων.

Ωστόσο, η κρίση του κορονοϊού έθεσε δυστυχώς νέες προτεραιότητες στην ελληνική αγορά εργασίας στέλνοντας εκ νέου την ανεργία σε ανοδική τροχιά με την αναστολή της λειτουργίας των εκπαιδευτικών μονάδων όλων των βαθμίδων, των τουριστικών καταλυμάτων και το μεγαλύτερο μέρος των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνταν στο λιανικό εμπόριο.

Οι πολιτικές απασχόλησης και καταπολέμησης της ανεργίας διαδραματίζουν έναν ιδιαίτερα κρίσιμο ρόλο στις σύγχρονες οικονομικές συνθήκες, επιβάλλοντας επιτακτική την ανάγκη να ληφθούν μέτρα από την ελληνική κυβέρνηση, που θα αφορούν στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και προώθησης της απασχόλησης και στην στήριξη των ανέργων.

Ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ) ως ο κυριότερος οργανισμός που εποπτεύει το Υπουργείο Εργασίας για την άμεση αποκατάσταση των ανέργων έχει τα απαιτούμενα στοιχεία να διαδραματίσει κυρίαρχο ρόλο στην προώθηση και ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας, που μπορεί να επιτευχθεί μέσα από τον σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων.

Συγκεκριμένα, ο ΟΑΕΔ μέσω των παθητικών πολιτικών απασχόλησης έχει ως στόχο την διαχείριση των συνεπειών της ανεργίας με παρεμβάσεις που επικεντρώνονται αποκλειστικά στην άμεση κάλυψη των αναγκών συντήρησης των ανέργων. Οι παρεμβάσεις αυτές έχουν τη μορφή εισοδηματικής ενίσχυσης - επιδότησης και αποσκοπούν στην ενίσχυση των ανέργων, στη διατήρηση της δυνατότητας αναπαραγωγής της εργατικής δύναμης και στην ενεργό τους παρουσία στις οικονομικές δραστηριότητες, στην διατήρηση τους μέσα στο «προσκήνιο» της οικονομικής δραστηριότητας έτσι ώστε να είναι διαθέσιμοι όποτε και όπως το οικονομικό σύστημα τους χρειαστεί.

Από την άλλη, οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης αποτελούν ένα σημαντικό μέσο για την καταπολέμηση της ανεργίας καθώς μπορούν να στηρίξουν σε μεγάλο βαθμό τις επιχειρήσεις μέσω των επιδοτούμενων προγραμμάτων απασχόλησης. Η εφαρμογή προγραμμάτων έχει ως στόχο την ενίσχυση της απασχόλησης βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα και στη μείωση της ανεργίας. Οι πολίτες που κατά κύριο λόγο έχουν χάσει την εργασία τους και είναι εγγεγραμμένοι στον ΟΑΕΔ, θεωρούν σημαντική την πρόσληψή τους, προκειμένου να ανασάνουν με αυτόν τον τρόπο οικονομικά κάτι που θα τους βοηθήσει να βελτιώσουν και το βιοτικό τους επίπεδο.

Όμως, η διαδικασία μετάβασης από τις παθητικές σε ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης χαρακτηρίζεται συνήθως από ένα σταδιακό περιορισμό του επιπέδου προστασίας μιας μερίδας των ανέργων. Αυτό συμβαίνει διότι οι παθητικές πολιτικές χαρακτηρίζονται από μια καθολικότητα, καθώς απευθύνονται στο σύνολο μιας κοινωνικής ομάδας, ενώ αντίθετα οι ενεργητικές πολιτικές χαρακτηρίζονται από μία επιλεκτικότητα, εφόσον απευθύνονται σε στοχευμένες ομάδες ανέργων οι οποίες συμμετέχουν σε συγκεκριμένη ενεργητική παροχή.

1.1.1 Αναγκαιότητα – Συνεισφορά Διπλωματικής Εργασίας

Παρά τη μεγάλη σημασία που έχει η επιρροή του ΟΑΕΔ στη ζωή των ανέργων μέσω των ενεργητικών και παθητικών πολιτικών απασχόλησης, ο αριθμός ερευνών που προσεγγίζει το θέμα της συνεισφοράς του σε περιοχές της Βόρειας Ελλάδος είναι σχετικά μικρός. Υπό το πρίσμα αυτό, η διεξαγωγή θεωρητικής, αλλά και εμπειρικής έρευνας αναφορικά με το ρόλο και την προσφορά του συγκεκριμένα μέσα από το

ταμείο ανεργίας και τα προγράμματα επιδοτούμενης απασχόλησης, κεντρίζει το ενδιαφέρον της ερευνήτριας και δύναται να χρησιμοποιηθεί τόσο για τη συμβολή στην καλύτερη κατανόηση και ενημέρωση των ανέργων για τις παροχές του ΟΑΕΔ όσο και στην εξαγωγή συμπερασμάτων και διαπιστώσεων της υφιστάμενης κατάστασης των ανέργων και των απόψεών τους, ώστε να εντοπιστούν τα προβλήματα και οι αδυναμίες του συστήματος που τους εγκλωβίζουν σε μια παθητική στάση και να αναπτυχθούν ενεργητικές πολιτικές παρακίνησης και ώθησης τους στην απασχόληση. Από την άλλη πλευρά, τίποτα απ' όλα αυτά δε θα έχει βάση εάν δεν υπάρχει και η αντίστοιχη κινητοποίηση και άλλων αρμόδιων φορέων που θα συμβάλουν με κρατικές παρεμβάσεις.

1.1.2 Σκοπός Διπλωματικής Εργασίας

Η παρούσα διπλωματική εργασία με θέμα 'Ταμείο Ανεργίας ή Επιδοτούμενη Απασχόληση: Μελέτη Περίπτωσης ΟΑΕΔ Γιαννιτσών', έχει σκοπό την σκιαγράφηση του ρόλου και της συμβολής του ΟΑΕΔ στην ενθάρρυνση και στήριξη των ανέργων μέσω των πολιτικών απασχόλησης που παρέχει, και συνεπώς στην έμμεση καταπολέμηση της ανεργίας. Ειδικότερα, στοχεύει στην εξέταση και αξιολόγηση της απήχησης τόσο του ταμείου ανεργίας όσο και της επιδοτούμενης απασχόλησης των ανέργων του ΚΠΑ2 Γιαννιτσών για την καλύτερη αποσαφήνιση των αποτελεσμάτων ως προς τα χαρακτηριστικά των πολιτικών αυτών, έτσι ώστε να προσδιοριστούν τόσο οι ανάγκες που χρήζουν στοχευμένης υποστήριξης, όσο και οι βέλτιστοι τρόποι για την προετοιμασία και προσαρμογή όχι μόνο των επιχειρήσεων αλλά και του εργατικού δυναμικού στις απαιτήσεις της εποχής μας. Η εξέταση αυτή διεξάγεται αφενός θεωρητικά, όπου γίνεται παρουσίαση του θέματος μέσω επιστημονικών άρθρων και βιβλιογραφικής αναφοράς, και αφετέρου εμπειρικά μέσω της ανάλυσης δεδομένων που προκύπτουν μετά από έρευνα με χρήση ενός δομημένου ερωτηματολογίου. Παράλληλα, εξετάζονται και 10 ερευνητικές υποθέσεις, οι οποίες διατυπώνονται στο τέταρτο κεφάλαιο και έχουν ως στόχο την πληρέστερη ανάλυση του κύριου σκοπού της έρευνας, ο οποίος περιλαμβάνει κάποιους επιμέρους σκοπούς, όπως επιγραμματικά αναφέρονται παρακάτω :

- ✓ Να περιγραφούν αναλυτικά οι πολιτικές μορφές απασχόλησης.
- ✓ Να τεθεί ένα πλαίσιο ανάλυσης για την αξιολόγηση πολιτικών απασχόλησης.

- ✓ Να διερευνηθούν με ποσοτικές μεθόδους οι σχέσεις που συνδέουν τα χαρακτηριστικά των ατόμων με την απόφαση για συμμετοχή στα επιδοτούμενα προγράμματα ή στη λήψη ταμείου ανεργίας.
- ✓ Να δημιουργηθεί μία συζήτηση για την αποτελεσματικότητα των πολιτικών απασχόλησης και να υπάρξει ένα έναυσμα για περαιτέρω αξιολογήσεις.

1.1.3 Διάρθρωση Διπλωματικής Εργασίας

Η παρούσα διπλωματική εργασία αποτελείται από πέντε κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται μια θεωρητική παρουσίαση του φαινομένου της ανεργίας, αναλύονται και παρουσιάζονται τα είδη της ανάλογα με τις αιτίες που την προκαλούν, τη μεταβλητή θεώρησής της και την διάρκειά της. Περιγράφονται οι τρόποι μέτρησης της ανεργίας και αναλύονται οι δείκτες ποσοστών. Επιπλέον, γίνεται αναφορά στα αίτια της ανεργίας που προκάλεσαν αλματώδη αύξηση των ποσοστών της αλλά και τις δραματικές επιπτώσεις που προκλήθηκαν όπως : επιβάρυνση κρατικού προϋπολογισμού, αύξηση της παραβατικής συμπεριφοράς (ναρκωτικά, αλκοόλ, εγκληματικότητα), αύξηση της φτώχειας και άνοδος της μετανάστευσης προς το εξωτερικό. Τέλος, προτείνονται κάποια μέτρα καταπολέμησης της ανεργίας.

Στο δεύτερο κεφάλαιο ακολουθεί η λεπτομερής αναφορά της ανεργίας στην Ελλάδα με μία ιστορική αναδρομή καθώς και η επιρροή της ξαφνικής εμφάνισης της πανδημίας Covid-19 από τον Μάρτιο του 2020. Έπειτα περιγράφεται η ανεργία κατά φύλο, ηλικία και εκπαιδευτικό επίπεδο με στατιστικά στοιχεία, πίνακες και γραφήματα ώστε να δοθεί μια ολοκληρωμένη εικόνα για την κατάσταση της ανεργίας στη χώρα και τέλος, ολοκληρώνεται με μία σύγκριση της ανεργίας της Ελλάδας με τις Ευρωπαϊκές χώρες.

Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η ιστορική πορεία και εξέλιξη του ΟΑΕΔ που αποτελεί το κύριο όργανο έκφρασης της κυβερνητικής πολιτικής για την απασχόληση, και παρέχει ένα ευρύ και πολύπλοκο φάσμα υπηρεσιών σε μια μεγάλη κατηγορία πολιτών που εμπλέκονται άμεσα με το ευαίσθητο θέμα της απασχόλησης. Αναλύονται ο ρόλος και οι πολιτικές του για την εξάλειψη της ανεργίας καθώς επίσης και ο συσχετισμός των ενεργητικών και παθητικών πολιτικών απασχόλησης και της ανεργίας. Επιπλέον, περιγράφονται οι παροχές ασφάλισης ανεργίας και τα βοηθήματα ανεργίας που καταβάλλονται από τον ΟΑΕΔ, και συγκεκριμένα γίνεται μία πλήρης αναφορά για το Ταμείο Ανεργίας και τις ιδιότητές του. Η ενεργοποίηση της προσφοράς εργασίας

υλοποιείται συνήθως, με επιδοτούμενα προγράμματα που δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας. Ωστόσο, υπάρχουν και άλλες μορφές ενεργητικών μορφών απασχόλησης, όπως αυτή της επιδοτούμενης κατάρτισης που παρέχει στους ανέργους τη δυνατότητα να αποκτήσουν δεξιότητες σχετικές με την εργασία με στόχο την αύξηση των πιθανοτήτων ένταξης ή επανένταξης στην αγορά εργασίας.

Το τέταρτο κεφάλαιο είναι αφιερωμένο στην ανάλυση της δειγματοληπτικής έρευνας που πραγματοποιήθηκε και στην μεθοδολογία που ακολουθήθηκε. Η μελέτη εξετάζει τους πολίτες του ΟΑΕΔ ΚΠΑ2 (Κέντρο Προώθησης της Απασχόλησης) Γιαννιτσών. Συγκεκριμένα γίνεται παρουσίαση και ανάλυση των απαντήσεων του ερωτηματολογίου των 28 ερωτήσεων που συμπληρώθηκε από 155 άνεργους. Μέσα από αυτό γίνεται ανάλυση των Δημογραφικών, Οικονομικών και Κοινωνικών χαρακτηριστικών και απόψεων των ερωτώμενων. Ωστόσο ο περιορισμός της εμπειρικής έρευνας των πολιτών σε μια συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή καθιστά απαραίτητη την πραγματοποίησή της και σε άλλες περιοχές της χώρας για την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων.

Τέλος, το πέμπτο κεφάλαιο αναφέρεται στα συμπεράσματα που προκύπτουν από την ανάλυση των παραπάνω κεφαλαίων καθώς και από την έρευνα που διεξήχθη. Αυτό λοιπόν που επιδιώκεται να αποτυπωθεί στην παρούσα εργασία, είναι το στρατηγικό πλαίσιο και το πεδίο εφαρμογής των ενεργητικών και παθητικών μορφών απασχόλησης στην Ελλάδα, ο τρόπος λειτουργίας τους και η επίδρασή τους στην άμεση απασχόληση των ανέργων. Το πλαίσιο αυτό πρέπει να είναι στοχευμένο, αξιόπιστο και με μετρήσιμα αποτελέσματα καθώς είναι αναγκαίο για να τεθούν οι προτεραιότητες ως προς τις παρεμβάσεις που κρίνεται ότι θα έχουν μεγαλύτερη επίπτωση στην απασχόληση, βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.

1.2 ΟΡΙΣΜΟΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Η ανεργία ανάγεται στην πανάρχαιη λέξη έργον, που τη βρίσκουμε στον Όμηρο αλλά θα είναι ακόμα παλαιότερη, μια και παράγωγα και σύνθετά της έχουν βρεθεί σε μυκηναϊκά κείμενα. Η ρίζα είναι ινδοευρωπαϊκή (με το αγγλικό 'work' και το γερμανικό 'Werk'), με μερικά απρόσμενα ομόρριζα (όργανο, όργια, ρέκτης). Η λέξη έργον, που διατηρείται ίσαμε τις μέρες μας με πάμπολλες σημασίες, έδωσε επίσης πάμπολλα παράγωγα, ανάμεσα στα οποία το ρήμα εργάζομαι, αρχικά για τις αγροτικές εργασίες,

και το ουσιαστικό *εργασία*, που είχε στην αρχαιότητα διάφορες επιπλέον σημασίες όπως την καλλιέργεια της γης, την κατασκευή, το εμπόριο. (Θεοδοσοπούλου Μ., 2013)

Η ανεργία είναι ένας από τους σημαντικότερους οικονομικούς δείκτες ή “δείκτης υστέρησης” (lagging indicator), καθώς συνδέεται άμεσα με την γενικότερη κατάσταση της οικονομίας και κατ’ επέκταση της κοινωνίας μιας χώρας. Χαμηλό ποσοστό ανεργίας σημαίνει ότι η οικονομία είναι ικανή να δημιουργεί θέσεις εργασίας για όσους μπορούν κι επιθυμούν να εργαστούν. Όσο περισσότερος κόσμος εργάζεται, τόσο αυξάνεται η οικονομική δραστηριότητα, τα εισοδήματα και οι παράγοντες που ενισχύουν άμεσα την οικονομία.

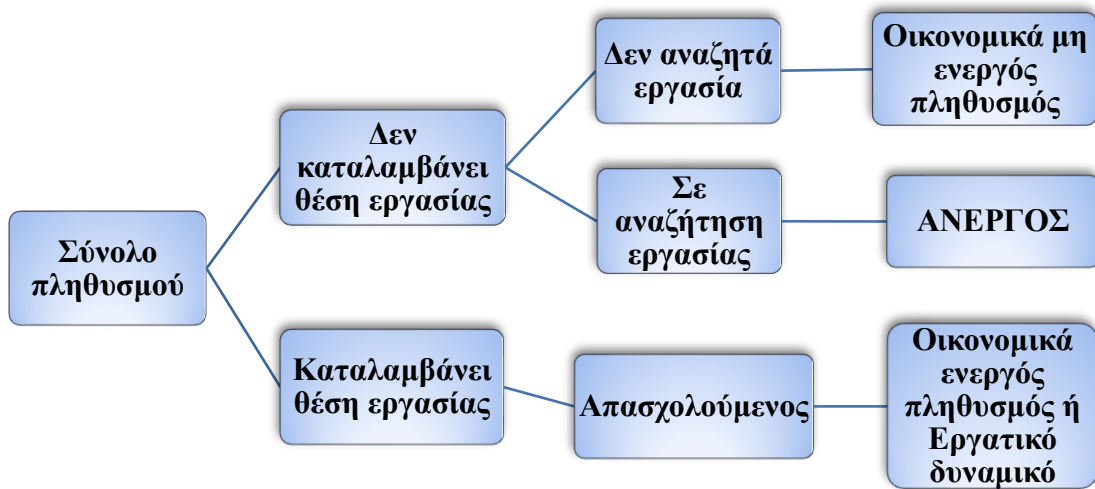
Η χαμηλή ανεργία λειτουργεί θετικά και για την κοινωνία, καθώς δίνει στους εργαζόμενους περισσότερες επιλογές ως προς το είδος και το μέρος στο οποίο θα εργάζονται. Παράλληλα, δίνει κίνητρα στους εργοδότες να αυξήσουν τους μισθούς και να δημιουργήσουν καλύτερες συνθήκες εργασίας, προκειμένου να προσελκύσουν μεγαλύτερο ταλέντο.

Η ανεργία γίνεται σημαντική στο βαθμό που η εξασφάλιση μιας θέσης μισθωτής απασχόλησης αποτελεί τη μόνη ή τη σημαντικότερη δυνατότητα αυτών των ομάδων να αποκτήσουν τους αναγκαίους πόρους (εισοδήματα) που επιτρέπουν την επιβίωση (Δεδουσόπουλος, 2000).

Κάθε οικονομία έχει ορισμένο μέγεθος πληθυσμού. Για λόγους οικονομικής ανάλυσης ο πληθυσμός διακρίνεται σε :

- **Οικονομικά ενεργός πληθυσμός ή Εργατικό δυναμικό:** Το σύνολο των ατόμων το οποίο είναι ικανό και ταυτόχρονα θέλει να εργαστεί.
 - ✓ **Απασχολούμενοι:** Όλοι εκείνοι που εργάζονται με αποτέλεσμα την παραγωγή εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών.
 - ✓ **Άνεργοι:** Όσοι είναι άμεσα διαθέσιμοι για εργασία, αλλά δεν μπορούν να βρουν μία θέση απασχόλησης.
- **Οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός:** Όλοι όσοι δεν μπορούν (πχ. ηλικιωμένοι, παιδιά, ασθενείς, στρατιώτες) και δεν είναι πρόθυμοι να εργαστούν, δηλαδή είναι εκούσια (ηθελημένα) άνεργοι (άεργοι).

Στο γράφημα που ακολουθεί παρατίθεται η παραπάνω διαίρεση του πληθυσμού :

Εικόνα 1.1 : Γράφημα οικονομικής ανάλυσης του πληθυσμού. (Σκουτέλης Γ., 1996)

Για λόγους σύγκρισης, οι εναρμονισμένες τιμές ανεργίας δημοσιεύονται από τον ΟΟΣΑ και την Διεθνή Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ). Το εναρμονισμένο ποσοστό ανεργίας του ΟΟΣΑ δίνει τον αριθμό των ανέργων ως ποσοστό του εργατικού δυναμικού. Το εναρμονισμένο ποσοστό ανεργίας της ΔΟΕ αναφέρεται σε εκείνους οι οποίοι :

- α) δεν απασχολούνται σε κανενός είδους μισθωτή εργασία ή αυτοαπασχόληση κατά την περίοδο αναφοράς
- β) είναι διαθέσιμοι για εργασία
- γ) αναζητούν με ενεργό τρόπο εργασία, υπό την έννοια ότι έχουν κάνει κάποιες ενέργειες για να βρουν εργασία κατά την περίοδο αναφοράς

Από τη δεκαετία του 1980 και μετά εισάγεται στο «λεξιλόγιο της ανεργίας» ο όρος «άλλως της ανεργίας» προκειμένου να χαρακτηρίσει τις περιπτώσεις εκείνες που δεν μπορούν να καταμετρηθούν ως άνεργοι με βάση τα κριτήρια της ΔΟΕ, αλλά των οποίων η κατάσταση προσομοιάζει με εκείνη των ανέργων.

Ένας άλλος ορισμός προκύπτει από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ), που διεξάγει η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος (ΕΣΥΕ), βάσει της οποίας ως

άνεργοι ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, που συγκεντρώνουν όλες τις παρακάτω προϋποθέσεις :

1. δεν εργάζονται, δηλαδή δεν εργάστηκαν ούτε μία ώρα την τελευταία πριν από την ημέρα της έρευνας ημερολογιακή εβδομάδα ούτε είχαν μία εργασία από την οποία απουσίαζαν προσωρινά λόγω ασθένειας, άδειας, ταξιδιού αναψυχής, απεργίας, καιρικών συνθηκών, επισκευής μηχανημάτων ή καταστήματος κλπ.,
2. ζητούν εργασία, είτε ως μισθωτοί, είτε για να αρχίσουν μία δική τους εργασία,
3. είναι διαθέσιμα και μπορούν να αναλάβουν αμέσως την εργασία που τυχόν θα έβρισκαν (μέσα σε δύο εβδομάδες),
4. είχαν κάνει (στη διάρκεια των τεσσάρων εβδομάδων πριν από την Έρευνα) κάποιες συγκεκριμένες ενέργειες για να βρουν εργασία (π.χ. γράφτηκαν σε Γραφεία Απασχόλησης του ΟΑΕΔ, απευθύνθηκαν σε εργοδότες ή σε γνωστούς τους, παρακολουθούσαν αγγελίες σε εφημερίδες κλπ.), δηλαδή ενδιαφέρονται ενεργά για εξεύρεση εργασίας.

Ο ορισμός αυτός διαφοροποιείται σημαντικά από τον ορισμό που χρησιμοποιεί ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) για να ορίσει τους άνεργους. Στον ΟΑΕΔ καταγράφονται ως άνεργοι μόνον όσοι επιθυμούν να δηλωθούν στον Οργανισμό. Αυτό είναι απαραίτητο για να μπορέσει ένας άνεργος να λάβει κάποιο από τα επιδόματα ή βοηθήματα του ΟΑΕΔ ή να συμμετέχει σε κάποιο από τα προγράμματα του για την ανεργία. Δεν θεωρείται άνεργος όποιος δεν αποδέχεται να απασχοληθεί σε εργασία που του προσφέρεται στον ευρύτερο επαγγελματικό του κλάδο ή δεν δέχεται να παρακολουθήσει πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης του ΟΑΕΔ ή άλλων φορέων που συνεργάζονται με τον ΟΑΕΔ για την ταχύρρυθμη κατάρτιση του επαγγελματικού δυναμικού. Εξυπακούεται επίσης, ότι δε θεωρείται άνεργος όποιος δεν υπάγεται στην ασφάλιση ανεργίας του ΟΑΕΔ, όπως για παράδειγμα συνταξιούχοι, κ.λπ.

Έτσι, ο αριθμός των ατόμων που για διάφορους λόγους προσέρχονται και εγγράφονται στον ΟΑΕΔ ως άνεργοι, διαφέρει από τον αριθμό των μεταγραφόμενων από την ΕΣΥΕ ως ανέργων. Τα στοιχεία για την ανεργία που είναι επισήμως στη χώρα μας αλλά και διεθνώς αποδεκτά είναι εκείνα της ΕΣΥΕ.

1.3 ΕΙΔΗ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

1.3.1 Διάκριση βάσει των αιτιών που την προκαλούν

Η πιο σημαντική διάκριση μεταξύ ειδών ανεργίας είναι εκείνη μεταξύ της ηθελημένης ή **εκούσιας** ανεργίας και της αθέλητης ή **ακούσιας** ανεργίας. Σύμφωνα με τον Rees (1993), ο οποίος διατύπωσε τον ορισμό της ανεργίας :

- ❖ Εκούσια άνεργος είναι αυτός που ενώ του έχει προσφερθεί μια εργασία που μπορεί να αναλάβει, συνεχίζει να ψάχνει για μια καλύτερη δουλειά με υψηλότερο μισθό και, πιθανά καλύτερες προοπτικές, χωρίς να αποδεχθεί την προσφορά που του έγινε. (Παυλόπουλος Π, 2000)
- ❖ Ακούσια άνεργος είναι αυτός που θα ήταν πρόθυμος να εργασθεί σε μια θέση απασχόλησης για την οποία έχει τα κατάλληλα προσόντα και με τον τρέχοντα μισθό ή και με χαμηλότερο μισθό, αλλά αδυνατεί να βρει μια τέτοια δουλειά.

Η διάκριση αυτή βασίζεται στην άποψη ότι ένας αριθμός ανέργων παραμένει στην κατάσταση της ανεργίας και καταγράφεται στις στατιστικές των ανέργων παρά την έλλειψη επιθυμίας να βρει εργασία κατά τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Κατά συνέπεια, η εγγεγραμμένη ανεργία υπερεκτιμά το μέγεθος της πραγματικής ανεργίας κατά τον αριθμό των ανέργων που προτιμούν να παραμείνουν άνεργοι για διάφορους λόγους παρά να εργασθούν.

1.3.2 Διάκριση ανάλογα με την μεταβλητή θεώρησης της

Υπάρχουν πέντε είδη ή κατηγορίες ανεργίας οι οποίες ποικίλουν ανάλογα με την μεταβλητή θεώρησης της. Παρακάτω παρουσιάζονται τα κυριότερα είδη ανεργίας, έτσι όπως αυτά εμφανίζονται στην διεθνή και εγχώρια βιβλιογραφία. Ειδικότερα : η Εποχιακή ανεργία, η ανεργία Τριβής, η Διαρθρωτική ανεργία, Κυκλική / Κεϋνσιανή ανεργία (ανεργία λόγω Ανεπαρκούς Ζήτησης), η Καλυμμένη ανεργία και η Τεχνολογική Ανεργία. Πιο αναλυτικά έχουμε τα εξής :

1.3.2.1 Εποχιακή Ανεργία (seasonal unemployment)

Πολλές επιχειρήσεις, π.χ. οι αγροτικές και οι τουριστικές, παρουσιάζουν συστηματικές μεταβολές στην παραγωγική τους δραστηριότητα κατά τη διάρκεια του έτους. Οι μεταβολές της παραγωγής συνοδεύονται από αντίστοιχες μεταβολές της απασχόλησης εργατικού δυναμικού και, συνεπώς, από μεταβολές της ανεργίας. Αυτή η ανεργία ονομάζεται εποχιακή. Οι διακυμάνσεις αυτές δεν έχουν σχέση με τον οικονομικό κλάδο αλλά εμφανίζονται συστηματικά κάθε χρόνο ανάλογα με την εποχή και άρα είναι προβλέψιμες (Πετρινώτη, 1999). Χαρακτηριστικά της εποχιακής ανεργίας είναι ότι επαναλαμβάνεται κάθε χρόνο και είναι προσωρινή και μικρής χρονικά διάρκειας.

Η εποχική ανεργία δεν θεωρείται ως σοβαρό οικονομικό πρόβλημα γιατί μπορεί να αντιμετωπιστεί με την εύρεση συμπληρωματικής απασχόλησης ώστε να μην μένουν άνεργοι για μεγάλη περίοδο (Κώττη-Πετράκη, 2000).

Επιπλέον, σε ορισμένες περιπτώσεις οι εποχιακά εργαζόμενοι έχουν μεγαλύτερες αποδοχές τους μήνες που απασχολούνται ώστε να καλύπτονται εισοδηματικά κατά την περίοδο της εποχικής ανεργίας, όπως συμβαίνει για παράδειγμα σε ορισμένες τουριστικές εργασίες. (Σκουτέλης Γ., 1996)

1.3.2.2 Ανεργία Τριβής (frictional unemployment)

Ανεργία τριβής είναι ένα μόνιμο και μακροπρόθεσμο φαινόμενο, το οποίο οφείλεται στην ανανέωση του εργατικού δυναμικού. Πρόκειται για την αδυναμία της αγοράς να απορροφήσει άμεσα ανέργους, παρότι υπάρχουν κενές θέσεις εργασίας, για τις οποίες οι άνεργοι έχουν τα απαραίτητα προσόντα και επαγγελματική εξειδίκευση. Η ανεργία τριβής οφείλεται στην αδυναμία των εργατών να εντοπίσουν αμέσως τις επιχειρήσεις με τις κενές θέσεις και στην αδυναμία των επιχειρήσεων να εντοπίσουν τους άνεργους εργάτες. Επίσης, μπορεί να οφείλεται στη γεωγραφική απόσταση μεταξύ της περιοχής όπου υπάρχει ανεργία και αυτής όπου υπάρχουν κενές θέσεις ανεργίας. Γενικότερα οφείλεται στην έλλειψη ενός επαγγελματικού συστήματος πληροφοριών για ύπαρξη ανέργων και επιχειρήσεων με κενές θέσεις εργασίας.

Οι εργαζόμενοι μπορεί να εγκαταλείπουν την εργασία τους προς εξεύρεση άλλης, προς αναζήτηση διαφορετικών συνθηκών εργασίας, γεωγραφικής περιοχής, μισθού ή θέσης. Στην κινητικότητα μεταξύ διαφόρων θέσεων εργασίας προστίθεται και η κινητικότητα μεταξύ ανενεργού και ενεργού πληθυσμού. Όσο μεγαλύτερη είναι η κινητικότητα των

εργαζομένων τόσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμός τους, που διέρχεται από την αγορά εργασίας προς αναζήτηση νέας και ως εκ τούτου μεγαλύτερος είναι και ο αριθμός εισόδου στην ανεργία. (Σκουτέλης Γ., 1996)

Συνεπώς, η ανεργία τριβής ακολουθεί τις κυκλικές διακυμάνσεις της οικονομίας καθώς αυξάνεται σε περιόδους άνθισης της οικονομίας ενώ μειώνεται σε περιόδους ύφεσης. Ο χρόνος που διαρκεί η αναζήτηση νέας εργασίας, συνεπώς ο χρόνος που κάποιος παραμένει άνεργος, εξαρτάται επίσης από τις κυκλικές διακυμάνσεις καθώς μειώνεται στην περίοδο άνθισης της οικονομίας, λόγω του γεγονότος ότι οι διαθέσιμες θέσεις απασχόλησης αυξάνονται, και αυξάνεται στην περίοδο ύφεσης, καθώς οι θέσεις απασχόλησης σε τέτοιες περιόδους σπανίζουν.

Η αναζήτηση εργασίας στα πλαίσια της ανεργίας τριβής, παρουσιάζει δύο παραδοχές :

- 1) Οι μισθοί που προθυμοποιούνται να προσφέρουν οι εργοδότες δεν είναι συνδεδεμένοι με τα χαρακτηριστικά των υποψήφιων ατόμων του εργατικού δυναμικού, αλλά με τα διαμορφωμένα δεδομένα των θέσεων εργασίας που προέκυψαν από τις συνθήκες της εκάστοτε οικονομίας και αγοράς εργασίας
- 2) Τα άτομα που αναζητούν εργασία δεν βρίσκονται πάντα σε κατάσταση αίσθησης της ασφάλειας ότι θα προσληφθούν. Αυτό συμβαίνει επειδή δεν είναι ενήμεροι αν η προσπάθειά τους για εύρεση εργασίας θα γίνει αποδεκτή προκειμένου να προχωρήσει η διαδικασία πρόσληψής τους. Όμως μπορεί να είναι ενήμεροι για τα επίπεδα των μισθών που επικρατούν στην αγορά εργασίας και πληρώνουν οι επιχειρήσεις.

Η ανεργία τριβής είναι ηθελημένη ανεργία, η οποία καλυτερεύει τελικά τη θέση του ατόμου, αλλά κι εκείνη της εθνικής οικονομίας γιατί αυξάνει την παραγωγικότητα κατευθύνοντας τους εργαζομένους προς τις εργασίες για τις οποίες έχουν τα περισσότερα κίνητρα (Mankiw, 2002). Σε κατάσταση πλήρους απασχόλησης υπάρχει ανεργία τριβής, η οποία συμβάλλει στην βέλτιστη χρησιμοποίηση του συντελεστή εργασίας. (Πετριιώτη Ξ., 1989)

1.3.2.3 Διαρθρωτική Ανεργία ή Χρόνια Ανεργία (structural unemployment)

Όταν σε μια οικονομία υπάρχουν άνεργοι και κενές θέσεις εργασίας, αλλά οι άνεργοι δεν μπορούν να απασχοληθούν στις υπάρχουσες κενές θέσεις, επειδή υπάρχει αντιστοιχία ανάμεσα στα προσόντα και την εξειδίκευση των ανέργων και σε αυτά που απαιτούνται για την κάλυψη των κενών θέσεων, η ανεργία αυτή ονομάζεται διαρθρωτική. Οφείλεται σε τεχνολογικές μεταβολές, οποίες δημιουργούν νέα επαγγέλματα και αχρηστεύουν άλλα, και σε αλλαγές στη διάρθρωση της ζήτησης, οι οποίες αυξάνουν τη ζήτηση ορισμένων προϊόντων και ταυτόχρονα μειώνουν τη ζήτηση άλλων.

Όπως είναι φανερό, η διαρθρωτική ανεργία δημιουργείται από την δυσαναλογία που υπάρχει προσφοράς και ζήτησης των διαφόρων ειδικοτήσεων. Η μείωση της απαιτεί επανεκπαίδευση των ανέργων, ώστε να αποκτήσουν τις ειδικεύσεις στις οποίες υπάρχει έλλειψη. Διαφορετικά, η διαρθρωτική ανεργία μπορεί να είναι μεγάλης διάρκειας.

Παρακάτω, παρατίθενται τα αίτια που πιστεύεται ότι προκαλούν διαρθρωτική ανεργία και έχουν ταξινομηθεί στα ακόλουθα :

1. Στην αλλαγή της κλαδικής σύνθεσης της εργασίας: όπου αυτή αλλάζει όταν μεταβάλλεται η ζήτηση για υπηρεσίες και τα αγαθά. Πιο συγκεκριμένα οι αλλαγές αυτές μπορεί να δημιουργήσουν αισθητή απουσία ζήτησης για εργατικό δυναμικό που προέρχεται από πρωτικό κλάδο στη ζήτηση των προϊόντων του ή των υπηρεσιών του και αδιαφορία για εξειδικευμένες εργασιακές ικανότητες και προσόντα.
2. Σταδιακή άνοδο σε απαιτήσεις για εργασιακές δεξιότητες για κάποιες συγκεκριμένες παραγωγικές διαδικασίες, όπου εμφανίζεται τάση για μείωση της παρουσίας μη εξειδικευμένων εργατών σε αυτές τις παραγωγές. Αντίθετα, αναζητείται με μεγάλη ένταση εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό.
3. Γεωγραφικές διαφορές ανάμεσα σε υποψήφιους εργαζομένους και υπάρχοντων θέσεων εργασίας. Παράδειγμα αποτελεί το άνοιγμα θέσεων εργασίας με ικανοποιητικές αποδοχές σε κάποιο ακριτικό ή μακρινό σημείο μίας χώρας όπου οι οικογενειακοί και συναισθηματικοί παράγοντες μπορούν να κάνουν τον εργαζόμενο να επιφυλάσσεται για μετεγκατάσταση.
4. Δημογραφικές και πληθυσμιακές συνθήκες, όπου είναι σε θέση να προκαλέσουν μία σημαντική διαφοροποίηση της σύστασης του εργατικού προσωπικού καθώς

καταγράφεται υψηλός αριθμός ατόμων που διαθέτουν λίγες επαγγελματικές δεξιότητες. Παράδειγμα αποτελεί η μεταναστευτική ροή εργατικού δυναμικού μίας χώρας που αντιμετωπίζει μεγάλη ανεργία σε άλλες χώρες προς αναζήτηση δουλείας. Έτσι, κάποιες επιχειρήσεις που βρίσκονται σε μια οικονομία που έχει κρίση μόλις ανοίξουν θέσεις εργασίας που απαιτούν κάποια απαιτητικά προσόντα και εξειδικευμένες δεξιότητες θα αντιμετωπίσουν πρόβλημα στις προσλήψεις τους.

5. Θεσμικές ανελαστικότητες, όπου κάνουν την εμφάνισή τους μέσω του αμετάβλητα υψηλού κόστους εργασίας. Εδώ συμπεριλαμβάνονται κρατικοί και νομοθετικοί μηχανισμοί για την παροχή προστασίας στο θεσμό της εργασίας όπως επιβολή κατώτατου μισθού, οι συνδικαλιστικές οργανώσεις και παρεμπόδιση ομαδικών απολύσεων και αλλαγών μέσω συμβάσεων και εργατικών νόμων.

6. Τέλος, αύξηση του ποσοστού των ανέργων που δεν επιθυμούν να εργαστούν δηλαδή άνοδο της εκούσιας ανεργίας, όπου πηγάζει από την μακροχρόνια ανεργία καθώς εδραιώνεται η αίσθηση του κοινωνικού αποκλεισμού για κάποια άνεργα άτομα. Πολλά προβλήματα σε αυτή της περίπτωση μπορεί να έρθουν στην επιφάνεια όπως: περιθωριοποίηση, ψυχολογικά προβλήματα, βία και απώλεια επαγγελματικών ικανοτήτων και άγνοια για αλλαγές που μπορεί να συμβαίνουν στον κλάδο εργασίας τους. (Δεδουσόπουλος Απόστολος, 2000)

Άλλοι διαρθρωτικοί παράγοντες που επιδρούν στην προσφορά και τη ζήτηση εργασίας είναι η δημογραφική σύνθεση του ενεργού πληθυσμού, οι διάφορες ρυθμίσεις και θεσμικά μέτρα που επηρεάζουν τη λειτουργία της αγοράς εργασίας και ειδικά η σχετική νομοθεσία προστασίας της εργασίας και τα συστήματα αποζημίωσης και παροχών ανεργίας (Abel, Bernake, 2002). Επίσης, η υποκατάσταση εργασίας από κεφάλαιο, μπορεί να αποτελέσει πηγή διαρθρωτικής ανεργίας.

Όποιες και να είναι τελικά οι αιτίες, οι διαρθρωτικές μεταβολές της παραγωγής προκαλούν αναπόφευκτα αύξηση της ανεργίας αφού επιχειρήσεις στους τομείς σε παρακμή σταματούν τις δραστηριότητες ή μειώνουν τον όγκο παραγωγής και κατά συνέπεια τις θέσεις εργασίας. Παράλληλα, οι προερχόμενοι άνεργοι από τους τομείς σε κρίση διαθέτουν ανεπαρκή προσόντα ακατάλληλα για τις νέες δραστηριότητες σε ανάπτυξη.

Τέλος, η διαρθρωτική ανεργία δεν μπορεί να συνδέεται με την κατηγορία της τεχνολογικής ανεργίας καθώς δεν πρέπει και να συνδέεται με την τμηματοποίηση της ανεργίας ανάμεσα στις διαφορετικές ομάδες που συνθέτουν το εργατικό δυναμικό και με τα ποσοστά ανεργίας που καταγράφονται ξεχωριστά για κάθε τομέα του εργατικού δυναμικού. Η οικονομική θεωρία υποστηρίζει ότι η διαρθρωτική ανεργία θα αντιμετωπίζονταν πιο αποτελεσματικά εφόσον ίσχυαν δύο κύριες προϋποθέσεις στην αγορά της εργασίας, οι οποίες είναι α) η άριστη και άμεση πληροφόρηση και κινητικότητα των υποψήφιων εργαζομένων και β) η μεγαλύτερη ελαστικότητα στο μισθολογικό τομέα για τους εργαζόμενους αναλόγως των συνθηκών που επικρατούν. (Πετρινώτη Ξ., 1989)

1.3.2.4 Κεϋνσιανή ή Κυκλική Ανεργία ή Ανεργία Ανεπαρκούς Ζήτησης (cyclical unemployment)

Η ανεργία λόγω ανεπαρκούς ζήτησης ονομαζόμενη και κεϋνσιανή ή κυκλική ανεργία, παίρνοντας το όνομά της από τον μεγαλύτερο ίσως οικονομολόγο του εικοστού αιώνα τον Τζων Μ. Κέυνς (1883-1946) ο οποίος ανέλυσε το φαινόμενο των οικονομικών διακυμάνσεων της οικονομικής δραστηριότητας και υποστήριξε ότι βραχυχρόνια μπορεί να υπάρξει υποαπασχόληση λόγω ανεπαρκούς ζήτησης., είναι εκείνη που ακολουθεί τις μεταπτώσεις της οικονομικής δραστηριότητας, δηλαδή είναι μικρή σε περιόδους αυξημένης δραστηριότητας, ενώ αυξάνει όσο η οικονομική δραστηριότητα επιβραδύνεται στις φάσεις της καθόδου και της ύφεσης του οικονομικού κύκλου. Πρόκειται, δηλαδή, για αδυναμία της συνολικής ζήτησης της οικονομίας να απορροφήσει τη συνολική προσφορά του εργατικού δυναμικού. Η ανεργία αυτή έχει κυκλικό χαρακτήρα, δηλαδή επαναλαμβάνεται, και η διάρκεια της εξαρτάται από τη διάρκεια του οικονομικού κύκλου. (Σκουτέλης Γ., 1996)

1.3.2.5 Καλυμμένη Ανεργία

Είναι η ανεργία που υπάρχει όταν οι εργαζόμενοι υποαπασχολούνται ή εργάζονται χωρίς να καταβάλλονται οι μισθοί τους για μεγάλο χρονικό διάστημα. Οι εργαζόμενοι θέλουν αλλά δεν βρίσκουν πλήρη απασχόληση, γι' αυτό αναγκάζονται να απασχολούνται μερικώς, κάτι που τα τελευταία χρόνια κερδίζει συνεχώς έδαφος.

1.3.2.6 Τεχνολογική Ανεργία (technological unemployment)

Είναι επακόλουθο της εργασιακής αντικατάστασης των ανθρώπινων πόρων από σύγχρονα τεχνολογικά επιτεύγματα, εφόσον το κόστος παραγωγής των δεύτερων έχει εκτιμηθεί χαμηλότερο. Προκαλείται γενικότερα από τις βιομηχανοποιημένες περιοχές και είναι δυνατόν να ενταχθεί και ως ακούσια, σε περιπτώσεις στις οποίες διατίθεται μικρή αύξηση των τιμών των αγαθών που χρησιμοποιούν τα άτομα σε σχέση με το συνολικό μισθό τους και που, τόσο η συνολική προσφορά εργασίας που θα ήταν πρόθυμη να προσφερθεί στον τρέχοντα χρηματικό μισθό, όσο και η συνολική ζήτηση για εργασία σε αυτόν τον μισθό, θα είναι αρκετά μεγαλύτερες από το ισχύον πλαίσιο απασχόλησης.

Όπως αναφέρεται σε άρθρο του Ζ. Παπαδημητρίου, «...ο τρόπος χρήσης των τεχνολογιών και όχι οι ίδιες οι τεχνολογίες οδηγούν στην ανεργία. Υπάρχουν πάμπολλες εμπειρικές μελέτες που αποδεικνύουν περίτρανα ότι η κοινωνικά ελεγχόμενη τεχνολογία όχι μόνον δεν θα επέβαινε σε βάρος των ανθρώπων της εργασίας, αλλά, αντίθετα, θα συνέβαλε τα μέγιστα στον εμπλουτισμό και την ποιοτική αναβάθμιση της ανθρώπινης εργασίας, αρκεί να απελευθερωθεί από τα δεσμά του κεφαλαίου και της ιδιωτικής πρωτοβουλίας που λειτουργεί αποκλειστικά και μόνον με κριτήριο το ατομικό κέρδος, αδιαφορώντας για την κοινωνική διάσταση της ανθρώπινης εργασίας». (Παπαδημητρίου Ζ., 2010)

Εδώ πρέπει να επισημανθεί ότι πολλές φορές υπάρχουν κοινά χαρακτηριστικά μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών ανεργίας. Αναφορικά με την τεχνολογική ανεργία πρέπει να τονιστεί ότι η διαφορά της από την διαρθρωτική ανεργία είναι ότι η τεχνολογική ανεργία οφείλεται στην αντικατάσταση της ανθρώπινης εργασίας από τις μηχανές, σε σημαντική κλίμακα και σε γρήγορους ρυθμούς. Ενδεχομένων να δημιουργεί μορφές διαρθρωτικής ανεργίας.

1.3.3 Διάκριση ανάλογα με τη διάρκειά της

Η διάκριση αυτή της ανεργίας έχει να κάνει με το χρονικό διάστημα που παραμένουν τα άτομα άνεργα. Σημασία δεν έχει μόνο η διάρκεια των διαστημάτων στην ανεργία, αλλά και η συχνότητα εμφάνισης της ανεργίας. Πολλά άτομα αντιμετωπίζουν μικρά σχετικά διαστήματα ανεργίας, αλλά η συχνότητα εμφάνισής της είναι σχετικά μεγάλη. Επίσης

έχει σημασία εάν τα ίδια άτομα παραμένουν άνεργα για πολλές συνεχείς περιόδους, ενώ άλλα δεν διατρέχουν κανένα κίνδυνο ανεργίας. (Δεδουσόπουλος, 2000).

Σύμφωνα με το κριτήριο της διάρκειάς της, η ανεργία διακρίνεται σε βραχυχρόνια, μέσης διάρκειας, μακροχρόνια και μεγάλη μακροχρόνια ανεργία. Ως βραχυχρόνια θεωρείται η ανεργία η οποία διαρκεί έως έξι μήνες, ενώ μακροχρόνια ή χρόνια η ανεργία που διαρκεί από δώδεκα και άνω μήνες.

Πίνακας 1.2 : Είδη ανεργίας ανά διάρκεια.

Διάρκεια Ανεργίας	Είδος Ανεργίας
Έως 6 μήνες	Βραχυχρόνια Ανεργία
6 έως 12 μήνες	Ανεργία Μέσης Διάρκειας
12 μήνες και άνω	Μακροχρόνια ή Χρόνια Ανεργία
Άνω των 24 μηνών	Μεγάλη Μακροχρόνια Ανεργία

(Δεδουσόπουλος, 2004)

1.4 ΜΕΤΡΗΣΗ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Ο συνήθης ορισμός της ανεργίας, δηλαδή το σύνολο των ατόμων που αναζητούν εργασία και δε βρίσκουν, οδηγεί στη θεώρησή της ως ένα μέγεθος που προκύπτει από τη διαφορά ανάμεσα στα αποθέματα εργατικού δυναμικού (προσφορά εργασίας) και στις ευκαιρίες απασχόλησης (ζήτηση εργασίας). Έτσι οι άνεργοι προσδιορίζονται με βάση την παρακάτω σχέση:

Άνεργοι = Εργατικό δυναμικό – Απασχολούμενοι

Το ποσοστό της ανεργίας υπολογίζεται επί του συνόλου του εργατικού δυναμικού και όχι επί του συνόλου του πληθυσμού. Ως εργατικό δυναμικό λογίζεται το σύνολο των ατόμων που είτε εργάζονται, είτε είναι άνεργοι :

$$\text{ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ} = \frac{\text{ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΕΡΓΩΝ}}{\text{ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ}} * 100$$

Η μέτρηση της ανεργίας στην Ελλάδα γίνεται από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος (ΕΣΥΕ) και από τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ). Η ΕΣΥΕ ακολουθεί την μέθοδο της Eurostat για την μέτρηση της ανεργίας. Η μέτρηση της ανεργίας βασίζεται σε δειγματοληψία τυχαίου δείγματος, που κατανέμει τον πληθυσμό σε εργαζόμενους, ανέργους και ανενεργούς πολίτες (μη εργατικό δυναμικό).

Δύο είναι οι συνήθεις τρόποι μέτρησης της ανεργίας, που χρησιμοποιούνται από την πλειονότητα των χωρών :

- ✓ οι έρευνες δημοσκόπησης του πληθυσμού και
- ✓ η εγγραφή των αιτούντων εργασίας σε υπεύθυνους οργανισμούς

Οι έρευνες δημοσκόπησης είναι οι πλέον ακριβείς, αλλά παρουσιάζουν το μειονέκτημα ότι ο ετήσιος χαρακτήρας τους δεν τους επιτρέπει να ακολουθήσουν τις εποχιακές εξελίξεις και τις διακυμάνσεις των κύκλων της οικονομίας. Οι εγγραφές από την άλλη, είναι λεπτομερείς και συχνές, αλλά παρουσιάζουν το μεγάλο μειονέκτημα να αντανακλούν τις συνθήκες λειτουργίας του οργανισμού (κανόνες εγγραφής, ορισμός της έννοιας του ανέργου), αλλά και τις συμπεριφορές των ανέργων έναντι της εγγραφής (ποιότητα και διάρκεια παροχών κ.τ.λ.). (Σκουτέλης Γ. 1996)

Η δυσκολία μέτρησης της ανεργίας οφείλεται στο ότι μεγάλα τμήματα του πληθυσμού βρίσκονται σε ενδιάμεσες καταστάσεις, μεταξύ εργασίας, ανενεργού πληθυσμού (αδράνειας) και ανεργίας. Η ταυτοποίηση αυτών των κατηγοριών και η κατανόηση των λειτουργιών τους εντός της αγοράς εργασίας είναι πιο χρήσιμη από το να αγνοηθεί η ύπαρξή τους, θέτοντας αυθαίρετα όρια.

1.5 ΑΙΤΙΕΣ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Η τεχνολογία, ο αυτοματισμός, η παγκοσμιοποίηση, οι ακαμψίες στην αγορά εργασίας, ο ανταγωνισμός με τρίτες χώρες, η έλλειψη προσαρμογής στους χώρους εργασίας και οι δημογραφικές αλλαγές είναι παράγοντες που οφείλονται στην αύξηση της ανεργίας. Εάν αναλύσουμε τους παραπάνω παράγοντες μπορούμε να διαπιστώσουμε τα παρακάτω :

- Όταν η αύξηση της ανεργίας συμπίπτει με την εμφάνιση και εφαρμογή νέων τεχνολογιών, επιχειρείται να θεωρηθεί η **τεχνολογική πρόοδος** ως πηγή ανεργίας. Πολλοί οικονομολόγοι πιστεύουν ότι υπάρχει μια έντονη στροφή προς τη ζήτηση

για ειδικευμένους εργάτες με αποτέλεσμα να μειώνονται οι μισθοί των λιγότερο ειδικευμένων εργαζομένων και αυξάνεται η ανεργία για τους ανειδίκευτους εργαζομένους (Mankiw, 2002). Συνεπώς η τεχνολογία καταργεί θέσεις εργασίας χαμηλού κόστους και χαμηλής παραγωγικότητας και δημιουργεί άλλες πιο παραγωγικές, εξειδικευμένες και με υψηλότερο μισθό.

- Ένας σημαντικός αριθμός χωρών, κυρίως χωρών εκτός ΟΟΣΑ (Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης), κυριότερα στη Νοτιοανατολική Ασία, έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια σημαντικοί παραγωγοί και εξαγωγείς βιομηχανικών προϊόντων. Πολλοί αναλυτές, λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω δεδομένα, δέχονται ότι η **αύξηση** του μεγέθους του **διεθνούς εμπορίου** και η εντατικοποίηση του διεθνούς ανταγωνισμού, αποτελούν σημαντικό παράγοντα αρνητικής επιρροής της απασχόλησης. Τα εισαγόμενα προϊόντα από τις αναπτυσσόμενες χώρες με ιδιαίτερα χαμηλό κόστος εργασίας υποβαθμίζουν τη διεθνή ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών προϊόντων με αποτέλεσμα το κλείσιμο των βιομηχανιών των Δυτικών χωρών (Ευρώπη, ΗΠΑ) και της αύξησης της ανεργίας τους (Παπαβασιλείου, 2000).
- Η φυσιολογική **αύξηση του γενικού πληθυσμού** είχε ως αποτέλεσμα να εισέλθει στην αγορά εργασίας ένα αυξανόμενος ενεργός πληθυσμός ηλικίας 15 έως 65 ετών. Παρόλα αυτά, η μείωση του ποσοστού απασχόλησης των ανδρών αντανακλά εν μέρει την αύξηση του ποσοστού ανεργίας αλλά και το χαμηλότερο ποσοστό συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό (Πηλαβάκη, 2006).
- Η **αστυφιλία** και η συγκέντρωση του μεγαλύτερου τμήματος του πληθυσμού στα δύο μεγάλα αστικά κέντρα, στη μετακίνηση δηλαδή του πληθυσμού από τις αγροτικές περιοχές όπου το ποσοστό απασχόλησης είναι υψηλότερο, προς τις αστικές περιοχές όπου το ποσοστό απασχόλησης είναι χαμηλότερο. (Σκουτέλης Γ., 1996)
- Η καλούμενη **παγκοσμιοποίηση** του διεθνούς συστήματος, λόγω του εισαγόμενου εργατικού δυναμικού και της μετανάστευσης αυξάνει την προσφορά εργασίας και συμβάλλει έτσι στη μείωση των αποδοχών των εργαζομένων και στην αύξηση της ανεργίας.
- **Ασθένεια** ή/και **σωματική αναπηρία**. Λόγω των εκ γενετής ή των επίκτητων αναπηριών ορισμένοι άνθρωποι απασχολούνται μερικώς ή είναι πλήρως άνεργοι σε

όλη τους τη ζωή. Ασθένειες που προκαλούνται λόγω των συνθηκών της εργασίας μπορούν επίσης να καταστήσουν ορισμένα άτομα άνεργα.

- Η *έλλειψη αξιοκρατίας* που παρατηρείτε στην Ελλάδα όσο αναφορά την επιλογή του προσωπικού καθώς υπάρχουν θέσεις εργασίας οι οποίες έχουν καλυφτεί από άτομα που δεν έχουν καμία σχέση με το αντικείμενο στο οποίο απασχολούνται και άνθρωποι που είναι ειδικευμένοι επάνω στις ίδιες θέσεις ασχολούνται με εντελώς διαφορετικό αντικείμενο ή παραμένουν άνεργοι επί μακρόν. Αυτό συμβαίνει για διάφορους οικονομικούς και πολιτικούς λόγους.
- *Μεταβολές της προσφοράς και της ζήτησης* εργασίας δημιουργούν πλεονάσματα και ελλείμματα στην αγορά εργασίας και η προσαρμογή του μισθού διασφαλίζει ότι όλοι οι εργάτες είναι πάντα πλήρως απασχολημένοι.

1.6 ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ – ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Η ανεργία έχει τρεις βασικές οικονομικές συνέπειες. Πρώτον: Αποτελεί απώλεια παραγωγικών δυνάμεων, δηλαδή της εργασίας των ανέργων, η οποία θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί στην παραγωγική διαδικασία. Δεύτερον: Σημαίνει απώλεια εισοδήματος απαραίτητων για την επιβίωση για τον άνεργο και την οικογένεια του. Τρίτον: Επιβαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό, λόγω της παροχής των επιδομάτων ανεργίας προς τους άνεργους.

Όμως, η παρατεταμένη κατάσταση ανεργίας έχει και άλλες δραματικές επιπτώσεις στην κοινωνική και ατομική ζωή των ανέργων· επιπτώσεις που, σε αρκετές περιπτώσεις, είναι πολύ πιο επώδυνες και καταστροφικές από την έλλειψη χρημάτων.

- Η ανεργία σημαίνει ότι υπάρχει εργατικό δυναμικό που δεν χρησιμοποιείται. Άρα το προϊόν που παράγεται στην οικονομία είναι μικρότερο από αυτό που θα μπορούσε να παραχθεί, αν χρησιμοποιείτο πλήρως ο συντελεστής εργασία (δυναμικό προϊόν). Ο «νόμος του Okun» εκτιμά την *απώλεια προϊόντος (ΑΕΠ)* που συνδέεται με κάθε ποσοστιαία αύξηση της ανεργίας.
- Από οικονομικής άποψης, το άμεσο κόστος της ανεργίας συνδέεται με τον μεγάλο αριθμό των ανέργων που οδηγούνται στο «*ταμείο ανεργίας*», το οποίο έχει ως

αποτέλεσμα να επιβαρύνει τον **κρατικό προϋπολογισμό** λόγω της παροχής των σχετικών επιδομάτων.

- Επίσης, το οικονομικό κόστος της ανεργίας έχει και έμμεσες συνέπειες. Συγκεκριμένα, αφορά στο σύνολο των πόρων που χάνει το κράτος από τη μείωση των εισφορών στα ασφαλιστικά ταμεία, αφού οι άνεργοι δεν καταβάλλουν εισφορές, όπως επίσης και το γεγονός ότι περιορίζονται οι πηγές φορολογικών εσόδων του δημοσίου, εφόσον οι άνεργοι δεν έχουν **φορολογητέο εισόδημα** και κατά συνέπεια καταβάλλουν λιγότερους άμεσους φόρους. Τα παραπάνω αποτελούν και τις βασικότερες συνέπειες της ανεργίας στην δημόσια οικονομία, έχοντας παράλληλα ποικίλες παράπλευρες συνέπειες στην οικονομική υπόσταση ενός κράτους (Krugman, 1994).
- Η ανεργία συνδέεται με μείωση του βιοτικού επιπέδου των ανέργων και του αισθήματος αυτοεκτίμησής τους, συμβάλλει στην αύξηση της **παραβατικής συμπεριφοράς**, ενώ το άγχος και η αβεβαιότητα που προκαλεί, δημιουργούν ή οξύνουν άλλα κοινωνικά προβλήματα, όπως είναι οι φυλετικές διακρίσεις, η διάλυση των οικογενειών, ναρκωτικά, αλκοόλ, εγκληματικότητα και περιθωριοποίηση που συνδέονται με μεγάλο κοινωνικό κόστος. Επιπλέον, μία οικονομία που δεν μπορεί να προσφέρει εργασία σε μεγάλο τμήμα του εργατικού δυναμικού, αργά ή γρήγορα θα διακινδυνεύσει μια κοινωνική έκρηξη. Τα άτομα που δεν εργάζονται, δεν έχουν ασφάλιση ούτε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, γεγονός που συνεπάγεται και την αυτονόητη χαμηλή ποιότητα ζωής και υγείας. (Βαβούρας Ι., Μανωλάς Γ., 2006)
- Η ανεργία προκαλεί διαφορετικά προβλήματα σε κάθε κατηγορία ανέργων.
 - ✚ Η απασχόληση των **νέων** συμβάλλει στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους. Κατά συνέπεια, η ανεργία των νέων, ιδιαίτερα η μακροχρόνια, όχι μόνο συνδέεται με απώλεια τρέχουσας παραγωγής, αλλά επιπλέον οι ικανότητες και τα ταλέντα τους παραμένουν αναξιόπιστα με αποτέλεσμα να από-κοινωνικοποιούνται, να ενστερνίζονται μία απαισιόδοξη στάση ζωής αλλά να καταφεύγουν και στην μετανάστευση για ένα καλύτερο μέλλον.
 - ✚ Στις **μεγαλύτερες ηλικίες** η ανεργία συνιστά σημαντικότερο πρόβλημα, αφού οι εργοδότες διστάζουν να απασχολήσουν άνεργα άτομα σχετικά μεγάλης ηλικίας,

επειδή φοβούνται ότι τα άτομα αυτά έχουν λιγότερες δεξιότητες, έχουν μικρότερες αντοχές στο άγχος και την ένταση της εργασίας και είναι περισσότερο επιρρεπή στις ασθένειες. Έτσι, και αν ακόμη οι μεγαλύτερης ηλικίας άνεργοι επιτύχουν την εύρεση εργασίας, αυτή συνδέεται συνήθως με μικρότερες αποδοχές και χαμηλότερο κοινωνικό status.

- Τέλος το πρόβλημα της ανεργίας είναι αλληλένδετο με το ευρύτερο πρόβλημα της *φτώχειας* χωρίς όμως να ταυτίζεται με αυτό (Ρομπόλης, 2010). Ένα από τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των φτωχών είναι η έλλειψη μόνιμης απασχόλησης, η συχνή αλλαγή στον τομέα απασχόλησης και η αβεβαιότητα στην απασχόληση.

1.7 ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Η αντιμετώπιση της ανεργίας εξαρτάται, μεταξύ άλλων, από τη ουσιαστική αιτία του προβλήματος. Η καταγραφή της έκτασης του φαινομένου μέσα από έρευνα και στατιστική ανάλυση είναι ένα απαραίτητο πρώτο βήμα για να υπάρξει σωστός σχεδιασμός. Έπειτα, τα μέτρα πολιτικής που παίρνουν οι διάφορες κυβερνήσεις για την αύξηση της απασχόλησης και την καταπολέμηση της ανεργίας είναι :

- ✓ *Δημοσιονομικά και νομισματικά* μετρά τόνωσης της συνολικής ζήτησης στην οικονομία. Τα δημοσιονομικά μέτρα περιλαμβάνουν κυρίως αύξηση των κρατικών δαπανών για δημόσια έργα και προώθηση μεγάλων επενδυτικών έργων. Σκοπός αυτών των έργων είναι η άμεση αύξηση της απασχόλησης και των εισοδημάτων. Τα νομισματικά μέτρα αποβλέπουν στη μείωση του επιτοκίου, με σκοπό την ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων, της παραγωγής και, συνεπώς της απασχόλησης. Η πολιτική αυτή αντιμετωπίζει κυρίως την κυκλική ανεργία.
- ✓ *Συνεχής εκπαίδευση και κατάρτιση* του εργατικού δυναμικού για απόκτηση επαγγελματικών γνώσεων και ειδικεύσεων, οι οποίες είναι απαραίτητες ή χρήσιμες , προκειμένου να προσαρμόζεται στις νέες ανάγκες της αγοράς και να απασχοληθεί στις υπάρχουσες κενές θέσεις εργασίας. Η πολιτική αυτή στοχεύει στη μείωση της διαρθρωτικής και τεχνολογικής ανεργίας. Στα πλαίσια αυτά εντάσσεται η εφαρμογή προγραμμάτων κατάρτισης και απόκτησης εργασιακής εμπειρίας, η εφαρμογή προγραμμάτων έγκαιρης παρέμβασης σε φθίνοντες κλάδους (π.χ. μέσω

προγραμμάτων επανακατάρτισης και δια βίου εκπαίδευσης), καθώς και η σύνδεση των πανεπιστήμιων με την αγορά εργασίας.

- ✓ Εφαρμογή *συστήματος ροής πληροφόρησης* και αναγγελίας των κενών θέσεων εργασίας που υπάρχουν, έτσι ώστε να μειωθεί η ανεργία τριβής.
- ✓ *Κίνητρα στους επιχειρηματίες* για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, την εκπαίδευση του προσωπικού τους και την αύξηση του αριθμού των προσλήψεων που κάνουν. Τέτοια μέτρα πολιτικής μπορεί να είναι, η επιδότηση μέρους του μισθού του νεοπροσλαμβανόμενου για κάποιο διάστημα, η συμμετοχή στην εργοδοτική εισφορά, η χρηματοδότηση της ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης, οι φορολογικές ελαφρύνσεις στις επιχειρήσεις, κ.ά. Η πολιτική αυτή θεωρείται ως «ενεργός» πολιτική αντιμετώπισης της ανεργίας, σε αντιδιαστολή με τα επιδόματα ανεργίας που θεωρούνται ως «παθητική» πολιτική αντιμετώπισης της ανεργίας.
- ✓ Μέτρα για μεγαλύτερη *ελαστικότητα της αγοράς εργασίας*, όπως είναι η προώθηση της μερικής απασχόλησης, η «διευθέτηση» του χρόνου εργασίας, η μείωση των ωρών εβδομαδιαίας απασχόλησης κ.ά.. (Πετρινιώτη Ξ., 1989)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο - ΑΝΕΡΓΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

2.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Στη μελέτη της ιστορικής εξέλιξης της ανεργίας στην Ελλάδα, και της πορείας της μέσα στον χρόνο, διαπιστώνεται ότι το φαινόμενο εντατικοποιείται με την εκβιομηχάνιση της παραγωγικής διαδικασίας. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι κατά την περίοδο μεταξύ Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου και αρχών δεκαετίας του 1970, η ανεργία και ο πληθωρισμός, εμφανίστηκαν ταυτόχρονα με την ίδια ένταση, γεγονός που προκάλεσε ακόμη μεγαλύτερες δυσκολίες στον τρόπο αντιμετώπισης της πρώτης.

Η είσοδος της Ελλάδας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ) την 1η Ιανουαρίου **2001** και οι αλλαγές που σημειώθηκαν διαπιστώθηκε ότι συνέβαλαν σε μεγάλο βαθμό στην αύξηση της ανεργίας. Το αποτέλεσμα αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι δεν λήφθηκαν τα κατάλληλα μέτρα που θα συντόνιζαν ταυτόχρονα τις πολιτικές που θα έπρεπε να ακολουθηθούν για την εκπλήρωση των κριτηρίων της συνθήκης του Μάαστριχτ, αλλά παράλληλα δεν θα είχαν δυσμενή επακόλουθα, όπως είναι η αύξηση της ανεργίας.

Από την περίοδο αυτή και μετά εγκαινιάζεται μία νέα περίοδος στην αγορά εργασίας στη χώρα, αφού για πρώτη φορά διακόπτεται η μακροχρόνια άνοδος του εργατικού δυναμικού. Τα έτη **2002** και **2003** τα ποσοστά ανεργίας μειώνονται σε σχέση με το 2001, δηλαδή από 10,3% το 2002 σε 9,7% το 2003, ενώ το **2004** το ποσοστό ανέβηκε ξανά στο 10,6% όπως το 2001. Το γεγονός αυτό οφείλεται στην αύξηση της προσφοράς εργασίας του εν λόγω έτους η οποία οδήγησε στην αύξηση του εργατικού δυναμικού.

Τόσο η παγκόσμια οικονομική κρίση που έπληξε την Ελλάδα στα τέλη του **2008** όσο και το ξέσπασμα της ελληνικής κρίσης του δημόσιου χρέους το **2010**, επιδείνωσε δραματικά τις συνθήκες στην ελληνική αγορά εργασίας. Γεγονός που οφείλεται στην έλλειψη σαφών κανόνων λειτουργίας της οικονομίας, κυρίως στην νοοτροπία και κουλτούρα των Ελλήνων ,σε πολιτικούς - οικονομικούς παράγοντες, στην διαφθορά, στη μη εφαρμογή των νόμων και γενικά στις παθογένειες του συστήματος.

Μια σταθερή και καλά οργανωμένη οικονομία μπορεί να αντιμετωπίσει μία απρόβλεπτη κρίση και να υποστεί τις μικρότερες δυνατές συνέπειες. Στην Ελλάδα, η κρίση αυτή εκδήλωσε τα πρώτα εμφανώς δυσμενή αποτελέσματα το **2010**.

Από τα **μέσα του 2010**, που τέθηκε σε ισχύ το πρώτο Μνημόνιο, το ποσοστό της ανεργίας διπλασιάστηκε και στις στρατιές των ανέργων προστέθηκαν 622.000 άτομα. Μεταξύ Αυγούστου **2011** και Αυγούστου **2012** ο αριθμός των ανέργων αυξήθηκε κατά 38,4% ή 327.678 άτομα. Τον Αύγουστο με «παραδοσιακά» εποχική αύξηση των θέσεων εργασίας, οι απασχολούμενοι μειώθηκαν κατά 36.597 άτομα.

Το γεγονός ότι η ανεργία υποχώρησε στα επίπεδα του Οκτωβρίου 2010 σβήνει σε μεγάλο ποσοστό τα «πολεμικών» διαστάσεων ποσοστά που κατέγραφε η χώρα για τουλάχιστον μία δεκαετία. Θυμηθείτε απλώς ότι στα τέλη του **2013** το ποσοστό είχε φτάσει περίπου το 28%. Το πρώτο τρίμηνο του **2014** το ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα έφτασε στο ιστορικά υψηλό 27,9% (από 7,6% το 2008 και 9,5% το 2009). Από εκεί και μετά σταθεροποιείται το **2015**, και αρχίζουν τα πρώτα σημάδια κάμψης της ανεργίας.

Η ανεργία στην χώρα μειώθηκε από 23.54% το **2016** στο 21,49% στο **τέλος του 2017**, ωστόσο παρέμεινε η υψηλότερη στην Ε.Ε. Έκτοτε η ανεργία ακολούθησε μεγάλη πτωτική τάση με το ποσοστό των ανέργων να εμφανίζεται μειωμένο κατά 4,18% μέχρι το τέταρτο τρίμηνο του **2019**, που ήταν 17,31%, έναντι 16,4% του προηγούμενου τριμήνου (τρίτο τρίμηνο 2019).

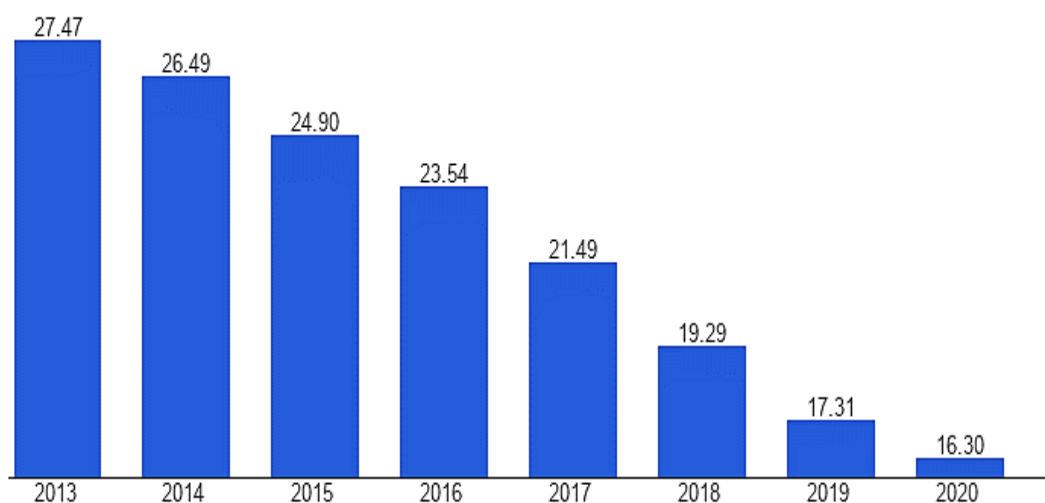
Η ελληνική οικονομία το έτος **2020** παρουσίασε ύφεση της τάξης του -9,2%, μετά την ελαφρά ανάκαμψη που εμφάνισε την προηγούμενη τριετία 2017-2019. Το ΑΕΠ διαμορφώθηκε στο επίπεδο των 165,5 δις ευρώ και η ανεργία ήταν 16,3% (μέσος όρος έτους). Μπορεί τον Σεπτέμβριο το ποσοστό ανεργίας να είχε ανακάμψει στο επίπεδο του Ιανουαρίου(16,1%), όμως ο όγκος της απασχόλησης βρίσκεται σταθερά σε χαμηλότερο επίπεδο από τους αντίστοιχους μήνες του 2019. Ειδικότερα, μεταξύ Ιουνίου και Σεπτεμβρίου η απασχόληση κατά μέσο όρο ήταν χαμηλότερη κατά 68.000 άτομα. Ο αριθμός των ανέργων εμφανίζεται εξίσου μειωμένος, αλλά το μέγεθος αυτό αποκρύπτει τον αριθμό όσων βρίσκονται σε αναστολή εργασίας, οι οποίοι καταγράφονται στους οικονομικά μη ενεργούς. Οι απασχολούμενοι τον Δεκέμβριο του 2020 ήταν 3,892 εκ. άτομα και οι άνεργοι 717.300 άτομα, ενώ ο μη οικονομικά ενεργός πληθυσμός καταγράφηκε σε 3,269 εκ. άτομα. Δηλαδή, το εργατικό δυναμικό ήταν 4,609 εκ. άτομα και ο οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός ήταν 7,879 εκ. άτομα.

Στο παρακάτω διάγραμμα παρατηρούμε ότι στα έτη 1999 – 2004 τα ποσοστά ανεργίας κυμαίνονται σχετικά σταθερά με μέσο όρο γύρω στο 11,00%. Από το 2005 – 2009 υπάρχει μία σχετική μείωση του ποσοστού ανεργίας με το μικρότερο να είναι 7,76% το έτος 2008, η οποία δεν προέρχεται μόνο από την αύξηση της απασχόλησης αλλά και από την επιβράδυνση του εργατικού δυναμικού. Ωστόσο, από το 2010 κι έπειτα, παρατηρείται μία ραγδαία αύξηση του ποσοστού ανεργίας.

Γράφημα 2.1 : Ποσοστά Ανεργίας ετών 1999 – 2012.

Στο παρακάτω γράφημα παρουσιάζονται τα ποσοστά ανεργίας της χώρας μας κατά την χρονική περίοδο 2013 – 2020. Το έτος 2013 διαπιστώνεται η κορύφωση του ποσοστού ανεργίας που άγγιξε το 27,47%. Από εκεί και πέρα, τα ποσοστά άρχισαν να μειώνονται σταδιακά, φτάνοντας στο 16,30% το 2020.

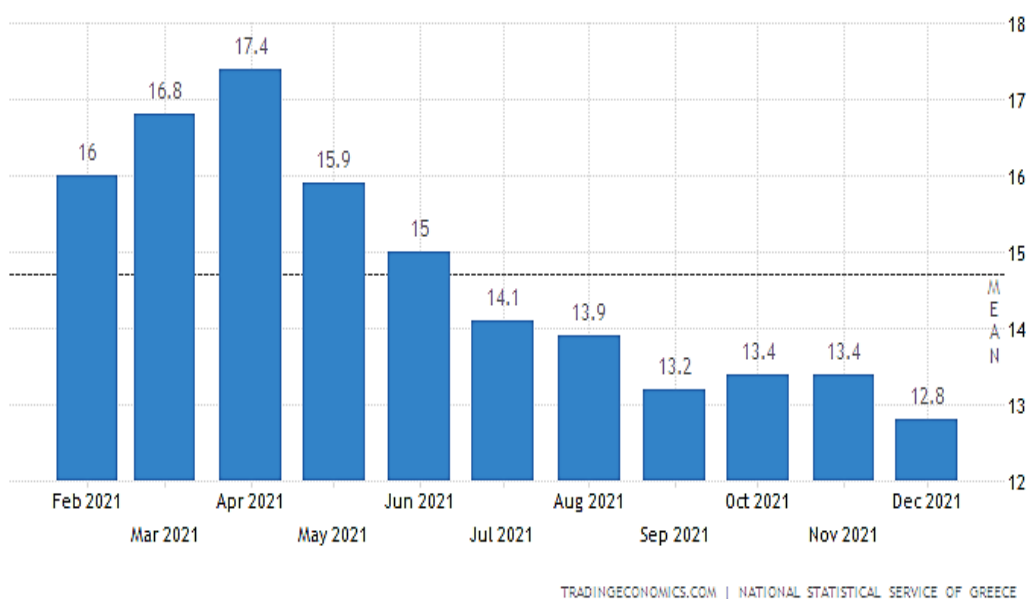
Γράφημα 2.2 : Ποσοστά ανεργίας ετών 2013 – 2020.

Το δεύτερο τρίμηνο του **2021** η ελληνική οικονομία ανέκαμψε σημαντικά κατά 3,4% σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο. Ωστόσο, τον Απρίλιο του 2021 το ποσοστό ανεργίας ανέρχεται σε 17,0% έναντι του διορθωμένου προς τα κάτω 15,9% τον Απρίλιο του 2020 και του διορθωμένου προς τα άνω 16,8% τον Μάρτιο του 2021 με την Ελλάδα να εμφανίζει σχεδόν το μεγαλύτερο ποσοστό ανεργίας σε σύγκριση με τις υπόλοιπες χώρες της ΕΕ. Το ΑΕΠ της Ελλάδας σημείωσε αύξηση 13,4% στο τρίτο τρίμηνο του 2021 σε ετήσια βάση, σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat.

Ειδικότερα, τον Νοέμβριο του 2021 οι απασχολούμενοι ήταν 4,118 εκ. άτομα, οι άνεργοι 615.400 άτομα και το εργατικό δυναμικό παρουσιάζεται αυξημένο σε σχέση με το 2020. Αντίθετα, ο μη οικονομικά ενεργός πληθυσμός καταγράφηκε στο επίπεδο των 3,130 εκ. ατόμων, δηλαδή ο συνολικός οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός παρουσιάζεται μειωμένος στο επίπεδο των 7,863 εκ. ατόμων σε σχέση με το 2020.

Το εποχικά προσαρμοσμένο ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα μειώθηκε στο 12,8% τον Δεκέμβριο του 2021 από ανοδικά αναθεωρημένο 13,4% τον Νοέμβριο το οποίο ήταν το χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας από τον Ιούλιο του 2010. Το ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα από το 1998 έως το 2021 ήταν κατά μέσο όρο 16,22%.

Στο παρακάτω γράφημα παρουσιάζονται τα ποσοστά ανεργίας της Ελλάδας για το έτος 2021.

Γράφημα 2.3 : Ποσοστό ανεργίας το έτος 2021.

Για την καλύτερη ανάλυση των παραπάνω δεδομένων δίνονται τα παρακάτω γραφήματα που παρουσιάζουν με εποχικά προσαρμοσμένα αποτελέσματα για τη χρονική περίοδο **2004 – 2021**,

- a) τον αριθμό των απασχολούμενων και
- b) τον αριθμό των ανέργων

Διευκρινίζουμε ότι, η εποχική προσαρμογή γίνεται για να μην λαμβάνεται υπόψη η επιρροή της εποχικότητας από ένα χρονολογικό εύρος, για να είναι περισσότερο φανερή η τάση στις διάφορες αλλαγές που μπορούν να προκύψουν για ένα μέγεθος.

- a) Οι απασχολούμενοι στην Ελλάδα ήταν κατά μέσο όρο 4.037.680 από το 2004 έως το 2021, φτάνοντας στο ιστορικό υψηλό των 4.658.200 τον Οκτώβριο του 2008 και στο χαμηλό ρεκόρ των 3.438.100 τον Μάρτιο του 2015.

Γράφημα 2.4 : Απασχολούμενοι 2004 – 2021.

- b) Οι άνεργοι στην Ελλάδα ήταν κατά μέσο όρο 809.120 από το 2004 έως το 2021, φτάνοντας το ιστορικό υψηλό των 1.384.900 τον Νοέμβριο του 2013 και το χαμηλό ρεκόρ των 335.600 τον Μάιο του 2008.

Γράφημα 2.5 : Άνεργοι 2004 – 2021.

Στις συνθήκες αυτές το 2022, από την στιγμή που θα διακοπούν τα προγράμματα στήριξης και οι εργαζόμενοι που ήταν σε αναστολή εργασίας δεν θα καταγράφονται ως εργαζόμενοι και παράλληλα θα μειωθεί η καταναλωτική έξαρση, δεν θα παρουσιάσει η ελληνική οικονομία την ίδια δυναμική δεδομένου ότι η συντελούμενη δυναμική δεν οφείλονταν στην αύξηση της παραγωγικότητας. Επιπλέον, παρατηρείται ότι ενώ τα έσοδα από τον τουρισμό προσέγγισαν το 2021 το 55% με 60% των εσόδων του έτους 2019, το ΑΕΠ του 3ου τριμήνου του 2021 ξεπέρασε αυτό του έτους 2019 (50,5 δις ευρώ έναντι 49,5 δις ευρώ του αντίστοιχου 3ου τριμήνου του έτους 2019), δηλαδή η σημαντική αύξηση του ΑΕΠ οφείλεται στο υψηλό επίπεδο της καταναλωτικής δαπάνης των τουριστών που επισκέφτηκαν τη χώρας μας, μια δαπάνη που ίσως να μην είναι η ίδια κατά το επόμενο έτος. Πράγματι, λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις αυτές εκτιμάται ότι το ΑΕΠ κατά το 2022 θα διαμορφωθεί στα 186 δις ευρώ, δηλαδή θα παρουσιάσει μια αύξηση της τάξης του 2,8% και η στατιστική ανεργία θα παρουσιάσει μια μικρή μείωση 0,5 ποσοστιαίων μονάδων.

Αξίζει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα στα κεφαλαιοποιητικά συνταξιοδοτικά ταμεία η παρούσα αξία της αναλογιστικής υποχρέωσης πρέπει να καταγράφεται στους ισολογισμούς του συγκεκριμένου(ων) ταμείου(ων). Ακριβώς το ίδιο ορίζουν και τα διεθνή λογιστικά πρότυπα του δημόσιου τομέα (IPSAS) για τα κεφαλαιοποιητικά δημόσια συνταξιοδοτικά ταμεία. Οπότε, σύμφωνα με τα διεθνή λογιστικά πρότυπα του δημόσιου τομέα, το κόστος μετάβασης θα πρέπει να καταγράφεται στο χρέος της χώρας μας. Έτσι λαμβάνοντας υπόψη αυτή την υποχρέωση, το δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ θα διαμορφωθεί το 2022 στο 242% του ΑΕΠ.

Συμπερασματικά, το ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα ήταν κατά **μέσο όρο 16,23%** από το **1998** έως το **2021**, φθάνοντας στο ιστορικό υψηλό του 27,90% τον Ιούλιο του 2013 και το ιστορικό χαμηλό του 7,30% τον Μάιο του 2008, όπως φαίνεται και στα παρακάτω διαγράμματα :

Γράφημα 2.6 : Ποσοστό ανεργίας και μέσος όρος ποσοστού 1998 – 2021.

2.2 ΑΝΕΡΓΙΑ ΚΑΙ ΠΑΝΔΗΜΙΑ COVID-19

Η ελληνική οικονομία κινήθηκε σε τροχιά βαθιάς ύφεσης το 2020, καθώς το ΑΕΠ μειώθηκε σημαντικά, μετά την ελαφρά ανάκαμψη που εμφάνισε την τριετία 2017-2019. Η ξαφνική εμφάνιση της πανδημίας COVID-19 σε παγκόσμιο επίπεδο και η εξάπλωσή της στη χώρα μας από τον Μάρτιο του 2020, άλλαξε πάλι τα δεδομένα και ανέτρεψε τη θετική εικόνα των προηγούμενων ετών. Οι επιπτώσεις της πανδημίας ήταν ιδιαίτερα αρνητικές και επέφεραν βαρύ πλήγμα στην ελληνική οικονομία.

Η διαχείριση των συνεπειών αυτών προκάλεσαν σοβαρές αποσταθεροποιητικές συνέπειες σε βασικά συστήματα της οικονομίας και ειδικά στην αγορά εργασίας. Η υλοποίηση σειράς μέτρων στήριξης των εισοδημάτων εργαζομένων και επιχειρήσεων άσκησαν ιδιαίτερος σημαντική πίεση στο δημοσιονομικό ισοζύγιο της οικονομίας. Το ΑΕΠ κατέγραψε σημαντική επιβράδυνση το δεύτερο τρίμηνο του 2020 κατά 15,2%, η μεγαλύτερη που έχει καταγραφεί τουλάχιστον από το 1995, αφοτου δηλαδή υπάρχουν επίσημα διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ. Η πτώση αυτή προήλθε λόγω της περιστολής της οικονομικής δραστηριότητας, η οποία ειδικά τον Απρίλιο ήταν πολύ μεγάλη. Προφανώς συνέβαλε σε αυτό η γενικευμένη οικονομική ανασφάλεια, η οποία αποτυπώθηκε στην ισχυρή πτώση της ιδιωτικής κατανάλωσης και των επενδύσεων.

Η απασχόληση δέχτηκε μεγάλο πλήγμα λόγω της οικονομικής κρίσης που προκάλεσε η πανδημία, με αποτέλεσμα να αντιστραφεί η πορεία βελτίωσης που παρατηρούνταν τα προηγούμενα έτη. Ειδικότερα, την περίοδο Μαρτίου - Ιουνίου 2020, η απασχόληση μειώθηκε κατά 137.100 άτομα ενώ οι άνεργοι αυξήθηκαν κατά 177.500 άτομα φτάνοντας τα 836.637 άτομα. Έτσι, το ποσοστό ανεργίας τον Ιούνιο του 2020 διαμορφώθηκε σε 18,3% έναντι 14,4% τον Μάρτιο του ίδιου έτους. Δηλαδή, το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε κατά 3,7% σε μόλις τρεις μήνες.

Μπορεί τον Σεπτέμβριο το ποσοστό ανεργίας να είχε ανακάμψει στο επίπεδο του Ιανουαρίου (16,1%), όμως ο όγκος της απασχόλησης βρισκόταν σταθερά σε χαμηλότερο επίπεδο από τους αντίστοιχους μήνες του 2019. Ειδικότερα, μεταξύ Ιουνίου και Σεπτεμβρίου η απασχόληση κατά μέσο όρο ήταν χαμηλότερη κατά 68.000 άτομα. Ο αριθμός των ανέργων εμφανίστηκε εξίσου μειωμένος, αλλά το μέγεθος αυτό αποκρύπτει τον αριθμό όσων βρίσκονταν σε αναστολή εργασίας, οι οποίοι καταγράφηκαν στους οικονομικά μη ενεργούς.

Το τελευταίο αυτό στοιχείο εξηγεί την αύξηση του πλήθους των οικονομικά μη ενεργών σε σχέση τους αντίστοιχους μήνες του 2019. Σύμφωνα με την οικονομική ανάλυση της τράπεζας, η εν λόγω πτώση αντικατοπτρίζει τη μείωση του εργατικού δυναμικού, καθώς αρκετά άτομα που αναζητούσαν εργασία, δηλαδή ανήκαν στο σύνολο των ανέργων, έπαψαν να είναι άμεσα διαθέσιμα εξαιτίας της υγειονομικής κρίσης του COVID-19 και συνεπώς, από το σύνολο των ανέργων μεταπήδησαν στο σύνολο του οικονομικά μη ενεργού πληθυσμού.

Σημαντικό στοιχείο είναι ότι μετά τον Οκτώβριο, όταν η οικονομία βρέθηκε εκ νέου σε lockdown, παρατηρήθηκε μια σταδιακή αύξηση των μη ενεργών με ταυτόχρονη μείωση των απασχολούμενων και των ανέργων.

Τον Δεκέμβριο του 2020 το επίσημο ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα ήταν το δεύτερο υψηλότερο στην Ευρωζώνη, μετά την Ισπανία, αντιστοιχώντας στο 15,5% του εργατικού δυναμικού, όταν τον ίδιο μήνα του 2019 ήταν ίσο με 16,4%.

Στον παρακάτω πίνακα γίνεται η ανάλυση των παραπάνω στοιχείων την περίοδο Μάρτιος 2020 - Δεκέμβριος 2020, όπως αυτά παρουσιάζονται στην ΕΛΣΤΑΤ.

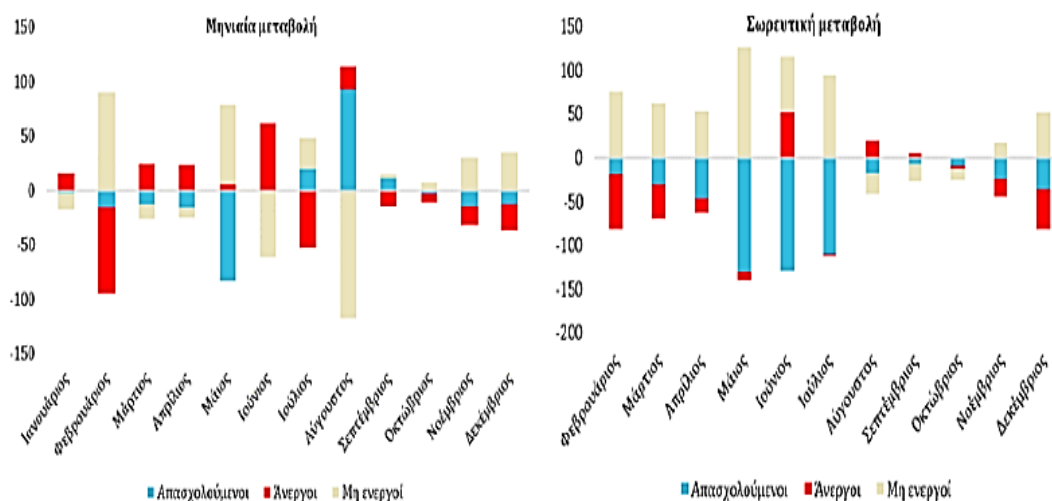
Πίνακας 2.1 : Απασχολούμενοι, Άνεργοι, Οικονομικά Μη Ενεργοί και Ποσοστό Ανεργίας Μάρτιος 2020 - Δεκέμβριος 2020.

2020	Απασχολούμενοι	Άνεργοι	Οικονομικά Μη Ενεργοί	Ποσοστό Ανεργίας
Μάρτιος	3.874.437	653.686	3.373.369	14,4
Απρίλιος	3.868.777	731.351	3.299.445	15,9
Μάιος	3.729.591	764.912	3.401.996	17,0
Ιούνιος	3.744.630	836.637	3.312.753	18,3
Ιούλιος	3.844.311	773.641	3.273.598	16,8
Αύγουστος	3.843.829	783.937	3.260.119	16,9
Σεπτέμβριος	3.880.667	746.951	3.259.023	16,1
Οκτώβριος	3.929.276	772.098	3.182.952	16,4
Νοέμβριος	3.894.030	753.494	3.234.251	16,2
Δεκέμβριος	3.886.936	714.958	3.277.379	15,5

Ωστόσο, πρέπει με έμφαση να σημειωθεί ότι η τρέχουσα εκτίμηση του ποσοστού ανεργίας δεν αποτυπώνει την πραγματική κατάσταση της αγοράς εργασίας και τις επιπτώσεις της πανδημίας, καθώς στην εκτίμηση του επίσημου ποσοστού ανεργίας δεν καταγράφονται οι εργαζόμενοι που βρίσκονται σε αναστολή για πάνω από τρεις μήνες ή που λαμβάνουν εισόδημα μικρότερο του 50% του μισθού τους, οι οποίοι συμπεριλαμβάνονται στους οικονομικά μη ενεργούς.

Συνεπώς, η τρέχουσα κατάσταση της αγοράς εργασίας μπορεί στατιστικά να αποτυπωθεί καλύτερα από τις μεταβολές στον αριθμό των απασχολουμένων και των οικονομικά μη ενεργών. Όπως φαίνεται στο παρακάτω Διάγραμμα, η μεταβολή του αριθμού των απασχολουμένων και των οικονομικά μη ενεργών ατόμων ήταν αξιοσημείωτη, είτε εξετάζεται σε μηνιαίο επίπεδο είτε σωρευτικά.

Διάγραμμα 4: Μεταβολή απασχολουμένων, ανέργων και οικονομικά μη ενεργών σε χιλ. άτομα (Ελλάδα, Ιανουάριος-Δεκέμβριος 2020)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (επεξεργασία ΙΝΕ ΓΣΕΕ)

Γραφήματα 2.7 και 2.8 : Μηνιαία και Σωρευτική μεταβολή απασχολούμενων, ανέργων και οικονομικά μη ενεργών το έτος 2020.

✚ Συγκεκριμένα, στη διάρκεια του 2020, η απασχόληση μειώθηκε σημαντικά τον Μάιο κατά 83.000 άτομα σε σχέση με τον Απρίλιο, ενώ αυξήθηκε επίσης σημαντικά τον Αύγουστο κατά 93.000 άτομα σε σχέση με τον Ιούλιο. Η μεταβολή των οικονομικά μη ενεργών είχε την αντίθετη κατεύθυνση.

Συνεπώς, οι επιπτώσεις της πανδημικής κρίσης στην απασχόληση δεν αποτυπώθηκαν σε αντίστοιχη μεταβολή του αριθμού των ανέργων αλλά σε μεταβολή του αριθμού των οικονομικά μη ενεργών.

Στο τρίτο κύμα της πανδημίας, και συγκεκριμένα τον Ιανουάριο του 2021, παρατηρείται εκτίναξη του αριθμού των μη ενεργών (αύξηση κατά 196.000 άτομα σε σχέση με τον ίδιο μήνα του 2020), με παράλληλη μείωση του αριθμού των απασχολουμένων (154.500 άτομα) και των ανέργων (72.000 άτομα).

Η συρρίκνωση του εργατικού δυναμικού ήταν τόσο μεγάλη, που υπερκάλυψε τη μείωση του αριθμού των ανέργων, με αποτέλεσμα το ποσοστό ανεργίας να αυξηθεί από 15,5% τον Δεκέμβριο του 2020 σε 16% τον Ιανουάριο του 2021.

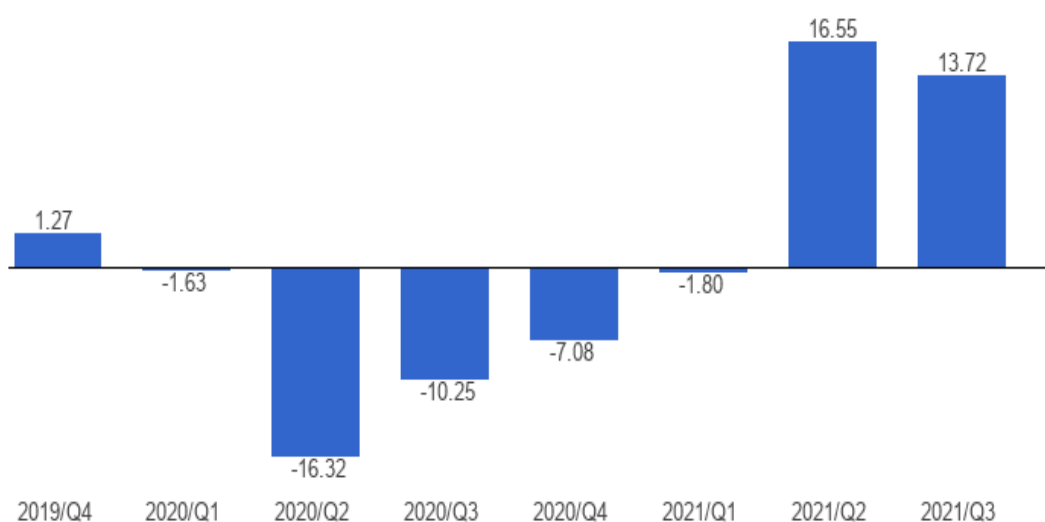
Τον Φεβρουάριο του 2021, ο αριθμός των οικονομικά μη ενεργών ήταν υψηλότερος κατά 169.000 άτομα σε σχέση τον Φεβρουάριο του 2020. Η διαφορά αυτή αποτελεί μια ένδειξη του αριθμού των ατόμων που βρέθηκαν εκ νέου σε αναστολή εργασίας.

Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (**ΕΛΣΤΑΤ**) ανακοινώνει τις εποχικά προσαρμοσμένες εκτιμήσεις απασχόλησης και ανεργίας για τον Οκτώβριο 2021. Επισημαίνεται ότι, κατά το μήνα αυτό, η αγορά εργασίας επηρεάστηκε από την εφαρμογή ειδικών κανόνων λειτουργίας στις επιχειρήσεις καθώς και από την εφαρμογή μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας και την αντιμετώπιση της πανδημίας, στο σύνολο της χώρας.

Παράλληλα, από την αναλυτική επεξεργασία των συγκεκριμένων στατιστικών στοιχείων προκύπτει ότι το ΑΕΠ κατά το τρίτο τρίμηνο του 2021 ξεπέρασε αυτό του έτους προ της πανδημίας του 2019, παρόλο που ο τουρισμός από τον Ιούλιο του 2021 και μετά παρουσίασε σημαντική αύξηση. Από την άποψη αυτή αξίζει να σημειωθεί ότι η σημαντική αύξηση του ΑΕΠ είναι συγκυριακή δεδομένου ότι δεν αντικατοπτρίζεται από την αντίστοιχη μείωση της ανεργίας, γεγονός που σημαίνει ότι η αύξηση αυτή οφείλεται στα προγράμματα στήριξης της οικονομίας και στην αυξημένη κατανάλωση η οποία ήταν απόρροια της αποταμίευσης που είχε δημιουργηθεί από τα lockdown.

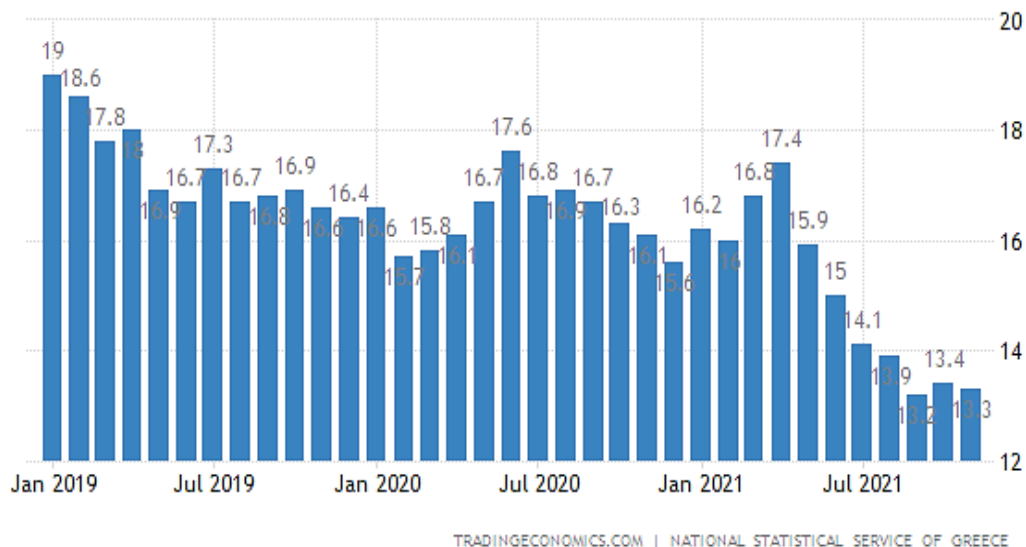
Στην ανάλυση που ακολουθεί επιχειρείται να δοθεί μια εικόνα των εξελίξεων και τάσεων σχετικά με την απασχόληση και ιδιαίτερα με την εξέλιξη της ανεργίας κατά την διάρκεια της πανδημίας, όπως αυτή διαμορφώνεται από την οικονομική συγκυρία.

- ▶ Η ανοδική πορεία που ακολούθησε την περίοδο 2014-2019 αντιστράφηκε το 2020. Κατά τη διάρκεια αυτής της χρονικής περιόδου, ο μέσος ρυθμός ανάπτυξης για την Ελλάδα ήταν 0,77%. Ο χαμηλότερος ρυθμός ανάπτυξης -16,32% καταγράφηκε το δεύτερο τρίμηνο του 2020 κατά το πρώτο στάδιο εμφάνισης της πανδημίας, ενώ ο υψηλότερος ρυθμός ανάπτυξης ήταν 16,55% το δεύτερο τρίμηνο του 2021. Τα τελευταία στοιχεία του τρίτου τριμήνου 2021 δείχνουν οικονομική ανάπτυξη 13,72%, που είναι μείωση από τον ρυθμό ανάπτυξης του προηγούμενου τριμήνου και αύξηση σε σύγκριση με τον ρυθμό ανάπτυξης -10,25% το ίδιο τρίμηνο πέρυσι.

Γράφημα 2.9 : ΑΕΠ - Ρυθμός ανάπτυξης κατά την διάρκεια της πανδημίας.

- ▶ Η πρωτική αυτή τάση συνεχίστηκε και τους πρώτους τρεις μήνες του 2021, ο δε αριθμός των απασχολούμενων συρρικνώθηκε κατά 5,6% το Μάρτιο του 2021 σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2020. Ωστόσο, παρά τη δύσκολη οικονομική συγκυρία, ο ετήσιος δείκτης ανεργίας συρρικνώθηκε κατά μία ποσοστιαία μονάδα και διαμορφώθηκε από 17,3% το 2019 σε 16,3% το 2020.

Γράφημα 2.10 : Δείκτης ανεργίας 2019 – 2021.

- Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα μεγέθη του πλήθους των απασχολούμενων, των ανέργων, των ατόμων εκτός εργατικού δυναμικού καθώς και το ποσοστό ανεργίας κατά τον Οκτώβριο των ετών 2016 έως και 2021.

Πίνακας 2.2 : Απασχολούμενοι, Άνεργοι, Οικονομικά Μη Ενεργοί και Ποσοστό Ανεργίας Οκτώβριος 2021.

	Οκτώβριος					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Απασχολούμενοι	3.641.807	3.767.231	3.862.434	3.914.357	3.929.276	4.027.050
Άνεργοι	1.091.293	990.979	879.562	793.134	772.098	617.511
Άτομα εκτός εργατικού δυναμικού	3.301.410	3.243.820	3.220.886	3.210.195	3.182.952	3.208.499
Ποσοστό ανεργίας	23,1	20,8	18,5	16,8	16,4	13,3

Σύμφωνα λοιπόν με τον παραπάνω πίνακα παρατηρούμε ότι :

- Το **εποχικά διορθωμένο ποσοστό ανεργίας** τον Οκτώβριο του 2021 ανήλθε σε 13,3% έναντι 16,4% τον Οκτώβριο του 2020 και 13,0% τον Σεπτέμβριο του 2021.

- Οι **απασχολούμενοι** ανήλθαν σε 4.027.050 άτομα σημειώνοντας αύξηση κατά 97.774 άτομα σε σχέση με τον Οκτώβριο του 2020 (+2,5%) και μείωση κατά 47.982 άτομα σε σχέση με τον Σεπτέμβριο του 2021 (-1,2%).
- Οι **άνεργοι** ανήλθαν σε 617.511 άτομα σημειώνοντας μείωση κατά 154.587 άτομα σε σχέση με τον Οκτώβριο του 2020 (-20,0%) και αύξηση κατά 5.994 άτομα σε σχέση με τον Σεπτέμβριο του 2021 (+1,0%). Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τον ορισμό για τον άνεργο και τον οικονομικά μη ενεργό πληθυσμό, εάν ένα άτομο που δεν εργάζεται, δεν αναζητά ενεργά εργασία και δεν είναι διαθέσιμο να αναλάβει άμεσα εργασία, δεν κατατάσσεται στους ανέργους αλλά στον οικονομικά μη ενεργό πληθυσμό.
- Τα άτομα που δεν περιλαμβάνονται στο εργατικό δυναμικό, ή «**άτομα εκτός του εργατικού δυναμικού**», δηλαδή τα άτομα που δεν εργάζονται ούτε αναζητούν εργασία, ανήλθαν σε 3.208.499, σημειώνοντας αύξηση κατά 25.547 άτομα σε σχέση με τον Οκτώβριο του 2020 (+0,8%) και κατά 39.166 άτομα σε σχέση με τον Σεπτέμβριο του 2021 (+1,2%).

Οι χρήστες πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το γεγονός ότι οι εκτιμήσεις της εποχικής διόρθωσης βασίζονται σε δεδομένα πολλών μηνών ώστε να διακρίνεται η επίδραση των εποχικών παραγόντων και αυτή να αφαιρείται από τα εκτιμώμενα μεγέθη. Χρειάζονται αρκετές «παρατηρήσεις» ώστε η χρονοσειρά να αντανακλά μια σημαντική μεταβολή των μεγεθών της απασχόλησης και της ανεργίας. Επίσης, οι μηνιαίες εκτιμήσεις υπόκεινται σε αναθεωρήσεις, καθώς προστίθενται νέα μηνιαία στοιχεία. Για το λόγο αυτό οι μηνιαίες εκτιμήσεις αναθεωρούνται όταν γίνουν γνωστές οι τελικές τριμηνιαίες εκτιμήσεις. (ΕΛΣΤΑΤ, 2021)

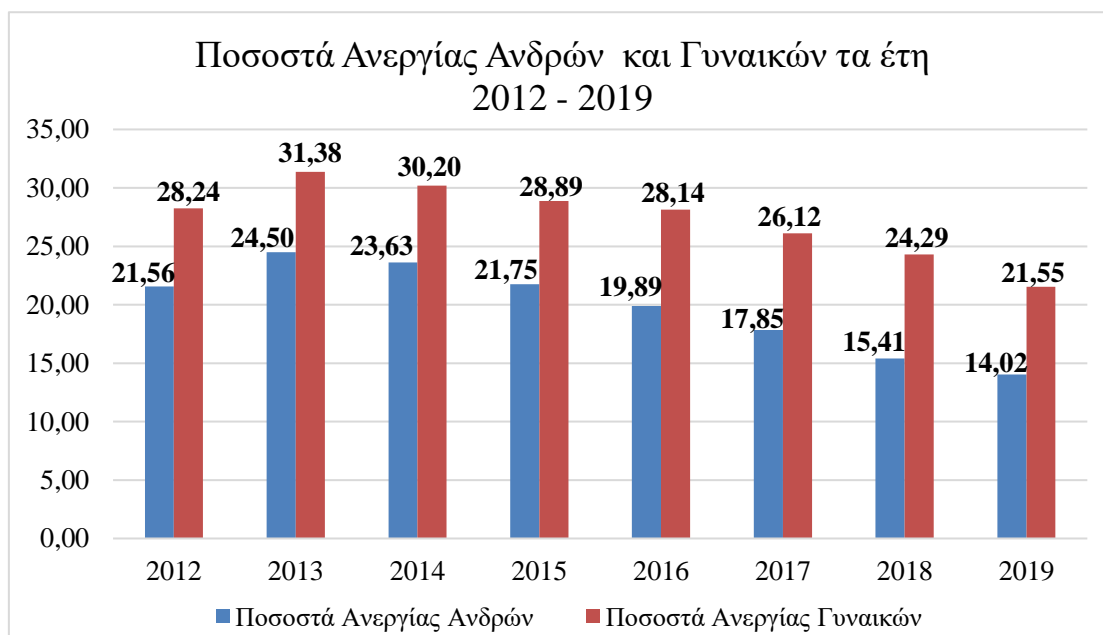
2.3 ΑΝΕΡΓΙΑ ΑΝΑ ΦΥΛΟ

Ακόμη και μετά από δεκαετίες προόδου προς την κατεύθυνση της ισότητας των δύο φύλων, το χάσμα μεταξύ τους ως προς το ποσοστό απασχόλησης και τα επίπεδα των μισθών παραμένει σημαντικό. Διαχρονικά, η ανεργία στις γυναίκες είναι μεγαλύτερη, καθώς το μέγεθος του εργατικού δυναμικού των γυναικών στην Ελλάδα έχει αυξηθεί σημαντικά. Ωστόσο, τα εμπόδια ένταξης και οι διακρίσεις λόγω φύλου παραμένουν ι-

σχυρά, μολονότι οι γυναίκες σημειώνουν σε γενικές γραμμές καλύτερα εκπαιδευτικά αποτελέσματα από τους άνδρες.

Το μεγαλύτερο ποσοστό των γυναικών αντιμετωπίζει πολλές δυσκολίες στην ένταξη (νέες εργαζόμενες) και στην επανένταξη στην αγορά εργασίας καθώς πολύ συχνά οι γυναίκες αποχωρούν από την εργασία για τη δημιουργία και τη φροντίδα της οικογένειας και όταν επιχειρούν να επιστρέψουν βρίσκουν τεράστια εμπόδια. Το γεγονός ότι οι γυναίκες παρότι εργαζόμενες έχουν την αποκλειστική ευθύνη του σπιτιού και της φροντίδας των παιδιών και των ηλικιωμένων μελών, είναι και η μεγαλύτερη αιτία που η ανεργία των γυναικών είναι τριπλάσια έναντι των ανδρών.

Καταγράφοντας την πορεία της ανεργίας στην Ελλάδα για τα δύο φύλα από το 2012 μέχρι και το 2019 παρατηρούμε ότι η ανεργία έχει πλήξει περισσότερο το γυναικείο φύλο σε σχέση με τα ποσοστά ανεργίας που εμφανίζονται για το αντρικό φύλο.

Γράφημα 2.11 : Ποσοστά Ανεργίας Ανδρών και Γυναικών τα έτη 2012 – 2019.

Βάσει των διαθέσιμων δημοσιευμένων στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ, παρατηρούμε ότι ως προς την εξέλιξη της ανεργίας ανά φύλο, η κατάσταση αυτή συνεχίστηκε και το πρώτο τρίμηνο του 2020 καθώς η απασχόληση μειώθηκε περισσότερο στις γυναίκες (- 7,5%), από ότι στους άνδρες (- 4,7%). Πιο συγκεκριμένα, το ποσοστό ανεργίας των γυναικών εμφανίζεται μειωμένο τον μήνα Μάρτιο που εφαρμόστηκαν τα πρώτα μέτρα του COVID-19, αλλά υψηλότερο από αυτό των ανδρών (16,8% έναντι 12,6%). Είναι χαρα-

κτηριστικό ότι η μείωση της ανεργίας για τις γυναίκες είναι 3,1% ενώ για τους άντρες μόλις 0,5%.

Πίνακας 2.3 : Ποσοστό ανεργίας και αριθμός ανέργων ανά φύλο το 2020.

2020	Άνεργοι Άνδρες	Άνεργες Γυναίκες	Σύνολο
Φεβρουάριος	13,1 (396.900)	19,9 (672.385)	16,1 (1.069.285)
Μάρτιος	12,6 (397.228)	16,8 (674.181)	14,4 (1.071.409)
Απρίλιος	12,8 (422.095)	19,0 (702.391)	15,5 (1.124.486)
Μάιος	13,3 (410.561)	21,8 (693.140)	17,0 (1.103.701)
Ιούνιος	16,1 (391.401)	21,1 (677.455)	18,3 (1.068.856)
Ιούλιος	14,0 (363.530)	20,2 (677.322)	16,8 (1.040.852)
Αύγουστος	14,1 (360.166)	20,2 (676.416)	16,8 (1.036.582)

Ωστόσο, η μεγαλύτερη διαφορά μεταξύ των δύο φύλων σημειώθηκε τον Μάιο του 2020 (-8,5%), ακολούθησε σημαντική μείωση τον Ιούνιο (5%) και τελικά σταθεροποίηση λίγο ψηλότερα τους καλοκαιρινούς μήνες Ιούλιο και Αύγουστο (6,2% και 6,1% αντίστοιχα), ενώ η διαφορά αυξήθηκε σε σχέση με το επίπεδο του Μαρτίου (4,2%).

Συμπερασματικά, οι αρνητικές συνέπειες από την εφαρμογή του μέτρου της αναστολής λειτουργίας επιχειρήσεων στην απασχόληση των περισσότερων κλάδων την περίοδο Φεβρουαρίου-Αυγούστου ήταν έντονες, παρά την εφαρμογή παρεμβάσεων πολιτικής με σκοπό την υποστήριξη επιχειρήσεων, ελευθέρων επαγγελματιών και εργαζομένων, οι οποίες συγκράτησαν τις αρνητικές επιπτώσεις.

Η ανεργία των γυναικών αυξήθηκε τόσο σε απόλυτα νούμερα, όσο και σε σχέση με τους άνδρες. Ωστόσο, σημαντικό ρόλο στη σχετική συγκράτηση των ποσοστών γυναικείας ανεργίας, έπαιξε το γεγονός ότι αυξήθηκε ο αριθμός των γυναικών στην ομάδα του μη ενεργού εργασιακά πληθυσμού εξαιτίας του ότι πολλές γυναίκες ασχολήθηκαν με την οικογενειακή μέριμνα (λόγω του κλεισίματος σχολείων, ΚΑΠΗ κ.α.).

Αξιοσημείωτο γεγονός είναι ότι το Νοέμβριο του 2020, όπου το ποσοστό ανεργίας στις γυναίκες συνεχίστηκε στο 20,00%, ήταν δώδεκα μονάδες μεγαλύτερη από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (7.9%), κάνοντας την Ελλάδα να έχει το μεγαλύτερο ποσοστό ανεργίας στις γυναίκες στην Ευρώπη. Παράλληλα, παρατηρείται και το μεγαλύτερο χάσμα ανεργίας μεταξύ των δύο φύλων, με τις γυναίκες να έχουν 7 ποσοστιαίες μονάδες μεγαλύτερη ανεργία σε σύγκριση με τους άντρες (μέσος όρος 0.4 μονάδες στην ΕΕ).

Η ίδια κατάσταση συνεχίστηκε καθ' όλη την διάρκεια των μηνών του έτους 2021 όπως μπορούμε να διαπιστώσουμε και από τα στατιστικά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ του παρακάτω πίνακα. Τα ποσοστά ανεργίας των γυναικών είναι εμφανώς μεγαλύτερα από αυτά των ανδρών ενώ η μεγαλύτερη διαφορά μεταξύ των δύο φύλων παρατηρείται τον μήνα Μάρτιο του 2021 (- 9,5%).

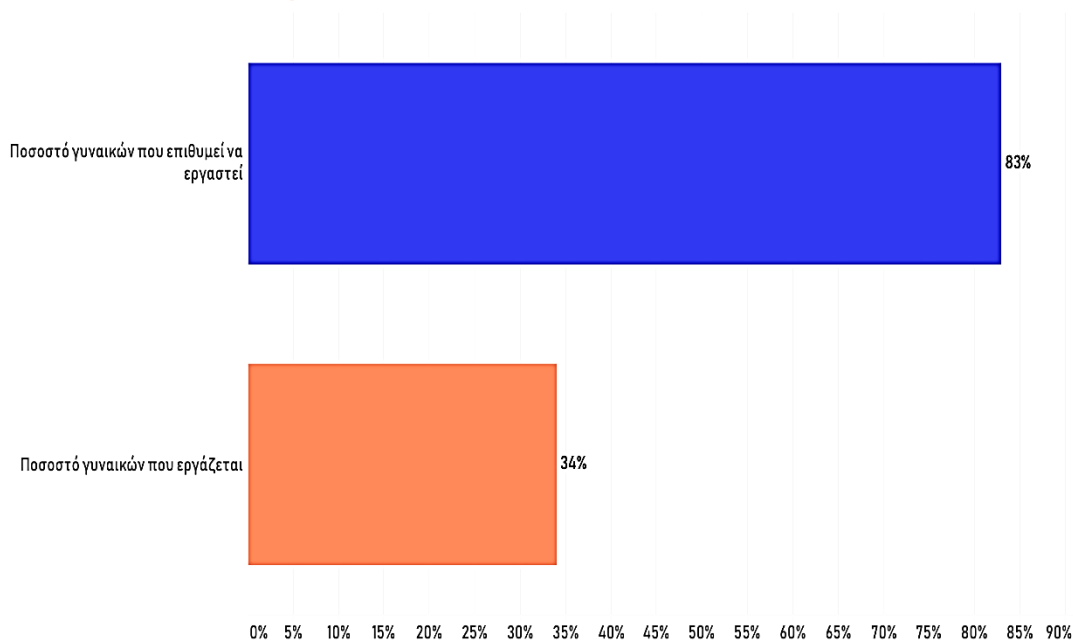
Πίνακας 2.4 : Ποσοστό ανεργίας ανά φύλο το 2021.

2021	Ποσοστό ανεργίας	Ανδρική ανεργία	Γυναικεία ανεργία
Ιανουάριος 2021	16,2%	13,6%	19,9%
Φεβρουάριος 2021	16,0%	12,7%	19,5%
Μάρτιος 2021	16,8%	12,9%	22,4%
Απρίλιος 2021	17,4%	13,6%	21,8%
Μάιος 2021	15,9%	12,2%	20,0%
Ιούνιος 2021	15,0%	11,6%	19,3%
Ιούλιος 2021	14,1%	10,9%	18,6%
Αύγουστος 2021	13,9%	10,5%	17,6%
Σεπτέμβριος 2021	13,2%	9,8%	17,5%
Οκτώβριος 2021	13,4%	10,3%	17,6%
Νοέμβριος 2021	13,3%	9,7%	17,7%
Δεκέμβριος 2021	12,8%	9,5%	16,6%

Ωστόσο, η υψηλή ανεργία στις γυναίκες έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τα θέλω τους. Παρ' όλο που το 83% των γυναικών στην Ελλάδα δηλώνουν ότι επιθυμούν να εργαστούν, μόνο το 34% το καταφέρνει. Υπενθυμίζεται ότι ένα άτομο θεωρείται άνεργο ό-

ταν αναζητά ενεργά εργασία αλλά δε βρίσκει. Συνεπώς, το χάσμα δεν οφείλεται σε έλλειψη επιθυμίας, αλλά σε διάφορους κοινωνικούς περιορισμούς και διακρίσεις.

Το 83% των γυναικών στην Ελλάδα δηλώνει ότι **επιθυμεί να εργαστεί**.
Ωστόσο, μόνο το **34% τα καταφέρνει**

Γράφημα: GreeceInFigures.com | Έρευνα: Διεθνής Οργάνωση Εργασία (ILO) & Gallup - Towards a better future for women and work (2017)

Γράφημα 2.12 : Ποσοστό γυναικών που επιθυμεί να εργαστεί και που εργάζεται.

2.4 ΑΝΕΡΓΙΑ ΑΝΑ ΗΛΙΚΙΑ

Η ανεργία είναι ένα φαινόμενο, το οποίο διαφοροποιείται στις διάφορες ηλικιακές ομάδες. Διαχρονικά, η μείωση της ανεργίας (σε ποσοστιαίες μονάδες) ανά ηλικιακή ομάδα, είναι μεγαλύτερη κυρίως στους νέους ηλικίας '15-24 ετών' και '25-29 ετών'. Η ανεργία των νέων δεν συνιστά πρωτοφανές και πρόσκαιρο φαινόμενο, αλλά σοβαρό διαρθρωτικό πρόβλημα. Οι σχετικοί δείκτες απασχόλησης των συγκεκριμένων πληθυσμιακών ομάδων είναι δυσμενέστεροι, τόσο σε ευρωπαϊκό επίπεδο όσο και σε εθνικό, ακόμα και στις περιόδους ισχυρής οικονομικής μεγέθυνσης.

Οι νέοι πτυχιούχοι μετά την αποφοίτησή τους από τα περισσότερα ανώτατα και ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα αντιμετωπίζουν την ανεργία, την υποαπασχόληση ή την ετεροαπασχόληση. Η υψηλή ανεργία και οι χαμηλές απολαβές δείχνουν την πόρτα εξόδου στους νέους, οι οποίοι είναι απογοητευμένοι από την χώρα τους.

Η είσοδος των νέων στην αγορά εργασίας χαρακτηρίζονταν ως προβληματική πολύ πριν την οικονομική κρίση του 2008. Συγκεκριμένα, η ηλικιακή ομάδα ‘15-24 ετών’ σημείωσε ποσοστά του 26,1% το 2004 με σταδιακή μείωση της ανεργίας εντός της τετραετίας που έφτασε στο 21,9% το 2008. Στην Ελλάδα, σε αντίθεση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, η νεανική ανεργία δεν θεωρούνταν μείζον πρόβλημα, με αποτέλεσμα να μην υιοθετούνται στοχευμένες πολιτικές για την αντιμετώπιση της.

Πίνακας 2.5 : Ποσοστά ανεργίας ανά ηλικιακή ομάδα τα έτη 2010 – 2020.

	15 – 24 ετών	25 – 29 ετών	30 – 34 ετών	35 – 39 ετών	40 – 44 ετών	45 - 49 ετών	50 ετών και άνω
2010	33,0%	19,7%	14,1%	11,5%	9,7%	8,7%	7,0%
2011	44,7%	29,4%	19,9%	15,7%	13,5%	12,8%	9,8%
2012	55,3%	37,4%	27,4%	22,3%	19,5%	18,1%	15,2%
2013	58,3%	43,3%	30,2%	25,7%	22,2%	19,9%	18,4%
2014	52,4%	40,8%	30,1%	24,7%	21,7%	21,1%	18,2%
2015	49,8%	36,7%	28,0%	23,3%	21,2%	20,4%	18,0%
2016	47,3%	33,8%	26,9%	21,4%	19,0%	19,4%	19,0%
2017	43,6%	31,2%	24,0%	20,4%	18,1%	17,3%	17,1%
2018	39,9%	28,5%	21,2%	18,8%	16,3%	17,5%	14,5%
2019	35,2%	25,8%	21,1%	16,5%	14,3%	15,5%	12,9%
2020	35,0%	27,2%	19,3%	15,1%	14,1%	13,2%	12,1%

Βάσει του παραπάνω πίνακα που περιέχει τα στατιστικά στοιχεία της Eurostat τα έτη 2010 – 2020, παρατηρούμε ότι :

- ❖ Η κατάσταση της ηλικιακής ομάδας ‘15-24 ετών’ επιδεινώθηκε ραγδαία και μετά την οικονομική κρίση, αφού το ποσοστό ανεργίας έφτασε στο 58,3% το 2013. Παράλληλα, την χρονική περίοδο 2010-2014, παρατηρήθηκε μείωση του εργατικού δυναμικού κατά περίπου 40.000 άτομα και αύξηση της απασχόλησής τους κατά περίπου 5.000 άτομα. Ένα μέρος της μείωσης του εργατικού δυναμικού της συγκεκριμένης πληθυσμιακής ομάδας οφείλεται πιθανότατα στη μετανάστευση των νέων. Άλλος παράγοντας θα μπορούσε να είναι η επιλογή των νέων να συνεχίσουν τις σπουδές τους, με στόχο τη διέξοδο από την αδράνεια της ανεργίας. Ωστόσο, η σχετικά μικρή αύξηση της απασχόλησης οφείλεται, σύμφωνα με εμπειρικά στοιχεία του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ στη συμμετοχή των νέων σε ο-

λιγότερα προγράμματα επιδοτούμενης απασχόλησης αμειβόμενης με χαμηλούς μισθούς, στην πρόσκαιρη και μερική απασχόληση, σε προγράμματα κατάρτισης Voucher κ.ά. (INE, 2014: 198). Από το 2015 κι έπειτα, ενώ η ανεργία ακολουθεί μία σχετικά φθίνουσα πορεία, το ποσοστό ανεργίας παραμένει εξαιρετικά υψηλό, αφού από το 49,8% το 2016 πήγε στο 35,0% το 2020. Μάλιστα, το επτάμηνο Ιανουαρίου-Ιουλίου 2020 δημιουργήθηκαν σωρευτικά περίπου 95.000 νέες θέσεις εργασίας, αριθμός δραματικά μειωμένος σε σχέση με τις 281.775 νέες θέσεις εργασίας του επτάμηνου του 2019.

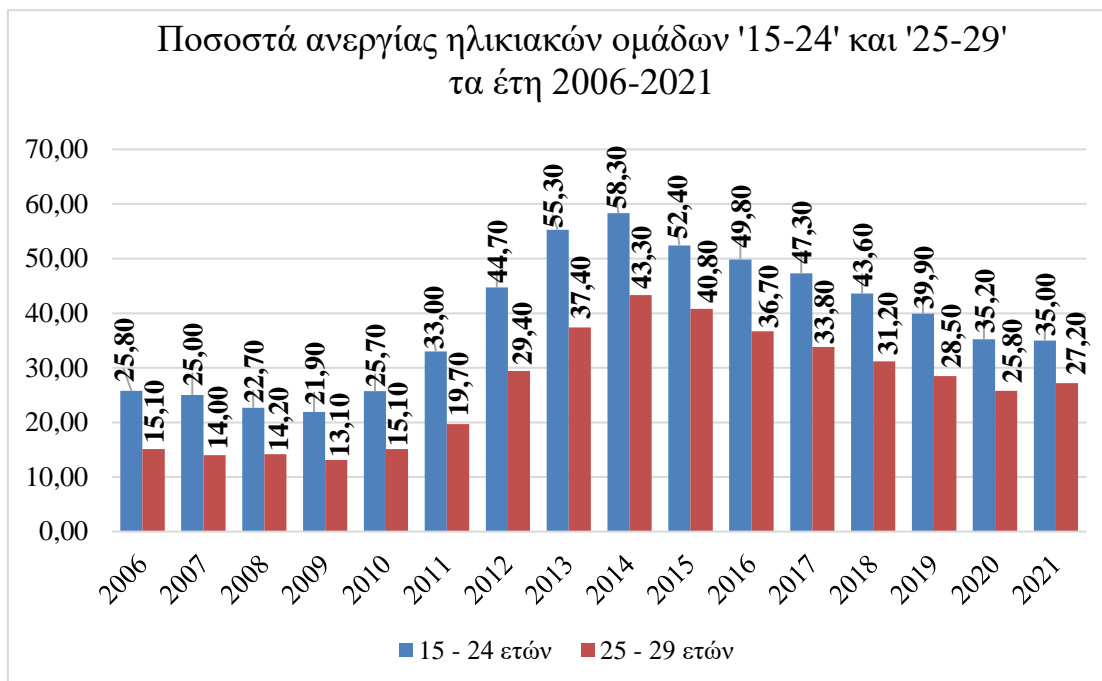
- ❖ Σε ανάλογη θέση βρίσκεται και η ηλικιακή ομάδα ‘25-29 ετών’, η οποία τη χρονική περίοδο 2010-2014 παρουσίασε ραγδαία αύξηση με την αποκορύφωσή της να φτάνει το 2013 σε ποσοστό 43,3%. Από το 2015 κι έπειτα, παρατηρήθηκε μία σταδιακή μείωση του ποσοστού, ωστόσο εξακολουθούσε και πάλι να παραμένει σε υψηλό επίπεδο, φτάνοντας στο 27,2% το έτος 2020.
- ❖ Οι ενδιάμεσες ομάδες ηλικίας ‘30-34 ετών’, ‘35-39 ετών’, ‘40-44 ετών’ και ‘45-49 ετών’ αντιμετώπισαν μία σταδιακή αύξηση τα έτη 2010-2014, ωστόσο το ποσοστό ανεργίας τους παρουσίασε ελάττωση με την πάροδο του χρόνου. Πιο συγκεκριμένα, από τους 1.124.000 περίπου άνεργους για το 2016, σε ποσοστό 26,9% είναι άτομα ηλικίας 30-34 ετών, 21,4% ηλικίας 35-39 ετών, 19,0% ηλικίας 40-44 ετών, ενώ το ποσοστό ανέργων ηλικίας 45-49 ετών αυξήθηκε περαιτέρω, σε 19,4%, γεγονός ενδεικτικό της δυσκολίας απορρόφησης τους στην αγορά εργασίας. Σε γενικές γραμμές, τα ποσοστά των ομάδων αυτών κυμαινόντουσαν περίπου στην ίδια κλίμακα και ήταν εμφανώς καλύτερα από τις νεότερες ηλικιακές ομάδες.
- ❖ Τέλος, για τις ηλικίες της κατηγορίας 50 ετών και άνω που βρίσκονται κοντά στη σύνταξη, διαπιστώνεται σταδιακή αύξηση της ανεργίας σε απόλυτα μεγέθη τα έτη 2010-2016. Ειδικότερα, το 2016 ανήλθε στο 19,0%, από 18,0% που ήταν το αντίστοιχο περσινό έτος. Ωστόσο το φαινόμενο αυτό δεν συνεχίστηκε και τα υπόλοιπα έτη καθώς το ποσοστό μειώθηκε βαθμιαία φτάνοντας στο 12,1% το 2020.

Η πανδημική κρίση δεν είχε την ίδια επίπτωση σε όλες τις ηλικίες. Όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα, ο οποίος αποτυπώνει το ποσοστό ανεργίας ανά ηλικιακή ομάδα, αυτές που επηρεάστηκαν εντονότερα ήταν οι ηλικίες κάτω των 20 ετών και ‘20-24 ετών’. Ενώ στις υπόλοιπες ηλικιακές ομάδες το ποσοστό ανεργίας παραμένει σχετικά σταθερό, στις δύο αυτές ομάδες αυξάνεται σημαντικά.

Πίνακας 2.6 : Ποσοστά ανεργίας ανά ηλικιακή ομάδα μετά την πανδημία.

	Δεκέμβριος 2020	Μάρτιος 2021	Ιούνιος 2021	Σεπτέμβριος 2021
Ποσοστό ανεργίας κάτω των 20 ετών	44,7%	60,2%	51,8%	36,5%
Ποσοστό ανεργίας από 20 έως 24 ετών (αριθμός ανέργων)	34,3% (65.300)	41,4% (78.600)	36,6% (69.300)	28,5% (56.600)
Ποσοστό ανεργίας από 25 έως 54 ετών (αριθμός ανέργων)	16,2% (580.100)	16,8% (562.200)	15,4% (546.600)	12,8% (462.500)
Ποσοστό ανεργίας άνω των 54 ετών (α- ριθμός ανέργων)	11,4% (94.900)	11,3% (91.800)	11,8% (105.500)	9,7% (86.900)

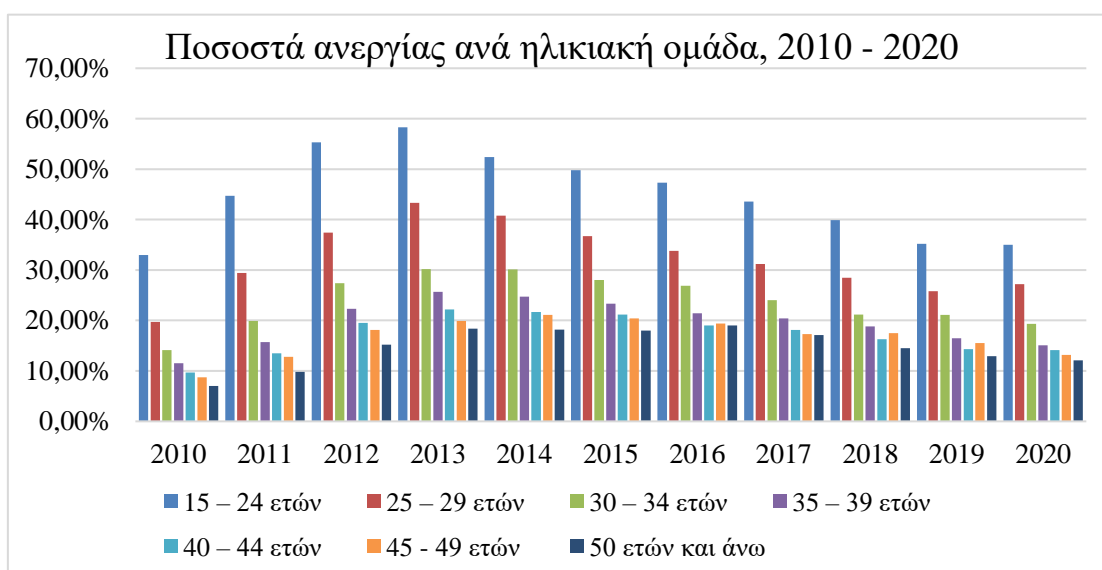
Στο παρακάτω διάγραμμα αναλύουμε τα ποσοστά ανεργίας των δύο ηλικιακών ομάδων που επλήγησαν περισσότερο τα έτη 2006-2021. Πιο συγκεκριμένα, το ποσοστό ανεργίας στην ηλικιακή ομάδα ‘15-24 ετών’ ήταν 35,00% τον Δεκέμβριο του 2020, σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της EUROSTAT. Ιστορικά, έφτασε σε υψηλό ρεκόρ 58,30% τον Δεκέμβριο του 2013 και χαμηλό ρεκόρ 21,90% τον Δεκέμβριο του 2008. Το ποσοστό ανεργίας της ηλικιακής ομάδας ‘25-29 ετών’ ήταν 27,20% τον Δεκέμβριο του 2020, σύμφωνα με τη EUROSTAT, ενώ ιστορικά, έφτασε σε υψηλό ρεκόρ 43,30% τον Δεκέμβριο του 2013 και χαμηλό ρεκόρ 13,10% τον Δεκέμβριο του 2008.

Γράφημα 2.13 : Ποσοστά ανεργίας στις ηλικιακές ομάδες '15-24' και '25-29'.

Είναι λοιπόν φανερό ότι στις δύο πιο δυναμικές ηλικιακά ομάδες, δεν παίζουν κανέναν απολύτως ρόλο τα πτυχία και γενικότερα η μόρφωση προκειμένου να ενταχθούν στο εργασιακό δυναμικό. Αυτό είναι σημάδι παρακαμψής στην αγορά εργασίας μιας χώρας, και έχει άμεση επιρροή στη διάρθρωση των τάξεων. Έτσι, καταλήγει να παράγει περισσότερους φτωχότερους και λιγότερους πλουσιότερους.

Στο παρακάτω γράφημα γίνεται μία διαγραμματική απεικόνιση των ποσοστών ανεργίας ανά ηλικιακή ομάδα τα έτη 2010 – 2020, όπου συμπεραίνουμε για ακόμη μία φορά την δραματική ανεργία που αντιμετωπίζουν διαχρονικά οι δύο νεότερες ηλικιακά ομάδες.

Γράφημα 2.14 : Ποσοστά ανεργίας ανά ηλικιακή ομάδα, 2010 – 2020.

2.5 ΑΝΕΡΓΙΑ ΑΝΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Το επίπεδο εκπαίδευσης συμβάλει σημαντικά στα ποσοστά ανεργίας και απασχόλησης ειδικότερα των “νεοεισερχόμενων” στην αγορά εργασίας. Τα πιο εκπαιδευμένα άτομα θεωρούνται (λόγω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης), πιο παραγωγικά και άρα είναι πιο ελκυστικά από τους εργοδότες σε σύγκριση με τα λιγότερο εκπαιδευμένα. Από την πλευρά της προσφοράς εργασίας, είναι γεγονός ότι το κόστος της μη εργασίας των πιο εκπαιδευμένων είναι σχετικά υψηλότερο από το αντίστοιχο των λιγότερο εκπαιδευμένων. Έτσι, τα περισσότερα εκπαιδευμένα άτομα έχουν περισσότερα κίνητρα να κινητοποιηθούν, να υποκαταστήσουν τη μη εργασία με εργασία και να βρεθούν στην αγορά εργασίας, με αποτέλεσμα να μειώνεται η πιθανότητα ανεργίας ή η διάρκεια της ανεργίας.

Τα υψηλότερα επίπεδα εκπαίδευσης συνδέονται γενικά με καλύτερες επαγγελματικές προοπτικές. Επομένως, οι άνθρωποι που έχουν ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση, έχουν περισσότερες πιθανότητες να εξασφαλίσουν εργασία, κάτι το οποίο σημαίνει ότι το ποσοστό ανεργίας μειώνεται με το εκπαιδευτικό επίπεδο. Σε αντίθεση με τα άτομα χαμηλότερου μορφωτικού επιπέδου που αντιμετωπίζουν υψηλότερο κίνδυνο ανεργίας.

Ωστόσο, τα άτομα με υψηλή εκπαίδευση σε συγκεκριμένο κλάδο εργασίας, σε περίπτωση μείωσης της ζήτησης του προϊόντος αυτού του κλάδου ή αύξησης του αριθμού των εισερχομένων, μπορούν να βρεθούν μακροχρόνια άνεργοι επειδή οι γνώσεις που έχουν αποκτήσει δεν είναι κατάλληλες για άλλα επαγγέλματα.

Είναι λοιπόν αξιοσημείωτο ότι η Ελλάδα παρουσιάζει και πάλι μία ιδιαιτερότητα. Στο χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο έχει καλύτερο δείκτη ανεργίας από ότι στο μέσο εκπαιδευτικό επίπεδο. Πιο συγκεκριμένα, το ποσοστό ανεργίας των αποφοίτων ανώτατης εκπαίδευσης ήταν περίπου ίσο με αυτό των αποφοίτων χαμηλής εκπαίδευσης· γεγονός που βρίσκεται σε αντίθεση, με ό,τι συμβαίνει σε άλλα «αναπτυγμένα» κράτη, όπου, σε γενικές γραμμές, όσο υψηλότερο το επίπεδο της εκπαίδευσης των ατόμων τόσο μικρότερο το ποσοστό της ανεργίας που αντιμετωπίζουν. Χαρακτηριστικές είναι οι χρόνιες δυσκολίες πρόσβασης στην αγορά εργασίας των αποφοίτων των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (ΑΕΙ), με συνήθη τη μεσολάβηση μεγάλου χρονικού διαστήματος μετά την αποφοίτηση, έως την εξεύρεση εργασίας. Το υψηλό επίπεδο ανεργίας στα υψηλά μορφωτικά στρώματα αποτελεί επίσης ένδειξη της χαμηλής διαρθρωτικής ανταγωνιστι-

κότητας της οικονομίας αλλά και του ότι οι πολιτικές που στοχεύουν στην προσφορά εργασίας (π.χ. προγράμματα απασχόλησης και κατάρτισης) δεν εξασφαλίζουν τη μείωση της ανεργίας. Για αυτό και η μετανάστευση έγινε πιο έντονη από ποτέ.

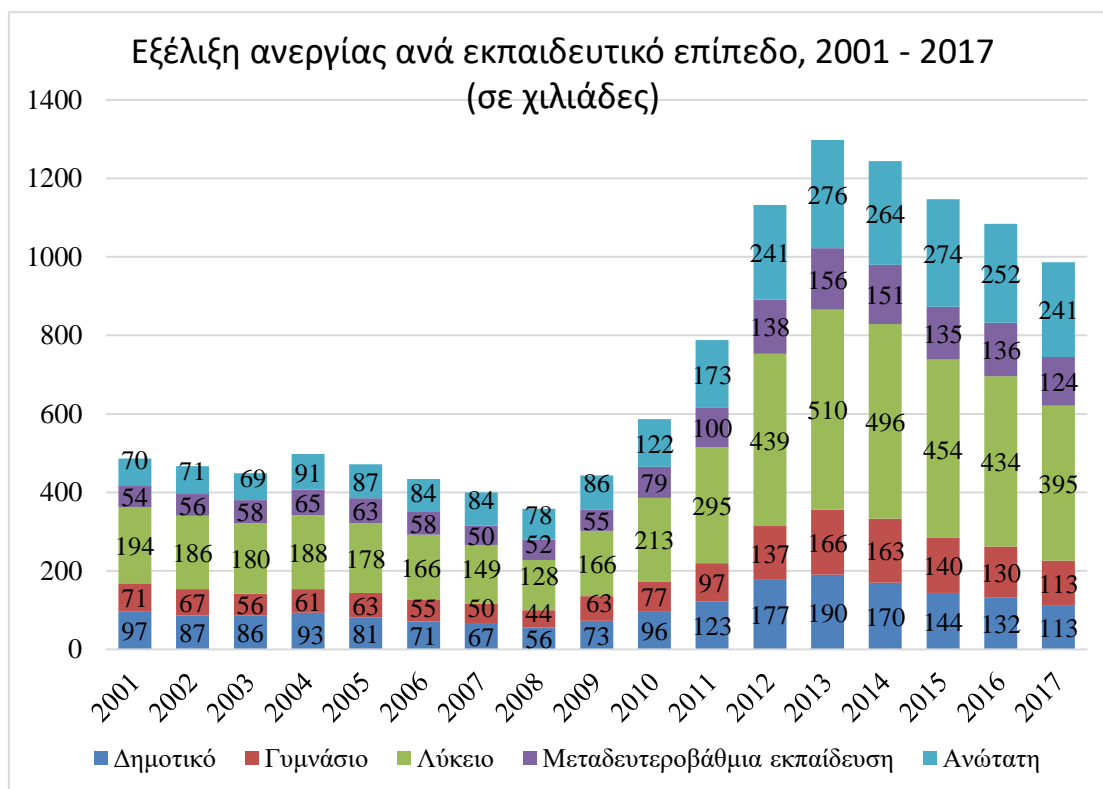
Προκύπτει επομένως, ότι στο παρελθόν τα άτομα με χαμηλό ή υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης αντίστοιχα είχαν παρόμοιες πιθανότητες να είναι άνεργοι σε αντίθεση με τα άτομα με μεσαίο εκπαιδευτικό επίπεδο όπου αντιμετώπιζαν μεγαλύτερο πρόβλημα πρόσβασης στην αγορά εργασίας.

Είναι ενδεικτικό το γεγονός ότι το ποσοστό ανεργίας στα άτομα με δημοτική εκπαίδευση το 2001 και το 2009 ήταν σχεδόν ίδιο με τα άτομα με Ανώτατη εκπαίδευση (στην περιοχή του 8%), ενώ στους κατόχους απολυτηρίου Γυμνασίου και Μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης το ποσοστό ανεργίας ήταν σχετικά χαμηλότερο την αντίστοιχη χρονική περίοδο. Αντίθετα, οι απόφοιτοι Λυκείου είχαν το έτος 2001 το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας, το οποίο στη συνέχεια ακολούθησε μία σχετικά πτωτική πορεία φτάνοντας στο 2009, όπου άρχισε και πάλι η άνοδος του.

Ωστόσο, στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση παρατηρούμε ότι η αρχική τάση είναι αντίστροφη, δηλαδή από το 2000 έως το 2004 καταγράφεται αύξηση ανέργων, έπειτα μια σταθερότητα και στη συνέχεια σημαντική αύξηση με τους περισσότερους ανέργους να σημειώνονται το 2013 και 2015. Αντίστοιχα, όσοι δεν πήγαν καθόλου σχολείο / λίγες τάξεις Δημοτικού, εμφανίζουν διαφοροποιημένη τάση με έντονες αυξομειώσεις, όπου το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας σημειώθηκε το 2013.

Γενικότερα, παρατηρείται ότι η τάση του αριθμού των ανέργων είναι σχετικά παρόμοια για κάθε εκπαιδευτικό επίπεδο ακολουθώντας πτωτική πορεία μέχρι το 2008 και έπειτα σημαντική άνοδο μέχρι το 2013, ενώ μέχρι το 2017 μικρή πτωτική τάση η οποία όμως παραμένει σε υψηλά επίπεδα.

Στο παρακάτω γράφημα απεικονίζεται η εξέλιξη της ανεργίας ανά εκπαιδευτικό επίπεδο τα έτη 2001 – 2017 (άτομα σε χιλιάδες), όπως αναλύθηκαν παραπάνω.

Γράφημα 2.15 : Ανεργία ανά εκπαιδευτικό επίπεδο, 2001 – 2017 (σε χιλιάδες).

Η τάση αυτή μεταβλήθηκε ελαφρώς, καθώς στα χρόνια της κρίσης κι έπειτα, η πρόσβαση στην αγορά εργασίας άρχισε να γίνεται πιο εύκολη στους αποφοίτους Ανώτατης εκπαίδευσης (πτυχίο ή μεταπτυχιακό / διδακτορικό) έναντι εκείνων με χαμηλό ή μεσαίο επίπεδο εκπαίδευσης.

Επιπλέον, η μείωση της απασχόλησης κατά τη διάρκεια της πανδημίας, ήταν μεγαλύτερη στους εργαζόμενους Μέσης εκπαίδευσης αλλά και στις γυναίκες. Η απασχόληση εργαζομένων Υποχρεωτικής εκπαίδευσης και με πτυχίο Ανωτάτων σχολών μειώθηκε περίπου το ίδιο (-5,9% και -5,8%, αντίστοιχα), κατά τη χρονική περίοδο από το πρώτο τρίμηνο του 2020, έως και το πρώτο τρίμηνο του 2021, αλλά ελαφρώς ηπιότερα συγκριτικά με την αντίστοιχη απασχόληση εργαζομένων Μέσης, τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης (-8,3%).

Αξίζει να σημειωθεί, ότι πριν την πανδημική κρίση σημαντικό ποσοστό των εργαζομένων σε κλάδους που είχαν πληγεί από αυτήν (χονδρικό-λιανικό εμπόριο, μεταφορές, καταλύματα, εστίαση) ήταν απόφοιτοι έως και Δευτεροβάθμιας, ή Μεταδευτεροβάθμιας (μεταξύ 74% και 84% των απασχολούμενων, έναντι 64% στο σύνολο των κλάδων της ελληνικής οικονομίας) και ως εκ τούτου ήταν εκτεθειμένοι στον κίνδυνο απώλειας της θέσης εργασίας τους, ή μειωμένης απασχόλησης.

Η εξέλιξη αυτή αντικατοπτρίζει μια δομική αλλαγή στην αγορά εργασίας και επιβεβαιώνει ότι το υψηλότερο εκπαιδευτικό υπόβαθρο υποστηρίζει μεγαλύτερη δυνατότητα μετακίνησης μεταξύ θέσεων εργασίας υψηλής εξειδίκευσης. Επιπλέον, το τελευταίο φαίνεται να λειτουργήσει ως δίκτυ ασφαλείας για τη διατήρηση των θέσεων εργασίας σε ορισμένους κλάδους αλλά και σε αύξηση της ζήτησης θέσεων εργασίας σε συγκεκριμένες περιπτώσεις.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται ο αριθμός των ανέργων και τα αντίστοιχα ποσοστά ανεργίας ανά εκπαιδευτικό επίπεδο, τα έτη 2018 – 2021.

Πίνακας 2.7 : Άνεργοι και ποσοστά ανεργίας ανά εκπαιδευτικό επίπεδο, 2018–2021.

	2018	2019	2020	2021
Χωρίς εκπαίδευση	68.305 (7,30%)	91.592 (8,60%)	109.891 (9,30%)	104.835 (9,45%)
Υποχρεωτική εκπαίδευση (έως 3^η Γυμνασίου)	282.147 (30,16%)	323.429 (30,38%)	341.163 (28,88%)	312.982 (28,21%)
Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	437.775 (46,80%)	491.731 (46,19%)	548.312 (46,42%)	516.634 (46,57%)
Τριτοβάθμια εκπαίδευση	147.222 (15,74%)	157.774 (14,82%)	181.930 (15,40%)	174.915 (15,77%)

Από τον πίνακα προκύπτει ότι :

- ✚ η πολυπληθέστερη ομάδα ανέργων ανά εκπαιδευτικό επίπεδο με αρκετά μεγάλη διαφορά από την δεύτερη ομάδα καταγράφεται στην Δευτεροβάθμια εκπαίδευση, παρατηρώντας εμφανώς υψηλά ποσοστά ανεργίας που άγγιζαν το 46,8%, ενώ το αμέσως υψηλότερο ποσοστό ήταν από την Υποχρεωτική εκπαίδευση με 30,38%.

2.6 ΑΝΕΡΓΙΑ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΕΥΡΩΠΗΣ

Στις αρχές του **2000**, πάνω από 20 εκ. άτομα ήταν άνεργοι στις 28 χώρες της ΕΕ (ΕΕ-28), αριθμός που αντιστοιχεί στο 9,0% του συνολικού εργατικού δυναμικού. Η ανεργία εκείνη τη περίοδο έβαινε μειούμενη. Κατά το δεύτερο τρίμηνο του **2001** ο αριθμός των ανέργων είχε μειωθεί σε 19,6 εκ. και το ποσοστό ανεργίας στο 8,7%.

Η ανεργία έχει φθάσει σε πρωτοφανή επίπεδα στην ΕΕ-28. Ενώ το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε κατά περισσότερο από 2 ποσοστιαίες μονάδες μεταξύ **2003** και **2008**, η χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση έχει προκαλέσει σοβαρή επιδείνωση. Πιο συγκεκριμένα, στο τέλος του **2004** ο αριθμός των ατόμων που αναζητούσαν εργασία έφθασε τα 21,1 εκ., ενώ το ποσοστό ανεργίας ήταν 10,0%. Στις αρχές του **2005**, η ανεργία μειώθηκε και συνέχισε μέχρι το πρώτο τρίμηνο του **2008**. Εκείνη την εποχή, η ανεργία εμφάνιζε χαμηλά ποσοστά (16,1 εκ. άτομα που ισοδυναμεί με ποσοστό 6,8%) πριν αυξηθεί απότομα στον απόηχο της οικονομικής κρίσης. Από το δεύτερο τρίμηνο του **2008** και τα μέσα του **2010** το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε κατά περισσότερο από 6,6 εκ. άτομα, φτάνοντας στο ποσοστό 10,1%, το οποίο ήταν και το υψηλότερο ποσοστό από το 2000.

Την ίδια χρονική περίοδο η Ελλάδα κυμάνθηκε κατά μέσο όρο περίπου στο 10,0% έως το 2005, έπειτα ακολούθησε μία πτωτική πορεία για την επόμενη τριετία ενώ στις αρχές του 2009 και μετά το ποσοστό ανεργίας άρχισε να αυξάνεται δραματικά.

Στον πίνακα που ακολουθεί, απεικονίζονται τα ποσοστά ανεργίας της ΕΕ και ορισμένων χωρών που ανήκουν σε αυτήν, συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας, τα έτη 2000 – 2010.

Πίνακας 2.8 : Ποσοστά ανεργίας χωρών της ΕΕ, 2000 – 2010.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ευρώπη	8,98	8,73	9,05	9,85	10,01	9,72	8,77	7,56	7,33	9,36	10,13
Πολωνία	16,07	18,31	20,03	19,75	19,14	17,93	13,97	9,61	7,04	8,13	9,98
Ισπανία	11,92	10,56	11,44	11,49	10,96	9,17	8,46	8,22	11,27	17,87	19,88
Ελλάδα	11,23	10,68	10,33	9,74	10,61	10,01	9,03	8,42	7,77	9,63	12,75

Ιταλία	10,05	9,01	8,47	8,43	8,05	7,78	6,87	6,15	6,78	7,88	8,54
Γαλλία	9,56	8,74	8,63	8,51	8,90	8,88	8,85	8,02	7,43	9,12	9,28
Τσεχία	8,78	8,13	7,29	7,78	8,29	7,94	7,13	5,33	4,41	6,68	7,29
Γερμανία	8,01	7,86	8,68	9,81	10,50	11,28	10,28	8,54	7,42	7,64	6,97
Βέλγιο	6,88	6,59	7,53	8,18	8,39	8,43	8,25	7,48	6,97	7,99	8,38
Ουγγαρία	6,27	5,58	5,58	5,74	6,07	7,17	7,46	7,39	7,80	9,68	10,80
Δανία	4,33	4,53	4,58	5,41	5,50	4,84	3,91	3,75	3,71	6,41	7,77
Νορβηγία	3,24	3,41	3,67	4,21	4,28	4,53	3,42	2,56	2,73	3,28	3,73
Τουρκία	-	-	-	-	-	9,51	9,07	9,16	10,03	13,04	11,15

Από το δεύτερο τρίμηνο του **2011** και μέχρι το πρώτο τρίμηνο του **2013** η ανεργία αυξάνονταν σταθερά φτάνοντας στο επίπεδο ρεκόρ των 26,4 εκ. που αντιστοιχεί σε ποσοστό 11,6% αμετάβλητο για έξι συνεχόμενους μήνες. Σε σύγκριση με τον Σεπτέμβριο του 2012, η ανεργία αυξήθηκε σε 16 κράτη μέλη και μειώθηκε σε 12 χώρες. Από τότε το ποσοστό έχει αρχίσει να μειώνεται, φθάνοντας το 10,9% στο τέλος του **2014**. Σύμφωνα με τα στοιχεία, τα οποία αναφέρονται στο τέλος του **2015**, στην Ευρώπη των 28 η ανεργία ανέρχεται στο 10,0% εμφανίζοντας πτώση κατά μία σχεδόν ποσοστιαία μονάδα σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2014.

Το ποσοστό ανεργίας στην ΕΕ-28 ήταν 8,6% τον Ιούνιο του **2016** σταθερό σε σύγκριση με το Μάιο του 2016 και μειωμένο σε σύγκριση με το 9,5% του Ιουνίου του 2015. Μεταξύ των κρατών μελών, τα χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας το 2016 καταγράφηκαν στην Τσεχία (3,97%), στην Γερμανία (4,13%) και στη Νορβηγία (4,76%). Η Ελλάδα βρισκόταν στην πρώτη θέση των χωρών με την υψηλότερη ανεργία, σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσίευσε τον Αύγουστο του 2016 η Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία, καθώς το ποσοστό της ανεργίας έφτασε στο 23,5%.

Το ποσοστό ανεργίας στην ΕΕ-28 ήταν 6,8% το Νοέμβριο του **2019**, σταθερό σε σύγκριση με τον Οκτώβριο του 2019 και μειωμένο από 7,4% το Νοέμβριο του **2018**. Αυτό παραμένει το χαμηλότερο ποσοστό στην ΕΕ-28 από την έναρξη της μηνιαίας σειράς καταγραφής της ανεργίας της ΕΕ τον Ιανουάριο του 2000. Μεταξύ των κρατών

μελών, τα χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας τον Νοέμβριο του 2019 σημειώθηκαν στην Τσεχία (2,02%), τη Γερμανία (3,1%) και την Πολωνία (3,3%), ενώ τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας παρατηρήθηκαν και πάλι στην Ελλάδα με 17,3% το Σεπτέμβριο του 2019 και στην Ισπανία 14,1%.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, στη χώρα μας, αν και το ποσοστό της ανεργίας παρέμεινε, τον Οκτώβριο **2020**, στο υψηλότερο επίπεδο μεταξύ των χωρών της ΕΕ-28 (16,4%), εντούτοις σημείωσε τη μικρότερη αύξηση σε σύγκριση με τις υπόλοιπες χώρες, εκτός της Ιταλίας. Το μέσο ποσοστό ανεργίας για το **2021** (μέσος όρος 12 μηνών) μειώθηκε στο 14,8% του εργατικού δυναμικού από 16,4% το 2020. Η συγκεκριμένη τιμή είναι η χαμηλότερη των τελευταίων 11 ετών, ωστόσο, μαζί με την αντίστοιχη της Ισπανίας, είναι οι υψηλότερες στην ΕΕ (7%).

Στον παρακάτω πίνακα αναλύονται τα ποσοστά ανεργίας των χωρών της ΕΕ τα έτη 2011 – 2021.

Πίνακας 2.9 : Ποσοστά ανεργίας χωρών της ΕΕ, 2011 – 2021.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ευρώπη	10,13	11,11	11,63	10,90	10,04	9,28	8,28	7,42	6,85	7,24	7,03
Πολωνία	9,95	10,39	10,61	9,21	7,68	6,28	4,96	3,88	3,31	3,22	3,35
Ισπανία	21,41	24,79	26,12	24,45	22,07	19,65	17,23	15,27	14,11	15,53	14,80
Ελλάδα	17,92	24,49	27,49	26,55	24,96	23,57	21,53	19,31	17,33	16,44	14,83
Ιταλία	8,51	10,88	12,37	12,82	12,00	11,75	11,26	10,60	9,93	9,30	9,56
Γαλλία	9,22	9,76	10,30	10,28	10,35	10,07	9,43	9,03	8,43	8,03	7,88
Τσεχία	6,72	6,97	6,97	6,12	5,06	3,97	2,91	2,27	2,02	2,55	2,81
Γερμανία	5,83	5,38	5,24	4,99	4,63	4,13	3,76	3,40	3,15	3,83	3,52
Βέλγιο	7,22	7,63	8,55	8,66	8,65	7,94	7,18	6,03	5,44	5,76	6,29
Δανία	7,76	7,80	7,39	6,88	6,30	6,01	5,82	5,12	5,06	5,65	5,08
Νορβηγία	3,41	3,30	3,76	3,63	4,50	4,76	4,19	3,88	3,70	4,60	4,29
Τουρκία	9,14	8,43	9,05	9,88	10,33	10,91	10,93	10,89	13,74	13,14	12,03

Το ποσοστό ανεργίας σε ολόκληρη την ΕΕ τον Ιανουάριο του **2022** διαμορφώθηκε στο 6,2%, σημειώνοντας πτώση κατά 0,1 ποσοστιαίες μονάδες σε σύγκριση με τον Δεκέμβριο του 2021 και πτώση κατά 1,3 ποσοστιαίες μονάδες από τον αντίστοιχο περσινό μήνα. Η Eurostat εκτιμά ότι 13,346 εκ. άνδρες και γυναίκες στην ΕΕ ήταν άνεργοι τον Ιανουάριο του 2022 σε σύγκριση με τον Δεκέμβριο του 2021, όπου ο αριθμός των ανέργων μειώθηκε κατά 216.000. Ενώ σε σύγκριση με τον Ιανουάριο του 2021, δηλαδή ένα χρόνο πριν, η ανεργία μειώθηκε κατά 2,522 εκ. στην ΕΕ. Τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης καταγράφηκαν στην Ελλάδα και την Ισπανία, με 13,3% και 12,7% αντίστοιχα.

Με την πάροδο του χρόνου, οι εξελίξεις ήταν περισσότερο ή λιγότερο παρόμοιες για διαφορετικές ομάδες στην αγορά εργασίας. Η ομάδα που επηρεάστηκε περισσότερο ήταν οι **νέοι**. Συγκρίνοντας τα ποσοστά νεανικής ανεργίας της ΕΕ και της Ελλάδας, τα αποτελέσματα είναι εντυπωσιακά. Η ανεργία των νέων στην ΕΕ, στην αρχή της κρίσης, βρισκόταν στο 15,8% και της Ελλάδας στο 22,1%. Το 2012, η εικόνα άλλαξε δραματικά, καθώς σε ευρωπαϊκό επίπεδο η ανεργία των νέων έφτασε το 23%, με μικρότερο ποσοστό αυτό της Γερμανίας (8,1%) και μεγαλύτερο της Ελλάδας (55,3%). Η συνολική αύξηση του ποσοστού ανεργίας την περίοδο 2008-2012 για την πληθυσμιακή ομάδα των νέων 15-24 ετών στην Ελλάδα υπολογιζόταν στις 35 ποσοστιαίες μονάδες. Ενώ, λοιπόν, μέχρι το 2009 στη χώρα οι άνεργοι ήταν το 1/4 των νέων, πέντε χρόνια μετά την εμφάνιση της οικονομικής ύφεσης, η πλειοψηφία του ελληνικού εργατικού δυναμικού νεαρής ηλικίας εισήλθε στην κατηγορία των ανέργων, αφού σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ η ανεργία στην ηλικιακή κατηγορία 15-24 ετών το Γ' τρίμηνο του 2015 ανήλθε στο τρομακτικό 48,8%.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα ποσοστά ανεργίας νέων ηλικίας '15-24 ετών' στην Ελλάδα σε σχέση με χώρες της ΕΕ-28 : 2003 – 2012.

Πίνακας 2.10 : Ποσοστά ανεργίας νέων '15-24 ετών' στην Ελλάδα σε σχέση με χώρες της ΕΕ, 2003 – 2012.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ΕΕ-28	18,7	19,1	18,9	17,6	15,7	15,8	20,1	21,1	21,5	23,0
Ελλάδα	26,8	26,9	26,0	25,2	22,9	22,1	25,8	32,9	44,4	55,3
Βέλγιο	21,8	21,2	21,5	20,5	18,8	18,0	21,9	22,4	18,7	19,8

Βουλγαρία	26,6	24,3	21,0	18,3	14,1	11,9	15,1	21,8	25,0	28,1
Τσεχία	17,6	20,4	19,3	17,5	10,7	9,9	16,6	18,3	18,1	19,5
Δανία	9,2	8,2	8,6	7,7	7,3	8,1	11,8	13,9	14,3	14,0
Γερμανία	11,6	13,8	15,6	13,8	11,9	10,6	11,2	9,9	8,6	8,1
Εσθονία	20,8	21,6	16,1	11,9	10,1	12,1	27,5	32,9	22,3	20,9
Ιρλανδία	8,7	8,7	8,6	8,7	9,1	13,3	24,0	27,6	29,1	30,4
Ισπανία	22,6	22,0	19,7	17,9	18,2	24,6	37,8	41,6	46,4	53,2
Γαλλία	19,2	20,8	21,3	22,4	19,8	19,3	24,0	23,7	22,9	24,7
Ιταλία	8,8	10,2	13,9	10,0	10,2	9,0	13,8	16,6	22,4	27,8

Το ποσοστό ανεργίας νέων ηλικίας ‘15- 24 ετών’ της Ελλάδας το έτος 2020 ανήλθε στο 35,0% σε σύγκριση με την Ευρώπη που ‘δεν έφτασε ούτε το ήμισυ της (16,8%). Ωστόσο, αυτό δεν σημαίνει κατ’ ανάγκη ότι η ομάδα των ανέργων ηλικίας ‘15 και 24’ είναι μεγάλη, καθώς πολλοί νέοι που σπουδάζουν με πλήρες ωράριο και ως εκ τούτου δεν εργάζονται ούτε αναζητούν εργασία (έτσι ώστε να μην αποτελούν μέρος του εργατικού δυναμικού η οποία χρησιμοποιείται ως παρονομαστής για τον υπολογισμό του ποσοστού ανεργίας).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο - ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ - ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΟΑΕΔ

3.1 ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΟΑΕΔ

Η καταπολέμηση ή μείωση της ανεργίας στην Ελλάδα έχει αποδειχθεί ένα μείζον και διαχρονικό πρόβλημα που χρήζει άμεσης αντιμετώπισης καθώς είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με τον βαθμό ανάπτυξης, την παραγωγικότητα και την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας της χώρας. Η διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης πολιτικής αντιμετώπισης της ανεργίας και προώθησης της απασχόλησης προϋποθέτει πλήρη και τεκμηριωμένη ανάλυση της ανεργίας, με διάγνωση των επιμέρους παραγόντων της διαχρονικής της εξέλιξης και της σχετικής σημασίας αυτών των παραγόντων στην τροφοδότησή της τόσο για το σύνολο, όσο και για ευάλωτες κατηγορίες του πληθυσμού. Παράλληλα, οι πολιτικές αντιμετώπισης της ανεργίας είναι διαφορετικές ανάλογα με τη διάγνωση των κυρίων αιτιών της κατά την εξεταζόμενη χρονική περίοδο.

Το κράτος για να μπορέσει να αντιμετωπίσει την ανεργία, αναθέτει τις αρμοδιότητες στο Υπουργείο Εργασίας, το οποίο με τη σειρά του συνεργάζεται με κάποιους οργανισμούς ώστε να εξασφαλιστούν οι αναγκαίες προϋποθέσεις για την αποκατάσταση των ανέργων. Ο κυριότερος οργανισμός που εποπτεύει το Υπουργείο Εργασίας για την άμεση αποκατάσταση των ανέργων είναι Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ) για τον οποίο θα γίνει παρακάτω μία πλήρης αναφορά.

Ο **Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.)** είναι ελληνικός δημόσιος οργανισμός (ΝΠΔΔ) που ιδρύθηκε με την ονομασία αυτή το 1969. Οι τρεις βασικοί πυλώνες - άξονες λειτουργίας του είναι :

- 1) οι **παθητικές πολιτικές** που αφορούν σε μέτρα ασφάλισης της ανεργίας (τακτικό επίδομα ανεργίας) καθώς και στην καταβολή λοιπών επιδομάτων και παροχών κοινωνικής προστασίας (μητρότητας, οικογενειακό, λειτουργία Βρεφονηπιακών Σταθμών ΟΑΕΔ).
- 2) οι **ενεργητικές πολιτικές** αγοράς εργασίας για την ανάσχεση της ανεργίας, την προώθηση της απασχόλησης και την επαγγελματική κατάρτιση ανέργων και εργαζομένων.
- 3) οι **ενεργητικές πολιτικές** για την αρχική επαγγελματική εκπαίδευση σε συνδυασμό με την πρακτική άσκηση (**ΕΠΑΣ**).

Σε τοπικό επίπεδο, οι υπηρεσίες απασχόλησης και ασφάλισης παρέχονται από τα Κέντρα Προώθησης της Απασχόλησης (ΚΠΑ2) του ΟΑΕΔ.

Ο ΟΑΕΔ είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ), διοικητικά αυτόνομος Οργανισμός με περιφερειακή διάρθρωση που τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Ειδικότερα η αποστολή του υλοποιείται με τον επαγγελματικό προσανατολισμό, την τεχνική - επαγγελματική εκπαίδευση, την κατάλληλη τοποθέτηση σε εργασία και τη γεωγραφική και επαγγελματική κινητικότητα του εργατικού δυναμικού, και τη χορήγηση παροχών (επιδομάτων ανεργίας, στράτευσης, συμπληρωματικών παροχών μητρότητας και οικογενειακών επιδομάτων).

3.2 ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΟΑΕΔ

Ο ΟΑΕΔ αποτελείται από την Κεντρική Διοίκηση, 7 Περιφερειακές Διευθύνσεις, το δίκτυο των 121 τοπικών Δημοσίων Υπηρεσιών Απασχόλησης (ΔΥΑ), γνωστά πλέον ως Κέντρα Προώθησης Απασχόλησης (ΚΠΑ2), Κέντρο για Πρόγραμμα STAGE και τις εκπαιδευτικές μονάδες του (51 ΕΠΑΣ, 31 ΙΕΚ και ΚΕΚ). Οι αρμοδιότητες των ανωτέρω οργάνων του Οργανισμού παρατίθενται αναλυτικά στον παρακάτω πίνακα :

Πίνακας 3.1 : Αρμοδιότητες των υπηρεσιών του ΟΑΕΔ.

Υπηρεσίες	Αριθμός Υπηρεσιών	Αρμοδιότητες
Υπηρεσίες Απασχόλησης – ΚΠΑ2	121	Απασχόληση, Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Συμβουλευτική και Ασφάλιση
Κέντρο Προώθησης Προγραμμάτων Απόκτησης Επαγγελματικής Εμπειρίας	1	Παρακολούθηση Προγραμμάτων Απόκτησης Επαγγελματικής Εμπειρίας
Πρότυπο Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Απασχόλησης Νέων Αθήνας	1	Επαγγελματικός Προσανατολισμός
ΕΠΑΣ (Σχολές)	51	Μαθητεία
ΙΕΚ	31	Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση
ΚΕΚ	31	Συνεχιζόμενη Κατάρτιση
Γραφεία Εργασίας Ειδικών Κοινωνικών Ομάδων	6	Συμβουλευτική - Ένταξη στην αγορά εργασίας Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων

Πρότυπη Βιομηχανική Μονάδα Λακκιάς Θεσσαλονίκης	1	Κατάρτιση ατόμων με νοητική υστέρηση
--	---	--------------------------------------

Ο ΟΑΕΔ διοικείται από τον Διοικητή και το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.). Στο Δ.Σ. συμμετέχουν :

- 5 εκπρόσωποι της Κυβέρνησης
- 4 εκπρόσωποι των μισθωτών (Γ.Σ.Ε.Ε.) από τους οποίους ο ένας καταλαμβάνει τη μία θέση Αντιπροέδρου
- 5 εκπρόσωποι των εργοδοτών (Σ.Ε.Β., Σ.Β.Β.Ε., Ε.Σ.Ε.Ε., Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε., Σ.Ε.Τ.Ε.), από τους οποίους ο ένας επίσης καταλαμβάνει τη θέση Αντιπροέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου
- 2 εκπρόσωποι των υπαλλήλων του ΟΑΕΔ

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για τον καθορισμό των μέσων εφαρμογής της εκάστοτε Κυβερνητικής Πολιτικής, αποφασίζει για τα ζητήματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων του ΟΑΕΔ και εγκρίνει τις αποφάσεις για τη χρήση του Ενιαίου Λογαριασμού για την Εφαρμογή των Κοινωνικών Πολιτικών (Ε.Λ.Ε.Κ.Π.). Πρόεδρος του Δ.Σ. και διοικητής του ΟΑΕΔ, από τις 3 Σεπτεμβρίου 2019, είναι ο Σπύρος Πρωτοψάλτης, PhD.

3.3 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΟΑΕΔ

Ο ΟΑΕΔ είναι το κύριο όργανο εφαρμογής της Κυβερνητικής Πολιτικής για την απασχόληση, ώστε να εξασφαλιστούν οι αναγκαίες προϋποθέσεις ταχείας προσαρμογής της προσφοράς εργασίας προς τις απαιτήσεις της ζήτησης, σε αρμονία με το εκάστοτε Πρόγραμμα Οικονομικής Ανάπτυξης της χώρας και τις συναφείς κατευθύνσεις και οδηγίες του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

3.3.1 Υπηρεσίες Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης / Ε - Υπηρεσίες

Έχει προχωρήσει στην ανάπτυξη, υλοποιεί και συνεχίζει να διαμορφώνει ένα εκτεταμένο σύνολο υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης προς τον πολίτη, τις επιχειρήσεις και τρίτους φορείς. Κάποιες από τις υπηρεσίες αυτές απαιτούν να έχει γίνει εγγραφή στο σύστημα, ενώ κάποιες άλλες είναι διαθέσιμες και για συναλλασσόμενους, που δεν έχουν κάνει εγγραφή. Η υλοποίηση νέων ηλεκτρονικών υπηρεσιών και η βελτίωση των υφιστάμενων αποτελεί καθημερινή δραστηριότητα του ΟΑΕΔ, ο οποίος και παρέχει ένα μεγάλο πλήθος ηλεκτρονικών υπηρεσιών σε σχέση με αυτές που

παρέχονται σήμερα από το δημόσιο. Όλες οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες σχεδιάζονται προσεκτικά με γνώμονα την ευκολότερη και ταχύτερη εξυπηρέτηση για την πρόσβαση των πιστοποιημένων χρηστών (πολίτες, επιχειρήσεις κ.ά.) και την ενημέρωσή τους σε σχέση με τις συναλλαγές τους με τον ΟΑΕΔ.

Για την καταγραφή αιτήσεων και ενστάσεων των πολιτών, δίνεται η δυνατότητα πρόσβασης εναλλακτικά και για μη πιστοποιημένους χρήστες. Η πρόσβαση στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες απαιτεί σύγχρονα προγράμματα πλοήγησης (browsers) για την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων και των πληροφοριακών συστημάτων.

Ο ΟΑΕΔ προσφέρει μία πληθώρα υπηρεσιών προς όλο το εργατικό δυναμικό στη χώρα, είτε αυτό είναι άνεργο και αναζητά εργασία, είτε είναι κάποιος συνεργαζόμενος φορέας με τον Οργανισμό. Επιλέγοντας την αντίστοιχη κατηγορία, στο πλαίσιο επιλογής που δίνεται στην ιστοσελίδα, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να πλοηγηθεί στις υπηρεσίες που του παρέχονται αντιστοίχως. Ακολουθούν οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες που παρέχονται στους χρήστες για διαλειτουργία και εξυπηρέτηση στον ιστότοπο.

E - Υπηρεσίες - Άνεργοι

- Εγγραφή στο μητρώο ανέργων
- Υποβολή αίτησης για λήψη Τακτικού Επιδόματος ανεργίας
- Ανανέωση του δελτίου ανεργίας
- Υποβολή βιογραφικού σημειώματος
- Αναζήτηση θέσης εργασίας
- Αναζήτηση θέσης εργασίας στο εξωτερικό (Δίκτυο EURES)
- Υποβολή αίτησης για λήψη επιδόματος - παροχής
- Υποβολή αίτησης σε προγράμματα κοινωφελούς χαρακτήρα
- Υποβολή αίτησης σε ειδικά προγράμματα νέων θέσεων εργασίας (ΝΘΕ)
- Υποβολή αίτησης σε πρόγραμμα κατάρτισης
- Υποβολή αίτησης για λήψη βεβαίωσης
- Υποβολή αίτησης για κοινωνικές παροχές όπως :
 - ✓ Πρόγραμμα κοινωνικού τουρισμού
 - ✓ Κατασκηνωτικό πρόγραμμα
 - ✓ Χορήγηση επιταγών αγοράς βιβλίων
 - ✓ Χορήγησης επιταγών θεάματος

E - Υπηρεσίες Κοινωνική - Πολιτική

- Υποβολή αίτησης για τους βρεφονηπιακούς σταθμούς
- Υποβολή ένστασης
- Υποβολή αίτησης υπαγωγής στη ρύθμιση οφειλών δικαιούχων εργατικής Κατοικίας στους οικισμούς του τ. οργανισμού εργατικής κατοικίας (ΟΕΚ)
- Υποβολή αίτησης υπαγωγής στη ρύθμιση αποπληρωμής οφειλών δανειοληπτών που χορηγήθηκαν από ίδια κεφάλαια του καταργηθέντος ΟΕΚ
- Οδηγός για την άρση υποθηκών & προσημειώσεων τ. ΟΕΚ

E - Υπηρεσίες Εκπαιδευτικοί - Σπουδαστές / τριες

- Υποβολή αίτησης έκτακτου εκπαιδευτικού προσωπικού στις ΕΠΑΣ Μαθητείας
- Υποβολή αίτησης ωρομισθίων εκπαιδευτών σε ΙΕΚ
- Υποβολή αίτησης εισαγωγής σε ΕΠΑΣ
- Υποβολή αίτησης εισαγωγής σε ΙΕΚ

myOAEDlive

Το myOAEDlive είναι η νέα πλατφόρμα διαδικτυακής παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών μέσω τηλεδιάσκεψης / βιντεοκλήσης, με ραντεβού, από εξειδικευμένους υπαλλήλους (εργασιακούς συμβούλους) του ΟΑΕΔ για εγγεγραμμένους ανέργους και επιχειρήσεις. Έχει αναπτυχθεί και τεθεί σε λειτουργία από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Στόχος του είναι η εξ' αποστάσεως εξυπηρέτηση των πολιτών, χωρίς την προϋπόθεση φυσικής μετάβασης στον ΟΑΕΔ. Με την ψηφιακή πλατφόρμα, που έχει δημιουργηθεί και τεθεί σε λειτουργία, αναβαθμίζεται και βελτιώνεται η απρόσκοπτη εξυπηρέτηση των πολιτών και των φορέων από το κράτος με στόχο τη διαφάνεια και τη διευκόλυνση τους. Περιλαμβάνει τις παρακάτω δυνατότητες:

- ❖ Συμβουλευτική προς τους εγγεγραμμένους ανέργους
- ❖ Συμβουλευτική προς επιχειρήσεις

Η **εγγραφή στα μητρώα** ανέργων του ΟΑΕΔ είναι απαραίτητη προϋπόθεση για συμμετοχή σε μια σειρά δράσεων Ενεργητικών και Παθητικών Πολιτικών για την απασχόληση και την καταπολέμηση της ανεργίας που συνδέονται με την ιδιότητα του ανέργου.

3.4 ΠΑΘΗΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Οι **Παθητικές Πολιτικές Απασχόλησης** αναφέρονται σε μέτρα ασφάλισης της ανεργίας μέσω επιδομάτων, καθώς επίσης και σε παροχές κοινωνικής προστασίας (επιδόματα μητρότητας, λειτουργία Βρεφονηπιακών Σταθμών ΟΑΕΔ κ.α.). Ειδικότερα με τις παθητικές πολιτικές της αγοράς εργασίας ο ΟΑΕΔ επιδιώκει τη μείωση των επιπτώσεων της ανεργίας κατά ένα μέρος. Για το σκοπό αυτό ενισχύει τις αδύναμες κοινωνικές ομάδες με χρηματικά ποσά και έτσι ομαλοποιεί τις διαφορές που προκύπτουν ανάμεσα στους πολίτες του. Εδώ εντάσσεται το μεγαλύτερο μέρος των επιδομάτων όπως το επίδομα τακτικής ανεργίας, το επίδομα μακροχρονίως ανέργων, το οικογενειακό επίδομα, οι παροχές μητρότητας κ.α.. Πιο συγκεκριμένα, διακρίνονται στα εξής :

- 1) **Βοηθήματα και Παροχές** (εφάπαξ καταβολή) που αποσκοπούν πρωτίστως στην πρόληψη της φτώχειας που σχετίζεται με την ανεργία. Γενικά, εξαρτώνται από το εισόδημα και τίθενται στη διάθεση ανέργων που δεν είναι επιλέξιμοι ή δεν δικαιούνται πλέον ασφάλιση ανεργίας. Τα περισσότερα κράτη μέλη δεν διαθέτουν χωριστό σύστημα βοήθηματος ανεργίας, αλλά ως επί το πλείστον βασίζονται σε γενικό κοινωνικό βοήθημα που χορηγείται με εισοδηματικά κριτήρια και διατίθεται σε νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος. Τέτοιου είδους βοήθημα είναι : τρίμηνο βοήθημα, βοήθημα λήξης ανεργίας, βοήθημα αποφυλακισθέντων, παροχή μητρότητας, συμπληρωματικό βοήθημα μητρότητας, εποχικό βοήθημα, βοήθημα ξεναγών, βοήθημα φορτοεκφορτωτών, βοήθημα εκδοροσφαγέων.
- 2) **Επιδόματα** (μηνιαία καταβολή) όπως: Επίδομα τακτικής ανεργίας, επίδομα μακροχρονίων ανέργων, επίδομα αφερεγγυότητας εργοδότη, επίδομα επίσχεσης εργασίας, επίδομα διαθεσιμότητας.

Σημείωση: . Η διαφορά τους έγκειται στο γεγονός ότι τα βοήθημα δίνονται στους απασχολούμενους σαν βοήθημα και με εφάπαξ καταβολή στους δικαιούχους ενώ τα επιδόματα δίνονται στους ανέργους σε μηνιαία βάση για διάστημα που εξαρτάται από τις ημέρες απασχόλησης που είχε ο ανεργός πριν απολυθεί και που καταβάλλονται όσο εξακολουθεί να είναι άνεργος.

Κάποια από τα πιο διαδεδομένα βοήθημα και επιδόματα που διαθέτει ο ΟΑΕΔ είναι τα εξής :

- **Ειδικό Εποχικό βοήθημα:** ορισμένες επαγγελματικές δραστηριότητες δεν μπορούν να ασκηθούν καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Για τους εργαζόμενους στις

επαγγελματικές κατηγορίες που χαρακτηρίζονται από «εποχικότητα» της απασχόλησης έχει καθιερωθεί το ειδικό εποχικό βοήθημα που καταβάλλεται από τον ΟΑΕΔ για το διάστημα που δεν μπορούν να ασκούν την επαγγελματική τους δραστηριότητα.

Οι εποχικά εργαζόμενοι πρέπει να είναι ασφαλισμένοι στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ) και να παρέχουν την εργασία τους στην Ελλάδα. Ειδικό εποχικό βοήθημα δικαιούνται κυρίως οι εργαζόμενοι στον οικοδομικό κλάδο, οι μισθωτοί τουριστικών-επισιτιστικών επαγγελμάτων και ορισμένες κατηγορίες μισθωτών σε καλλιτεχνικά επαγγέλματα.

Το ίδιο βοήθημα χορηγείται επίσης και στους μισθωτούς της ναυπηγοεπισκευαστικής ζώνης, εφόσον είναι ασφαλισμένοι στον e-ΕΦΚΑ και παρέχουν την εργασία τους σε επιχειρήσεις με έδρα στην Ελλάδα και δραστηριότητες σε μια ή περισσότερες χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (<http://www.oaed.gr/eidiko-epochiko-boethema>)

- **Επίδομα μακροχρονίως ανέργων:** δικαιούχοι του επιδόματος είναι Έλληνες υπήκοοι και οι υπήκοοι κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που είναι ασφαλισμένοι κατά της ανεργίας. Οι μακροχρόνια άνεργοι πρέπει να έχουν ηλικία από 20 μέχρι 66 ετών, να έχουν εξαντλήσει την 12μηνη τακτική επιδότηση ανεργίας, ακόμη και αν την έλαβαν τμηματικά (δηλ. με αναστολές και συνεχίσεις), και να υποβάλλουν την αίτηση εντός αποσβεστικής προθεσμίας δυο (2) μηνών, από τη λήξη της 12μηνιαίας τακτικής επιδότησης. Επίσης, να έχουν συμπληρώσει κατά την ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης, χρόνο ανεργίας αδιαλείπτως επί δωδεκάμηνο, να παραμένουν εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ και το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα να μην υπερβαίνει τα 10.000€. (<http://www.oaed.gr/epidoma-makrochronios-anergon1>)
- **Ειδικό βοήθημα μετά από τρίμηνη παραμονή στο Μητρώο Ανέργων:** δικαιούνται οι ασφαλισμένοι, εφόσον δε συγκεντρώνουν προϋποθέσεις τακτικής επιδότησης, είναι ασφαλισμένοι για τουλάχιστον 60 ημέρες και παραμένουν άνεργοι επί τρεις μήνες. Στην περίπτωση που συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις για την καταβολή του βοηθήματος περισσότερες από μια φορές στο ίδιο ημερολογιακό έτος, δεν απαιτείται η προϋπόθεση των εξήντα ημερομισθίων που απαιτείται

μόνο για την πρώτη καταβολή του βοηθήματος. (<http://www.oaed.gr/trimene-paramone>)

- **Ειδικό βοήθημα μετά τη λήξη της επιδότησης λόγω ανεργίας:** όταν το επίδομα ανεργίας έχει λήξει και εφόσον α) δεν περιλαμβάνεται στις επαγγελματικές κατηγορίες που είναι «εποχικής» φύσης και β) ο αιτών/-ούσα εξακολουθεί να είναι άνεργος/-η κατά τον επόμενο μήνα, του/της χορηγείται το βοήθημα (εφάπαξ). (<http://www.oaed.gr/lexe-tes-taktikes>)

3.4.1 ΤΑΜΕΙΟ / ΕΠΙΔΟΜΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Το επίδομα ανεργίας είναι η μεγαλύτερη ενίσχυση στους άνεργους στην Ελλάδα. Το **Ταμείο Ανεργίας** ευρέως γνωστό και ως **Τακτική Επιδότηση Ανεργίας**, είναι μια παροχή του κλάδου ανεργίας του ΟΑΕΔ που χορηγείται σε μισθωτούς, ασφαλισμένους, που είναι εγγεγραμμένοι σε γραφείο ευρέσεως εργασίας και είναι διατεθειμένοι και ικανοί να εργαστούν, και των οποίων η εργασιακή σχέση είτε έληξε (σύμβαση ορισμένου χρόνου), είτε καταγγέλθηκε από τον εργοδότη. Ένα ταμείο ανεργίας δεν επιτρέπεται να ασκεί κανένα άλλο είδος δραστηριότητας ή να συνδέεται με οντότητες που ασκούν οποιοδήποτε άλλο είδος δραστηριότητας κατά τρόπο που θα περιορίζει την ανεξαρτησία του ταμείου. Είναι δηλαδή μια μορφή κοινωνικής ασφάλισης, στην οποία οι φόροι που εισπράττονται από τους εργοδότες καταβάλλονται στο σύστημα για λογαριασμό των εργαζομένων για να τους παρέχεται εισοδηματική υποστήριξη, αντικαθιστώντας προσωρινά μέρος των μισθών τους ενώ παράλληλα αναζητούν εργασία. Η διάρκεια του επιδόματος ανεργίας μπορεί να επεκταθεί και για τους μεγαλύτερους σε ηλικία άνεργους. (<http://www.oaed.gr/paroches-anagerias>)

Το επίδομα ανεργίας έχει σχεδιαστεί πρώτα για να ανακουφίσει την αγωνία για τους άνεργους εργαζόμενους και τις οικογένειές τους. Σε περιόδους ύφεσης και στα πρώτα στάδια ανάκαμψης, ωστόσο, παρέχει ένα πρόσθετο όφελος : τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας και δημιουργία θέσεων εργασίας.

Το μηνιαίο επίδομα που χορηγείται σύμφωνα με το άρθρ. 42 του Ν. 1140/1981, δεν συνιστά σύνταξη, αλλά «επίδομα τύπου σύνταξης», δηλαδή μη ανταποδοτική προνομιακή παροχή του κράτους και ως εκ τούτου δεν εμποδίζει την επιδότηση ανεργίας ούτε προσμετράται στο ύψος της σύνταξης. (Παπαρρηγοπούλου Π., 2016)

Η έγκριση και διαχείριση των επιδομάτων τακτικής ανεργίας υλοποιείται από το Τμήμα Απασχόλησης των ΚΠΑ2. Η εποπτεία τους ασκείται από την Διεύθυνση Ασφάλισης (Α6). Ο σχεδιασμός των εσωτερικών κανονισμών – κατ’ εφαρμογή της νομοθεσίας – και η γενική εποπτεία των επιδομάτων πραγματοποιείται από την Γενική Διεύθυνση Εργατικού Δυναμικού και το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού.

3.4.1.1 Καταβολή και Διάρκεια Επιδόματος

Ο άνεργος έχει τη δυνατότητα μέσα σε 60 ημέρες από την ημερομηνία της απόλυσης του να εγγραφεί στα μητρώα ανέργων του Οργανισμού στο ΚΠΑ ή την αρμόδια Υπηρεσία του ΟΑΕΔ του τόπου κατοικίας του και να υποβάλει αίτηση για επιδότηση λόγω ανεργίας. Η επιδότηση ανεργίας αρχίζει από την ημέρα της υποβολής της αίτησης για το επίδομα. Ο δικαιούχος που υποβάλλει κατά το πρώτο 7ήμερο μετά την καταγγελία ή τη λήξη της σύμβασης του επιδοτείται από την 7^η ημέρα.

Το επίδομα ανεργίας καταβάλλεται, σε μηνιαία βάση, αλλά υπολογίζεται σε ημερήσια επίδομα που ανέρχονται στο 55% του βασικού ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη όπως αυτό καθορίζεται από την Εθνική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας. Το βασικό μηνιαίο επίδομα ανέρχεται στα 360€ τον μήνα ενώ για κάθε μέλος της οικογένειας προσαυξάνεται κατά 10%.

ΕΠΙΔΟΜΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΧΩΡΙΣ ΜΕΛΗ	ΜΕ ΕΝΑ ΜΕΛΟΣ	ΜΕ ΔΥΟ ΜΕΛΗ	ΜΕ ΤΡΙΑ ΜΕΛΗ	ΜΕ ΤΕΣΣΕΡΑ ΜΕΛΗ	ΜΕ ΠΕΝΤΕ ΜΕΛΗ	ΜΕ ΕΞΙ ΜΕΛΗ
360,00 €	396,00 €	432,00 €	468,00 €	504,00 €	540,00 €	576,00 €
* Με μηνιαίες αποδοχές ασφ/νου πριν την απόλυση από 314,17 € και άνω						

Εικόνα 3.1 : Μηνιαίο επίδομα ανεργίας.

Οι επιδοτούμενοι άνεργοι δεν χρειάζεται να εμφανίζονται κάθε μήνα στην Υπηρεσία του ΟΑΕΔ για την πίστωση του επιδόματός τους, αλλά μόνο τον τρίτο μήνα κάθε τριμήνου επιδότησης. Η καταβολή των μηνιαίων επιδομάτων γίνεται πλέον μια φορά την εβδομάδα και συγκεκριμένα την τελευταία εργάσιμη ημέρα κάθε εβδομάδας (Παρασκευή) με πίστωση του τραπεζικού λογαριασμού κάθε δικαιούχου. Η πίστωση περιλαμβάνει τις αξιώσεις που αφορούν στις ημέρες Δευτέρα έως Κυριακή, δηλαδή το επίδομα καταβάλλεται δεδουλευμένο Δευτέρα έως Παρασκευή και προπληρώνεται το Σάββατο και η Κυριακή. Παρακάτω παρατίθεται ο πίνακας υπολογισμού του μηνιαίου επιδόματος ανεργίας :

ΠΙΝΑΚΑΣ
ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΜΗΝΙΑΙΟΥ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΠΟ 12/3/2012 ΕΠΙΔΟΤΟΥΜΕΝΟΥΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1^η									
(ΠΛΗΡΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ Η' ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΜΕ ΜΗΝΙΑΙΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΤΟΥ 12ΠΛΑΣΙΟΥ ΤΟΥ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΟΥ ΤΟΥ ΑΝΕΙΔΙΚΕΥΤΟΥ ΕΡΓΑΤΗ)									
ΗΜΕΡΟΜ ΑΝΕΙΔ. ΕΡΓΑΤΗ	ΜΗΝΙΑΙΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΑΣΦ/ΝΟΥ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΗΜΕΡ/ΘΙΟΥ ΤΟΥ ΑΝΕΙΔΙΚΕΥΤΟΥ ΕΡΓΑΤΗ	ΕΠΙΔΟΜΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΧΩΡΙΣ ΜΕΛΗ	ΜΕ ΕΝΑ ΜΕΛΟΣ	ΜΕ ΔΥΟ ΜΕΛΗ	ΜΕ ΤΡΙΑ ΜΕΛΗ	ΜΕ ΤΕΣΣΕΡΑ ΜΕΛΗ	ΜΕ ΠΕΝΤΕ ΜΕΛΗ	ΜΕ ΕΞΙ ΜΕΛΗ
26,18 €	ΑΠΟ 314,17 € ΚΑΙ ΑΝΩ	26,18* 55% * 25	360,00 €	396,00 €	432,00 €	468,00 €	504,00 €	540,00 €	576,00 €
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 2^η									
(ΜΗΝΙΑΙΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΤΟΥ 6ΠΛΑΣΙΟΥ ΚΑΙ ΊΣΕΣ Η' ΜΙΚΡΟΤΕΡΕΣ ΤΟΥ 12ΠΛΑΣΙΟΥ ΤΟΥ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΟΥ ΤΟΥ ΑΝΕΙΔΙΚΕΥΤΟΥ ΕΡΓΑΤΗ)									
ΗΜΕΡΟΜ ΑΝΕΙΔ. ΕΡΓΑΤΗ	ΜΗΝΙΑΙΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΑΣΦ/ΝΟΥ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΚΟΥ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ	ΕΠΙΔΟΜΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΧΩΡΙΣ ΜΕΛΗ	ΜΕ ΕΝΑ ΜΕΛΟΣ	ΜΕ ΔΥΟ ΜΕΛΗ	ΜΕ ΤΡΙΑ ΜΕΛΗ	ΜΕ ΤΕΣΣΕΡΑ ΜΕΛΗ	ΜΕ ΠΕΝΤΕ ΜΕΛΗ	ΜΕ ΕΞΙ ΜΕΛΗ
26,18 €	ΑΠΟ 157,09 € ΕΩΣ 314,16 €	14,40 € * 75% * 25	270,00 €	297,00 €	324,00 €	351,00 €	378,00 €	405,00 €	432,00 €
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 3^η									
(ΜΗΝΙΑΙΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΊΣΕΣ Η' ΜΙΚΡΟΤΕΡΕΣ ΤΟΥ 6ΠΛΑΣΙΟΥ ΤΟΥ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΟΥ ΤΟΥ ΑΝΕΙΔΙΚΕΥΤΟΥ ΕΡΓΑΤΗ)									
ΗΜΕΡΟΜ ΑΝΕΙΔ. ΕΡΓΑΤΗ	ΜΗΝΙΑΙΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΑΣΦ/ΝΟΥ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΚΟΥ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ	ΕΠΙΔΟΜΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΧΩΡΙΣ ΜΕΛΗ	ΜΕ ΕΝΑ ΜΕΛΟΣ	ΜΕ ΔΥΟ ΜΕΛΗ	ΜΕ ΤΡΙΑ ΜΕΛΗ	ΜΕ ΤΕΣΣΕΡΑ ΜΕΛΗ	ΜΕ ΠΕΝΤΕ ΜΕΛΗ	ΜΕ ΕΞΙ ΜΕΛΗ
26,18 €	ΕΩΣ 157,08 €	14,40 € * 50% * 25	180,00 €	198,00 €	216,00 €	234,00 €	252,00 €	270,00 €	288,00 €

Εικόνα 3.2 : Υπολογισμός μηνιαίου επιδόματος ανεργίας.

Ο ΟΑΕΔ καταβάλλει επίδομα ανεργίας για χρονικό διάστημα από 5 έως 12 μήνες, ανάλογα με τις ημέρες εργασίας που έχει συμπληρώσει ο δικαιούχος, την ηλικία και το επάγγελμα του. Η διάρκεια της καταβολής του επιδόματος ανεργίας, ανάλογα με τον αριθμό των ημερών εργασίας που έχει πραγματοποιήσει ο εργαζόμενος, κλιμακώνεται ως εξής :

Προϋποθέσεις και διάρκεια επιδότησης

Γενική κατηγορία εργαζομένων	Εργαζόμενοι σε τουριστικά ή άλλα εποχιακά επαγγέλματα / Αλιεργάτες	Οικοδόμοι	Διάρκεια επιδότησης
14μνο	14μνο	14μνο	
Ημέρες εργασίας	Ημέρες εργασίας	Ημέρες εργασίας	
125-149 (ή 200 στη διετία)	100-149	100-149	5 μήνες
150-179 (ή 250 στη διετία)	150-179	150-179	6 μήνες
180-219 (ή 300 στη διετία)	180-219	180-219	8 μήνες
220-249	220-249	250 και άνω	10 μήνες
250 και άνω	250 και άνω	210 και συμπλήρωση του 49ου έτους ηλικίας	12 μήνες
210 και συμπλήρωση του 49ου έτους ηλικίας	210 και άνω	100 και άνω και συμπλήρωση 4.500 HE συνολικά	12 μήνες
125 και άνω και συμπλήρωση 4.500 HE συνολικά	100 και άνω και συμπλήρωση 4.500 HE συνολικά		12 μήνες

Εικόνα 3.3 : Προϋποθέσεις και διάρκεια επιδότησης.

Σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα ο εργαζόμενος

- ✚ Πρέπει να έχει εργαστεί για διάστημα τουλάχιστον 125 ημερών εντός των 14 μηνών που προηγούνται της διακοπής της εργασίας του χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι τελευταίοι 2 μήνες ή για διάστημα τουλάχιστον 200 ημερών εντός των 2 ετών που προηγούνται της διακοπής της εργασίας του χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι τελευταίοι 2 μήνες.
- ✚ Εάν επιδοτείται για πρώτη φορά πρέπει να έχει καταβάλει εισφορές που αντιστοιχούν σε 80 ημέρες ασφάλισης για κάθε έτος κατά τα δύο έτη που προηγούνται της επιδότησής του.

- ✚ Οι άνεργοι άνω των 49 ετών μπορούν να συνεχίσουν να λαμβάνουν επίδομα ανεργίας για διάστημα 12 μηνών εφόσον έχουν εργαστεί για 210 ημέρες εντός των 14 μηνών που προηγούνται της διακοπής της εργασίας (οι δύο τελευταίοι μήνες εξαιρούνται από την περίοδο αναφοράς).
- ✚ Αν πρόκειται για απασχολούμενο σε τουριστικά ή άλλα εποχικά επαγγέλματα πρέπει να έχει εργαστεί 100 ημέρες το τελευταίο 12μηνο, με την προϋπόθεση ότι έχει εργαστεί ως εποχικός για δύο συνεχείς περιόδους απασχόλησης. Με αυτά τα ημερομίσθια λαμβάνει την ελάχιστης διάρκειας επιδότηση ανεργίας για διάστημα δηλαδή πέντε μηνών.
- ✚ Για ορισμένες κατηγορίες εργαζόμενων (π.χ. οικοδόμοι) η επιδότηση δίνεται εφόσον έχουν πραγματοποιηθεί 100 ημέρες εργασίας το τελευταίο 14μηνο, χωρίς να υπολογίζονται οι ημέρες εργασίας των δύο τελευταίων μηνών πριν την απόλυση.

Από 01.01.2013 εκτός των ανωτέρω προϋποθέσεων για την επιδότηση ανεργίας, θα υπολογίζεται και το άθροισμα των ημερήσιων επιδομάτων που έχει λάβει ο συγκεκριμένος άνεργος κατά την τελευταία τετραετία.

3.4.1.2 Δικαιολογητικά Επιδότησης

Για την βεβαίωση δικαιώματος επιδότησης ανεργίας από τον ΟΑΕΔ ο άνεργος προσκομίζει στο ΚΠΑ ή την Υπηρεσία του Οργανισμού:

1. Το έγγραφο της Καταγγελίας Σύμβασης Εργασίας ή βεβαίωση της Λήξης Σύμβασης Ορισμένου χρόνου (με πρωτότυπη σφραγίδα και υπογραφή εργοδότη).
2. Το έντυπο «Βεβαίωση Εργοδότη» το οποίο συμπληρώνει ο εργοδότης σύμφωνα με τις εγγραφές της ΑΠΔ (Αναλυτική Περιοδική Δήλωση που υποβάλλεται στο ΙΚΑ) του τελευταίου τριμήνου πριν από την καταγγελία της σύμβασης εργασίας. Το έντυπο αυτό θα φέρει πρωτότυπη σφραγίδα και υπογραφή του εργοδότη, χωρίς κάποια επιπλέον σφραγίδα επικύρωσης από το αρμόδιο κατάστημα του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.
3. Το οικογενειακό βιβλιάριο Ασθενείας, εφόσον έχει προστατευόμενα μέλη στην οικογένειά του, προκειμένου να του δοθεί η σχετική προσαύξηση.
4. Το πλέον πρόσφατο Εκκαθαριστικό Σημείωμα Εφορίας ή εφόσον δεν υπάρχει, επικυρωμένο αντίγραφο της τελευταίας δήλωσης εισοδήματος.

5. Την Αστυνομική του Ταυτότητα.
6. Αποδεικτικό Διεύθυνσης Κατοικίας του ασφαλισμένου (π.χ. λογαριασμός ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΕΥΔΑΠ).
7. Υπεύθυνη Δήλωση Ν. 1599/86, την οποία θα συμπληρώσει ο ενδιαφερόμενος σύμφωνα με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας.
8. Λογαριασμό Εθνικής Τραπέζης (IBAN) στον οποίο είναι πρώτος δικαιούχος. Σε περίπτωση που δεν έχετε λογαριασμό στην Εθνική Τράπεζα, η Υπηρεσία μας σας δίνει Βεβαίωση για άνοιγμα λογαριασμού στην Εθνική Τράπεζα χωρίς καμία επιβάρυνση.
9. Ατομικός αριθμός ΑΜΚΑ (χωρίς τον αριθμό ΑΜΚΑ δεν εκδίδεται κάρτα ανεργίας).
10. Αν πρόκειται για πολίτες τρίτων χωρών: άδεια διαμονής και άδεια.

Στους πίνακες που ακολουθούν, παρουσιάζονται τα σύνολα εγγεγραμμένων ανέργων αναζητούντων και μη εργασία ανά φύλο, το σύνολο των επιδοτούμενων ανέργων με το Τακτικό Επίδομα Ανεργίας τον Ιανουάριο του 2022, καθώς επίσης και οι μεταβολές των εγγεγραμμένων τα έτη 2021, 2022.

Πίνακας 3.2 : Εγγεγραμμένοι άνεργοι και επιδοτούμενοι άνεργοι ανά φύλο, Ιανουάριος 2022.

Ιανουάριος 2022	Εγγεγραμμένοι Άνεργοι (Αναζητούντες εργασία)	Εγγεγραμμένοι Λοιποί (Μη αναζητούντες εργασία)	Σύνολο Επιδοτούμενων Ανέργων	Ποσοστό %
Άνδρες	402.647	3.192	91.383	42,94%
Γυναίκες	701.254	5.458	121.417	57,06%
Σύνολο	1.103.901	8.650	212.800	100,00%

Πίνακας 3.3 : Μεταβολές Εγγεγραμμένων (αναζητούντων και μη αναζητούντων εργασία) και επιδοτούμενων ανέργων κατά έτος : 2021 , 2022.

	Ιανουάριος 2021	Δεκέμβριος 2021	Ιανουάριος 2022	Ετήσια Μεταβολή	Ετήσια Ποσοστιαία Μεταβολή
Σύνολο Εγγεγραμμένων (Αναζητούντες και Μη Αναζητούντες Εργασία)	1.171.617	1.109.366	1.112.551	- 59.066	- 5,04%
Σύνολο Επιδοτούμενων Ανέργων	232.870	219.039	212.800	- 20.070	- 8,62%

- ✚ Το σύνολο των εγγεγραμμένων ανέργων, με κριτήριο την αναζήτηση εργασίας (αναζητούντων εργασία), για τον μήνα **Ιανουάριο 2022**, ανήλθε σε **1.103.901** άτομα.
- ✚ Το σύνολο των εγγεγραμμένων λοιπών (μη αναζητούντων εργασία), ανήλθε σε **8.650** άτομα.
- ✚ Αύξηση των εγγεγραμμένων από τον προηγούμενο μήνα σε 3.185 άτομα και με ποσοστιαία μεταβολή 0,29%.
- ✚ Μείωση των εγγεγραμμένων από τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους σε - 59.066 άτομα και με ποσοστιαία μεταβολή -5,04%.
- ✚ Μείωση των επιδοτούμενων ανέργων στο σύνολό τους από τον προηγούμενο μήνα σε - 6.239 άτομα και με ποσοστιαία μεταβολή - 2,85%.
- ✚ Μείωση των επιδοτούμενων ανέργων από τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους σε - 20.070 άτομα και με ποσοστιαία μεταβολή - 8,62%.

3.4.1.3 Αναστολή Επιδότησης Ανεργίας

Η επιδότηση ανεργίας αναστέλλεται από τη στιγμή που ο άνεργος βρει εργασία. Επίσης, αναστέλλεται σε περίπτωση ασθένειας, στράτευσης, αναχώρησης στο εξωτερικό, λήξης άδειας διαμονής και εργασίας σε περίπτωση που ο άνεργος είναι αλλοδαπός, ή για οποιοδήποτε άλλο λόγο για τον οποίο παύει να είναι διαθέσιμος για απασχόληση στην αγορά εργασίας.

Ο ενδιαφερόμενος εντός 8 ημερών θα πρέπει με οποιονδήποτε τρόπο να ενημερώσει την Υπηρεσία που επιδοτείται. Στη συνέχεια, πρέπει να ακολουθήσει η προσκόμιση των σχετικών παραστατικών για το λόγο της αναστολής, προσκομίζοντας το αντίστοιχο δικαιολογητικό [π.χ. αναγγελία πρόσληψης, βιβλιάριο ασθενείας, βεβαίωση Στρατιωτικής Υπηρεσίας, αεροπορικό εισιτήριο κ.τ.λ.], ώστε να γίνει η αναστολή της επιδότησής του και να πιστωθεί στο λογαριασμό του το ποσό που προκύπτει ως διαφορά επιδότησης από την τελευταία ημέρα πληρωμής έως και την ημέρα που προέκυψε ο λόγος της αναστολής. Αν δεν μπορεί να προσέλθει ο ίδιος, μπορεί να εξουσιοδοτήσει το άτομο που επιθυμεί, το οποίο θα προσέλθει εκ μέρους του με τα σχετικά δικαιολογητικά και θα ενημερώσει την Υπηρεσία. Το ποσό της χρηματικής διαφοράς που θα προκύψει από την αναστολή της επιδότησης θα πιστωθεί στον τραπεζικό λογαριασμό του δικαιούχου. Το επίδομα ανεργίας *συνεχίζεται* όταν ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει αίτηση στην Υπηρεσία εντός 60 ημερών μετά την άρση του λόγου αναστολής και πριν την πάροδο διετίας από την έκδοση της αρχικής απόφασης επιδότησης.

3.4.1.4 Διακοπή Επιδότησης

Διακοπή σημαίνει απόσβεση του δικαιώματος επιδότησης του άνεργου. Η επιδότηση του ανέργου διακόπτεται λόγω :

1. Συνταξιοδότησης
2. Θανάτου
3. Οριστικής ανικανότητας για εργασία
4. Παράλληλης απασχόλησης και επιδότησης
5. Μη εμφάνισής του στην Υπηρεσία του ΟΑΕΔ σε δύο συνεχόμενα χρονικά διαστήματα που του έχουν καθοριστεί από την απόφαση επιδότησης.

Σε περίπτωση διακοπής της επιδότησης δεν είναι δυνατό να επακολουθήσει συνέχισή της. Πρέπει να συμπληρωθούν εκ νέου οι προϋποθέσεις επιδότησης.

Στους ανέργους, που δεν υπάγονται στις κατηγορίες του άρθρου 22 του Ν. 1836/89 (οικοδόμοι, λατόμοι, ασβεστοποιοί, κ.τ.λ.), μετά τη λήξη της επιδότησης, λόγω ανεργίας εφ' όσον παραμείνουν για ένα μήνα ακόμη άνεργοι και εφόσον το εισόδημά τους δεν υπερβαίνει ένα καθορισμένο ποσό.

3.4.1.5 Επίδομα - Ε.Ε

Βάσει του Κανονισμού 883/2004 και 987/2009 είναι δυνατή η μεταφορά του επιδόματος ανεργίας από το ένα κράτος στο άλλο (κοινοτικό έντυπο U2). Απαραίτητη προϋπόθεση είναι να έχει καταβληθεί τουλάχιστον ο πρώτος μήνας προθεσμίας. Η μεταφορά είναι δυνατή για διάστημα 3 μηνών το ανώτερο. Ο ασφαλισμένος οφείλει να εγγραφεί στην υπηρεσία απασχόλησης στο κράτος που μετακινείται και για όλο το διάστημα που βρίσκεται εκεί οφείλει να συμμορφώνεται προς τους κανόνες και τις υποδείξεις της εκεί υπηρεσίας. Αν παρέλθει το τρίμηνο, τότε το επίδομα ανεργίας διακόπτεται. Αν ο ασφαλισμένος επιστρέψει στην Ελλάδα και σε τοπική υπηρεσία πριν τη λήξη του τριμήνου, τότε συνεχίζεται κανονικά η επιδότησή του.

Ο ΟΑΕΔ είναι αρμόδιος μόνο για τους μισθωτούς στην Ελλάδα και κατά συνέπεια το έντυπο U1 χορηγείται μόνο στους ασφαλισμένους του ΙΚΑ. Επίσης είναι αρμόδιος αποκλειστικά και μόνο για την ασφάλιση υπέρ ανεργίας. Για τις υπόλοιπες κατηγορίες της ασφάλισης (υγειονομική, συνταξιοδοτική, εργατικού ατυχήματος, κλπ.) αρμόδιο είναι το ΕΦΚΑ (τέως ΙΚΑ-ΕΤΑΜ) για τους μισθωτούς και οι οικείοι ασφαλιστικοί φορείς για τις λοιπές κατηγορίες ασφαλισμένων.

3.5 ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΔΕΛΤΙΟΥ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Ο κάτοχος του δελτίου ανεργίας έχει την υποχρέωση να το ανανεώνει, καθώς η ισχύς του δελτίου των εγγεγραμμένων ανέργων διαρκεί ένα τρίμηνο από την αρχική εγγραφή ή την τελευταία ανανέωση αυτού. Όσον αφορά στους δικαιούχους τακτικής επιδότησης ανεργίας, επισημαίνεται ότι μετά τη λήξη της επιδότησης ανεργίας το δελτίο ανεργίας παραμένει σε ισχύ για τρεις μήνες επιπλέον, οπότε και πρέπει να ανανεωθεί. Η δυνατότητα ανανέωσης ισχύει για χρονικό διάστημα πέντε εργάσιμων ημερών πριν και πέντε εργάσιμων ημερών μετά την αναγραφόμενη ημερομηνία λήξης ισχύος του δελτίου ανεργίας. Η ανανέωση μπορεί να γίνει είτε αυτοπροσώπως σε οποιαδήποτε Υπηρεσία ΚΠΑ2 του Οργανισμού, είτε να μεταβεί ο άνεργος σε ένα ΚΕΠ, είτε ηλεκτρονικά. Εάν το δελτίο ανεργίας δεν ανανεωθεί μέσα στην προβλεπόμενη περίοδο των πέντε ημερών, ο άνεργος αυτομάτως διαγράφεται από το μηχανογραφικό σύστημα του Οργανισμού. Σε αυτήν την περίπτωση ο πολίτης μπορεί να προβεί σε έκδοση νέου δελτίου ανεργίας.

3.6 ΔΙΑΓΡΑΦΗ ΔΕΛΤΙΟΥ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Το δελτίο ανεργίας διαγράφεται στις εξής περιπτώσεις :

- ❖ Σε περίπτωση μη ανανέωσης του δελτίου ανεργίας σε διάστημα έως και 5 ημερών μετά την αναγραφόμενη ημερομηνία λήξης ισχύος του δελτίου ανεργίας.
- ❖ Σε περίπτωση εύρεσης εργασίας είτε με τη μεσολάβηση του ΟΑΕΔ είτε με ενέργειες του ίδιου του ανέργου.
- ❖ Σε περίπτωση μη αποδοχής προσφερόμενης και κατάλληλης των προσόντων του θέσης εργασίας.
- ❖ Σε περίπτωση εισαγωγής σε Σχολή επαγγελματικής κατάρτισης του ΟΑΕΔ, σε πρόγραμμα κατάρτισης σε ΚΕΚ ή σε πρόγραμμα επαγγελματικής εμπειρίας (STAGE)
- ❖ Σε περίπτωση μη διαθεσιμότητας του ανέργου στην αγορά εργασίας (π.χ. ασθένεια, μετάβαση στο εξωτερικό, κ.ά.)

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. γ' του Ν.1545/1985, δεν θεωρούνται άνεργοι οι μαθητευόμενοι των επαγγελματικών σχολών ή όσοι εξασκούνται πρακτικά στα πλαίσια εκπαιδευτικού προγράμματος χωρίς εργασιακή σχέση. Επομένως η κατάσταση ανεργίας κάθε εγγεγραμμένου στο μητρώο του Οργανισμού ανέργου διακόπτεται με την έναρξη προγράμματος κατάρτισης. Μετά το τέλος της κατάρτισης και ανεξάρτητα από τη διάρκειά της, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να εκδώσει εκ νέου δελτίο ανεργίας.

3.7 ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Οι Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης (**ΕΠΑ**) είναι πολιτικές παρέμβασης στην αγορά εργασίας που η πολιτεία χρησιμοποιεί έτσι ώστε «ενεργητικά» να αυξήσει τις πιθανότητες απασχόλησης όσων αναζητούν εργασία και να καταπολεμήσει τα αίτια που προκαλούν την ανεργία, σε αντιδιαστολή με τις Παθητικές Πολιτικές, οι οποίες απλά συμβάλλουν στην ανάκτηση μέρους του απολεσθέντος εισοδήματος των εργαζομένων εξαιτίας της ανεργίας.

Την δεκαετία του 1960 υιοθετείται από τον ΟΟΣΑ και συμπεριελάμβανε μέτρα όπως οριακές επιδοτήσεις της απασχόλησης και άλλα μέτρα ενίσχυσης της προσφοράς στοχεύοντας στη γεφύρωση των κενών μεταξύ των κυκλικών υφέσεων με το να διατηρούνται τα επίπεδα απασχόλησης σταθερά και τα επίπεδα της ανεργίας σε λογικά επίπεδα.

Στην Ελλάδα με χρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και την προτροπή του ΟΟΣΑ και της ΕΟΚ, υλοποιήθηκαν τα πρώτα προγράμματα. Συγκεκριμένα, το 1979 υπήρξε η πρώτη φορά που υπεγράφησαν στη χώρα μας συμβάσεις ορισμένου χρόνου στο δημόσιο τομέα για τη κάλυψη εποχιακών αναγκών. Το 1983 εφαρμόστηκαν τα πρώτα προγράμματα επιδότησης των εργοδοτών για την πρόσληψη ανέργων, το 1986 τα πρώτα προγράμματα επιδότησης για τους νέους ελεύθερους επαγγελματίες, ενώ το 1987 τα πρώτα προγράμματα κατάρτισης ανέργων και εργαζομένων (Δημουλάς, 2010).

Οι Ενεργητικές Πολιτικές αποτελούνται από το τρίπτυχο των ενεργητικών πολιτικών αγοράς εργασίας για την ανάσχεση της ανεργίας, την προώθηση της απασχόλησης και την ανάπτυξη και βελτίωση των επαγγελματικών δεξιοτήτων ανέργων και εργαζομένων συμπεριλαμβανομένου και του συστήματος μαθητείας.

Γενικά, τα προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης κατηγοριοποιούνται σε τέσσερες κατηγορίες. Οι κατηγορίες αυτές είναι :

1) Βοήθεια στην αναζήτηση εργασίας

Ο σκοπός των προγραμμάτων αυτών είναι η ενίσχυση των προσπαθειών αναζήτησης εργασίας, η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών αναζήτησης, και η ποιότητα της συσχέτισης με την θέση εργασίας. Υπάρχουν πολλών ειδών προγράμματα για βοήθεια στην αναζήτηση εργασίας και μπορούν να περιλαμβάνουν διάφορα στοιχεία :

- ✓ κατάρτιση στην αναζήτηση εργασίας
- ✓ υπηρεσίες συμβουλευτικής (εξατομικευμένη προσέγγιση, επαγγελματικός προσανατολισμός, συμβουλευτική τεχνικών αναζήτησης εργασίας και συμβουλευτική ανάληψης επιχειρηματικών πρωτοβουλιών)
- ✓ σύζευξη προσφοράς και ζήτησης εργασίας με την υποστήριξη εργασιακών συμβούλων αλλά και ηλεκτρονικά, μέσω της διαδικτυακής πύλης του ΟΑΕΔ
- ✓ παρακολούθηση
- ✓ εργασιακά σωματεία
- ✓ κυρώσεις, οι οποίες επιβάλλονται όταν δεν υπάρχει συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της αναζήτησης εργασίας καθόσον στοχεύουν στην αύξηση της αποτελεσματικότητας της αναζήτησης εργασίας και της διαδικασίας συσχέτισης με τη θέση εργασίας.

Τα αποτελέσματα τέτοιου τύπου προγραμμάτων είναι γενικά βραχυπρόθεσμα εκτός εάν η απόκτηση μιας εργασίας αλλάζει τις προτιμήσεις ή τη μελλοντική απασχολησιμότητα. Στην καλύτερη των περιπτώσεων, έχει μια θετική αλλά ποσοτικά μικρή επίπτωση ενώ στην χειρότερη των περιπτώσεων, οι επιπτώσεις μακροπρόθεσμα είναι μηδαμινές.

2) Κατάρτιση

Τα προγράμματα κατάρτισης συμπεριλαμβάνουν όλα τα προγράμματα που στοχεύουν στην αύξηση του ανθρώπινου κεφαλαίου. Η κατάρτιση μπορεί να θεωρηθεί ως η κλασσική ενεργητική πολιτική για την αγορά εργασίας και συνιστά τον τύπο προγραμμάτων με το μεγαλύτερο βαθμό υλοποίησης παγκοσμίως. Ο σκοπός της αύξησης του ανθρώπινου κεφαλαίου επιτυγχάνεται μέσα από μια σειρά στοιχείων της κατάρτισης :

- ✓ επαγγελματική/τεχνική κατάρτιση μέσα σε αίθουσα
- ✓ εργασιακή εμπειρία (κατάρτιση στο χώρο της εργασίας)
- ✓ κατάρτιση σε βασικές και κοινωνικές δεξιότητες
- ✓ ένταξη στην εργασία, το οποίο μπορεί να συνδυαστεί με άλλα στοιχεία κατάρτισης. Εναλλακτικά, μπορεί να παράσχεται ως παρέμβαση καθαυτή και ως τέτοια συνιστά μέρος της πρώτης κατηγορίας ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης παραπάνω.

Στην πράξη, τα προγράμματα κατάρτισης αποτελούνται από όλα τα στοιχεία, από ένα μόνο στοιχείο ή από συνδυασμό στοιχείων. Η κατάρτιση είναι μια χρονοβόρα διαδικασία. Επιπλέον, οι συνέπειες της κατάρτισης δεν εμφανίζονται βραχυχρόνια. Ωστόσο, οι μακροπρόθεσμες επιπτώσεις θα είναι θετικές και πιθανότατα σημαντικές. Αρνητικές επιδράσεις μπορεί να υπάρξουν εάν το περιεχόμενο της κατάρτισης είναι ξεπερασμένο ή άχρηστο.

3) Προγράμματα κινήτρων προς τον ιδιωτικό τομέα

Αποτελούν όλες τις παρεμβάσεις που στοχεύουν στην δημιουργία κινήτρων που αλλάζουν τη συμπεριφορά του εργοδότη ή/και του εργαζόμενου αναφορικά με την απασχόληση στον ιδιωτικό τομέα. Το καλύτερο πρόγραμμα σε αυτή την κατηγορία είναι η μισθολογική επιδότηση. Ο στόχος των επιδοτήσεων είναι στο να ενθαρρύνουν τους εργοδότες να προσλάβουν νέους εργαζόμενους, ή να διατηρήσουν τις θέσεις απασχόλησης που αλλιώς θα είχαν χαθεί. Αυτές οι επιδοτήσεις μπορεί να είναι

απευθείας επιδοτήσεις του μισθού που πληρώνουν οι εργοδότες ή οικονομικά κίνητρα για τους εργαζόμενους για μια περιορισμένη χρονική περίοδο. Ωφελούμενοι συνήθως, είναι οι μακροχρόνια άνεργοι ή οι ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες.

Ο κύριος σκοπός των προγραμμάτων αυτών είναι η βελτίωση της διαδικασίας του συνταιριάσματος και αύξησης της ζήτησης για εργασία. Επιπλέον, οι συμμετέχοντες αποκομίζουν ένα επίπεδο ανθρώπινου κεφαλαίου μέσω της εργασιακής πρακτικής. Ενδέχεται τα προγράμματα αυτά να έχουν θετικές επιπτώσεις μόνο βραχυπρόθεσμα, εκτός εάν ο εργαζόμενος αποδεικνύει στην επιχείρηση την παραγωγικότητά του και έτσι παραμένει πέραν την χρονικής περιόδου της επιδότησης. Ωστόσο, συμβάλλουν στην ποιότητα της εκπαίδευσης, της κατάρτισης ή της απασχόλησης και των μακροπρόθεσμων συνεπειών τους στην εργασιακή πορεία του συμμετέχοντα σε αυτά.

Ένας άλλος στόχος της επιδοτούμενης απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα είναι η βοήθεια για αυταπασχόληση. Οι άνεργοι που ξεκινούν τη δική τους επιχείρηση λαμβάνουν κάποια επιχορήγηση ή δάνεια και ενίοτε συμβουλευτική στήριξη για μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Συνδυαζόμενα επιχειρηματικά προγράμματα με οικονομική στήριξη και κατάρτιση έχουν αρχίσει να χρησιμοποιούνται όλο και πιο πολύ στις αναπτυσσόμενες χώρες. Τέτοια προγράμματα, συχνά, δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στην κατάρτιση. Η τεχνική κατάρτιση μπορεί να περιλαμβάνει κατάρτιση σε επιχειρηματικές δεξιότητες, δεξιότητες κοινωνικοποίησης κ.α.

4) Προγράμματα απασχόλησης στο δημόσιο τομέα

Αυτά είναι προγράμματα που στοχεύουν στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης είτε μέσα από την απασχόληση σε δημόσια έργα, είτε μέσω της τοποθέτησης σε άλλες δραστηριότητες που παράγουν δημόσια αγαθά ή υπηρεσίες. Συνήθως τέτοια μέτρα στοχεύουν σε όσους βρίσκονται στην χειρότερη θέση αναφορικά με τις ευκαιρίες που έχουν στην αγορά εργασίας. Ο στόχος είναι να βοηθηθούν να διατηρήσουν τη σχέση τους με την αγορά εργασίας και να αποφευχθεί η απώλεια ανθρώπινου κεφαλαίου κατά τη διάρκεια της ανεργίας. Ωστόσο, τέτοια προγράμματα έχουν μόνο βραχυπρόθεσμα αποτελέσματα. Οι θέσεις απασχόλησης που δημιουργούνται είναι επιπρόσθετες και δεν φαίνεται να ανταποκρίνονται σε ανάγκες της αγοράς εργασίας. Το αποτέλεσμα είναι να μην βελτιώνεται η μελλοντική απασχολησιμότητα των

ωφελομένων. Γι' αυτό θεωρούνται κυρίως ως προγράμματα κοινωνικής πολιτικής, μέσω της παροχής στους μειονεκτούντες ενός μικρού μισθού και παράλληλα διατηρώντας τους σε επαφή με την αγορά εργασίας, αντί απλώς να τους παρέχετε ένα επίδομα.

Γενικά, τα προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης ξεκίνησαν ως προγράμματα γενικής στόχευσης. Εντούτοις, πολλές φορές σχεδιάζονται για συγκεκριμένες ομάδες στην αγορά εργασίας όπως τα άτομα με αναπηρία, οι μακροχρόνια άνεργοι ή οι εργαζόμενοι μεγάλης ηλικίας. Η πιο «στοχευμένη» ομάδα είναι αυτή των νέων. Τέτοιες παρεμβάσεις στοχεύουν συνήθως μειονεκτούντες ή ευπαθείς νέους.

3.7.1 Εφαρμογή Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης

Οι ΕΠΑ υλοποιούνται στην Ελλάδα από τη δημόσια αρχή του ΟΑΕΔ που αποτελεί και την κεντρική δομή διαχείρισης των εν λόγω πολιτικών μέσω των προγραμμάτων προώθησης της απασχόλησης. Τα εν λόγω προγράμματα διακρίνονται σε προγράμματα κλειστού πλαισίου (δηλαδή προγράμματα που έχουν πεπερασμένη διάρκεια και αριθμό ωφελομένων) και σε προγράμματα ανοικτού πλαισίου (δηλαδή προγράμματα που είναι μόνιμα διαθέσιμα προς τις επιχειρήσεις και τους ανέργους). Μέχρι σήμερα οι ΕΠΑ έχουν τις εξής μορφές :

1. Προγράμματα **επαγγελματικής κατάρτισης** των ανέργων και των εργαζομένων.
2. Προγράμματα Μαθητείας των Επαγγελματικών Σχολών (**ΕΠΑΣ**).
3. Προγράμματα επιχορήγησης μισθολογικού ή μη μισθολογικού κόστους ή επιδότησης ασφαλιστικών εισφορών που αναφέρονται ως Προγράμματα Νέων Θέσεων Εργασίας (**ΝΘΕ**).
4. Προγράμματα Διατήρησης Θέσεων Εργασίας (**ΔΘΕ**).
5. Προγράμματα επιχορήγησης Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών (**ΝΕΕ**).
6. Προγράμματα **απόκτησης εργασιακής εμπειρίας ή προεργασίας - πρακτικής άσκησης**.
7. Προγράμματα κοινωφελούς εργασίας ή ειδικά προγράμματα απασχόλησης σε φορείς του δημοσίου τομέα.
8. Τοπικά ή κλαδικά προγράμματα απασχόλησης.
9. Προγράμματα ενδυνάμωσης των διοικητικών διαδικασιών με σκοπό την ενίσχυση της επιχειρησιακής ικανότητας των φορέων και των επιχειρήσεων ή **Προγράμματα Διαρθρωτικής Προσαρμογής**.
10. Ολοκληρωμένα Προγράμματα (συνδυασμός των ανωτέρω).

3.7.2 Προϋποθέσεις των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης

Από την αρχή του χρόνου, όλα τα προγράμματα του ΟΑΕΔ τόσο αυτά που είναι ήδη ενεργά (μακροχρόνια άνεργοι άνω των 50 ετών, προγράμματα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας για άνεργους νέους 18-24 και 25-29 ετών) όσο και αυτά που θα βγουν άμεσα, σχεδιάζονται με νέα λογική και προσέγγιση. Με τα νέα προγράμματα το κράτος φιλοδοξεί να καλύψει καλύτερα τις ανάγκες των ανέργων και των επιχειρήσεων και να εγκαινιάσει ένα νέο ρόλο του Οργανισμού στη σύζευξη προσφοράς και ζήτησης εργασίας.

Κατά τον σχεδιασμό των προγραμμάτων απασχόλησης και απόκτησης εργασιακής εμπειρίας εφαρμόζονται κάποιες προϋποθέσεις για τους άνεργους και τους εργοδότες :

- 1) Οι άνεργοι να έχουν διάρκεια εγγραφής (3μηνη ή 12μηνη), ώστε να καθίσταται εφικτή η στόχευση των προγραμμάτων ανάλογα με τη διάρκεια ανεργίας.
- 2) Η επιλογή των ανέργων να γίνεται μέσω στοιχείων του βιογραφικού τους ή των ατομικών σχεδίων δράσης (ΑΣΔ) που έχουν δημιουργήσει με τους εργασιακούς συμβούλους του ΟΑΕΔ.
- 3) Δίνεται η δυνατότητα στους εργοδότες να έχουν πρόσβαση στο μητρώο ανέργων του ΟΑΕΔ για την επιλογή των προσλαμβανόμενων ανέργων και στα βιογραφικά στοιχεία των τελευταίων, με την εξαίρεση των προσωπικών τους στοιχείων.
- 4) Η επιλογή των ανέργων από το μητρώο του ΟΑΕΔ να γίνεται με βάση στοιχεία επαγγελματικών επιλογών από τα ατομικά σχέδια δράσης τους, να γίνεται πλήρους σύζευξη αυτών των επιλογών με το αντικείμενο των προσφερόμενων θέσεων πρακτικής άσκησης από τις επιχειρήσεις και να εφαρμόζονται κριτήρια προτεραιότητας και κατάταξης των υποψηφίων.

3.7.3 Οφέλη των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης

Τα οφέλη των ΕΠΑ ποικίλουν και διαφέρουν μεταξύ των προγραμμάτων. Επίσης, αν και κατά καιρούς οι όροι και η εφαρμογή των προγραμμάτων αλλάζουν, τα γενικότερα οφέλη παραμένουν.

Ξεκινώντας από τα *προγράμματα απασχόλησης στο δημόσιο τομέα*, τα οποία τα τελευταία χρόνια πραγματοποιούνται μέσω των προγραμμάτων κοινωφελούς εργασίας, τα οφέλη είναι η επανένταξη των μακροχρονίων ανέργων και των ευάλωτων ομάδων

στην αγορά εργασίας, η αναβάθμιση των δεξιοτήτων τους, καθώς το εν λόγω πρόγραμμα συμπεριελάμβανε και πρόγραμμα κατάρτισης, η κάλυψη των κοινωνικών αναγκών και η σύζευξη των παραγωγικών ικανοτήτων των ανέργων με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Στο οπλοστάσιο του ΟΑΕΔ για την καταπολέμηση της διαρθρωτικής ανεργίας βρίσκονται τα *προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης* των ανέργων ώστε να αντιστοιχηθούν τα προσόντα τους με τις απαιτήσεις των επιχειρήσεων. Οι επενδύσεις στην εκπαίδευση και κατάρτιση αποτελούν βασικό εργαλείο κατά της ανεργίας. Οι σχολές ΙΕΚ του ΟΑΕΔ, αποτελούν μετά-δευτεροβάθμια εκπαίδευση, παρέχουν στους καταρτιζόμενους αρχική επαγγελματική κατάρτιση και τους εξασφαλίζουν τα ανάλογα προσόντα μέσω της παροχής επιστημονικών, τεχνικών, επαγγελματικών και πρακτικών γνώσεων ώστε να αναπτύξουν τέτοιες δεξιότητες προκειμένου να διευκολύνεται η ένταξη τους στην αγορά εργασίας. (Καραμεσίνη, 2014).

Τα *προγράμματα Νέων Θέσεων Απασχόλησης (ΝΘΕ)* στοχεύουν στη δημιουργία νέων θέσεων πλήρους απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα. Με αυτά τα προγράμματα ωφελούνται ταυτόχρονα οι ιδιωτικές επιχειρήσεις αλλά και οι απασχολούμενοι. Οι μεν επιχειρήσεις, καθώς επιδοτούνται είτε με το μισθολογικό, είτε με το μη μισθολογικό, είτε με συνδυασμό των δύο για χρονικό διάστημα συνήθως έτους, προκειμένου να προσλάβουν προσωπικό και δεσμεύονται για ένα χρονικό διάστημα μετά τη λήξη του προγράμματος για τη διατήρησή του, οι δε μισθωτοί καθώς ξεφεύγουν από το καθεστώς της ανεργίας, αποκτούν δεξιότητες και εργασιακή εμπειρία και οι πιθανότητες για μόνιμη απασχόληση είναι αρκετές.

Τα *προγράμματα Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών (ΝΕΕ)* του ΟΑΕΔ, αφορούν ως επί το πλείστον στη δημιουργία μικρών επιχειρήσεων, προωθώντας την αύξηση της αυτό-απασχόλησης. Το όφελος για τους συμμετέχοντες είναι ότι ξεφεύγουν από την ανεργία και λαμβάνουν σημαντική βοήθεια για το ξεκίνημα της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας. Ωστόσο, τα εν λόγω προγράμματα δε χρηματοδοτούν επιχειρήσεις όλων των κλάδων, όπως για παράδειγμα αυτές του πρωτογενούς τομέα ή εποχικές επιχειρήσεις του τουριστικού κλάδου.

Οι **μονάδες κατάρτισης ΕΠΑΣ** συνδυάζουν τη θεωρητική και εργαστηριακή εκπαίδευση στην τάξη, με την αμειβόμενη πρακτική άσκηση σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, με στόχο να αποκτήσει ο εκπαιδευόμενος επαγγελματική εμπειρία σε πραγματικές συνθήκες εργασίας ώστε να προετοιμαστεί κατάλληλα για την ένταξη του στην αγορά εργασίας.

Τέλος, μέσω του συστήματος των **επιταγών κατάρτισης (Training Voucher)**, οι άνεργοι έχουν τη δυνατότητα να απασχοληθούν σε επιχειρήσεις με στόχο να αποκτήσουν επαγγελματική εμπειρία, ενώ παράλληλα συμμετέχουν σε αντίστοιχη εκπαίδευση στα συνεργαζόμενα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ). Σημειώνουμε εδώ ότι, η αμοιβή των συμμετεχόντων μέσω των επιταγών Voucher είναι ιδιαίτερος χαμηλή.

Τα παραπάνω οφέλη που προσφέρει ξεχωριστά κάθε πρόγραμμα, μπορούν να παρέχουν θετικά αποτελέσματα στο γενικό σύνολο όπως :

- ▶ Η δημιουργία θέσεων εργασίας είτε μειώνοντας τον αριθμό των εγγεγραμμένων ανέργων βραχυπρόθεσμα ή δημιουργώντας θέσεις απασχόλησης που διατηρούνται και πέραν της περιόδου του προγράμματος, όπως για παράδειγμα θέσεις απασχόλησης στην κοινωνική οικονομία.
- ▶ Αναδιανομή των θέσεων απασχόλησης, για λόγους ισοτιμίας των αναζητούντων εργασία και για να προσφέρουν στους μακροχρόνια ανέργους μια ευκαιρία να αποκτήσουν μια θέση εργασίας, η οποία αλλιώς θα προσφέρονταν σε άλλους. Έτσι, δίνουν την δυνατότητα στους ανέργους να διατηρούν τη σχέση τους με την αγορά εργασίας, ιδιαίτερα εάν αυτοί ανήκουν σε ομάδες υψηλού κινδύνου.
- ▶ Αλλαγές στάσης, με την καταπολέμηση της απογοήτευσης, της εγκληματικότητας και του κοινωνικού αποκλεισμού, την ενίσχυση των κινήτρων τους προς εργασία, αλλά και αντιμετώπιση ευρύτερων κοινωνικών στόχων, όπως η προώθηση της υγείας και η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής των κοινοτήτων.
- ▶ Αύξηση των εισοδημάτων, είτε μακροπρόθεσμα είτε βραχυπρόθεσμα, καταπολέμηση των παγίδων φτώχειας, ιδιαίτερα για την μερίδα εκείνων των εργαζομένων που ανήκουν στους χαμηλόμισθους ή στους έχοντες χαμηλά επίπεδα δεξιοτήτων.
- ▶ Ευρύτεροι μακροοικονομικοί στόχοι, όπως η αύξηση της δυναμικής προσφοράς εργασίας, μείωση της διαρθρωτικής ανεργίας χωρίς την αύξηση μισθών, που θα προκαλούσε και αύξηση του πληθωρισμού.

3.7.4 Μειονεκτήματα των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης

Ωστόσο, η συμμετοχή των ωφελούμενων σε τέτοιου τύπου προγράμματα δεν παρέχουν μόνο θετικά οφέλη. Ένα πιθανό φαινόμενο είναι η συμμετοχή στα ενεργητικά προγράμματα απασχόλησης να εκληφθεί από ορισμένους ως σημάδι χαμηλότερης παραγωγικότητας· συμβάλλοντας εν συνεχεία στον στιγματισμό των ωφελούμενων. Έχει μάλιστα παρατηρηθεί ότι στην περίπτωση των μακροχρόνια ανέργων που βιώνουν καταστάσεις οι οποίες συχνά τους δημιουργούν ισχυρό αίσθημα κοινωνικής απόρριψης, τα καινοτόμα μέτρα πολιτικής που εστιάζουν στην ενίσχυση της αυτοεκτίμησης και άλλων στοιχείων της προσωπικότητας των ατόμων αυτών ενδέχεται να είναι εν τέλει περισσότερο αποτελεσματικά, σε σχέση με ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης. Επιπλέον, οι συμμετέχοντες σε ενεργητικά προγράμματα απασχόλησης έχουν μικρότερη πιθανότητα εύρεσης εργασίας, συγκριτικά με τους μη συμμετέχοντες καθώς έχουν περισσότερο περιορισμένος χρόνος και μειωμένο κίνητρο ενδιαφέροντος προς αναζήτηση εργασίας, κατά τη διάρκεια της συμμετοχής τους στα εν λόγω προγράμματα.

Τα ενεργητικά προγράμματα απασχόλησης επιφέρουν, ωστόσο, συνέπειες και προ της συμμετοχής σε αυτά. Η προοπτική και η προσδοκία θετικών αποτελεσμάτων, εξαιτίας της συμμετοχής σε τέτοια προγράμματα ενδέχεται π.χ. να καταστήσει τους εν δυνάμει ωφελούμενους επιλεκτικότερους απέναντι σε προτάσεις και προσφορές εργασίας, σε σχέση με αυτό που θα συνέβαινε σε περίπτωση μη συμμετοχής (ή απουσίας τέτοιων προγραμμάτων).

Ομοίως, η αναμονή αρνητικών αποτελεσμάτων λειτουργεί ανασταλτικά. Αντί της συμμετοχής τους σε ενεργητικά προγράμματα απασχόλησης, τα άτομα ενδέχεται να προτιμήσουν την αποδοχή οποιαδήποτε θέσης εργασίας. Αποτέλεσμα μίας τέτοιας στάσης είναι η μείωση του αριθμού των ωφελούμενων. Το εύρημα αυτό πρέπει ενδεχομένως να θεωρήσει κανείς σε συνδυασμό με τον ισχυρισμό πως η «αγορά» για ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης είναι μάλλον μικρή. Ενδείξεις του μικρού μεγέθους της εν λόγω αγοράς αποτελούν η σχετικά μειωμένη ζήτηση και εκδήλωση ενδιαφέροντος για συμμετοχή σε ενεργητικά προγράμματα απασχόλησης. Μεταξύ άλλων, το φαινόμενο αυτό αποδίδεται στη δυσaráσκεια των ωφελούμενων απέναντι σε διάφορους «μηχανισμούς» των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης, όπως η εποπτεία και η παρακολούθηση της υλοποίησής τους.

Πιο συγκεκριμένα, έχει διατυπωθεί το επιχείρημα ότι οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης λειτουργούν ως μέσο για τη μείωση των δαπανών προστασίας των ανέργων, την αύξηση της ελαστικότητας της προσφοράς και της ζήτησης εργασίας, καθώς και την αποδυνάμωση των κοινωνικών δικαιωμάτων, μέσω της περιστολής των επιδομάτων ανεργίας και της υποστήριξης της υποχρεωτικής εργασίας, σε ένα ευρύτερο πλαίσιο υποβάθμισης της κοινωνικής προστασίας. στόχο της υλοποίησης ενεργητικών προγραμμάτων απασχόλησης, όπως προγραμμάτων κατάρτισης ή επιδότησης του άμεσου ή έμμεσου μισθολογικού κόστους, αποτέλεσε η υποστήριξη των αναδιαρθρώσεων των επιχειρήσεων, με την παράλληλη, ομαλή προσαρμογή του εργατικού δυναμικού. Οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης λειτούργησαν συμπληρωματικά προς την καθολική κοινωνική προστασία των ανέργων και αποφεύχθηκαν κοινωνικές εντάσεις και τριβές.

Έτσι, πολιτικές που αποδεικνύονται αποτελεσματικές για μία ομάδα-στόχο ενδέχεται να μην είναι για κάποια άλλη. Ενδεικτικά αναφέρεται το επιχείρημα πως, δεδομένου και ότι εργοδότες πιθανώς να προτιμήσουν να προσλάβουν νεότερης και όχι μεγαλύτερης ηλικίας εργαζομένους (ανεξαρτήτως της συμμετοχής σε ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης), τα εν λόγω προγράμματα ενδέχεται να επιφέρουν περισσότερα οφέλη για τους νέους, παρά για τους μεγαλύτερους σε ηλικία εργαζομένους. Ομοίως, σύμφωνα με διάφορα ερευνητικά ευρήματα, τα αποτελέσματα από την εφαρμογή προγραμμάτων μικρής εμβέλειας διαφέρουν από αυτά μίας μεγαλύτερης εμβέλειας εφαρμογής.

3.7.5 Επίδραση των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης στη μείωση της Ανεργίας

Σε θεωρητική βάση τα προγράμματα ενεργητικής απασχόλησης μειώνουν τα ποσοστά της ανεργίας αφού βελτιώνουν τη διασύνδεση του εργατικού δυναμικού με την αγορά εργασίας, ωστόσο αυτό πραγματοποιείται με αντίτιμο πολλές φορές υψηλό, καθώς τα εν λόγω προγράμματα κοστίζουν και επιβαρύνουν επιπλέον τις ήδη δύσκολες δημοσιονομικές συνθήκες της Ελλάδας. Η χρηματοδότηση των πολιτικών απασχόλησης προέρχεται από τους Εθνικούς πόρους (κρατικό προϋπολογισμό και πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων) και από τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ (συγχρηματοδοτούμενοι πόροι). Επιπλέον, η μείωση της ανεργίας δε συνεπάγεται την αύξηση της πραγματικής απασχόλησης. Τα επιδοτούμενα προγράμματα απασχόλησης συντελούν στην αποκλιμάκωση της ανεργίας, χωρίς όμως να θέτουν απαραίτητα τις βάσεις για διατηρήσιμες θέσεις απασχόλησης.

Τα προγράμματα κατάρτισης φαίνεται να είναι αναποτελεσματικά βραχυπρόθεσμα, αλλά έχουν και θετικό αντίκτυπο μεσοπρόθεσμα. Σχεδιάζονται κατά τέτοιο τρόπο ώστε οι εργαζόμενοι να αναπτύξουν κυρίως, αλλά όχι μόνο, ψηφιακές δεξιότητες, οι οποίες ανταποκρίνονται στα σημερινά δεδομένα της αγοράς εργασίας, είναι απαραίτητες σε όλο το φάσμα επαγγελματικών δραστηριοτήτων και θα αναδειχθούν σε βασικό εφόδιο για τους εργαζομένους και τις επιχειρήσεις.

Σε αντίθεση με τη δημόσια απασχόληση και τα επιδοτούμενα προγράμματα εργασίας που χαρακτηρίζονται από αρνητικές βραχυπρόθεσμες επιπτώσεις. Η απασχόληση εργαζομένων στο δημόσιο τομέα με συμβάσεις ορισμένου χρόνου, αποτελεί πλέον πάγια τακτική, καθώς μέσω των προγραμμάτων κοινωφελούς εργασίας του ΟΑΕΔ, προσλαμβάνονται ετησίως χιλιάδες εργαζόμενοι σε διάφορους τομείς του δημοσίου με συμβάσεις διάρκειας οχτώ μηνών και άνω, λαμβάνοντας μηνιαίως τις κατώτατες νόμιμες αποδοχές.

Ιδιαίτερα την τρέχουσα περίοδο που πλήττεται από την πανδημία του κορονοϊού δημιουργούνται νέας γενιάς προγράμματα επιδοτούμενης απασχόλησης, που αφορούν κλάδους της οικονομίας, όπως είναι η εστίαση, ο τουρισμός και το λιανεμπόριο. Τα νέα στοχευμένα προγράμματα απασχόλησης είναι ένα μίγμα επιδοτήσεων και επαγγελματικής κατάρτισης, με στόχο να στηριχθεί στην πράξη η αγορά εργασίας και κυρίως κρίσιμοι κλάδοι της που έχουν υποστεί σημαντικότερο πλήγμα από την πανδημία, να περιοριστεί ενδεχόμενο κύμα αύξησης της ανεργίας και να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για μια ομαλή μετάβαση στη νέα κανονικότητα.

Σε έρευνα που διεξήχθη στα πλαίσια αξιολόγησης προγραμμάτων του ΟΑΕΔ, προέκυψε ότι οι ΕΠΑ για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στον ιδιωτικό τομέα, συνέβαλαν ακούσια στην εξάπλωση των προσωρινών μορφών απασχόλησης, καθώς μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων παρόλο που αύξησε τον αριθμό των μισθωτών τους, χρησιμοποίησαν τα προγράμματα του ΟΑΕΔ για δημιουργία πρόσκαιρης απασχόλησης και ανακύκλωναν μέρος του προσωπικού τους (Καραμεσίνη, 1999).

3.7.6 Επιδοτούμενα Προγράμματα Απασχόλησης

Έντεκα ενεργά προγράμματα επιδοτούμενης εργασίας προσφέρει την τρέχουσα περίοδο ο ΟΑΕΔ σε διάφορες κατηγορίες ανέργων και σε επιχειρήσεις που θα δημιουργήσουν θέσεις εργασίας με τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά. Αναλυτικά :

- 1) Πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων για την απασχόληση 7000 ανέργων ηλικίας 30 ετών και άνω στις Λιγότερο Ανπτυγμένες Περιφέρειες (Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Δυτικής Ελλάδας, Ηπείρου, Θεσσαλίας και Κεντρικής Μακεδονίας) της χώρας με έμφαση σε μακροχρόνια ανέργους και σε ανέργους μεγαλύτερων ηλικιών 50 ετών και άνω (Γ΄ ΚΥΚΛΟΣ).**

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε ιδιωτικές επιχειρήσεις και η διάρκεια της επιδότησης είναι 12 μήνες. Σκοπός της δράσης είναι η προώθηση της απασχόλησης, ιδιαίτερα για τους μακροχρόνια ανέργους και τους ανέργους μεγαλύτερων ηλικιών των οποίων η διαρκής ανεργία δυσχεραίνει την επανένταξή τους στην αγορά εργασίας. Ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος ανέρχεται στα 44.000.000€. Επισημαίνεται ότι το πρόγραμμα δεν περιέχει δέσμευση απασχόλησης μετά το τέλος του. Στην επιχορήγηση του μισθολογικού και μη μισθολογικού κόστους συμπεριλαμβάνονται και τα αντίστοιχα δώρα Χριστουγέννων και Πάσχα και επιδόματα αδείας.

- 2) Πρόγραμμα επιδότησης της εργασίας για 5.000 ανέργους 30 ετών και άνω, με έμφαση στις γυναίκες, σε 6 περιφέρειες.**

Πρόκειται για πρόγραμμα που αφορά τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας, Στερεάς Ελλάδας, Ιονίων Νήσων, Πελοποννήσου, Βόρειου Αιγαίου και Κρήτης. Έχει διάρκεια 12 μήνες και απευθύνεται σε επιχειρήσεις. Απαραίτητη προϋπόθεση για την ένταξη είναι η επιχείρηση να μην έχει μειώσει το προσωπικό της κατά το τρίμηνο πριν από την αίτηση και να μην έχει λάβει χρηματοδότηση από κρατική ενίσχυση άνω των 200.000 ευρώ τα προηγούμενα 3 έτη (τρέχον και δύο προηγούμενα). Στην επιχορήγηση συμπεριλαμβάνονται τα αντίστοιχα δώρα Χριστουγέννων και Πάσχα και επιδόματα αδείας.

- 3) Πρόγραμμα απασχόλησης 800 ανέργων από Ευπαθείς Κοινωνικές Ομάδες δηλαδή ατόμων με Αναπηρίες (ΑμεΑ), Απεξαρτημένων από εξαρτησιογόνες ουσίες, Αποφυλακισμένων, Νεαρών Παραβατικών Ατόμων ή Νεαρών Ατόμων που βρίσκονται σε κοινωνικό κίνδυνο, γυναικών θυμάτων έμφυλης βίας, θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας, διεμφυλικών προσώπων, θυμάτων εμπορίας ανθρώπων και ατόμων που συνεχίζουν να διαμένουν μετά την ενηλικίωσή τους σε Μονάδες Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας και είναι εγγεγραμμένα στο Εθνικό Μητρώο Ανηλίκων του ΕΚΚΑ.**

Ο σκοπός του προγράμματος είναι η δημιουργία ισόποσων νέων θέσεων εργασίας, πλήρους ή μερικής απασχόλησης, για την πρόσληψη ανέργων από Ευπαθείς Κοινωνικές Ομάδες. Δικαιούχοι είναι επιχειρήσεις και εργοδότες του ιδιωτικού και του κοινωνικού τομέα, επιχειρήσεις φορείς και Οργανισμοί του δημοσίου τομέα, καθώς και επιχειρήσεις των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης που ασκούν οικονομική δραστηριότητα.

Οι δικαιούχοι θα πρέπει να μην έχουν μειώσει το προσωπικό τους κατά το τρίμηνο πριν από την αίτηση και να μην έχουν λάβει χρηματοδότηση από κρατική ενίσχυση άνω των 200.000 ευρώ τα προηγούμενα 3 χρόνια. Η διάρκεια του προγράμματος είναι 12 μήνες, με δυνατότητα επέκτασης για άλλους 12 μήνες.

- 4) Πρόγραμμα 1.000 θέσεων απόκτησης επαγγελματικής εμπειρίας 7 μηνών για ανέργους 18-30 ετών στις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας και Ηπείρου με 100% επιδότηση.**

Συγκεκριμένα, 600 νέοι άνεργοι στη Δυτική Ελλάδα και 400 στην Ήπειρο θα έχουν την ευκαιρία να αναβαθμίσουν τα προσόντα τους και να προετοιμαστούν για την ένταξή τους στην αγορά εργασίας μέσω προγραμμάτων επιδότησης της εργασίας του Οργανισμού. Το πρόγραμμα διαρκεί 7 μήνες και ο ΟΑΕΔ θα καταβάλει στους ωφελούμενους μηνιαία αποζημίωση ίση με τον νόμιμο κατώτατο καθαρό μισθό (με πλήρεις ασφαλιστικές εισφορές), καθώς και αναλογία δώρων εορτών και επιδόματος αδειάς. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι να μην έχει προβεί η επιχείρηση σε μείωση προσωπικού λόγω καταγγελίας σύμβασης εργασίας στο τρίμηνο πριν από την υποβολή της αίτησης.

5) Πρόγραμμα δεύτερης επιχειρηματικής ευκαιρίας για 3.000 ανέργους, με έμφαση στην ψηφιακή οικονομία και στις γυναίκες.

Σκοπός του προγράμματος είναι να δοθεί μια δεύτερη ευκαιρία σε όσους διέκοψαν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα εντός του διαστήματος 01.01.2012 έως 31.10.2020 να δημιουργήσουν μια νέα επιχείρηση και να επανενταχθούν στην αγορά εργασίας. Η επιχορήγηση διαρκεί 12 μήνες, με τρίμηνη δέσμευση και το ποσό επιχορήγησης κυμαίνεται από 12.000 ευρώ (για ατομική επιχείρηση) έως 24.000 ευρώ (για επιχείρηση με τρεις δικαιούχους εταίρους).

6) Νέο πρόγραμμα απόκτησης επαγγελματικής εμπειρίας με 100% επιδότηση για 3.000 ανέργους 18-30 ετών στις Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Βορείου Αιγαίου, Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας.

Το πρόγραμμα διαρκεί 7 μήνες και ο ΟΑΕΔ θα καταβάλει σε 3.000 ωφελούμενους μηνιαία αποζημίωση ίση με τον νόμιμο κατώτατο μισθό (με πλήρεις ασφαλιστικές εισφορές).

7) Πρόγραμμα για 9.200 επιταγές μετατροπής της επιδότησης ανεργίας σε επιδότηση εργασίας.

Το πρόγραμμα επιχορηγεί για 12 μήνες εργοδότες του ιδιωτικού τομέα που προσλαμβάνουν επιδοτούμενους ανέργους με «επιταγές επανένταξης» σε θέσεις πλήρους απασχόλησης. Ωφελούμενοι είναι οι άνεργοι τακτικής επιδότησης στους οποίους υπολείπεται τουλάχιστον το 50% της επιδότησής τους, καθώς και στους επιδοτούμενους μακροχρόνια ανέργους, που αποφασίζουν να μετατρέψουν το επίδομα ανεργίας τους σε «επιταγή επανένταξης στην αγορά εργασίας».

8) Πρόγραμμα Απασχόλησης Μακροχρόνια Ανέργων 55-67 ετών για 8.500 θέσεις απασχόλησης.

Το πρόγραμμα διαθέτει 8.500 θέσεις σε ΝΠΔΔ, δημόσιες επιχειρήσεις, καθώς και επιχειρήσεις των Δήμων και των Περιφερειών, διάρκειας 12 μηνών με δυνατότητα επέκτασης για επιπλέον 12 μήνες.

9) Πρόγραμμα απασχόλησης 3.400 ανέργων, πρώην εργαζομένων σε επιχειρήσεις των Περιφερειών Δυτικής Μακεδονίας και Πελοποννήσου που επλήγησαν από τις επιπτώσεις της απολιγνιτοποίησης

Η διάρκεια του προγράμματος είναι 12-18 μήνες και απευθύνεται σε ανέργους που είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο του ΟΑΕΔ για χρονικό διάστημα τουλάχιστον ενός μήνα. Το πρόγραμμα είναι συνολικού προϋπολογισμού 48εκ. €, και στην επιχορήγηση του μισθολογικού και μη μισθολογικού κόστους συμπεριλαμβάνονται δώρα εορτών και επίδομα αδείας.

10) Πρόγραμμα απόκτησης επαγγελματικής εμπειρίας 2.000 ανέργων 18-29 ετών στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (1.450 θέσεις) και στους Δήμους Μεγαλόπολης, Τρίπολης, Γορτυνίας, Σπάρτης, Οιχαλίας και Καλαμάτας της Περιφέρειας Πελοποννήσου (550 θέσεις).

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα, του δημοσίου που ασκούν τακτικά οικονομική δραστηριότητα, καθώς και σε επιχειρήσεις τοπικής αυτοδιοίκησης στις παραπάνω περιοχές. Η διάρκεια του προγράμματος είναι 7 μήνες και στους συμμετέχοντες θα καταβάλλεται από τον ΟΑΕΔ μηνιαία αποζημίωση ίση με τον νόμιμο κατώτατο μισθό, καθώς και αναλογία δώρων εορτών και επιδόματος αδείας. Ο συνολικός προϋπολογισμός είναι 14εκ. €.

11) Πρόγραμμα επιδότησης της απασχόλησης των νέων ηλικίας 18-29 ετών χωρίς προηγούμενη εργασιακή εμπειρία υπό την επωνυμία, το «Πρώτο Ένσημο».

Την 1η Ιανουαρίου 2022 ξεκίνησε η εφαρμογή του προγράμματος για την ένταξη για πρώτη φορά στην αγορά εργασίας νέων ηλικίας 18-29 ετών χωρίς προηγούμενη προϋπηρεσία, προκειμένου να διευκολυνθεί η πρώτη τους πρόσληψη από εργοδότη του ιδιωτικού τομέα. Μέσω της επιδότησης παρέχονται κίνητρα αφενός στους νέους να αναζητήσουν την ενδιαφερόμενη επιχείρηση που θα τους προσλάβουν για να λάβουν την επιδότηση, αφετέρου στους εργοδότες για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας καθώς θα μειώνεται το μισθολογικό κόστος.

Στο πλαίσιο του προγράμματος επιδοτείται από τον κρατικό προϋπολογισμό για έξι μήνες η κάθε πρόσληψη νέου χωρίς εργασιακή εμπειρία με σύμβαση εργασίας πλήρους απασχόλησης, με το ποσό των 1.200€ που ισοκατανέμεται μεταξύ επιχείρησης και νεοπροσλαμβανόμενου. Αφορά επίσης, σε θέσεις εργασίας μερικής απασχόλησης, καθώς απευθύνεται και σε φοιτητές που επιδιώκουν να αποκτήσουν

επαγγελματική εμπειρία ενώ σπουδάζουν. Στην περίπτωση αυτή, η επιδότηση μειώνεται στο ήμισυ. Εάν η σύμβαση έχει διάρκεια μικρότερη των έξι μηνών, η νέα θέση εργασίας επιδοτείται αναλογικά με το χρόνο απασχόλησης και το είδος της σύμβασης (πλήρους ή μερικής απασχόλησης). Για την ένταξή τους στο πρόγραμμα, οι επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα υποβάλλουν δήλωση στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ.

12) Επιχορήγηση με επιταγές κατάρτισης (TRAINING VOUCHER) της κατάρτισης και πιστοποίησης ανέργων σε βασικές δεξιότητες που θα πραγματοποιηθεί από πιστοποιημένα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ).

Τα προγράμματα τύπου Voucher αφορούν στην πλειοψηφία τους επιδοτούμενα προγράμματα που εκπονούν Ιδιωτικοί και Δημόσιοι Φορείς και περιλαμβάνουν κατάρτιση σε οριζόντιες και εξειδικευμένες δεξιότητες που προσφέρουν τη δυνατότητα στους άμεσα ωφελούμενους να λαμβάνουν υπηρεσίες κατάρτισης από πιστοποιημένους παρόχους καθώς και απασχόληση σε ιδιωτικές επιχειρήσεις όλων των κλάδων.

Στο πλαίσιο των προγραμμάτων Voucher προβλέπεται η υλοποίηση μιας ολοκληρωμένης δέσμης παρεμβάσεων η οποία περιλαμβάνει :

- ✓ Πρόγραμμα θεωρητικής κατάρτισης
- ✓ Πρακτική άσκηση των ωφελούμενων σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα της οικονομίας
- ✓ Συμπληρωματικές Υπηρεσίες Υποστήριξης και Συμβουλευτικής καθοδήγησης των καταρτιζόμενων από τον πάροχο κατάρτισης

Απευθύνονται σε άνεργους, επιδοτούμενους ή μη, διαφόρων κατηγοριών (νέοι έως 29 ετών, μακροχρόνιοι άνεργοι, άνεργοι με επαγγελματική εμπειρία σε συγκεκριμένους κλάδους της οικονομίας, άνεργοι που έχουν αποφοιτήσει από συγκεκριμένες σχολές) ή σε εργαζόμενους του ιδιωτικού τομέα. Τα προγράμματα αυτά προκηρύσσονται συνεχώς και αποτελούν πρώτη προτεραιότητα της κυβερνητικής πολιτικής για την καταπολέμηση της ανεργίας και τη διατήρηση των θέσεων εργασίας. Υλοποιούνται από κέντρα δια βίου μάθησης τύπου 2 (γνωστά ως Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.)).

3.8 ΟΑΕΔ ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Μετά την πλήρη ανάλυση και παρουσίαση του θεσμικού πλαισίου και των λειτουργιών του ΟΑΕΔ, η εν λόγω εργασία επικεντρώθηκε στην μελέτη περίπτωσης των χαρακτηριστικών ενός συγκεκριμένου Οργανισμού, αυτή του ΟΑΕΔ Γιαννιτσών που ανήκει στην Κεντρική Μακεδονία και συγκεκριμένα στην Περιφερειακή Ενότητα Πέλλας στο Δήμο Πέλλας.

Σύμφωνα με την απογραφή του 2011 τα Γιαννιτσά είχαν πληθυσμό 31.983 κατοίκους ενώ ο συνολικός πληθυσμός του Δήμου ξεπερνάει τους 63.122 κατοίκους. Σημαντικά κέντρα του Δήμου Πέλλας είναι η Κρύα Βρύση, ο Νέος Μυλότοπος, η Πέλλα, οι Γαλατάδες, η Καρυώτισσα, και η Αραβησός. Η Δημοτική Ενότητα Γιαννιτσών περιλαμβάνει και τα χωριά Αρχοντικό, Ασβεσταριό, Δαμιανό, Ελευθεροχώρι, Λεπτοκαρυά, Μεσιανό, Παραλίμνη και Πενταπλάτανο, ενώ δημοτικά του διαμερίσματα είναι οι Αμπελιές και το Μελίτσι. Συνεπώς όταν λέμε ευρύτερη περιοχή Γιαννιτσών εννοούμε τις περιοχές που ανήκουν διοικητικά στο ΚΠΑ2 ΟΑΕΔ Γιαννιτσών, δηλαδή περιλαμβάνονται όλες οι περιοχές που ανήκουν στον Δήμο Πέλλας.

Στην συνέχεια παρατίθενται κάποια στοιχεία που αφορούν τους τομείς απασχόλησης του Δήμου Πέλλας, έτσι ώστε να σχηματιστεί μία εικόνα για την περιοχή των Γιαννιτσών, που πιθανόν να βοηθήσει στον σχηματισμό κάποιων συμπερασμάτων.

Τα Γιαννιτσά είναι κατ' εξοχήν αγροτική περιοχή. Το έδαφος είναι κυρίως πεδινό, αφού βρίσκεται στην πεδιάδα Γιαννιτσών-Θεσσαλονίκης που είναι η μεγαλύτερη πεδιάδα της Ελλάδας. Το κλίμα του νομού είναι ηπειρωτικό με μεγάλο θερμοκρασιακό εύρος μεταξύ χειμώνα και θέρους και έλλειψη βροχοπτώσεων κατά τη θερινή περίοδο. Η μεγάλη φυσική κοιλότητα, που σήμερα είναι μια εύφορη πεδιάδα, υπήρξε κατά καιρούς θάλασσα, λιμνοθάλασσα, λίμνη και βάλτος. Ο ξακουστός αυτός "Βάλτος" των Γιαννιτσών έχει δώσει πολλά πλεονεκτήματα στην οικονομία της ευρύτερης περιοχής και έχει συντελέσει καθοριστικά στην συγκράτηση του νέου πληθυσμού που ασχολείται με την γεωργία αλλά και την κτηνοτροφία. Επίσης η περιοχή των Γιαννιτσών διακρίνεται για την ταχεία βιομηχανική της ανάπτυξη.

Τα Γιαννιτσά όντας μια κατεξοχήν αγροτική περιοχή με τα άτομα να απασχολούνται στον αγροτικό τομέα, υπέστη πλήγμα με την κατάργηση ή μείωση της καλλιέργειας και της παραγωγής. Με την εσωτερική μετανάστευση τα τελευταία χρόνια και τις πολιτικές που ακολουθήθηκαν κυρίως από την απουσία κεντρικού σχεδιασμού και την εγκατάλειψη του πρωτογενή τομέα (καπνά) και όλες οι δραστηριότητες οι παρεμφερείς

όπως εργοστάσια επεξεργασίας καπνού που έδιναν εισόδημα και το χειμώνα.

Οι επιχειρήσεις των Γιαννιτσών κατά κανόνα δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα έλλειψης προσωπικού, καθώς δεν απασχολούν μεγάλο αριθμό ειδικευμένου προσωπικού. Οι ανάγκες τους συνίστανται κυρίως στην εξασφάλιση ανειδίκευτων εργατών, τις οποίες καλύπτουν από την τοπική αγορά εργασίας. Επισημαίνεται ότι το χαρακτηριστικό στοιχείο του εργατικού δυναμικού που απασχολείται στον δευτερογενή και τριτογενή τομέα σε μικρό μόνο ποσοστό αποτελείται από αμιγείς εργάτες (βιομηχανικούς εργαζομένους) όπως συνήθως συμβαίνει στα αστικά κέντρα. Ενώ κατά το μεγαλύτερο ποσοστό αποτελείται από εργαζόμενους που, εκτός από την απασχόλησή τους σε επιχειρήσεις του νομού, παράλληλα απασχολούνται και σε γεωργικές εργασίες σαν κύριοι αγροτεμαχίων, οικογενειακών γεωργικών κλήρων κτλ..

Από το **2000** έως το **2008** το **ΑΕΠ** του Νομού Πέλλας παρουσιάζει μια συνεχώς αυξητική τάση από το 1,278 εκ. € στα 2,123 εκ. €, όπως και το **κατά κεφαλήν ΑΕΠ** που ξεκινάει από τις 9.151€ και φτάνει στις 14.223 €. Από το **2009** έως και το **2018** υπάρχει μια συνεχώς μειούμενη τάση πλην του έτους 2015 (1,625 εκ. €), με το **ΑΕΠ** να υποχωρεί το 2018 στα 1,646 εκ. € ενώ μία μειούμενη τάση υπάρχει και στο **κατά κεφαλήν ΑΕΠ** που το 2009 έως και το 2013 υποχωρεί στις 11.240 € συνεπακόλουθο της οικονομικής κρίσης. Ενώ από το 2013 και μετά, το κατά κεφαλήν ΑΕΠ παρουσιάζει μια ισχνή αυξητική τάση με αποτέλεσμα το 2018 να αγγίξει τις 11.968 €.

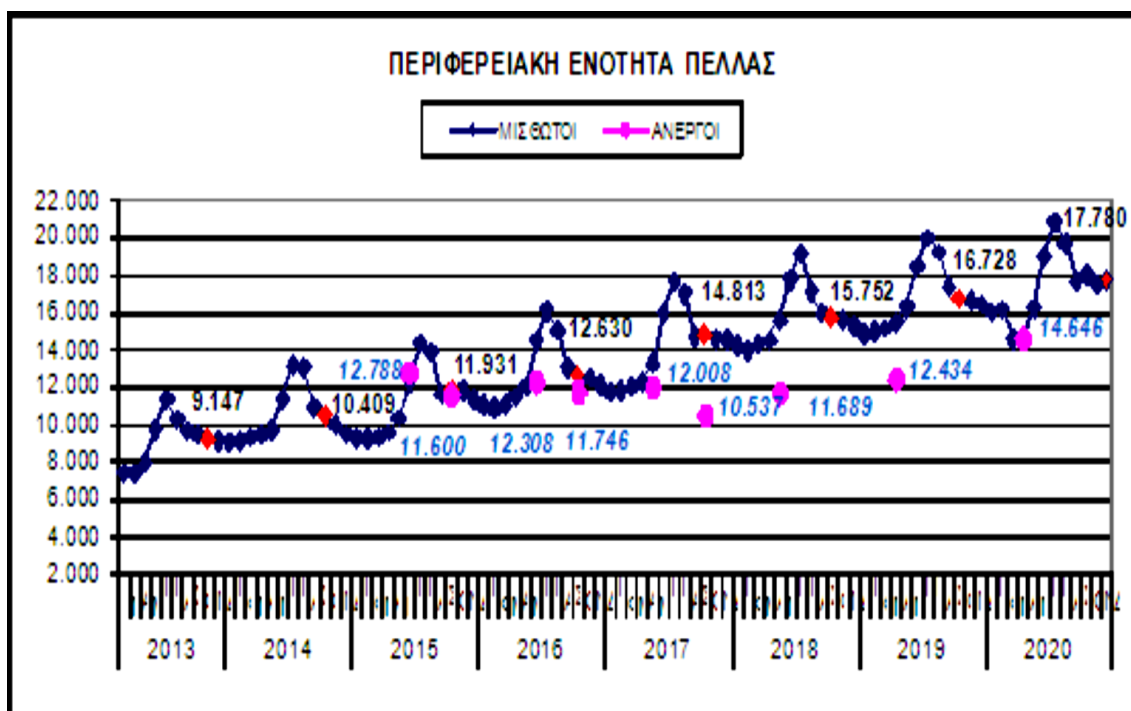
Συγκεντρωτικά, ο Νομός Πέλλας καταλαμβάνει την τρίτη θέση σε κατά κεφαλήν ΑΕΠ στην Κεντρική Μακεδονία μετά από τους Νομούς Θεσσαλονίκης και Χαλκιδικής όπως παρουσιάζεται και στον παρακάτω πίνακα :

Πίνακας 3.4 : ΑΕΠ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή ενότητα, 2010 - 2016 (σε εκ. €).

	Θεσσαλονίκη	Σέρρες	Πέλλα	Χαλκιδική	Ημαθία	Πιερία	Κιλκίς
2010	19,936	2,004	1,908	1,733	1,942	1,726	1,099
2011	18,321	1,859	1,752	1,637	1,857	1,642	1,023
2012	16,629	1,756	1,691	1,531	1,739	1,508	952
2013	15,492	1,689	1,601	1,442	1,586	1,461	901
2014	15,119	1,643	1,619	1,439	1,585	1,407	959

2015	15,353	1,677	1,566	1,428	1,534	1,427	934
2016	15,552	1,678	1,572	1,565	1,532	1,421	918

Έπειτα από μία σφαιρική εικόνα της απασχόλησης και της οικονομικής κατάστασης των Γιαννιτσών, θα ακολουθήσει ένα γράφημα των μισθωτών και ανέργων της Περιφερειακής Ενότητας Πέλλας τα έτη 2013 – 2020.

Γράφημα 3.1 : Μηνιαία διαχρονική διαμόρφωση της μισθωτής απασχόλησης στην Περιφερειακή Ενότητα Πέλλας.

Οι μισθωτοί εργαζόμενοι στην εν λόγω Περιφερειακή Ενότητα αν και διπλασιάστηκαν σχεδόν σε σχέση με το 2013 (94,2%), εν τούτοις η αποκλιμάκωση των ανέργων που αναζητούν εργασία δεν είναι εμφανής ακόμη. (Κρητικίδης Γ., 2021)

Στους παρακάτω δύο πίνακες απεικονίζονται οι εγγεγραμμένοι άνεργοι του Νομού Πέλλας καθώς και οι νέες θέσεις που δημιουργήθηκαν τα τελευταία έτη. Είναι φανερό ότι ο αριθμός των ανέργων υπερτερεί κατά πολύ από αυτόν των νέων θέσεων ιδιαίτερα μετά την άφιξη της πανδημίας του κορονοϊού που οδήγησε στην περαιτέρω αποσάθρωση της ήδη απορρυθμισμένης αγοράς εργασίας.

Πίνακας 3.5 : Εγγεγραμμένοι άνεργοι του μόνιμου πληθυσμού του Νομού Πέλλας και ποσοστό ανεργίας τα έτη 2018 – 2021.

	Εγγεγραμμένοι άνεργοι Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας	Εγγεγραμμένοι Άνεργοι Πέλλας	Ποσοστό Ανεργίας ως προς την Περιφέρεια
31/05/2018	168.050	11.689	6,96%
30/04/2019	177.952	12.434	6,99%
30/04/2020	213.436	14.646	6,86%
30/04/2021	200.269	13.698	6,73%

Πίνακας 3.6 : Προσλήψεις, Απολύσεις, Νέες θέσεις τα έτη 2018 – 2020.

	Προσλήψεις	Απολύσεις / Αποχωρήσεις	Νέες θέσεις
2018	4.917	3.466	1.451
2019	5.159	3.638	1.521
2020	4.979	3.246	1.733

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο – ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζεται η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε στην παρούσα εργασία, τόσο εννοιολογικά, όσο και πρακτικά. Προσδιορίζονται ο σκοπός και οι στόχοι της έρευνας καθώς και τα ερευνητικά ερωτήματα. Η μεθοδολογία αφορά στη ποσοτική έρευνα και κάνει χρήση δομημένου ερωτηματολογίου στους συμμετέχοντες, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι άνεργοι, επιδοτούμενοι και μη, και ωφελούμενοι προγραμμάτων του ΟΑΕΔ, αναλύοντας τα αποτελέσματα με στατιστικές μεθόδους. Παρουσιάζονται επίσης, το δείγμα της μελέτης, η δομή του ερωτηματολογίου, καθώς και η διαδικασία συλλογής και ανάλυσης των δεδομένων.

4.1 Σκοπός και Στόχοι

Από την ανάλυση και μελέτη των θεωρητικών προσεγγίσεων όπως αυτές παρουσιάστηκαν στα παραπάνω κεφάλαια (ο ρόλος του ΟΑΕΔ, το επίδομα ανεργίας, η επιδοτούμενη απασχόληση κτλ.), ώθησαν την ερευνήτρια να θέσει ως κύριο σκοπό της παρούσας έρευνας, την διερεύνηση των απόψεων των ανέργων που είναι εγγεγραμμένοι στον ΟΑΕΔ Γιαννιτσών, την στάση τους και τους παράγοντες που τους ώθησαν να συνεχίσουν να λαμβάνουν το ταμείο ανεργίας ή να επιδιώξουν τη συμμετοχή τους σε προγράμματα επιδοτούμενης απασχόλησης, τα οποία αποτελούν μία από τις δράσεις των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης,

Απώτερος σκοπός της ερευνήτριας επίσης, είναι να διαπιστωθεί εάν και κατά πόσο τα προγράμματα απασχόλησης, συμβάλλουν στο να αποκτήσουν οι άνεργοι πρόσβαση στην αγορά εργασίας και να διεκδικήσουν μια θέση ώστε να αποτελούν μέσον για την καταπολέμηση της ανεργίας.

Τέλος, βασικό μέλημα είναι να διερευνηθεί αν τα αποτελέσματα που θα διεξαχθούν από την έρευνα, επαληθεύουν τις θεωρίες που έχουν διατυπωθεί στην παραπάνω βιβλιογραφική επισκόπηση. Για τον λόγο αυτό, κρίνεται απαραίτητο να διασαφηνιστούν τα ερευνητικά ερωτήματα της εργασίας Τα επιμέρους ερευνητικά ερωτήματα που τίχτηκαν ήταν τα εξής:

- 1) Η λήψη του ταμείου ανεργίας αποτρέπει τα άτομα των Γιαννιτσών να αναζητήσουν εργασία ανάλογα με την ηλικία τους.
- 2) Το μεγαλύτερο ποσοστό των ανέργων δε θα απέρριπτε θέση επιδοτούμενης απασχόλησης προκειμένου να συνεχίσει να λαμβάνει το ταμείο ανεργίας.
- 3) Το ταμείο ανεργίας προσφέρει οικονομική αυτάρκεια για την κάλυψη των

βασικών αναγκών διαβίωσής του ανέργου.

- 4) Η οικονομική επάρκεια του εισοδήματος του ταμείου ανεργίας αποτελεί βασικό παράγοντα επιρροής στην απόρριψη ή όχι θέσης επιδοτούμενης απασχόλησης για την διατήρηση του.
- 5) Το ύψος του εισοδήματος του επιδόματος ανεργίας αποτελεί παράγοντα επιρροής του ανέργου στην απόρριψη ή όχι θέσης επιδοτούμενης απασχόλησης για την διατήρηση του.
- 6) Το ποσοστό των συμμετεχόντων των επιδοτούμενων προγραμμάτων που ανανεώνει τη σύμβασή του είναι πολύ μικρό.
- 7) Οι στόχοι του προγράμματος ανταποκρίθηκαν στις ανάγκες των ανέργων.
- 8) Η απόκτηση εργασιακής εμπειρίας επηρεάζει τους ανέργους νεότερης ηλικίας να αποδεχτούν μια θέση επιδοτούμενης απασχόλησης.
- 9) Ο σημαντικότερος παράγοντας επιρροής των ανέργων νεότερης ηλικίας για την αποδοχή μιας θέσης επιδοτούμενης απασχόλησης είναι η απόκτηση εργασιακής εμπειρίας.
- 10) Τα επιδοτούμενα προγράμματα απασχόλησης πριμοδοτούν περισσότερο συγκεκριμένες κατηγορίες ανέργων ανάλογα με το φύλο, την ηλικία, την διάρκεια ανεργίας κτλ.

4.2 Το δείγμα / Διαδικασία δειγματοληψίας

Η επιλογή του δείγματος αποτελεί μία πολύ σημαντική διαδικασία κατά τη διεξαγωγή μίας έρευνας. Πρέπει να ληφθούν υπόψη διάφοροι παράγοντες, όπως το κόστος, η προσβασιμότητα και ο διαθέσιμος χρόνος. Επιπλέον, η ομάδα του δείγματος πρέπει να είναι αντιπροσωπευτική του συνολικού πληθυσμού, έτσι ώστε να είναι δυνατή η γενίκευση των συμπερασμάτων. Συνεπώς, η ερευνήτρια, εκτός από την συλλογή δευτερογενών δεδομένων μέσω της διεθνούς βιβλιογραφίας επέλεξε και την συλλογή πρωτογενών δεδομένων με την μέθοδο της δειγματοληψίας. Βασικό μέλημα της είναι ο καθορισμός του μεγέθους του δείγματος. Όσο μεγαλύτερο είναι το δείγμα τόσο μεγαλύτερη είναι και η αξιοπιστία της έρευνας. Σύμφωνα με τις απόψεις του Cohen, για κάθε στατιστική ανάλυση απαιτείται ένα μέγεθος δείγματος τουλάχιστον τριάντα συμμετεχόντων. Όσον αφορά στη μέθοδο της δειγματοληψίας, αυτή μπορεί να διακριθεί σε δειγματοληψία πιθανότητας, τυχαία δειγματοληψία, συστηματική, στρωματοποιημένη, σε στάδια, μη-πιθανότητας, ή σκόπιμη.

Για τις ανάγκες της συγκεκριμένης έρευνας χρησιμοποιήθηκε απλή τυχαία δειγματοληψία και συγκεκριμένα η ερευνήτρια κατέληξε σε ένα δείγμα ευκολίας εκατό πενήντα πέντε **(155) ανέργων**. Η μέθοδος αυτή επιλέγεται έτσι ώστε να είναι δυνατή η πραγματοποίηση γενικεύσεων, να εξασφαλιστεί η αντιπροσωπευτικότητα του δείγματος αλλά και λόγω χαμηλού κόστους και της σχετικά εύκολης πρόσβασης σε αυτό.

Η συλλογή των στοιχείων έλαβε χώρα στον ΟΑΕΔ Γιαννιτσών του Νομού Πέλλας. Το δείγμα αποτελείται αποκλειστικά και μόνο από άτομα τα οποία είναι άνεργα, ηλικίας 15 ετών και άνω και ανήκουν - κατοικούν στα Γιαννιτσά. Συγκεκριμένα, απευθύνεται σε εγγεγραμμένους άνεργους του ΟΑΕΔ Γιαννιτσών οι οποίοι λαμβάνουν ταμείο ανεργίας, σε ωφελούμενους από προγράμματα ενεργητικής απασχόλησης του ΟΑΕΔ αλλά και σε απλούς πολίτες εγγεγραμμένους στον ΟΑΕΔ κατά την *τρέχουσα χρονική περίοδο*. Συνεπώς τα γεγονότα που καταγράφονται είναι πολύ πρόσφατα, άρα και αντιπροσωπευτικά της περιόδου διεξαγωγής της έρευνας.

Το δειγματολογικό πλαίσιο με βάση το οποίο επιλέχθηκε το δείγμα της παρούσας εργασίας αποτέλεσαν τα στοιχεία που δόθηκαν από τα γραφεία του ΟΑΕΔ Γιαννιτσών στην ερευνήτρια, τα οποία παρουσιάζονται αναλυτικά στους ακόλουθους πίνακες 4.1 έως 4.4 και αφορούν τον μήνα Αύγουστο του 2022, όπου έλαβε χώρα και η συγκεκριμένη έρευνα. Αξίζει να επισημανθεί ότι τα στοιχεία αλλάζουν από μέρα σε μέρα και δεν είναι σταθερά για όλο τον μήνα. Ωστόσο, όμως ως σημείο αναφοράς στην έρευνα αυτή λήφθηκαν τα παρακάτω στοιχεία.

Πίνακας 4.1 : Εγγεγραμμένοι άνεργοι του Νομού Πέλλας κατά φύλο και ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων την τρέχουσα χρονική περίοδο.

	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
Εγγεγραμμένοι άνεργοι	5.843	7.594	13.437
Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων	43,48%	56,52%	100%

Πίνακας 4.2 : Επιδοτούμενοι άνεργοι κατά φύλο και ηλικιακή ομάδα την τρέχουσα χρονική περίοδο.

Ηλικία	Επιδοτούμενοι Άνδρες	Επιδοτούμενες Γυναίκες	Σύνολο
15 – 29 ετών	657	765	1422
30 – 44 ετών	2.176	3.751	5.927
45 ετών και άνω	733	876	1.609
Σύνολα αναφοράς	3.566	5.392	8.958

Πίνακας 4.3 : Επιδοτούμενοι άνεργοι κατά φύλο και μήνες ανεργίας την τρέχουσα χρονική περίοδο.

Ηλικία	Επιδοτούμενοι Άνδρες	Επιδοτούμενες Γυναίκες	Σύνολο
1 – 3 μήνες	1.638	2.771	4.409
3 – 6 μήνες	476	773	1249
6 – 12 μήνες	293	415	708
12 μήνες και άνω	971	1.621	2.592
Σύνολα αναφοράς	3.378	5.580	8.958

Πίνακας 4.4 : Επιδοτούμενοι άνεργοι κατά φύλο και ανά κλάδο εργασίας την τρέχουσα χρονική περίοδο.

Κατηγορία Επιδοτούμενου	Επιδοτούμενοι Άνδρες	Επιδοτούμενες Γυναίκες	Σύνολο
Εκπαιδευτικοί	6	16	22
Εποχικοί λοιπών επιχειρήσεων που λειτουργούν εποχιακά	1.119	1.444	2.563
Εποχικοί λοιπών επιχειρήσεων που λειτουργούν εποχιακά μιας σεζόν	167	130	297
Εποχικοί τουριστικού – επισιτιστικού κλάδου	178	96	274
Εποχικοί τουριστικού – επισιτιστικού κλάδου μιας σεζόν	23	16	39
Κοινοί άνεργοι	1.350	1.462	2.812

Οικοδόμοι	174	1	175
Συμβασιούχοι δημοσίου τομέα που επιδοτούνται ως κοινοί άνεργοι	0	2	2
Σύνολα αναφοράς	3.017	3.167	6.184

Όπως γίνεται αντιληπτό από τον Πίνακα 4.1 το ποσοστό των εγγεγραμμένων γυναικών του ΟΑΕΔ Γιαννιτσών υπερिशύει από αυτό των ανδρών με 56,52%. Στον Πίνακα 4.2 παρατίθενται οι επιδοτούμενοι άνεργοι κατά φύλο και ηλικιακή ομάδα την τρέχουσα χρονική περίοδο και παρατηρείται ότι το μεγαλύτερο μέρος αυτών αποτελείται από άτομα ηλικίας 30 – 44 ετών. Στον Πίνακα 4.3 παρουσιάζονται τα στοιχεία των επιδοτούμενων ανέργων κατά φύλο και μήνες ανεργίας σύμφωνα με τα οποία το μεγαλύτερο μέρος αυτών παρέμεινε άνεργο από 1 – 3 μήνες, ακολουθώντας οι άνεργοι από 12 μήνες και άνω, δηλαδή οι μακροχρόνια άνεργοι. Τέλος, στον Πίνακα 4.4 παρουσιάζονται οι επιδοτούμενοι άνεργοι κατά φύλο και ανά κλάδο εργασίας όπου οι 2.812 ανήκουν στους κοινούς ανέργους, αμέσως μετά ακολουθούν οι εποχικοί λοιπών επιχειρήσεων που λειτουργούν εποχιακά με αριθμό 2.563 και που αποτελούν τις δύο υψηλότερες αριθμητικά ομάδες.

4.3 Μεθοδολογία Έρευνας

Για τους σκοπούς αυτής της έρευνας επιλέχθηκε η ποσοτική μέθοδος. Η μέθοδος αυτή επιλέχθηκε έναντι της ποιοτικής επειδή επιτρέπει την άμεση συλλογή δεδομένων και τη στατιστική τους ανάλυση, με απώτερο στόχο την παραγωγή ποσοτικών δεδομένων σχετικά με τις απόψεις των συμμετεχόντων στην έρευνα και την παρουσίασή τους σε αριθμητική μορφή με τη βοήθεια πινάκων και γραφημάτων. Επιπλέον, η συγκεκριμένη έρευνα επιτρέπει μέσα από τη στατιστική ανάλυση, τη διεξαγωγή συσχετίσεων, προκειμένου να διερευνηθεί τυχόν σχέση μεταξύ των διαφόρων μεταβλητών.

Στο πλαίσιο της ποσοτικής μεθόδου, για τη συλλογή των δεδομένων και την διερεύνηση των παραπάνω ειδικών πεδίων - αντικειμένων διερεύνησης, επιλέχθηκε η χρήση ερωτηματολογίου αποτελούμενου από συγκεκριμένες και σαφώς διατυπωμένες ερωτήσεις, το οποίο είτε δόθηκε αυτοπροσώπως σε εγγεγραμμένους ανέργους με την παρουσία της ερευνήτριας στο ΚΠΑ2 Γιαννιτσών, είτε διανεμήθηκε μέσω διαδικτύου στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://forms.gle/uid7q8hyHgrFU15T7> από την

γραμματεία του ΚΠΑ2 δεδομένου ότι τα στοιχεία των εγγεγραμμένων ανέργων θεωρούνται προσωπικά δεδομένα και συνεπώς δεν κοινοποιούνται.

4.3.1 Δομή Ερωτηματολογίου

Το ερωτηματολόγιο αποτελεί το πιο κοινό και κυριότερο εργαλείο συλλογής πρωτογενών δεδομένων στην ποσοτική έρευνα, καθώς είναι πολύ εύκολο στη διανομή του, στη συμπλήρωσή του από τους ίδιους τους συμμετέχοντες στην έρευνα, ενώ τέλος επιτρέπει την καλύτερη κωδικοποίηση και στατιστική ανάλυση των δεδομένων.

Το ερωτηματολόγιο (**Παράρτημα Α**) που χρησιμοποιήθηκε για τους σκοπούς αυτής της έρευνας αποτελείται από είκοσι οκτώ (**28**) **ερωτήσεις**, οι οποίες διακρίνονται σε **τέσσερις (4)** ενότητες. Η πρώτη ενότητα περιλαμβάνει τις ερωτήσεις 1-6 και αναφέρεται στα δημογραφικά χαρακτηριστικά των **155 ατόμων** που έλαβαν μέρος στην έρευνα. Οι ερωτήσεις 7-11 εστιάζουν στα στοιχεία απασχόλησης των ατόμων την τρέχουσα χρονική περίοδο και στην ανάλυση γενικών ερωτήσεων, οι ερωτήσεις 12-20 διερευνούν τη στάση των ατόμων απέναντι στο ταμείο ανεργίας και τέλος, οι ερωτήσεις 21-28 διερευνούν την αντίληψη των ατόμων αυτών όσον αφορά την επιδοτούμενη απασχόληση.

Οι ερωτήσεις προέκυψαν από τα ερευνητικά ερωτήματα της παρούσας εργασίας και κινήθηκαν στους άξονες αυτούς, ώστε να διερευνηθούν οι απόψεις των συμμετεχόντων για το ταμείο ανεργίας και τα εν λόγω προγράμματα απασχόλησης, η διατήρηση των θέσεων απασχόλησης μετά τη λήξη των προγραμμάτων αυτών καθώς επίσης και η προτίμηση των ανέργων μεταξύ των προγραμμάτων και του ταμείου ανεργίας.

Η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων ήταν προαιρετική και ανώνυμη και δεν ήταν δυνατόν να αναγνωρισθεί η ταυτότητα των συμμετεχόντων. Τα ερωτηματολόγια χρησιμοποιήθηκαν μόνο για τις ανάγκες και τους σκοπούς αυτής της έρευνας.

4.4 Μέθοδος Ανάλυσης Δεδομένων

Η ανάλυση των δεδομένων έγινε με τη χρήση του στατιστικού προγράμματος **SPSS** (Statistical Package for Social Sciences). Είναι ένα στατιστικό εργαλείο που δίδει στατιστικά μέτρα για ένα σύνολο δεδομένων. Επιπλέον ελέγχει την ορθότητα ή μη κάποιων υποθέσεων και βοηθάει στην λήψη αποφάσεων ή στην εξαγωγή συμπερασμάτων από τα δεδομένα των δειγμάτων που εξετάζονται.

Για την ποσοτικοποίηση των απόψεων των ερωτηθέντων, αλλά και την παρουσίαση του δείγματος της έρευνας, χρησιμοποιήθηκε η περιγραφική στατιστική. Η περιγραφική στατιστική περιλαμβάνει τη χρήση πινάκων (συχνότητες και ποσοστά, αλλά και μέσους όρους και τυπικές αποκλίσεις), καθώς και τη χρήση γραφημάτων (πίτες ή ραβδογράμματα) αλλά και πινάκων διασταύρωσης. Τέλος, πραγματοποιήθηκε έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 προκειμένου να εξετασθεί η εξάρτηση μεταξύ των μεταβλητών.

Σε κάθε επιστημονική έρευνα, όπου χρησιμοποιείται ερωτηματολόγιο, σημαντική προσοχή πρέπει να δοθεί στον έλεγχο της καταλληλότητας, της αξιοπιστίας και της εγκυρότητας του ερωτηματολογίου. Ο έλεγχος αυτός, θα εξασφαλίσει ότι οι ερωτήσεις που χρησιμοποιήθηκαν, είναι κατάλληλες για την έρευνα που διεξάγεται. Κατά αυτόν τον τρόπο σε κάθε έρευνα, όπου χρησιμοποιείται ερωτηματολόγιο θα πρέπει να ελέγχεται η αξιοπιστία (Δημητριάδης, 2010).

Η αξιοπιστία ενός μέσου, έγκειται στο γεγονός ότι μπορεί να αποφέρει τα ίδια αποτελέσματα σε επαναλαμβανόμενες μετρήσεις και δοκιμές. Η εσωτερική συνοχή, είναι μια από τις μεθόδους, η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον έλεγχο της αξιοπιστίας και ελέγχεται με συντελεστές αξιοπιστίας όπως ο δείκτης **Cronbach's alpha**. Ο έλεγχος αξιοπιστίας Cronbach's alpha, πρέπει να λάβει χώρα για κάθε μεταβλητή ξεχωριστά. Ο συντελεστής αυτός κυμαίνεται μεταξύ των τιμών 0 έως 1 και τιμές του δείκτη α πάνω από 0,70 θεωρούνται αποδεκτές. Τα αποτελέσματα ελέγχου αξιοπιστίας του ερωτηματολογίου της εν λόγω διπλωματικής εργασίας, παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα :

Πίνακας 4.5 : Cronbach's Alpha

Reliability Statistics		
Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
,710	,731	13

Η αξιοπιστία του ερωτηματολογίου είναι ικανοποιητική καθώς η τιμή του δείκτη α στα αποτελέσματα της έρευνας είναι **0,71 > 0,70** ,που θεωρείται αποδεκτή. Επισημαίνεται ότι στην μέτρηση της αξιοπιστίας, δεν υπολογίστηκαν οι ερωτήσεις δημογραφικών χαρακτηριστικών, οι ερωτήσεις γενικών πληροφοριών με τα στοιχεία απασχόλησης και οι τέσσερις ερωτήσεις για τη λήψη ταμείου ανεργίας και εξάντλησης του χρόνου αυτού, και συμμετοχής ή όχι σε προγράμματα επιδοτούμενης απασχόλησης και διατήρησης τις θέσεις αυτών, καθώς οι πρώτες δεν είχαν την μορφή Likert.

Επιπλέον, τα στατιστικά τεστ που ακολούθησε η ερευνήτρια εξαρτήθηκαν από το πλήθος και το είδος των εξαρτημένων και ανεξάρτητων μεταβλητών σε κάθε τεστ. Οι **εξαρτημένες μεταβλητές** ήταν οι απαντήσεις που έδωσαν οι συμμετέχοντες στις ερωτήσεις 14-20 και 23-28 του ερωτηματολογίου. Κάθε μια από αυτές τις ερωτήσεις περιείχε ένα σύνολο από πέντε κατευθυνόμενων διαβαθμισμένων απαντήσεων (Διαφωνώ απόλυτα, Διαφωνώ, Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ, Συμφωνώ, Συμφωνώ απόλυτα), χρησιμοποιώντας κλίμακα Likert πέντε σημείων. Η κλίμακα Likert δίνει τη δυνατότητα ποσοτικοποίησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών κάθε ερωτήματος (π.χ., 1 = Διαφωνώ απόλυτα, 2 = Διαφωνώ, 3 = Ούτε διαφωνώ-ούτε συμφωνώ, 4 = Συμφωνώ, 5 = Συμφωνώ απόλυτα). Επιπλέον, οι απαντήσεις τέτοιου είδους ερωτήσεων επιδέχονται στατιστικής ανάλυσης και μπορούν να κωδικοποιηθούν και να ερμηνευτούν πιο γρήγορα (Cohen, et.al., 2007). Συνεπώς, τα δεδομένα της έρευνας κατατάσσονται σε μια ιεραρχική κλίμακα (ordinal scale), η οποία μετρά τη διαβάθμιση των απαντήσεων «υπό κλίμακα».

Στις συγκριτικές αναλύσεις, οι **ανεξάρτητες μεταβλητές** στις οποίες στηρίχθηκε η ερευνήτρια ήταν η τρέχουσα κατάσταση των ανέργων (Απλός εγγεγραμμένος άνεργος στον ΟΑΕΔ, Μακροχρόνια άνεργος του ΟΑΕΔ, Εγγεγραμμένος άνεργος στον ΟΑΕΔ που λαμβάνει επίδομα ανεργίας, Εγγεγραμμένος στον ΟΑΕΔ και συμμετέχει σε Πρόγραμμα Επιδοτούμενης Απασχόλησης), το φύλο (άνδρες, γυναίκες), και η ηλικιακή ομάδα (15 – 24, 25 – 29, 30 – 39, 40 – 49, 50 ετών και άνω). Συνεπώς, οι ανεξάρτητες μεταβλητές ήταν κατηγορικού τύπου με τέσσερα, δυο, και πέντε επίπεδα αντίστοιχα.

Για την καλύτερη κατανόηση και αντίληψη της ανάλυσης των περιγραφικών στατιστικών, έγινε μια σύντομη επεξήγηση των στατιστικών όρων που χρησιμοποιήθηκαν στην παρούσα εργασία.

ΟΡΙΣΜΟΙ

- ✚ **Πληθυσμός** ονομάζεται το σύνολο των μονάδων, η μελέτη των οποίων έχει ζητηθεί για την εξαγωγή συμπερασμάτων.
- ✚ **Δείγμα** ονομάζεται ένα υποσύνολο του πληθυσμού το οποίο επιλέγεται τυχαία ή με κάποιον επιστημονικά αποδεκτό τρόπο και χρησιμοποιείται για τη συλλογή δεδομένων και την εξαγωγή συμπερασμάτων.
- ✚ **Παρατήρηση** ονομάζεται κάθε τιμή του δείγματος.
- ✚ **Συχνότητα μίας παρατήρησης** ονομάζεται ο αριθμός των ίδιων παρατηρήσεων.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Μέτρα θέσης

- ✓ **Μέση τιμή δείγματος (mean)** Είναι το άθροισμα όλων των τιμών του δείγμα-τος διαιρεμένο με το πλήθος όλες. Δίνει την κεντρική θέση στην οποία κατά μία έννοια είναι (ή θεωρείται ότι είναι) συγκεντρωμένες όλες οι τιμές.
- ✓ **Διάμεσος (median)** Είναι η μεσαία παρατήρηση όταν τοποθετηθούν κατά αύξουσα σειρά.
- ✓ **Επικρατούσα τιμή – κορυφή (mode)** Είναι η παρατήρηση που εμφανίζεται περισσότερες φορές

Μέτρα διασποράς

- ✓ **Εύρος ή Πλάτος (range)** : η διαφορά της μέγιστης από την ελάχιστη τιμή. Δείχνει το πόσο διασκορπισμένες είναι οι τιμές του δείγματος.
- ✓ **Διασπορά (variance)** : το άθροισμα των τετραγώνων της διαφοράς των τιμών των παρατηρήσεων μείον την μέση τιμή δια του πλήθους των παρατηρήσεων ελαττωμένο κατά μία μονάδα.
- ✓ **Τυπική απόκλιση (standard deviation)** : η τετραγωνική ρίζα της διασποράς.
- ✓ **Μέγιστο (maximum)** : η μεγαλύτερη παρατηρούμενη τιμή.
- ✓ **Ελάχιστο (minimum)** : η μικρότερη παρατηρούμενη τιμή.

Μέτρα σχήματος κατανομής

- ✓ **Δείκτης ασυμμετρίας/λοξότητας (skewness)** : δείχνει αν οι τιμές είναι συμμετρικά συγκεντρωμένες γύρω από την μέση τιμή ή αν αποκλίνουν προς μικρότερες ή μεγαλύτερες τιμές.
- ✓ **Δείκτης κύρτωσης (kurtosis)** : δείχνει αν υπάρχει ισχυρή συγκέντρωση κοντά στην μέση τιμή ή χαμηλή συγκέντρωση.

Διαγράμματα

- ✓ **Ραβδογράμματα** : όταν συγκρίνουμε άμεσα τις διαφορετικές τιμές των παρατηρήσεων (σε ποσοστό %). Είναι ένας εποπτικός τρόπος σύγκρισης των διαφορετικών τιμών των παρατηρήσεων.
- ✓ **Ιστογράμματα** : γραφική απεικόνιση στατιστικών συχνοτήτων για την σύγκριση των τιμών των παρατηρήσεων ενός μεγέθους (σε ποσοστό %).

Έλεγχος υποθέσεων – Στατιστική σημαντικότητα

Συγκρίνουμε δύο υποθέσεις την

H₀ : Μηδενική υπόθεση : είναι η αρχική υπόθεση το τι ισχύει τώρα (δεν υπάρχει διαφορά στα δείγματα που εξετάζουμε και η διαφοροποίηση τους στις τιμές είναι τυχαίες και αναμενόμενες). (ισχύει αν $\text{sig} > 0,05$)

H₁ : Εναλλακτική υπόθεση : είναι η προς εξέταση υπόθεση (η απόρριψη της μηδενικής ή ότι στατιστικά υπάρχει σημαντική διαφορά στα προς εξέταση δείγματα κάτι που δεν είναι αναμενόμενο). Επειδή όμως στη στατιστική εργαζόμαστε με πιθανότητες δεν υπάρχει το «απόλυτο» και άρα η σωστή απάντηση σε ένα ερώτημα είναι ότι υπάρχουν ή δεν υπάρχουν αρκετά στοιχεία για να απορρίψουμε ή να δεχτούμε την μηδενική υπόθεση. (ισχύει αν $\text{sig} < 0,05$)

4.5 Περιορισμοί της Έρευνας

Είναι αξιοσημείωτο σε αυτό το σημείο να επισημανθούν ορισμένα προβλήματα που παρατηρήθηκαν κατά τον σχεδιασμό, την δημιουργία και την ολοκλήρωση της παρούσας έρευνας, τα οποία πιθανόν να δημιουργήσουν κάποιους περιορισμούς σε σχέση με την καλύτερη διερεύνηση του θέματος. Τέτοιου είδους περιορισμοί μπορεί να αναφέρονται στη φύση της μελέτης και τις υψηλές απαιτήσεις της έρευνας, στην ερευνητική διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί, η οποία είναι μία πολύ αγχωτική κατάσταση για τον ερευνητή, στη μέθοδο που χρησιμοποιείται για τη συλλογή των δεδομένων, στο δείγμα και τους συμμετέχοντες, και τέλος στη δημοσίευση των στοιχείων (Cohen, et.al., 2007).

Ο βασικός περιορισμός της παρούσας έρευνας αφορά στο γεγονός ότι η έρευνα πραγματοποιήθηκε αποκλειστικά στον ΟΑΕΔ Γιαννιτσών Νομού Πέλλας. Συνεπώς, δεν έχουν συλλεχθεί στοιχεία από άλλους ΟΑΕΔ της χώρας. Επίσης, στους περιορισμούς της έρευνας συμπεριλαμβάνεται και ο μικρός αριθμός του δείγματος σε σχέση με τον αριθμό των ανέργων που είναι εγγεγραμμένοι στον ΟΑΕΔ Γιαννιτσών καθώς επίσης και το κόστος συλλογής των πρωτογενών στοιχείων. Σημαντικό ρόλο έπαιξε και ο βαθμός στον οποίο οι συμμετέχοντες ενημερώνονται για το σκοπό της έρευνας. Η ερευνήτρια πρέπει εξ' αρχής να εξασφαλίσει τη συγκατάθεση τους, δηλαδή, να ενημερώνονται σχετικά με το σκοπό της έρευνας, έτσι ώστε να επιθυμούν να συμμετάσχουν ή όχι, καθώς γνωρίζουν ότι οι αποφάσεις τους και οι απαντήσεις τους καθορίζουν τα αποτελέσματα της έρευνας (Diener, Crandall, 1978). Τέλος, η μικρή

εμπειρία της ερευνήτριας και ο περιορισμένος χρόνος για την διεξαγωγή της έρευνας, αποτέλεσαν έναν ακόμη παράγοντα περιορισμού της παρούσας έρευνας

4.6 Ηθική και Δεοντολογία της Έρευνας

Καθ' όλη τη διάρκεια της έρευνας, θα πρέπει να εξασφαλίζεται ο σεβασμός των δικαιωμάτων των συμμετεχόντων. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να προστατεύεται και να διασφαλίζεται η ιδιωτικότητα των απαντήσεων και η ανωνυμία των παρεχόμενων πληροφοριών, ώστε να μην αποκαλύπτεται η ταυτότητα των συμμετεχόντων (Cohen, et.al., 2007). Η ερευνήτρια οφείλει να σέβεται την εμπιστευτικότητα της ταυτότητας τους, η οποία πρέπει να παραμείνει ανώνυμη, ώστε να μην διακυβεύεται κάποιος κίνδυνος παραβίασης της εμπιστευτικότητας των συμμετεχόντων στην έρευνα, ούτε να προκύπτει κάποια νομική, δεοντολογική ή ακαδημαϊκή ευθύνη – υποχρέωση της ερευνήτριας κατά την επεξεργασία των αντίστοιχων δεδομένων.

Τέλος, θα πρέπει να εξασφαλιστεί η προστασία και η μελλοντική χρήση των πληροφοριών που συλλέγονται ώστε να χρησιμοποιηθούν μόνο για τις ανάγκες της παρούσας ερευνητικής διαδικασίας. Κατά την παρούσα έρευνα οι ερωτηθέντες θα ενημερωθούν για τον σκοπό της μελέτης και δεν θα εκτίθενται σε αγχωτικές καταστάσεις. Θα αντιμετωπίζονται με σεβασμό, ενώ τα δικαιώματα και τα στοιχεία των απαντήσεών τους θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για ερευνητικούς σκοπούς παραμένοντας αυστηρά εμπιστευτικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Σε αυτό το κεφάλαιο θα παρουσιάσουμε τα αποτελέσματα τα οποία προέκυψαν μέσα από την καταγραφή, επεξεργασία και ανάλυση των απαντήσεων του στατιστικού δείγματος των **155 ατόμων** στα οποία υποβλήθηκαν συγκεκριμένα ερωτήματα που σχετίζονται με τα παραπάνω ερευνητικά ερωτήματα. Το ερωτηματολόγιο που δόθηκε, αποτέλεσε «τροφή» για αξιοσημείωτα συμπεράσματα που παρουσιάζονται παρακάτω μέσω στατιστικών πινάκων, διαγραμμάτων και άλλων στατιστικών μέσων.

Η ανάλυση θα ξεκινήσει με την παρουσίαση των δημογραφικών χαρακτηριστικών της εισαγωγικής ενότητας, περιγράφοντας στατιστικά τα δείγματα. Στην συνέχεια, θα πραγματοποιηθούν πίνακες διασταύρωσης (Crosstabulation) και χ^2 έλεγχοι ανεξαρτησίας για τον καλύτερο έλεγχο συσχέτισης μεταξύ των μεταβλητών με σημαντική λεπτομέρεια και αναγκαίες συγκρίσεις επιβεβαιώνοντας έτσι τις ερευνητικές υποθέσεις. Στο τέλος των δύο τελευταίων ενότητων παρουσιάζονται αναλυτικά τα περιγραφικά στατιστικά μέτρα των ερωτήσεων τύπου Likert για την καλύτερη κατανόηση των αποτελεσμάτων.

5.1 Παρουσίαση Αποτελεσμάτων Περιγραφικής Στατιστικής

Τα δεδομένα ενός δείγματος για μια τ.μ. X που παίρνει τιμές σε ένα σχετικά μικρό σύνολο τιμών μπορούν εύκολα να παρουσιαστούν σε έναν πίνακα συχνοτήτων (frequency table). Ο πίνακας συχνοτήτων παρουσιάζει για κάθε τιμή x_i της X τη συχνότητα εμφάνισης της f_i , δηλαδή πόσες φορές εμφανίζεται η κάθε διακεκριμένη τιμή στο δείγμα. Εύκολα μπορεί επίσης να υπολογιστεί και η σχετική συχνότητα (relative frequency) εμφάνισης ή αλλιώς το ποσοστό (percent) p_i που ορίζεται από το λόγο της συχνότητας εμφάνισης f_i μιας τιμής x_i προς το σύνολο των παρατηρήσεων n του δείγματος.

5.1.1 Ανάλυση Δημογραφικών Χαρακτηριστικών

Στην πρώτη ενότητα του ερωτηματολογίου περιγράφεται το δείγμα της έρευνας ως προς το φύλο, την ηλικία, την οικογενειακή κατάσταση, το εκπαιδευτικό επίπεδο, την γνώση ξένης γλώσσας, και το χειρισμό Η/Υ.

5.1.1.1 Φύλο

Είναι σαφές ότι στην αγορά εργασίας η μεταβλητή φύλο παίζει ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο. Οι γυναίκες θεωρούνται μειονεκτούντα ομάδα και σχεδόν όλα τα προγράμματα απασχόλησης αναφέρονται σε αυτές. Υπάρχουν βέβαια και άλλες μειονεκτικές ομάδες με περισσότερα προβλήματα, όπως π.χ. ΑμΕΑ, αποφυλακισμένοι, κλπ. Ωστόσο οι γυναίκες είναι μακράν η πολυπληθέστερη ομάδα που αντιμετωπίζει προβλήματα στην αγορά εργασίας.

Σε ότι αφορά το δείγμα που χρησιμοποιείται στην συγκεκριμένη εργασία, είναι φανερό ότι υπάρχει άνιση αναλογία μεταξύ ανδρών και γυναικών. Όπως φαίνεται στον Πίνακα 5.1 και στο αντίστοιχο κυκλικό διάγραμμα, το δείγμα περιλαμβάνει 47 άνδρες με ποσοστό 30,32% και 108 γυναίκες με ποσοστό 69,68%. Είναι πολύ φυσικό να αναμένουμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό το καταλαμβάνουν οι γυναίκες, καθώς οι άνδρες έχουν μεγαλύτερη πιθανότητα εύρεσης εργασίας.

Πίνακας 5.1 : Κατανομή του δείγματος των ερωτηθέντων κατά φύλο.

Φύλο	Συχνότητα	Ποσοστό %
Ανδρας	47	30,3
Γυναίκα	108	69,7
Σύνολο	155	100,0

Διάγραμμα 5.1 : Κατανομή του δείγματος των ερωτηθέντων κατά φύλο.

5.1.1.2 Ηλικία

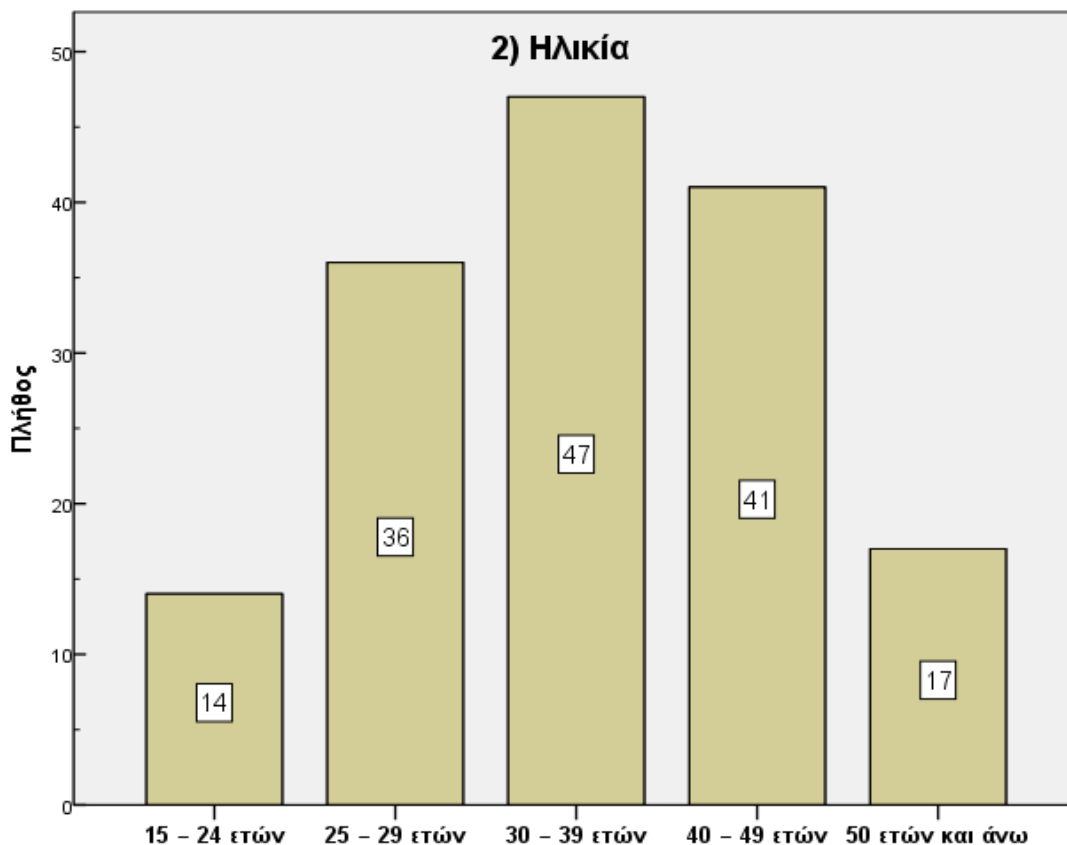
Η ηλικία είναι ένας ακόμη σημαντικός παράγοντας που επηρεάζει τη θέση του ατόμου στην αγορά εργασίας. Συνήθως είναι πιο βολικό να διακρίνουμε τρεις ηλικιακές ομάδες: νέοι κάτω των 25 ετών, άτομα μεταξύ 25 – 49 ετών και άτομα άνω των 50 ετών. Ωστόσο, στην συγκεκριμένη εργασία, η ερευνήτρια προτίμησε να αναλύσει περαιτέρω την κατηγορία ατόμων ηλικίας 25 – 49 ετών σε τρεις υποκατηγορίες (25 – 29 ετών, 30 – 39 ετών, 40 – 49 ετών) για την καλύτερη ανάλυση των δεδομένων.

Η αιτιολόγηση της παραπάνω διάκρισης στηρίζεται στις εξής ιδιαιτερότητες: Η ομάδα κάτω των 25 είναι νέοι άνθρωποι που συνήθως έχουν πρόσφατα αποφοιτήσει από κάποια σχολή, είναι νεοεισερχόμενοι στην αγορά εργασίας με μικρή ή καθόλου εργασιακή εμπειρία και συνήθως μεγαλύτερη εξοικείωση με ξένες γλώσσες και υπολογιστές, και είναι μικρό το ποσοστό αυτών που είναι έγγαμοι ή έχουν παιδιά. Οι ενδιάμεσες ομάδες 25 – 29 ετών, 30 – 39 ετών, 40 – 49 ετών επειδή έχουν περίπου τα ίδια χαρακτηριστικά εντάσσονται στην ίδια ομάδα ατόμων ηλικίας 25 – 49 ετών, με κάποια εργασιακή εμπειρία που συνήθως έχουν οικογενειακές υποχρεώσεις ή ένα μεγάλο ποσοστό αυτών των ατόμων είναι γυναίκες που δεν έχουν εργαστεί ποτέ και επιθυμούν να ενταχθούν στην αγορά εργασίας. Στην τελευταία ομάδα με τα άτομα άνω των 50 ετών, περιλαμβάνονται κυρίως γυναίκες με χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο, ελάχιστη γνώση ξένης γλώσσας και υπολογιστών και καθόλου εργασιακή εμπειρία. Στον Πίνακα 5.2 εμφανίζονται τα άτομα του δείγματος ανά ηλικιακή ομάδα. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας το μεγαλύτερο ποσοστό καταλαμβάνουν τα άτομα ηλικίας 30 – 39 ετών, ακολουθούν τα άτομα 40 – 49 ετών και 25 – 29 ετών ενώ τα δύο άκρα ηλικιών είναι τα λιγότερα.

Πίνακας 5.2 : Κατανομή του δείγματος των ερωτηθέντων ανά ηλικία.

Ηλικία	Συχνότητα	Ποσοστό %
15 – 24 ετών	14	9,0
25 – 29 ετών	36	23,2
30 – 39 ετών	47	30,3
40 – 49 ετών	41	26,5
50 ετών και άνω	17	11,0
Σύνολο	155	100,0

Στη συνέχεια παρουσιάζεται η διαγραμματική απεικόνιση των αποτελεσμάτων με τη μορφή ραβδογράμματος με βάση την ηλικιακή κατηγορία των συμμετεχόντων.

Διάγραμμα 5.2 : Κατανομή του δείγματος των ερωτηθέντων ανά ηλικία.

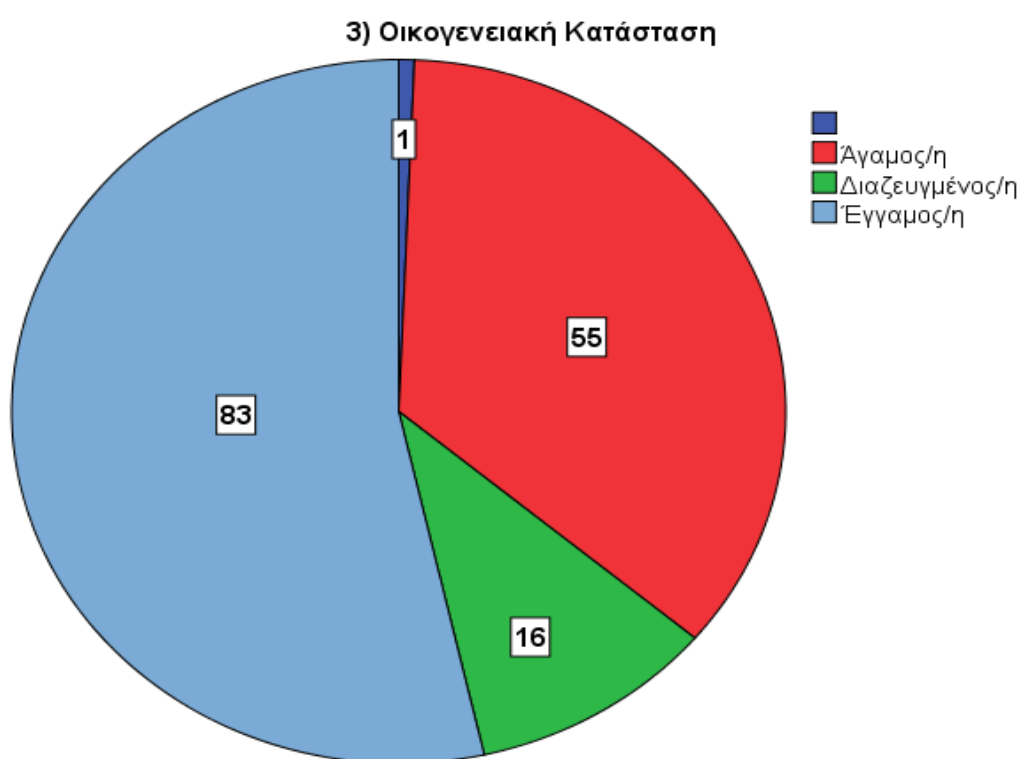
5.1.1.3 Οικογενειακή Κατάσταση

Σημαντικό ρόλο παίζει επίσης και η οικογενειακή κατάσταση του ατόμου ιδιαίτερα εάν πρόκειται για γυναίκες. Πολλοί είναι εκείνοι οι εργοδότες που δεν προτιμούν να προσλάβουν γυναίκες οι οποίες έχουν οικογένεια και παιδιά καθώς έχουν περισσότερες υποχρεώσεις. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η οικογενειακή κατάσταση των ανέργων που συμμετείχαν στην έρευνα, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων όπως φαίνεται είναι έγγαμοι.

Πίνακας 5.3 : Κατανομή του δείγματος των ερωτηθέντων ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση.

Οικογενειακή Κατάσταση	Συχνότητα	Ποσοστό %
Άγαμος/η	55	35,5
Διαζευγμένος/η	16	10,3
Έγγαμος/η	83	53,5
Άλλο	1	0,6
Σύνολο	155	100,0

Ακολουθεί το αντίστοιχο διάγραμμα σε μορφή πίτας.

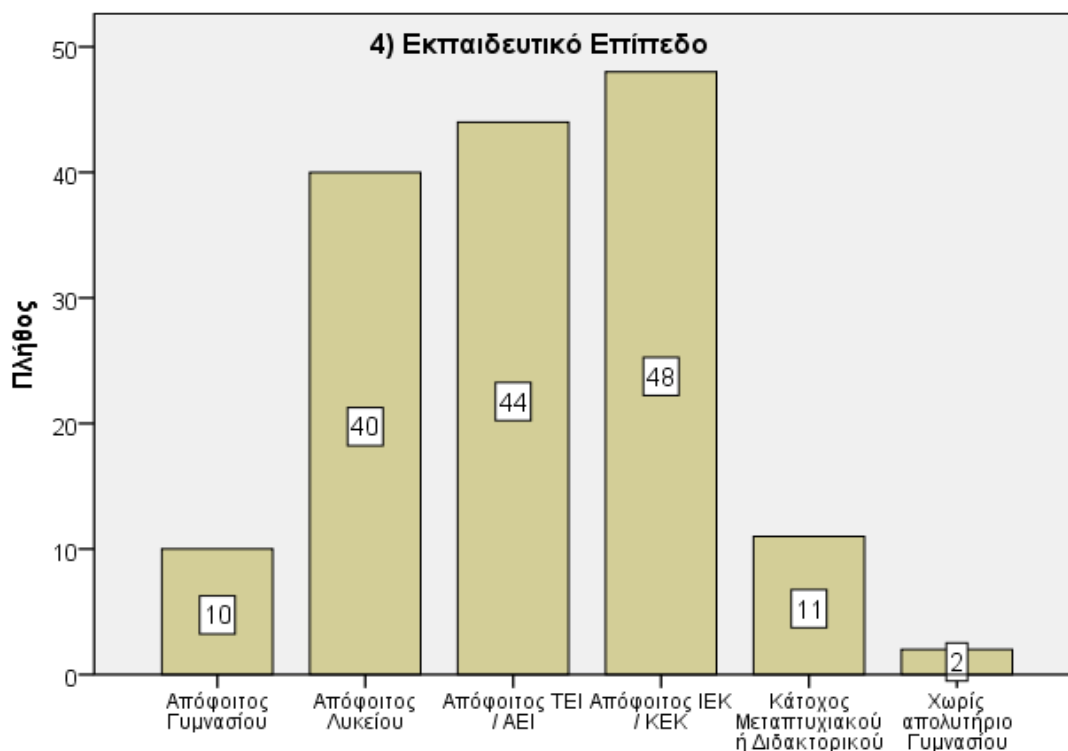
Διάγραμμα 5.3 : Κατανομή του δείγματος των ερωτηθέντων ανά οικογενειακή κατάσταση.

5.1.1.4 Εκπαιδευτικό επίπεδο

Είναι φυσικό ότι η εκπαίδευση είναι ίσως το κυριότερο χαρακτηριστικό που καθορίζει το εργασιακό μέλλον του ατόμου και την πορεία του στην αγορά εργασίας. Στον Πίνακα 5.4 και στο αντίστοιχο ιστόγραμμα εμφανίζεται συγκεντρωτικά το εκπαιδευτικό επίπεδο των ατόμων του δείγματος, το μεγαλύτερο μέρος του οποίου καταλαμβάνουν οι απόφοιτοι ΤΕΙ / ΑΕΙ και οι απόφοιτοι ΙΕΚ / ΚΕΚ.

Πίνακας 5.4 : Κατανομή του δείγματος των ερωτηθέντων κατά επίπεδο μόρφωσης.

Επίπεδο Μόρφωσης	Συχνότητα	Ποσοστό %
Χωρίς απολυτήριο Γυμνασίου	2	1,3
Απόφοιτος Γυμνασίου	10	6,5
Απόφοιτος Λυκείου	40	25,8
Απόφοιτος ΙΕΚ / ΚΕΚ	44	28,4
Απόφοιτος ΤΕΙ / ΑΕΙ	48	31,0
Κάτοχος Μεταπτυχιακού ή Διδακτορικού	11	7,1
Σύνολο	155	100,0

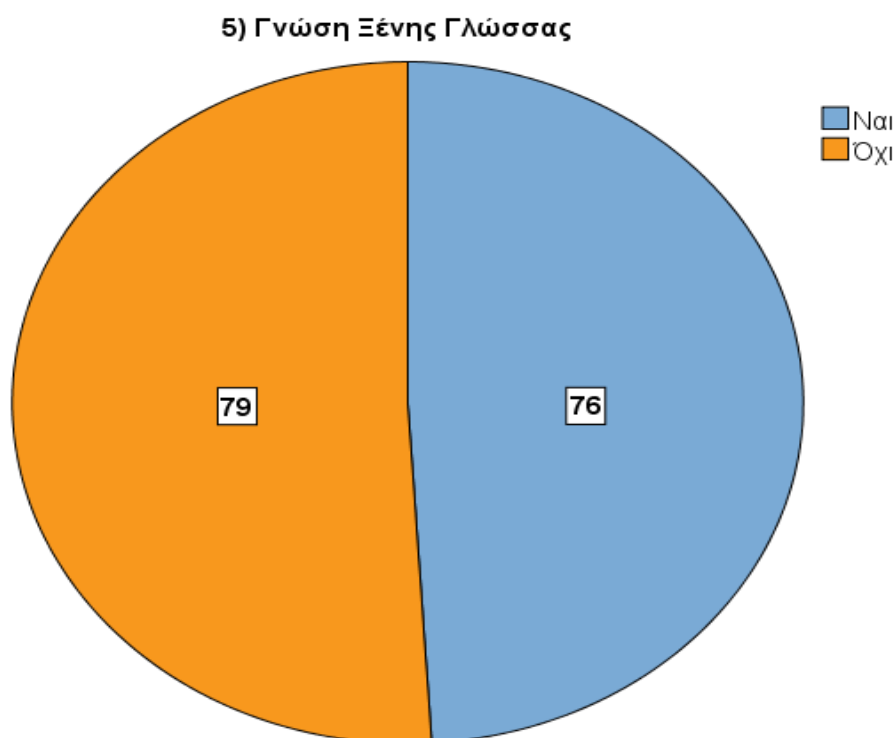
Διάγραμμα 5.4 : Κατανομή του δείγματος των ερωτηθέντων ανά εκπαιδευτικό επίπεδο.

5.1.1.5 Γνώση Ξένης Γλώσσας

Ένας σημαντικός παράγοντας που βοηθάει στην εύρεση εργασίας είναι η γνώση μιας ξένης γλώσσας. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται πληροφορίες σχετικά με την γνώση μιας ξένης γλώσσας των συμμετεχόντων. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, το 49% του δείγματος γνωρίζει μία ξένη γλώσσα ενώ το 51% όχι. Τα αντίστοιχα αποτελέσματα απεικονίζονται και στο κυκλικό διάγραμμα (πίτα) παρακάτω.

Πίνακας 5.5 : Κατανομή του δείγματος των ερωτηθέντων ανάλογα με τις γνώσεις τους σε μία ξένη γλώσσα.

Γνώση Ξένης Γλώσσας	Συχνότητα	Ποσοστό %
Ναι	76	49,0
Όχι	79	51,0
Σύνολο	155	100,0

Διάγραμμα 5.5 : Κατανομή του δείγματος των ερωτηθέντων ανάλογα με τις γνώσεις τους σε μία ξένη γλώσσα.

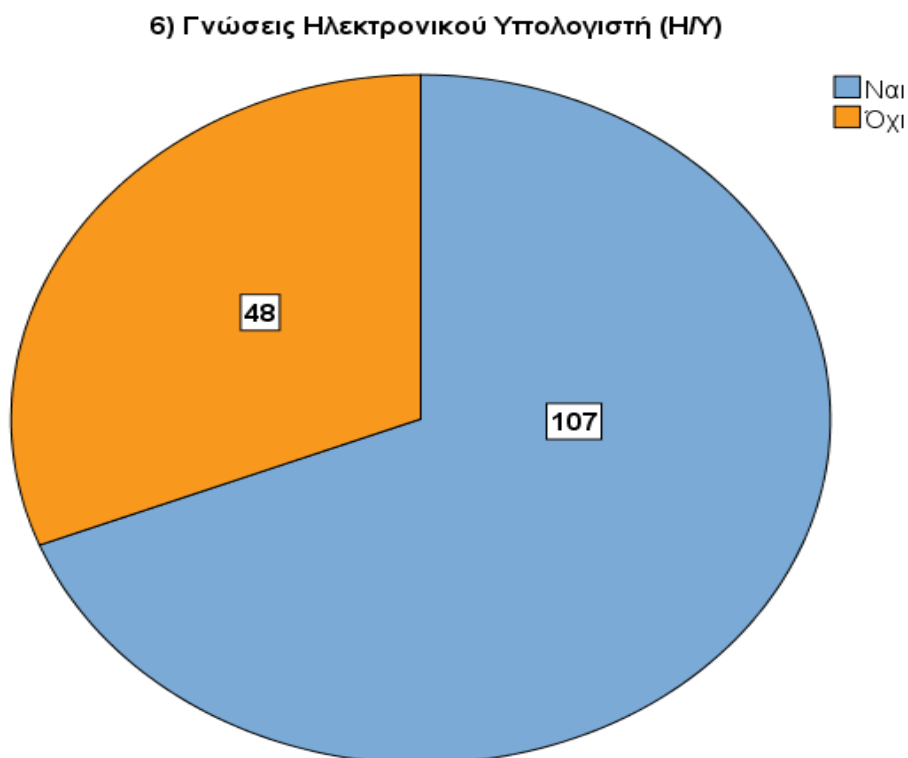
5.1.1.6 Χειρισμός Η/Υ

Διανύουμε την μεταψηφιακή εποχή των συνεχών τεχνολογικών αλλαγών οι οποίες αλλάζουν δραστικά τον τρόπο που ζούμε και εργαζόμαστε. Μία από τις σημαντικότερες και απαραίτητες πλέον δεξιότητες για την εύρεση εργασίας αποτελεί η καλή γνώση και χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή. Στον παρακάτω πίνακα αναγράφονται τα αποτελέσματα των συμμετεχόντων. Οι 107 συμμετέχοντες έχουν γνώσεις ηλεκτρονικού υπολογιστή, ενώ οι 48 δεν γνωρίζουν.

Πίνακας 5.6 : Κατανομή του δείγματος των ερωτηθέντων ανάλογα με τις γνώσεις τους στους Η/Υ.

Χειρισμός Η/Υ	Συχνότητα	Ποσοστό %
Ναι	107	69,0
Όχι	48	31,0
Σύνολο	155	100,0

Ακολουθεί το αντίστοιχο κυκλικό διάγραμμα (πίτα).

Διάγραμμα 5.6 : Κατανομή του δείγματος των ερωτηθέντων ανάλογα με τις γνώσεις τους στους Η/Υ.

5.1.2 Ανάλυση Στοιχείων Απασχόλησης

Στην δεύτερη ενότητα εξετάζεται το δείγμα της έρευνας ως προς τα στοιχεία απασχόλησης του κάθε ανέργου την τρέχουσα χρονική περίοδο, που περιλαμβάνουν την εργασιακή του κατάσταση, τον λόγο ανεργίας του, την διάρκεια και τους παράγοντες που επηρεάζουν αρνητικά στην εύρεση εργασίας. Αξίζει να επισημανθεί, ότι η κατάσταση του ανέργου από μέρα σε μέρα, ακόμα και μέσα στον ίδιο μηνά είναι δυνατόν να αλλάξει.

5.1.2.1 Εργασιακή Κατάσταση του ανέργου την τρέχουσα περίοδο

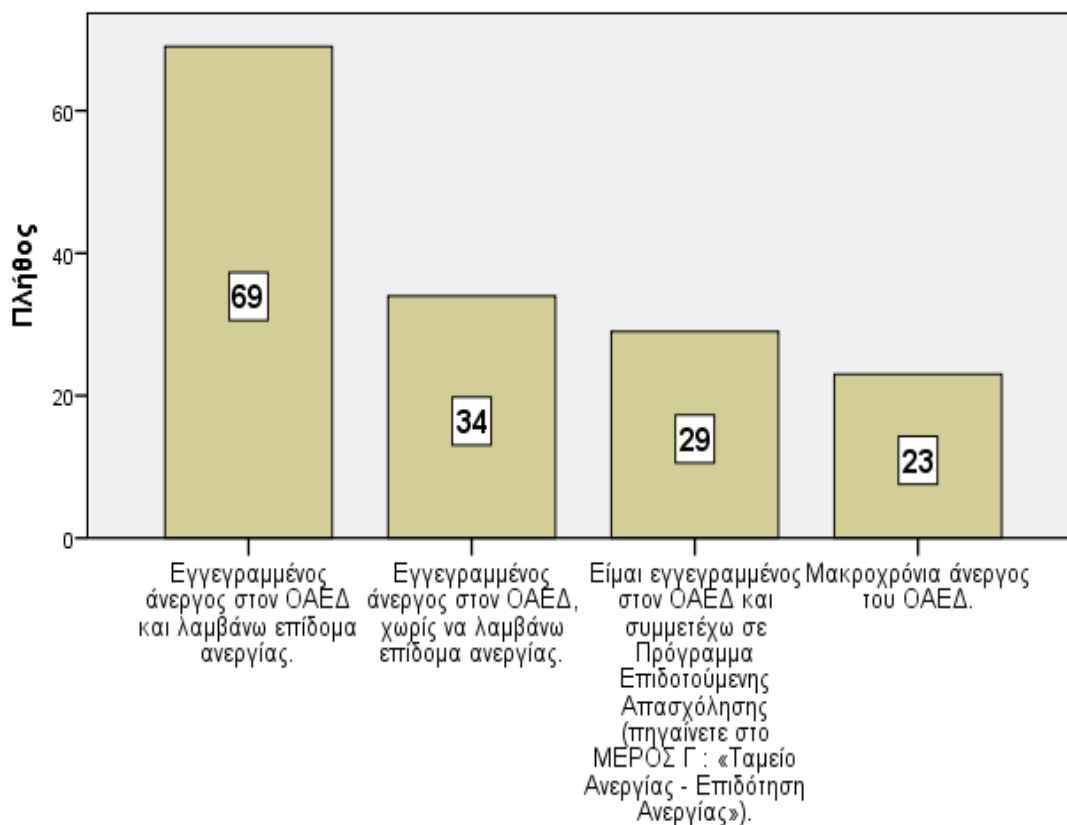
Στην πρώτη ερώτηση εξετάζεται η εργασιακή κατάσταση του ανέργου. Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον παρακάτω Πίνακα 5.7, όπου και παρατηρείται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ανέργων είναι εγγεγραμμένοι άνεργοι που λαμβάνουν επίδομα ανεργίας με ποσοστό 44,5% και ακολουθούν οι εγγεγραμμένοι άνεργοι που δε λαμβάνουν επίδομα (21,9%). Οι συμμετέχοντες σε προγράμματα επιδοτούμενης απασχόλησης ανήκουν στο 18,7% του δείγματος ενώ οι μακροχρόνια άνεργοι μόλις στο 14,8%.

Πίνακας 5.7 : Εργασιακή Κατάσταση του ανέργου.

7) Ποια είναι η εργασιακή σας κατάσταση την τρέχουσα περίοδο;					
		Frequency	Percent (%)	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Εγγεγραμμένος άνεργος στον ΟΑΕΔ και λαμβάνω επίδομα ανεργίας.	69	44,5	44,5	44,5
	Εγγεγραμμένος άνεργος στον ΟΑΕΔ, χωρίς να λαμβάνω επίδομα ανεργίας.	34	21,9	21,9	66,5
	Είμαι εγγεγραμμένος στον ΟΑΕΔ και συμμετέχω σε Πρόγραμμα Επιδοτούμενης Απασχόλησης (πηγαίνετε στο ΜΕΡΟΣ Γ : «Ταμείο Ανεργίας - Επίδότηση Ανεργίας»).	29	18,7	18,7	85,2
	Μακροχρόνια άνεργος του ΟΑΕΔ.	23	14,8	14,8	100,0
	Total	155	100,0	100,0	

Στη συνέχεια παρουσιάζεται η διαγραμματική απεικόνιση των αποτελεσμάτων με τη μορφή ραβδογράμματος.

7) Εργασιακή Κατάσταση Ανέργου

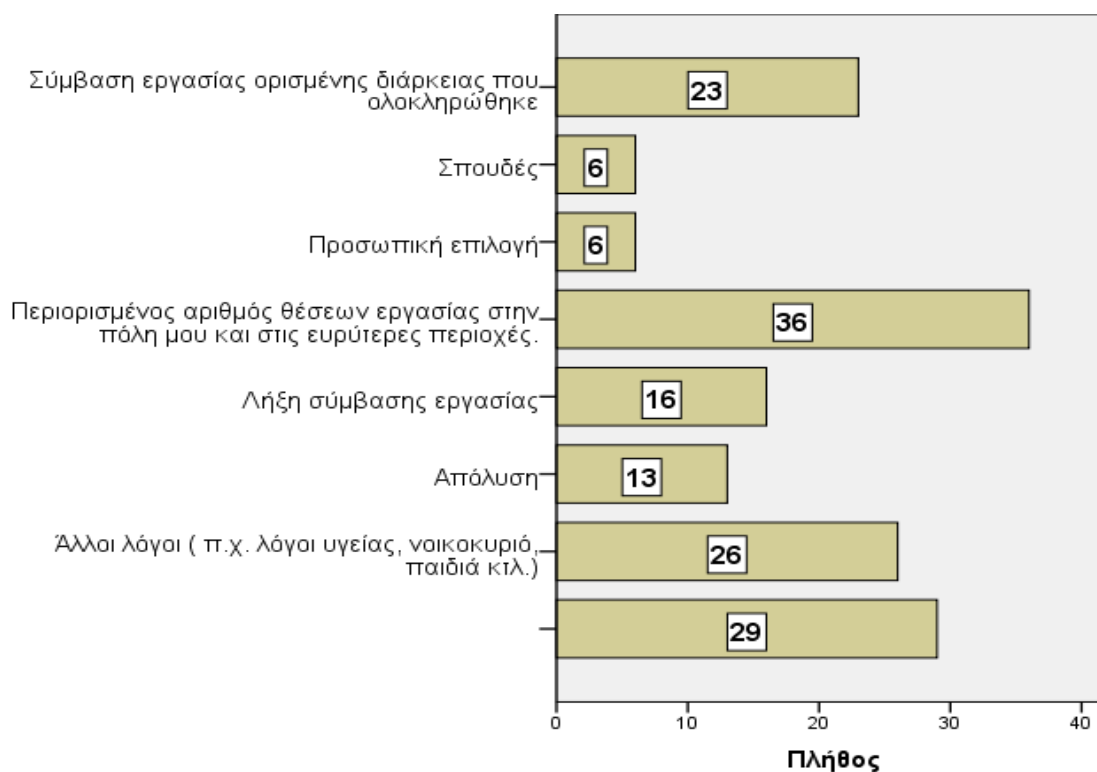
Διάγραμμα 5.7 : Εργασιακή Κατάσταση Ανέργου την τρέχουσα περίοδο.

5.1.2.2 Ο λόγος που δεν εργάζεται ο άνεργος

Στην ερώτηση αυτή εξετάζεται ο λόγος για τον οποίο δεν εργάζεται ο άνεργος την τρέχουσα περίοδο. Οι 29 συμμετέχοντες του δείγματος δεν απάντησαν στην συγκεκριμένη ερώτηση καθώς είναι άτομα που συμμετέχουν σε πρόγραμμα επιδοτούμενης απασχόλησης. Σύμφωνα λοιπόν με τα αποτελέσματα της έρευνας, οι δύο σημαντικότεροι λόγοι για τους οποίους δεν εργάζονται οι άνεργοι είναι ο περιορισμένος αριθμός θέσεων εργασίας που υπάρχει στην πόλη των Γιαννιτσών και στις ευρύτερες περιοχές, και η σύμβαση εργασίας ορισμένης διάρκειας που ολοκληρώθηκε. Στον Πίνακα 5.8 που ακολουθεί και στο αντίστοιχο διάγραμμα παρατίθενται αναλυτικά τα παραπάνω αποτελέσματα.

Πίνακας 5.8 : Ο λόγος που δεν εργάζεται ο άνεργος.

8) Ποιος είναι ο λόγος που δεν εργάζεστε;					
		Frequency	Percent (%)	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid		29	18,7	18,7	18,7
	Άλλοι λόγοι (π.χ. λόγοι υγείας, νοικοκυριό, παιδιά κτλ.)	26	16,8	16,8	35,5
	Απόλυση	13	8,4	8,4	43,9
	Περιορισμένος αριθμός θέσεων εργασίας στην πόλη μου και στις ευρύτερες περιοχές.	36	23,2	23,2	77,4
	Προσωπική επιλογή	6	3,9	3,9	81,3
	Σπουδές	6	3,9	3,9	85,2
	Σύμβαση εργασίας ορισμένης διάρκειας που ολοκληρώθηκε	39	25,1	25,1	100,0
	Total	155	100,0	100,0	

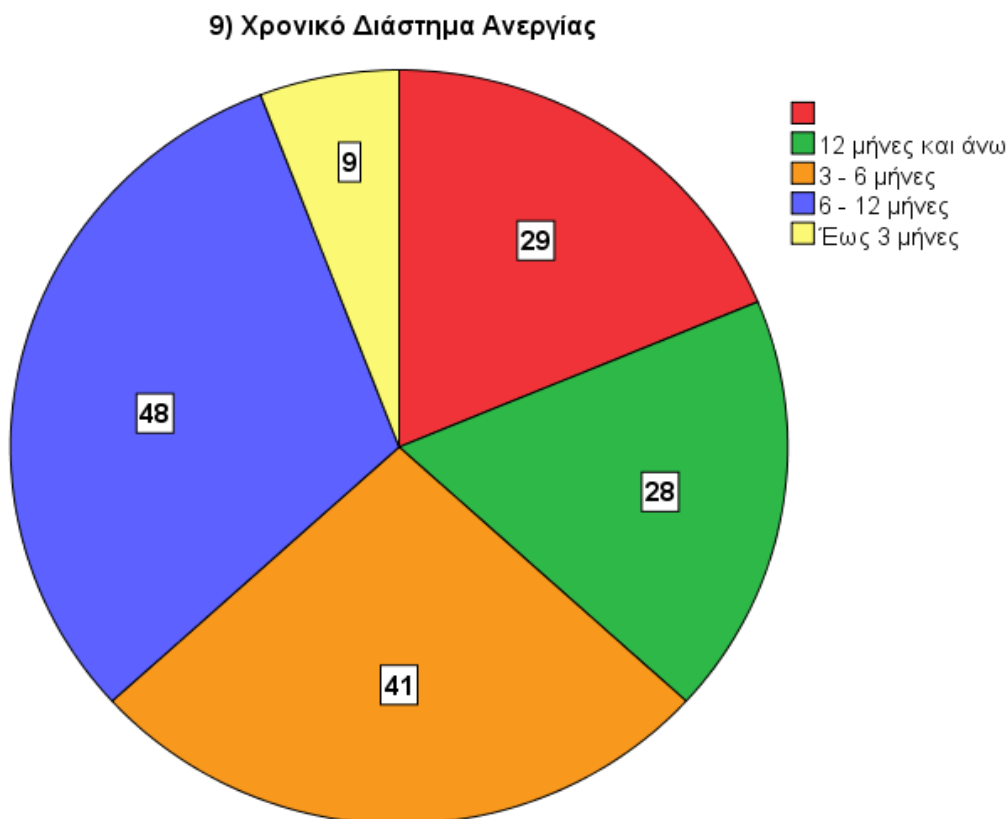
Διάγραμμα 5.8 : Ο λόγος που δεν εργάζεται ο άνεργος.

5.1.2.3 Χρονικό Διάστημα Ανεργίας

Στην ερώτηση 9 παρουσιάζεται το χρονικό διάστημα για το οποίο οι συμμετέχοντες παρέμειναν άνεργοι. Όπως παρατηρείται στον ακόλουθο Πίνακα 5.9 και το αντίστοιχο διάγραμμα το μεγαλύτερο μέρος των συμμετεχόντων παρέμεινε άνεργο από 6 - 12 μήνες με ποσοστό 31,0%, και ακολουθεί το διάστημα από 3 – 6 μήνες με 26,5%.

Πίνακας 5.9 : Χρονικό Διάστημα Ανεργίας.

9) Ποιο είναι το χρονικό διάστημα που είστε άνεργος;					
		Frequency	Percent (%)	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid		29	18,7	18,7	18,7
	12 μήνες και άνω	28	18,1	18,1	36,8
	3 - 6 μήνες	41	26,5	26,5	63,2
	6 - 12 μήνες	48	31,0	31,0	94,2
	Έως 3 μήνες	9	5,8	5,8	100,0
	Total	155	100,0	100,0	

Διάγραμμα 5.9 : Χρονικό Διάστημα Ανεργίας.

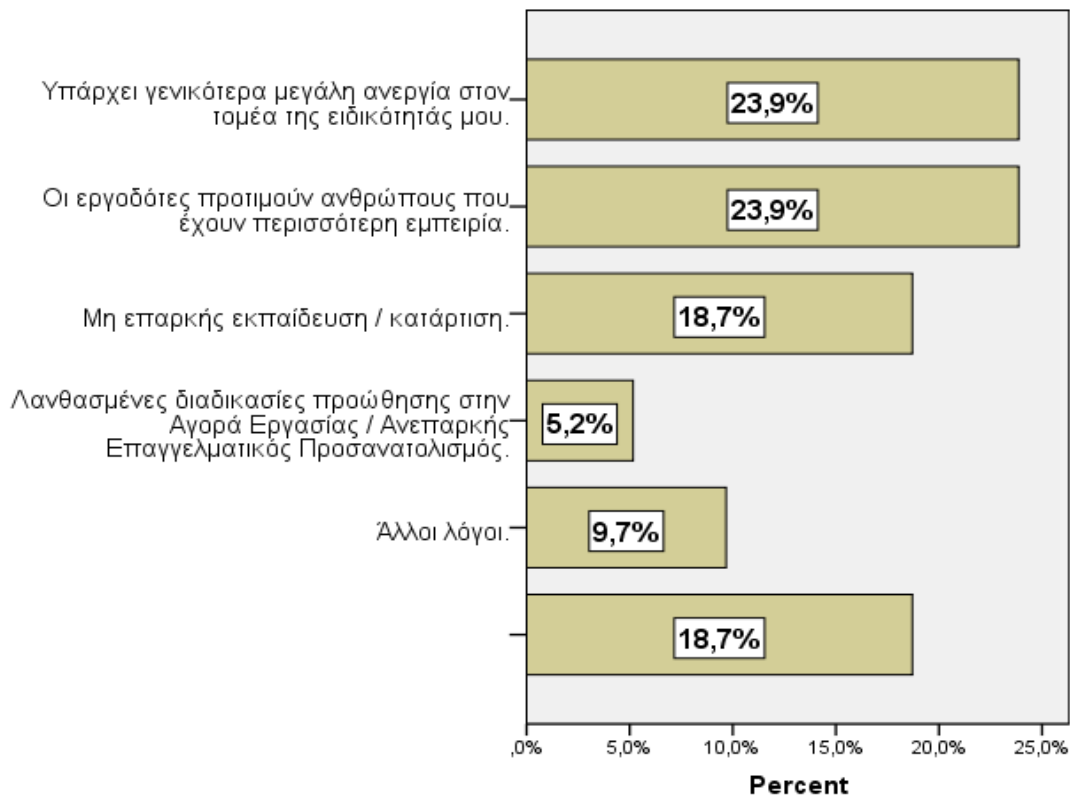
5.1.2.4 Σημαντικότερος λόγος μη εύρεσης εργασίας

Η ερώτηση 10 αναφέρεται στον σημαντικότερο λόγο σύμφωνα με τον οποίο οι άνεργοι δεν βρίσκουν εργασία. Οι απόψεις των συμμετεχόντων εδώ δίστανται καθώς υπάρχει ισοψηφία σε δύο από τις απαντήσεις. Το 23,9% των ανέργων θεωρεί πως οι εργοδότες προτιμούν άτομα με μεγαλύτερη εμπειρία ενώ το άλλο 23,9% πιστεύει ότι υπάρχει γενικότερα μεγάλη ανεργία στον κλάδο της ειδικότητάς τους. Αρκετά μεγάλο είναι και το ποσοστό που κρίνει ότι η αιτία της ανεργίας τους οφείλεται στη μη επαρκή εκπαίδευσή τους (18,7%). Τα αποτελέσματα αναλύονται στον Πίνακα 5.10 και το αντίστοιχο ραβδόγραμμα.

Πίνακας 5.10 : Ο σημαντικότερος λόγος μη εύρεσης εργασίας.

10) Ποιος είναι ο σημαντικότερος λόγος για τον οποίο κατά την γνώμη σας δεν βρίσκετε εργασία;					
		Frequency	Percent (%)	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid		29	18,7	18,7	18,7
	Άλλοι λόγοι.	15	9,7	9,7	28,4
	Λανθασμένες διαδικασίες προώθησης στην Αγορά Εργασίας / Ανεπαρκής Επαγγελματικός Προσανατολισμός.	8	5,2	5,2	33,5
	Μη επαρκής εκπαίδευση / κατάρτιση.	29	18,7	18,7	52,3
	Οι εργοδότες προτιμούν ανθρώπους που έχουν περισσότερη εμπειρία.	37	23,9	23,9	76,1
	Υπάρχει γενικότερα μεγάλη ανεργία στον τομέα της ειδικότητάς μου.	37	23,9	23,9	100,0
	Total	155	100,0	100,0	

10) Σημαντικότερος λόγος μη εύρεσης εργασίας

Διάγραμμα 5.10 : Σημαντικότερος λόγος μη εύρεσης εργασίας.

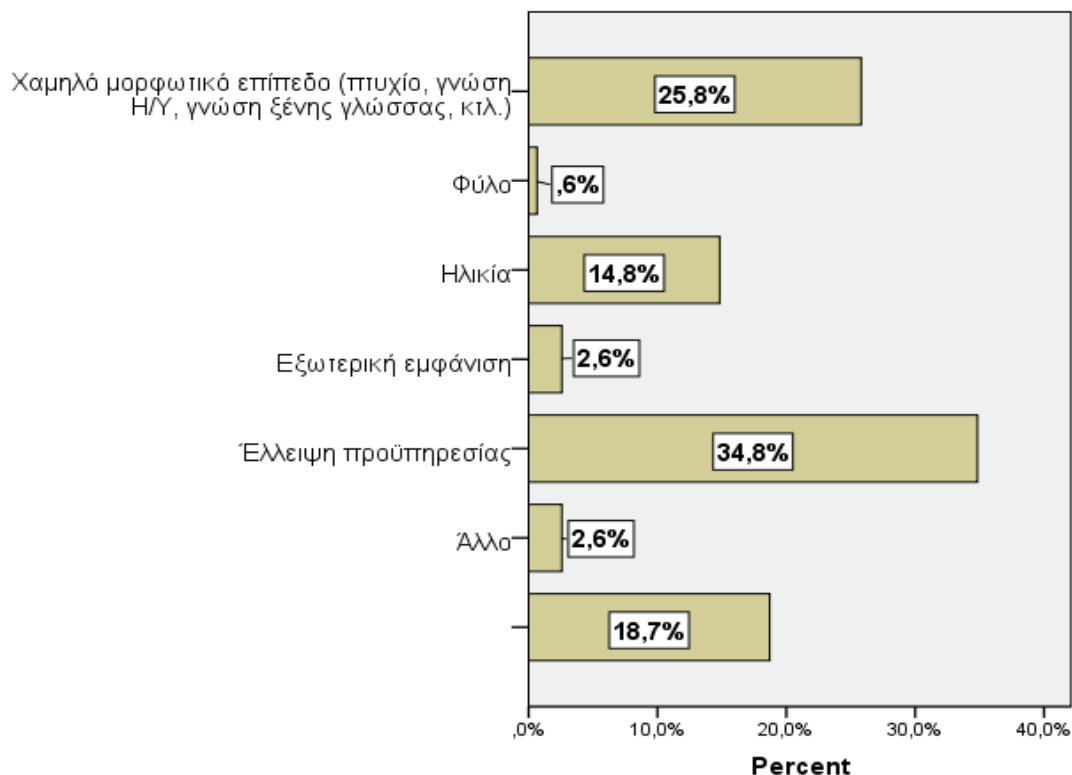
5.1.2.5 Παράγοντας που επηρεάζει περισσότερο αρνητικά στην εύρεση εργασίας

Στην ερώτηση 11 ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να εκφράσουν την γνώμη τους σχετικά με τον παράγοντα που επηρεάζει περισσότερο αρνητικά στην εύρεση εργασίας. Η πλειοψηφία του δείγματος με ποσοστό 34,8% θεωρεί πως η έλλειψη προϋπηρεσίας είναι ο παράγοντας που λειτουργεί περισσότερο αρνητικά στην εύρεση εργασίας. Έπειτα ακολουθεί το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο με 25,8% και η ηλικία με 14,8%. Τα παραπάνω αποτελέσματα αναλύονται στον Πίνακα 5.11 και το αντίστοιχο διάγραμμα. Είναι σημαντικό στο σημείο αυτό να επισημανθεί ακόμη μία φορά ότι οι 29 άνεργοι του δείγματος δεν απάντησαν στις ερωτήσεις 8 – 11 καθώς συμμετέχουν σε επιδοτούμενα προγράμματα απασχόλησης και δε θεωρούνται άνεργοι την τρέχουσα χρονική περίοδο.

Πίνακας 5.11 : Παράγοντας που επηρεάζει περισσότερο αρνητικά στην εύρεση εργασίας.

11) Ποιος παράγοντας πιστεύετε ότι επηρεάζει περισσότερο αρνητικά στο να βρει κάποιος απασχόληση;					
		Frequency	Percent (%)	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid		29	18,7	18,7	18,7
	Άλλο	4	2,6	2,6	21,3
	Έλλειψη προϋπηρεσίας	54	34,8	34,8	56,1
	Εξωτερική εμφάνιση	4	2,6	2,6	58,7
	Ηλικία	23	14,8	14,8	73,5
	Φύλο	1	,6	,6	74,2
	Χαμηλό μορφωτικό επίπεδο (πτυχίο, γνώση Η/Υ, γνώση ξένης γλώσσας, κτλ.)	40	25,8	25,8	100,0
	Total	155	100,0	100,0	

11) Παράγοντας που επηρεάζει περισσότερο αρνητικά στην εύρεση εργασίας.

Διάγραμμα 5.11 : Παράγοντας που επηρεάζει περισσότερο αρνητικά στην εύρεση εργασίας.

5.1.3 Ταμείο Ανεργίας - Επιδότηση Ανεργίας

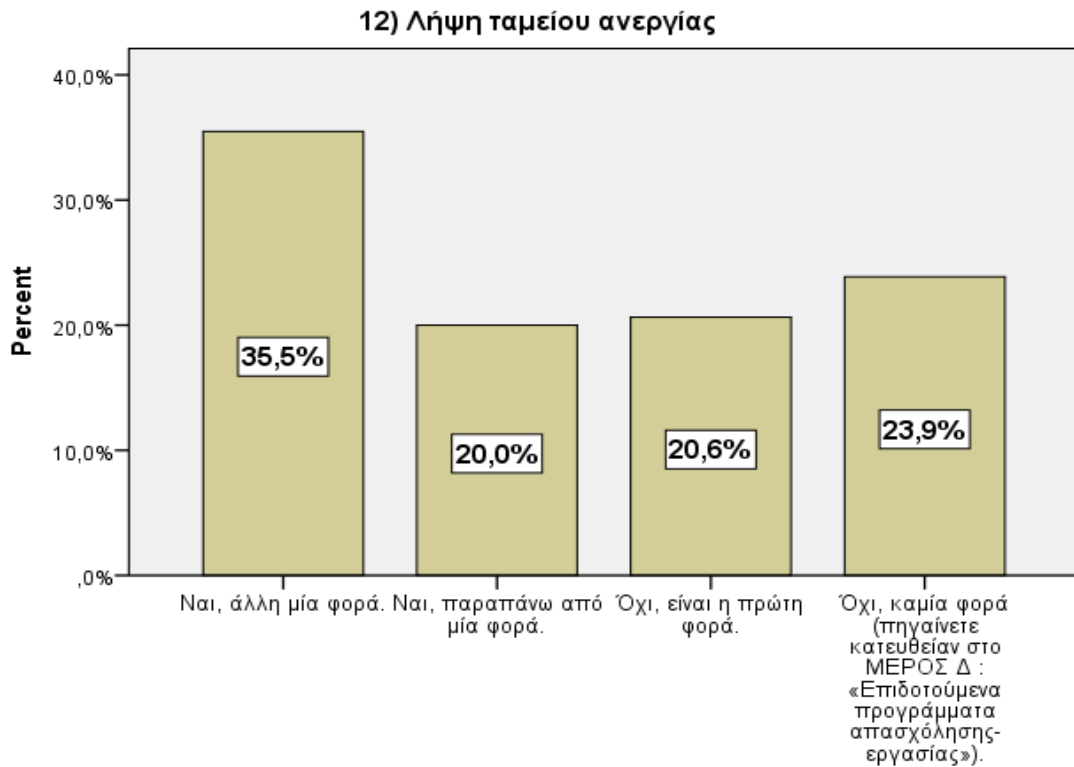
Στην τρίτη ενότητα του ερωτηματολογίου τέθηκαν κάποια ερωτήματα ώστε να αντληθούν σημαντικές πληροφορίες σχετικά με το ταμείο ανεργίας από συμμετέχοντες που έχουν εμπειρία πάνω στο συγκεκριμένο θέμα.

5.1.3.1 Λήψη Ταμείου Ανεργίας

Η ερώτηση 12 εξετάζει πόσα άτομα έχουν πάρει έστω και μία φορά στη ζωή τους ταμείο ανεργίας. Τα αποτελέσματα στον Πίνακα 5.12 έδειξαν ότι το 55,5% των συμμετεχόντων έχει λάβει τουλάχιστον μία φορά ταμείο ανεργίας. Το 20,6% μία φορά, ενώ το 23,9% δεν έχει λάβει καμία φορά. Συνεπώς, τα 37 αυτά άτομα δε θα συμμετέχουν στις επόμενες ερωτήσεις της ενότητας αυτής, καθώς δεν έχουν καμία εμπειρία πάνω στο επίδομα ανεργίας. Στη συνέχεια απεικονίζεται και το αντίστοιχο διάγραμμα ραβδογράμματος.

Πίνακας 5.12 : Λήψη ταμείου ανεργίας.

12) Έχετε λάβει (στο παρελθόν) ή λαμβάνετε ταμείο ανεργίας;					
		Frequency	Percent (%)	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ναι, άλλη μία φορά.	55	35,5	35,5	35,5
	Ναι, παραπάνω από μία φορά.	31	20,0	20,0	55,5
	Όχι, είναι η πρώτη φορά.	32	20,6	20,6	76,1
	Όχι, καμία φορά (πηγαίνετε κατευθείαν στο ΜΕΡΟΣ Δ : «Επιδοτούμενα προγράμματα απασχόλησης-εργασίας»).	37	23,9	23,9	100,0
	Total	155	100,0	100,0	

Διάγραμμα 5.12 : Λήψη ταμείου ανεργίας.

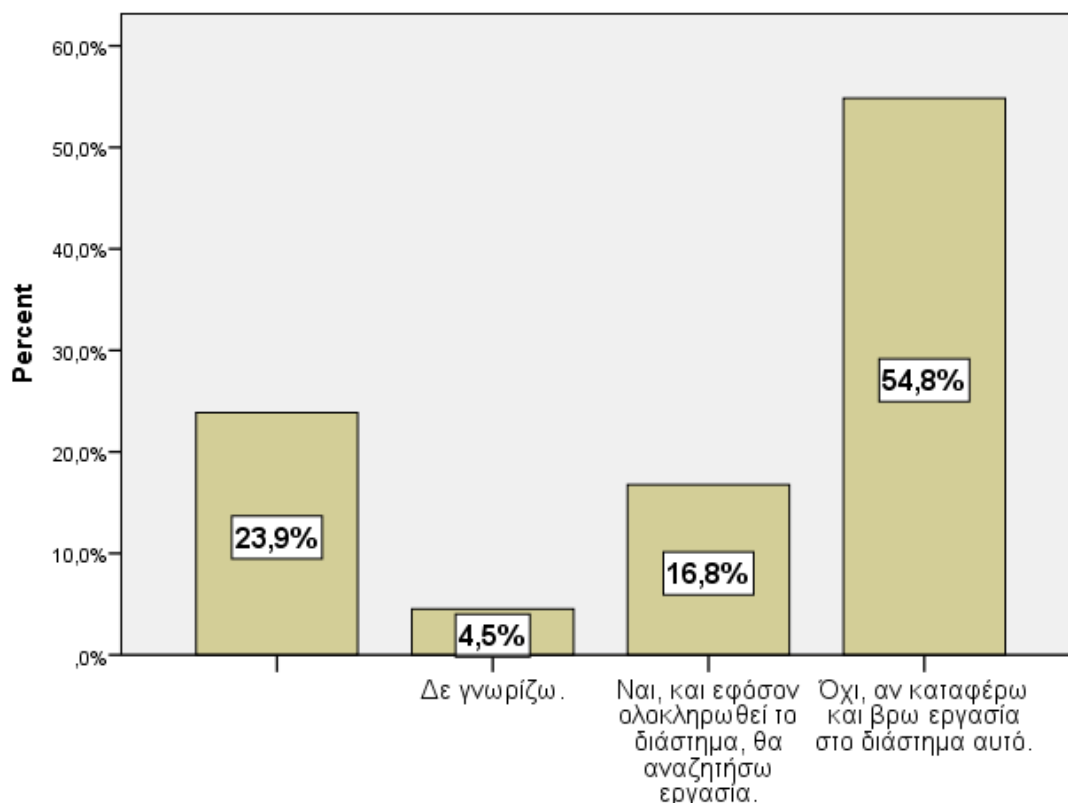
5.1.3.2 Εξάντληση της χρονικής περιόδου του Ταμείου Ανεργίας

Στην ερώτηση 13 εξετάζεται εάν οι συμμετέχοντες εξάντλησαν ή έχουν σκοπό να εξαντλήσουν το χρονικό διάστημα που δικαιούνται να λαμβάνουν το επίδομα ανεργίας. Όπως διαπιστώνεται και από τον Πίνακα 5.13, η πλειοψηφία των συμμετεχόντων με ποσοστό πάνω από το μισό του δείγματος (54,8%), θα προτιμήσει να σταματήσει τη λήψη του επιδόματος αν καταφέρει και βρει εργασία στο διάστημα αυτό. Το 16,8% θα περιμένει την ολοκλήρωση της χρονικής διάρκειάς του ενώ το 4,5% δεν μπορεί να αποφανθεί. Παρακάτω παρουσιάζεται και η αντίστοιχη διαγραμματική απεικόνιση σε μορφή ραβδογράμματος.

Πίνακας 5.13 : Εξάντληση χρονικής περιόδου του ταμείου ανεργίας.

13) Εξαντλήσατε (εάν πήρατε παλαιότερα) ή έχετε σκοπό να εξαντλήσετε (εάν λαμβάνετε τώρα) την χρονική περίοδο που δικαιούστε να λαμβάνετε το επίδομα ανεργίας;					
		Frequency	Percent (%)	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid		37	23,9	23,9	23,9
	Δε γνωρίζω.	7	4,5	4,5	28,4
	Ναι, και εφόσον ολοκληρωθεί το διάστημα, θα αναζητήσω εργασία.	26	16,8	16,8	45,2
	Όχι, αν καταφέρω και βρω εργασία στο διάστημα αυτό.	85	54,8	54,8	100,0
	Total	155	100,0	100,0	

13) Εξάντληση Χρονικής Περιόδου του Ταμείου Ανεργίας.

Διάγραμμα 5.13 : Εξάντληση χρονικής περιόδου του Ταμείου Ανεργίας.

Με τις πινακοειδείς διασταυρώσεις η ερευνήτρια έχει τη δυνατότητα να λάβει περισσότερες πληροφορίες για τις μεταβλητές. καθώς η περιγραφική ανάλυση γίνεται πιο λεπτομερής. Ο Πίνακας 5.14 διπλής εισόδου περιγράφει τη σχέση της μεταβλητής ηλικία με τη μεταβλητή εξάντλησης της χρονικής διάρκειας του ταμείου ανεργίας. Πιο συγκεκριμένα, εξετάζεται η **1^η ερευνητική υπόθεση**, εάν δηλαδή η λήψη του ταμείου ανεργίας αποτρέπει τα άτομα των Γιαννιτσών να αναζητήσουν εργασία ανάλογα με την ηλικία τους. Τα αποτελέσματα του Πίνακα 5.15 έδειξαν ότι το p-value του συντελεστή Pearson Chi-Square $p = 0,046 < 0,05$ άρα απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση. Συνεπώς, η εξάντληση του χρόνου του ταμείου ανεργίας επηρεάζεται από την ηλικία των ανέργων. Σύμφωνα λοιπόν με τον Πίνακα 5.14, τα άτομα ηλικιακής κατηγορίας 15-29 ετών συγκέντρωσαν το 19,2% των απαντήσεων στην απάντηση «Ναι και εφόσον ολοκληρωθεί το διάστημα, θα αναζητήσω εργασία», ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό θετικής απάντησης συγκέντρωσε η ηλικιακή κατηγορία 40-59 με 28,6%, και ακολούθησαν οι ηλικίες 30-39 ετών με 24,2% και 50 ετών και άνω με 18,%.

Πίνακας 5.14 : Επιρροή ηλικίας στην εξάντληση της χρονικής διάρκειας του ταμείου ανεργίας.

2) Ηλικία * 13) Εξαντλήσατε (εάν πήρατε παλαιότερα) ή έχετε σκοπό να εξαντλήσετε (εάν λαμβάνετε τώρα) την χρονική περίοδο που δικαιούστε να λαμβάνετε το επίδομα ανεργίας; Crosstabulation					
		13) Εξαντλήσατε (εάν πήρατε παλαιότερα) ή έχετε σκοπό να εξαντλήσετε (εάν λαμβάνετε τώρα) την χρονική περίοδο που δικαιούστε να λαμβάνετε το επίδομα ανεργίας;			Total
		Όχι, αν καταφέρω και βρω εργασία στο διάστημα αυτό.	Ναι, και εφόσον ολοκληρωθεί το διάστημα, θα αναζητήσω εργασία.	Δε γνωρίζω.	
2) Ηλικία	15 – 24 ετών	8 100,0%	0 0,0%	0 0,0%	8 100,0%
	25 – 29 ετών	20 76,9%	5 19,2%	1 3,8%	26 100,0%
	30 – 39 ετών	24 72,7%	8 24,2%	1 3,0%	33 100,0%
	40 – 49 ετών	24 68,6%	10 28,6%	1 2,9%	35 100,0%
	50 ετών και άνω	9 56,3%	3 18,8%	4 25,0%	16 100,0%
	Total	85 72,0%	26 22,0%	7 5,9%	118 100,0%

Πίνακας 5.15 : Chi-Square Tests - Ηλικία * Εξάντληση της χρονικής περιόδου του ταμείου ανεργίας.

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	15,752 ^a	8	,046
Likelihood Ratio	13,751	8	,088
Linear-by-Linear Association	6,545	1	,011
N of Valid Cases	118		

a. 7 cells (46,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,47.

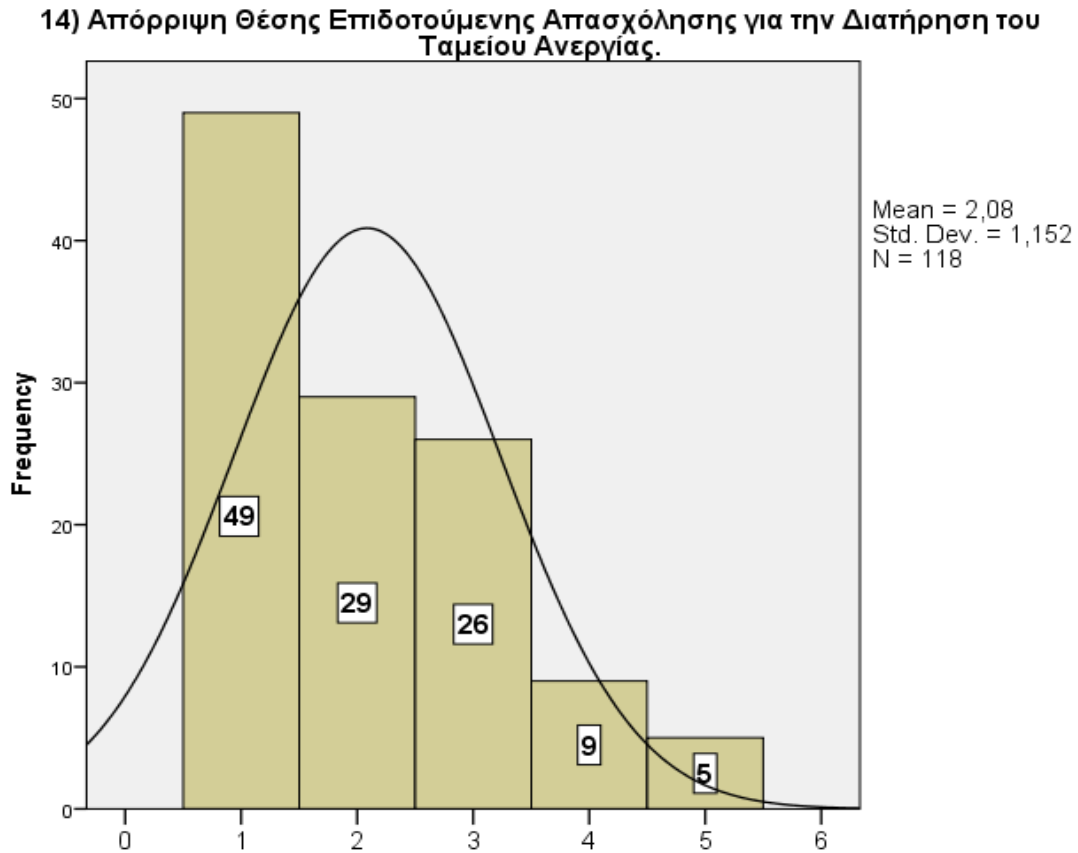
5.1.3.3 Απόρριψη Θέσης Επιδοτούμενης Απασχόλησης

Από την ερώτηση 14 και μετά ξεκινάνε οι ερωτήσεις τύπου Likert, όπου οι συμμετέχοντες θα έπρεπε να διατυπώσουν τον βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας τους σχετικά με τις ακόλουθες ερωτήσεις. Στην ερώτηση 14 εξετάζεται η **2^η ερευνητική υπόθεση**, εάν δηλαδή οι συμμετέχοντες θα απέρριπταν θέση επιδοτούμενης απασχόλησης προκειμένου να συνεχίσουν να λαμβάνουν το ταμείο ανεργίας. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στον Πίνακα 5.16, με την πρόταση αυτή διαφωνεί ή διαφωνεί απόλυτα το 50,3% του δείγματος, δηλαδή η πλειοψηφία θα προτιμούσε να έβρισκε εργασία παρά να έπαιρνε ταμείο ανεργίας. Το 16,8% των ατόμων δεν μπορεί να αποφανθεί στο τι θα προτιμούσε από τα δύο, επηρεαζόμενο ίσως από το είδος της θέσης εργασίας και το ύψος του εισοδήματος αυτής. Τέλος, μόλις το 9,0% συμφωνούν ότι θα απέρριπταν τη θέση εργασίας για το ταμείο ανεργίας.

Πίνακας 5.16 : Απόρριψη θέσης επιδοτούμενης απασχόλησης για την διατήρηση του ταμείου ανεργίας.

14) Θα απέρριπτα θέση επιδοτούμενης απασχόλησης προκειμένου να διατηρήσω το επίδομα ανεργίας.					
		Frequency	Percent (%)	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1. Διαφωνώ απόλυτα	49	31,6	41,5	41,5
	2. Διαφωνώ	29	18,7	24,6	66,1
	3. Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ	26	16,8	22,0	88,1
	4. Συμφωνώ	9	5,8	7,6	95,8
	5. Συμφωνώ απόλυτα	5	3,2	4,2	100,0
	Total		118	76,1	100,0
Missing	System	37	23,9		
Total		155	100,0		

Στη συνέχεια παρουσιάζεται η διαγραμματική απεικόνιση των αποτελεσμάτων με τη μορφή ιστογράμματος.

Διάγραμμα 5.14 : Απόρριψη θέσης επιδοτούμενης απασχόλησης για την διατήρηση του ταμείου ανεργίας.

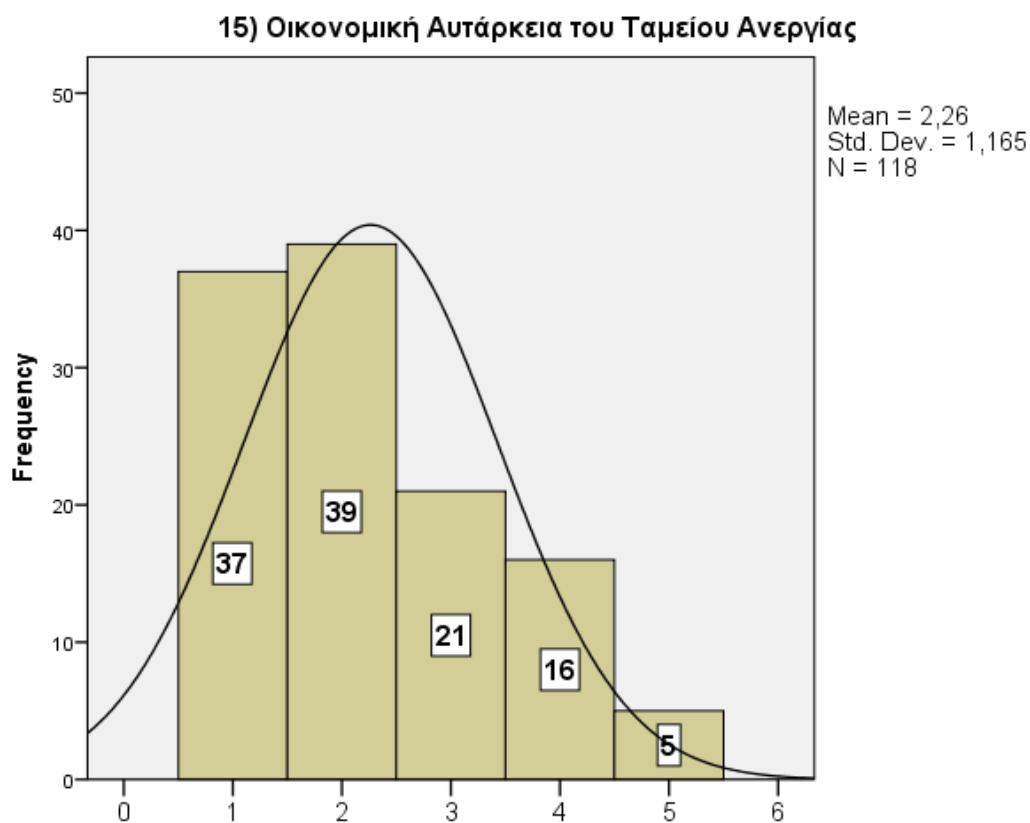
5.1.3.4 Οικονομική Αυτάρκεια του Ταμείου Ανεργίας

Με την ανάλυση της ερώτησης 15, ελέγχεται παράλληλα η 3^η ερευνητική υπόθεση που εξετάζει εάν το ταμείο ανεργίας προσφέρει οικονομική αυτάρκεια για την κάλυψη των απαραίτητων αναγκών διαβίωσης του άνεργου. Τα αποτελέσματα όπως φαίνεται και στον παρακάτω πίνακα είναι διφορούμενα, καθώς οι απαντήσεις έχουν μοιραστεί σε όλες τις βαθμίδες. Ωστόσο, είναι φανερό ότι το μεγαλύτερο μέρος των συμμετεχόντων 49,1%, θεωρεί πως το ταμείο ανεργίας δεν αρκεί ούτε για τα προς το ζην. Υπάρχει ένα 13,5% που κρατάει μία ουδέτερη στάση απέναντι στην ερώτηση αυτή, ενώ το υπόλοιπο 13,5% αρκείται στο ταμείο ανεργίας για την επιβίωσή του.

Πίνακας 5.17 : Οικονομική αυτάρκεια του ταμείου ανεργίας.

15) Το επίδομα ανεργίας προσφέρει οικονομική αυτάρκεια (για να καλύπτονται πλήρως βασικές ανάγκες διαβίωσης, έξοδα κατοικίας, λογαριασμοί κλπ.).					
		Frequency	Percent (%)	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1. Διαφωνώ απόλυτα	37	23,9	31,4	31,4
	2. Διαφωνώ	39	25,2	33,1	64,4
	3. Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ	21	13,5	17,8	82,2
	4. Συμφωνώ	16	10,3	13,6	95,8
	5. Συμφωνώ απόλυτα	5	3,2	4,2	100,0
	Total	118	76,1	100,0	
Missing	System	37	23,9		
Total		155	100,0		

Ακολουθεί η διαγραμματική απεικόνιση των αποτελεσμάτων με τη μορφή ιστογράμματος.

Διάγραμμα 5.15 : Οικονομική αυτάρκεια του ταμείου ανεργίας.

Για την καλύτερη διερεύνηση και κατανόηση των παραγόντων που επηρεάζουν στην διατήρηση του επιδόματος ανεργίας, η ερευνήτρια θεώρησε σκόπιμη τη χρήση του ελέγχου χ^2 (Pearson Chi-Square), ώστε να ελεγχθεί η **4^η ερευνητική υπόθεση**, εάν δηλαδή η οικονομική αυτάρκεια του επιδόματος ανεργίας επηρεάζει τον άνεργο στο να απορρίψει μία επιδοτούμενη θέση απασχόλησης για να διατηρήσει το ταμείο. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του Πίνακα 5.18, η μηδενική υπόθεση απορρίπτεται ($p\text{-value}=0,000<0,05$) και υπάρχει στατιστικά σημαντική σχέση ανάμεσα στις δύο μεταβλητές. Συνεπώς ένας σημαντικός παράγοντας που επηρεάζει την άποψη του ανέργου για απόρριψη ή όχι θέσης επιδοτούμενης απασχόλησης και διατήρησης του επιδόματος ανεργίας είναι η οικονομική επάρκεια που παρέχει το ταμείο.

Πίνακας 5.18 : Chi-Square Tests - Απόρριψη θέσης επιδοτούμενης απασχόλησης για την διατήρηση του ταμείου ανεργίας * Οικονομική αυτάρκεια του ταμείου ανεργίας.

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	123,805 ^a	16	,000
Likelihood Ratio	73,556	16	,000
Linear-by-Linear Association	47,825	1	,000
N of Valid Cases	118		
a. 16 cells (64,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,21.			

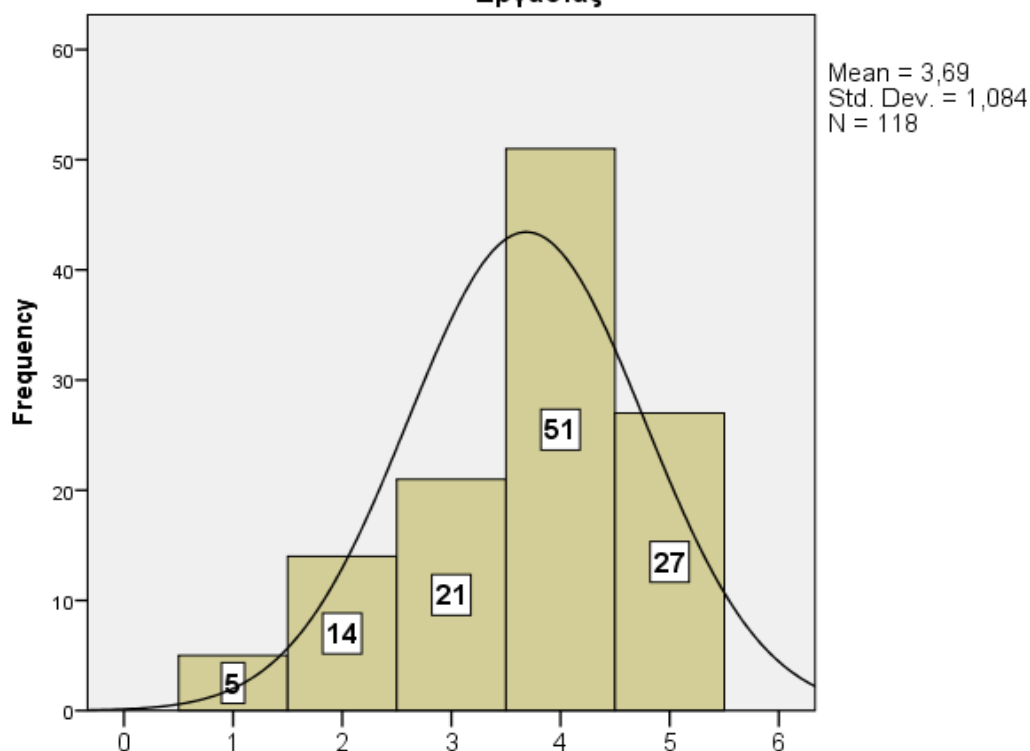
5.1.3.5 Επάρκεια Χρονικής Διάρκειας Ταμείου Ανεργίας για Αναζήτηση Εργασίας

Στην ερώτηση 16 ελέγχεται αν η χρονική διάρκεια του ταμείου ανεργίας είναι επαρκής ώστε ο άνεργος να αφιερώσει τον απαραίτητο χρόνο για να αναζητήσει εργασία. Η πλειοψηφία των ανέργων με ποσοστό 50,3% θεωρεί πως το χρονικό διάστημα λήψης του ταμείου ανεργίας είναι αρκετό ώστε να καταφέρουν να βρουν εργασία. Το 13,6% των συμμετεχόντων δεν μπορεί να αποφανθεί, ενώ μόλις το 12,2% διαφωνεί για την επάρκεια της διάρκειας του επιδόματος. Στον Πίνακα 5.19 που ακολουθεί, καθώς και στην αντίστοιχη διαγραμματική απεικόνιση με τη μορφή ιστογράμματος, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα που αναλύθηκαν παραπάνω.

Πίνακας 5.19 : Επάρκεια χρονικής διάρκειας για αναζήτηση εργασίας.

16) Η διάρκεια του επιδόματος ανεργίας είναι επαρκής για να αφιερώσω τον απαραίτητο χρόνο ώστε να αναζητήσω εργασία.					
		Frequency	Percent (%)	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1. Διαφωνώ απόλυτα	5	3,2	4,2	4,2
	2. Διαφωνώ	14	9,0	11,9	16,1
	3. Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ	21	13,6	17,8	33,9
	4. Συμφωνώ	51	32,9	43,2	77,1
	5. Συμφωνώ απόλυτα	27	17,4	22,9	100,0
	Total		118	76,1	100,0
Missing	System	37	23,9		
Total		155	100,0		

16) Επάρκεια Χρονικής Διάρκειας του Ταμείου Ανεργίας για Αναζήτηση Εργασίας

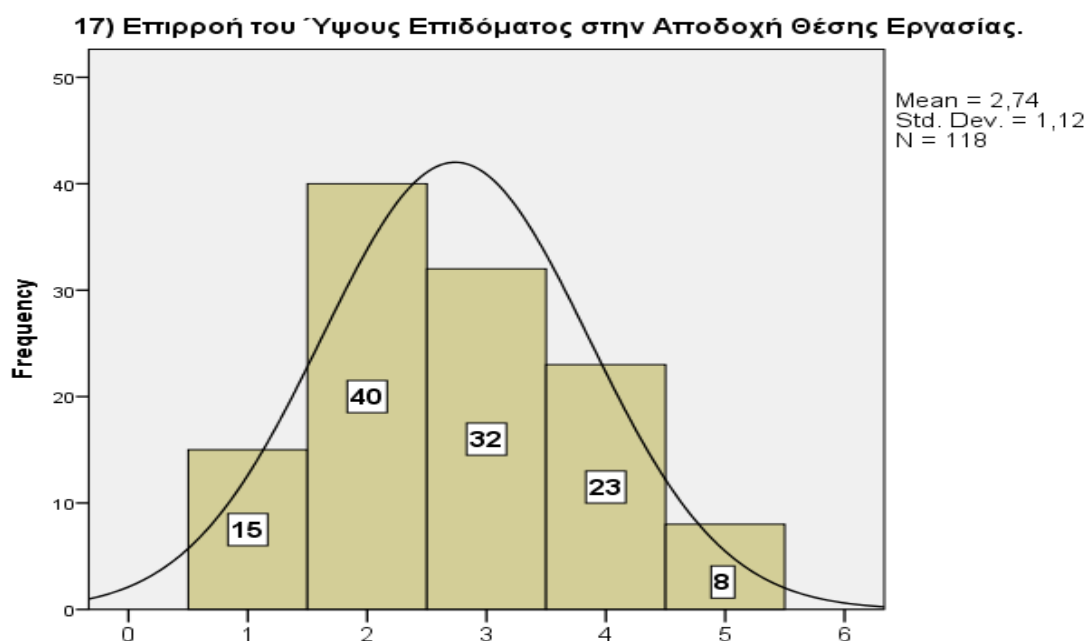
Διάγραμμα 5.16 : Επάρκεια χρονικής διάρκειας για αναζήτηση εργασίας.

5.1.3.6 Επιρροή του Ύψους Επιδόματος στην Αποδοχή Θέσης Εργασίας

Η ερώτηση 17 εξετάζει αν το ύψος του ταμείου ανεργίας επηρεάζει το άτομο να αποδεχτεί μία θέση εργασίας. Το 35,5% των συμμετεχόντων διαφωνεί με την πρόταση αυτή, το 20,6% κρατά μία ουδέτερη στάση ενώ το 20,0% υποστηρίζει ότι επηρεάζεται από το ύψος του ταμείου για την αποδοχή μίας θέσης εργασίας. Στον ακόλουθο Πίνακα 5.20 και στο αντίστοιχο διάγραμμα παρατίθενται τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την παραπάνω έρευνα.

Πίνακας 5.20 : Επιρροή του ύψους επιδόματος στην αποδοχή θέσης εργασίας.

17) Το ύψος του επιδόματος ανεργίας με επηρεάζει στο να αποδεχτώ μία θέση εργασίας.					
		Frequency	Percent (%)	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1. Διαφωνώ απόλυτα	15	9,7	12,7	12,7
	2. Διαφωνώ	40	25,8	33,9	46,6
	3. Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ	32	20,6	27,1	73,7
	4. Συμφωνώ	23	14,8	19,5	93,2
	5. Συμφωνώ απόλυτα	8	5,2	6,8	100,0
	Total		118	76,1	100,0
Missing	System	37	23,9		
Total		155	100,0		

Διάγραμμα 5.17 : Επιρροή του ύψους επιδόματος στην αποδοχή θέσης εργασίας.

Στο σημείο αυτό είναι εύλογο να αναρωτηθούμε εάν υπάρχει στατιστικά σημαντική σχέση του ύψους του επιδόματος ανεργίας με την απόρριψη θέσης επιδοτούμενης απασχόλησης λόγω διατήρησης του ταμείου, εξετάζοντας ταυτόχρονα την **5^η ερευνητική υπόθεση**. Για τον έλεγχο συσχέτισης των δύο αυτών μεταβλητών χρησιμοποιήθηκε ο χ^2 έλεγχος ανεξαρτησίας (Pearson Chi-Square). Όπως φαίνεται στον Πίνακα 5.21 το p-value του ελέγχου είναι πολύ μικρό ($0,000 < 0,05$ επίπεδο σημαντικότητας) επομένως απορρίπτεται η μηδενική υπόθεση, δηλαδή το ύψος του επιδόματος ανεργίας αποτελεί έναν ακόμη παράγοντα που επηρεάζει τον άνεργο στο να αποδεχτεί μια θέση επιδοτούμενης απασχόλησης προκειμένου να το διατηρήσει.

Πίνακας 5.21 : Chi-Square Tests - Απόρριψη θέσης επιδοτούμενης απασχόλησης για την διατήρηση του ταμείου ανεργίας * Επιρροή του ύψους επιδόματος στην αποδοχή θέσης εργασίας.

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	64,539 ^a	16	,000
Likelihood Ratio	58,804	16	,000
Linear-by-Linear Association	23,484	1	,000
N of Valid Cases	118		

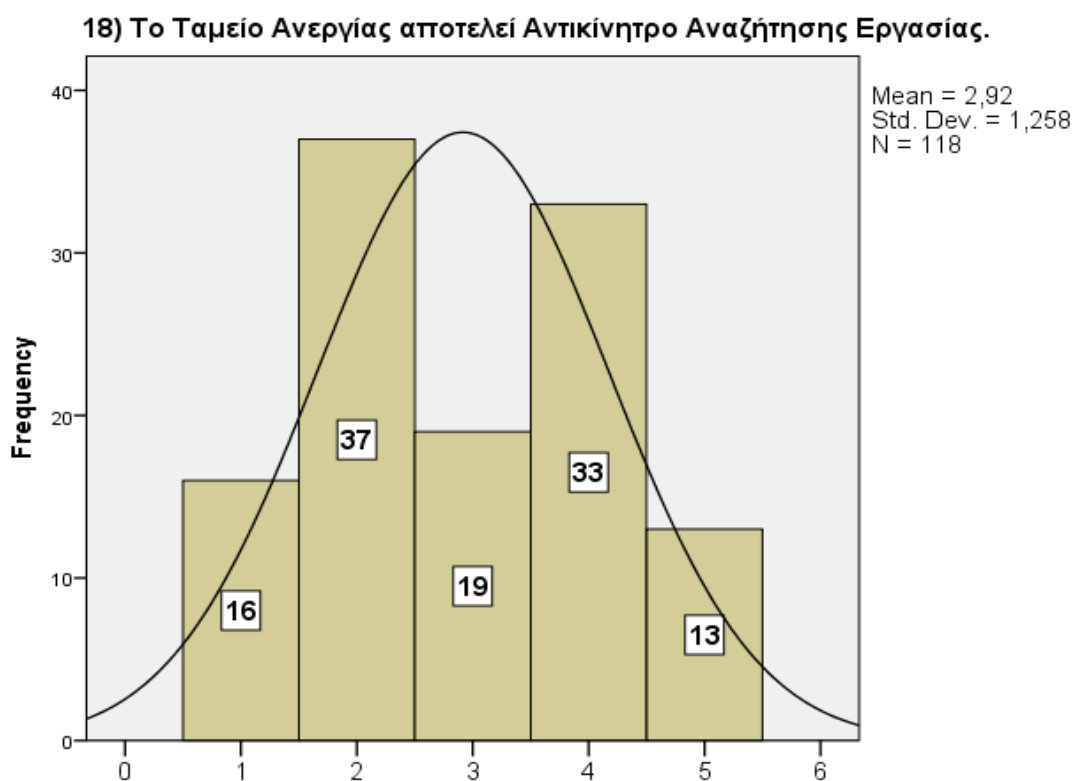
a. 15 cells (60,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,34.

5.1.3.7 Το Ταμείο Ανεργίας Αποτελεί Αντικίνητρο Αναζήτησης Εργασίας

Στην ερώτηση 18 ελέγχεται αν το ταμείο ανεργίας λειτουργεί ως αντικίνητρο για την αναζήτηση εργασίας. Τα αποτελέσματα της έρευνας για ακόμη μία φορά δίστανται καθώς το 34,2% του δείγματος διαφωνεί με την πρόταση αυτή. Το 12,3% δεν μπορεί να αποφανθεί, ενώ το 29,7% των συμμετεχόντων θεωρεί πως το ταμείο ανεργίας επηρεάζει αποθαρρυντικά στην απόφαση του ατόμου για αναζήτηση εργασίας. Στον Πίνακα 5.22 και στο Διάγραμμα 5.18 παρουσιάζονται αναλυτικά τα παραπάνω αποτελέσματα.

Πίνακας 5.22 : Το ταμείο ανεργίας αποτελεί αντικίνητρο αναζήτησης εργασίας.

18) Το ταμείο ανεργίας λειτουργεί ως αντικίνητρο για την αναζήτηση εργασίας.					
		Frequency	Percent (%)	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1. Διαφωνώ απόλυτα	16	10,3	13,6	13,6
	2. Διαφωνώ	37	23,9	31,4	44,9
	3. Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ	19	12,3	16,1	61,0
	4. Συμφωνώ	33	21,3	28,0	89,0
	5. Συμφωνώ απόλυτα	13	8,4	11,0	100,0
	Total		118	76,1	100,0
Missing	System	37	23,9		
Total		155	100,0		

Διάγραμμα 5.18 : Το ταμείο ανεργίας αποτελεί αντικίνητρο αναζήτησης εργασίας.

Επιπλέον διερευνήθηκε εάν υπάρχει εξάρτηση μεταξύ των ερωτήσεων «Εξαντλήσατε (εάν πήρατε παλαιότερα) ή έχετε σκοπό να εξαντλήσετε (εάν λαμβάνετε τώρα) την χρονική περίοδο που δικαιούστε να λαμβάνετε το επίδομα ανεργίας;» και «Το ταμείο ανεργίας αποτελεί αντικίνητρο αναζήτησης εργασίας.» στις απόψεις των ερωτώμενων. Από τον Πίνακα 5.23 διασταύρωσης δεδομένων (cross-tab) παρατηρείται ότι το μεγαλύτερο μέρος των ανέργων που εξάντλησε ή έχει σκοπό να εξαντλήσει το ταμείο ανεργίας, συμφωνεί με την πρόταση ότι αποτελεί αντικίνητρο για μη αναζήτηση εργασίας. Στον Πίνακα 5.24 χ^2 ελέγχου ανεξαρτησίας είναι φανερό ότι το p-value του ελέγχου Pearson Chi-Square είναι πολύ μικρό ($0,000 < 0,05$ επίπεδο σημαντικότητας), επομένως η μηδενική υπόθεση που υποθέτει ότι οι δύο μεταβλητές είναι ανεξάρτητες μεταξύ τους απορρίπτεται καθώς υπάρχει στατιστικά σημαντική σχέση στο επίπεδο αυτό.

Πίνακας 5.23 : Πίνακας διασταύρωσης δεδομένων (cross-tab).

13) Εξαντλήσατε (εάν πήρατε παλαιότερα) ή έχετε σκοπό να εξαντλήσετε (εάν λαμβάνετε τώρα) την χρονική περίοδο που δικαιούστε να λαμβάνετε το επίδομα ανεργίας; * 18) Το ταμείο ανεργίας λειτουργεί ως αντικίνητρο για την αναζήτηση εργασίας. Crosstabulation			18) Το ταμείο ανεργίας λειτουργεί ως αντικίνητρο για την αναζήτηση εργασίας.					Total
			1	2	3	4	5	
13) Εξαντλήσατε (εάν πήρατε παλαιότερα) ή έχετε σκοπό να εξαντλήσετε (εάν λαμβάνετε τώρα) την χρονική περίοδο που δικαιούστε να λαμβάνετε το επίδομα ανεργίας;	Όχι, αν καταφέρω και βρω εργασία στο διάστημα αυτό.	Count	11	35	12	19	8	85
		% of Total	9,3%	29,7%	10,2%	16,1%	6,8%	72,0%
	Ναι, και εφόσον ολοκληρωθεί το διάστημα, θα αναζητήσω εργασία.	Count	1	2	6	14	3	26
		% of Total	0,8%	1,7%	5,1%	11,9%	2,5%	22,0%
	Δε γνωρίζω.	Count	4	0	1	0	2	7
		% of Total	3,4%	0,0%	0,8%	0,0%	1,7%	5,9%
Total	Count	16	37	19	33	13	118	
	% of Total	13,6%	31,4%	16,1%	28,0%	11,0%	100,0%	

Πίνακας 5.24 : Chi-Square Tests - Εξάντληση χρονικής περιόδου του ταμείου ανεργίας * Το ταμείο ανεργίας αποτελεί αντικίνητρο αναζήτησης εργασίας.

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	33,405 ^a	8	,000
Likelihood Ratio	33,737	8	,000
Linear-by-Linear Association	2,027	1	,155
N of Valid Cases	118		

a. 8 cells (53,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,77.

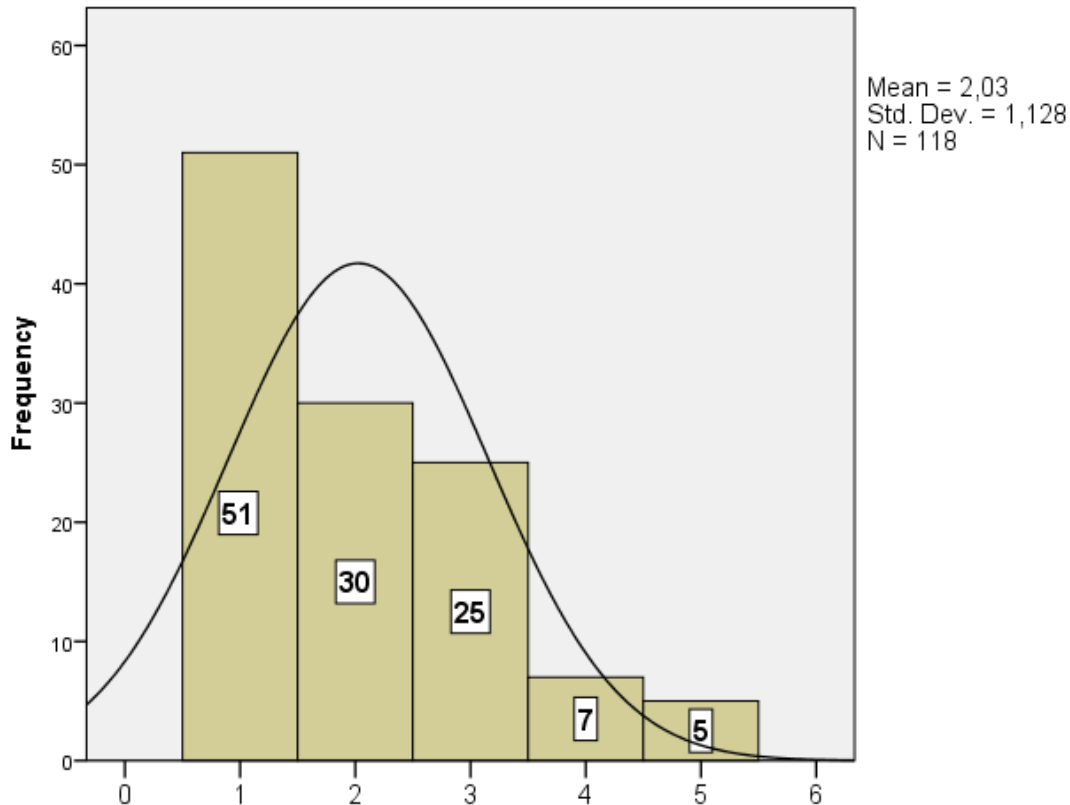
5.1.3.8 Η Συμβολή του Ταμείου Ανεργίας στη Μείωση της Ανεργίας

Η ερώτηση 19 εξετάζει αν το ταμείο ανεργίας συμβάλλει στη μείωση της ανεργίας. Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων με ποσοστό 52,3% δε πιστεύει ότι το επίδομα ανεργίας βοηθάει στην καταπολέμηση της ανεργίας. Το 16,1% των ατόμων δεν εκφέρει άποψη στην ερώτηση αυτή ενώ μόλις το 7,7% του δείγματος συμφωνεί. Ακολουθεί ο Πίνακας 5.25 και το αντίστοιχο Διάγραμμα 5.19 με τα αποτελέσματα.

Πίνακας 5.25 : Η συμβολή του ταμείου ανεργίας στη μείωση της ανεργίας.

19) Το ταμείο ανεργίας μπορεί να συμβάλλει στη μείωση της ανεργίας.					
		Frequency	Percent (%)	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1. Διαφωνώ απόλυτα	51	32,9	43,2	43,2
	2. Διαφωνώ	30	19,4	25,4	68,6
	3. Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ	25	16,1	21,2	89,8
	4. Συμφωνώ	7	4,5	5,9	95,8
	5. Συμφωνώ απόλυτα	5	3,2	4,2	100,0
	Total	118	76,1	100,0	
Missing	System	37	23,9		
Total		155	100,0		

19) Η Συμβολή του Ταμείου Ανεργίας στη Μείωση της Ανεργίας.

Διάγραμμα 5.19 : Η συμβολή του ταμείου ανεργίας στη μείωση της ανεργίας.

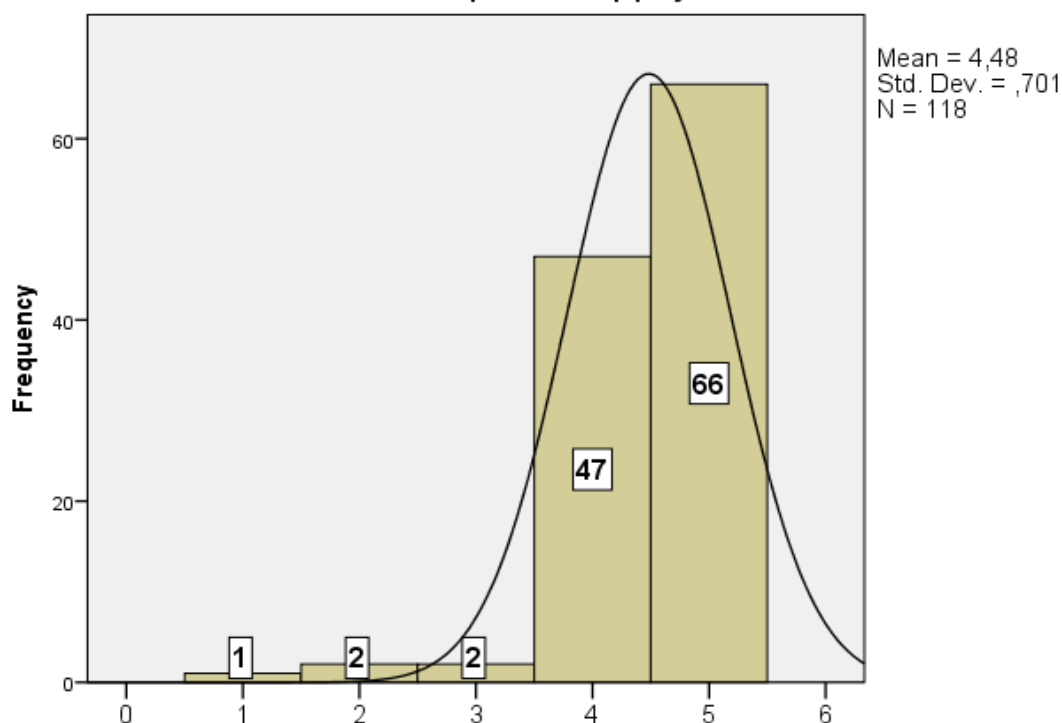
5.1.3.9 Οι Παράγοντες ηλικία, χρόνος ανεργίας, οικογενειακή κατάσταση κτλ. Θα Πρέπει να Λαμβάνονται Υπόψη για την Χορήγηση και την Διάρκεια των Επιδομάτων Ανεργίας

Στην ερώτηση 20 εξετάζεται αν θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σημαντικοί παράγοντες όπως η ηλικία, ο χρόνος ανεργίας κτλ. ώστε να λαμβάνει ένας άνεργος ταμείο ανεργίας αλλά και κατά πόσο θα διαρκεί το διάστημα λήψης αυτού. Τα αποτελέσματα του ερωτήματος αυτού παρουσιάζονται στον παρακάτω Πίνακα 5.26 και στο αντίστοιχο Διάγραμμα 5.20, όπου διαπιστώνεται ότι μόνο το 1,9% του δείγματος διαφωνεί με την συγκεκριμένη πρόταση. Το 1,3% κρατά μία ουδέτερη στάση, ενώ το μεγαλύτερο μέρος των συμμετεχόντων με ποσοστό 72,9% συμφωνεί στο γεγονός ότι πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι παραπάνω παράγοντες για τον καθορισμό του ταμείου ανεργίας.

Πίνακας 5.26 : Οι παράγοντες ηλικία, χρόνος ανεργίας, οικογενειακή κατάσταση κτλ. θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την χορήγηση και την διάρκεια των επιδομάτων ανεργίας.

		Frequency	Percent (%)	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1. Διαφωνώ απόλυτα	1	,6	,8	,8
	2. Διαφωνώ	2	1,3	1,7	2,5
	3. Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ	2	1,3	1,7	4,2
	4. Συμφωνώ	47	30,3	39,8	44,1
	5. Συμφωνώ απόλυτα	66	42,6	55,9	100,0
	Total	118	76,1	100,0	
Missing	System	37	23,9		
Total		155	100,0		

20) Οι Παράγοντες ηλικία, χρόνος ανεργίας, οικογενειακή κατάσταση κτλ. Θα Πρέπει να Λαμβάνονται Υπόψη για την Χορήγηση και την Διάρκεια των Επιδομάτων Ανεργίας.

Διάγραμμα 5.20 : Οι Παράγοντες ηλικία, χρόνος ανεργίας, οικογενειακή κατάσταση κτλ. Θα Πρέπει να Λαμβάνονται Υπόψη για την Χορήγηση και την Διάρκεια των Επιδομάτων Ανεργίας.

Στην συνέχεια, για την καλύτερη κατανόηση των ανωτέρω αποτελεσμάτων που παρουσιάστηκαν, παρατίθενται ο Πίνακας 5.27 με την πλήρη ανάλυση των περιγραφικών στατιστικών μέτρων των ερωτήσεων κατηγορίας Likert του Γ μέρους του ερωτηματολογίου, όπου διαπιστώνεται η κυριαρχία χαμηλών μέσων όρων στην πλειοψηφία των ερωτημάτων που αναλύθηκαν.

Πίνακας 5.27 : Ανάλυση περιγραφικών στατιστικών μέτρων.

Statistics								
		14) Θα απέρριπτα θέσει επιδοτούμενης απασχόλησης προκειμένου να διατηρήσω το επίδομα ανεργίας.	15) Το επίπεδο ανεργίας προσφέρει οικονομική αυτάρκεια (για να καλύπτονται πλήρως βασικές ανάγκες διαβίωσης, έξοδα κατοικίας, λογαριασμοί κλπ.).	16) Η διάρκεια του επιδόματος ανεργίας είναι επαρκής για να αφιερώσω τον απαραίτητο χρόνο ώστε να αναζητήσω εργασία.	17) Το ύψος του επιδόματος ανεργίας με επηρεάζει στο να αποδεχτώ μία θέση εργασίας.	18) Το ταμείο ανεργίας λειτουργεί ως αντικίνητρο για την αναζήτηση εργασίας.	19) Το ταμείο ανεργίας μπορεί να συμβάλει στη μείωση της ανεργίας.	20) Για την χορήγηση και την διάρκεια των επιδομάτων ανεργίας θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι παράγοντες ηλικία, χρόνος ανεργίας, οικογενειακή κατάσταση κτλ..
N	Valid	118	118	118	118	118	118	118
	Missing	37	37	37	37	37	37	37
Mean		2,08	2,26	3,69	2,74	2,92	2,03	4,48
Std. Error of Mean		,106	,107	,100	,103	,116	,104	,065
Median		2,00	2,00	4,00	3,00	3,00	2,00	5,00
Mode		1	2	4	2	2	1	5
Std. Deviation		1,152	1,165	1,084	1,120	1,258	1,128	,701
Variance		1,326	1,358	1,174	1,255	1,583	1,273	,491
Skewness		,823	,658	-,739	,277	,084	,930	-1,909
Kurtosis		-,171	-,507	-,083	-,698	-1,165	,124	5,878
Range		4	4	4	4	4	4	4
Minimum		1	1	1	1	1	1	1
Maximum		5	5	5	5	5	5	5

5.1.4 Επιδοτούμενα Προγράμματα Απασχόλησης - Εργασίας

Στην τέταρτη ενότητα του ερωτηματολογίου που είναι και η τελευταία, λαμβάνονται πληροφορίες που αφορούν τα επιδοτούμενα προγράμματα απασχόλησης του ΟΑΕΔ Γιαννιτσών από συμμετέχοντες που έχουν εμπειρία πάνω στο συγκεκριμένο θέμα.

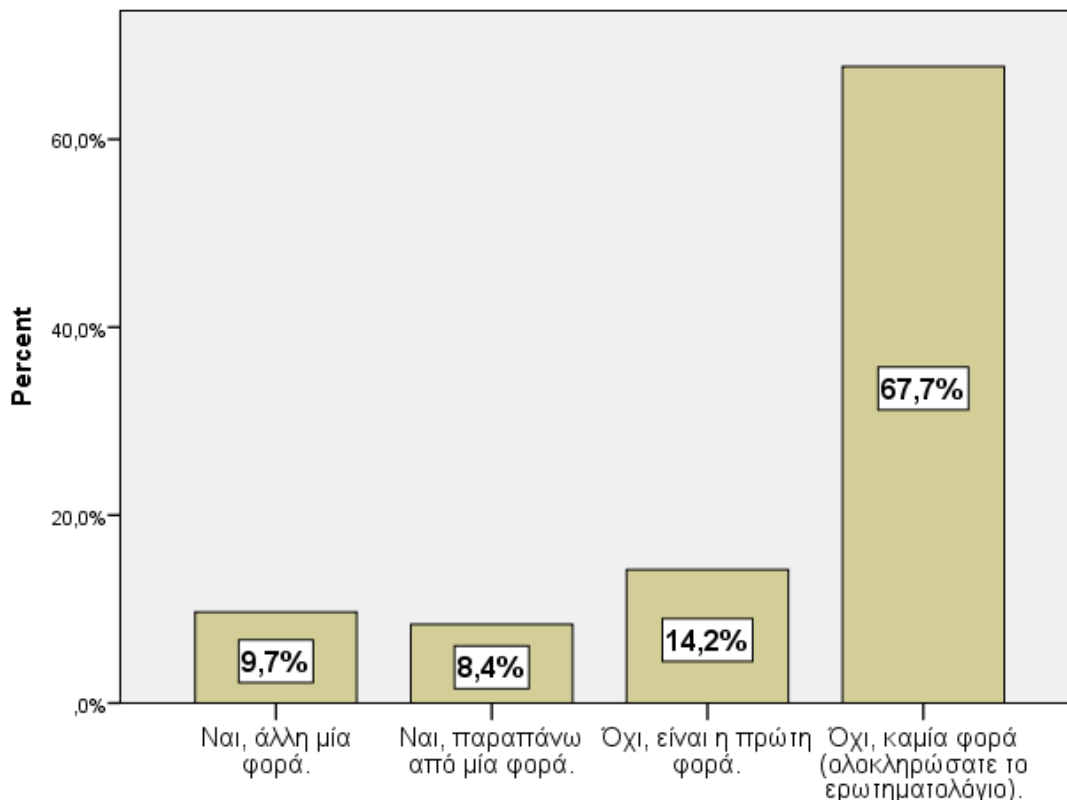
5.1.4.1 Συμμετοχή σε Επιδοτούμενο Πρόγραμμα Απασχόλησης

Η ερώτηση 21 εξετάζει πόσα άτομα έχουν συμμετάσχει έστω και μία φορά στη ζωή τους σε επιδοτούμενο πρόγραμμα απασχόλησης του ΟΑΕΔ. Τα αποτελέσματα στον Πίνακα 5.28 έδειξαν ότι το 18,1% των συμμετεχόντων έχει συμμετάσχει τουλάχιστον μία φορά σε επιδοτούμενο πρόγραμμα απασχόλησης. Το 14,2% μία φορά, ενώ το μεγαλύτερο μέρος του δείγματος με ποσοστό 67,7% δεν συμμετείχε καμία φορά. Συνεπώς, τα 105 αυτά άτομα δε θα απαντήσουν στις επόμενες ερωτήσεις της ενότητας αυτής, καθώς δεν έχουν καμία εμπειρία πάνω στα επιδοτούμενα προγράμματα. Στη συνέχεια παρουσιάζεται και η αντίστοιχη διαγραμματική απεικόνιση σε μορφή ραβδογράμματος.

Πίνακας 5.28 : Συμμετοχή σε επιδοτούμενο πρόγραμμα απασχόλησης.

21) Έχετε συμμετάσχει σε κάποιο πρόγραμμα απασχόλησης του ΟΑΕΔ ή επωφεληθήκατε με κάποια από τα χρηματοδοτούμενα προγράμματά του;		Frequency	Percent (%)	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ναι, άλλη μία φορά.	15	9,7	9,7	9,7
	Ναι, παραπάνω από μία φορά.	13	8,4	8,4	18,1
	Όχι, είναι η πρώτη φορά.	22	14,2	14,2	32,3
	Όχι, καμία φορά (ολοκλήρωσατε το ερωτηματολόγιο).	105	67,7	67,7	100,0
	Total	155	100,0	100,0	

21) Συμμετοχή σε Επιδοτούμενο Πρόγραμμα Απασχόλησης.

Διάγραμμα 5.21 : Συμμετοχή σε επιδοτούμενο πρόγραμμα απασχόλησης.

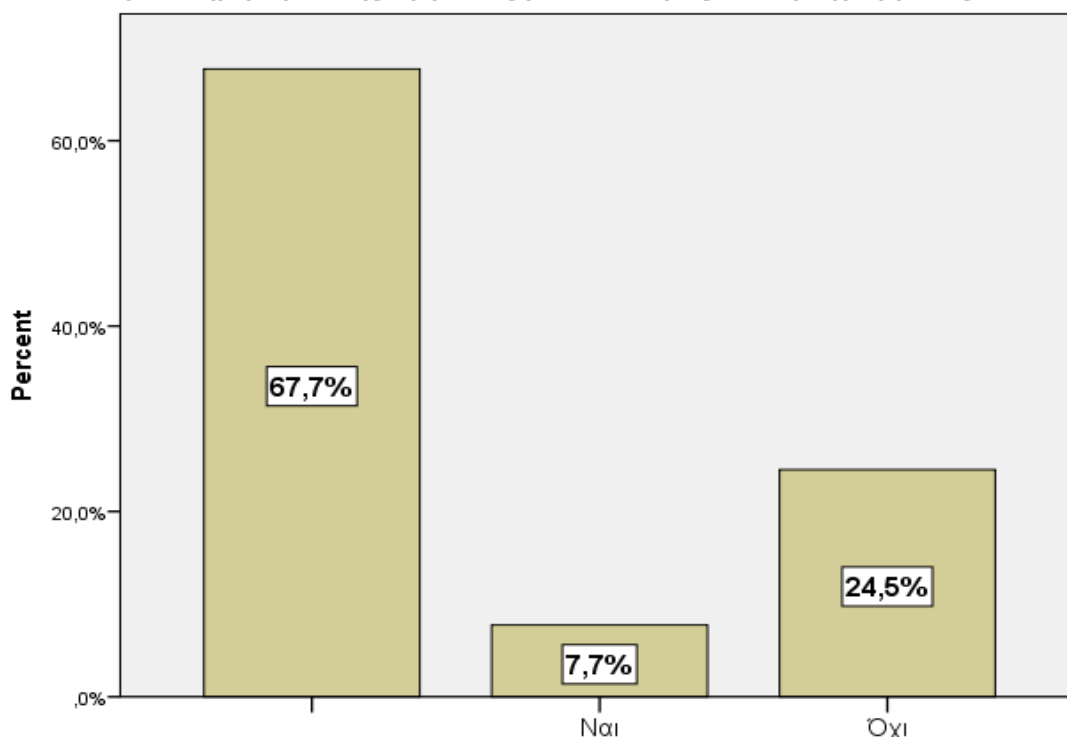
5.1.4.2 Διατήρηση Θέσης Εργασίας μετά το Πέρασ του Προγράμματος

Στην ερώτηση 22 ελέγχεται πόσοι από τους 50 συμμετέχοντες στα επιδοτούμενα προγράμματα κατάφεραν να διατηρήσουν τη θέση τους μετά τη λήξη τους. Όπως παρατηρείται και από τα αποτελέσματα του Πίνακα 5.29 αλλά και από το αντίστοιχο Διάγραμμα 5.22, μόλις το 7,7% του δείγματος εξακολούθησε να εργάζεται στο πρόγραμμα που απασχολήθηκε, ενώ για το υπόλοιπο 24,5% έληξε η σύμβαση εργασίας.

Πίνακας 5.29 : Διατήρηση θέσης εργασίας μετά το πέρας του προγράμματος.

22) Μετά το πέρας του προγράμματος διατηρήθηκε (ή έχει σκοπό να διατηρηθεί) η θέση εργασίας σας στην επιδοτούμενη απασχόληση;					
		Frequency	Percent (%)	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid		105	67,7	67,7	67,7
	Ναι	12	7,7	7,7	75,5
	Όχι	38	24,5	24,5	100,0
	Total	155	100,0	100,0	

22) Διατήρηση Θέσης Εργασίας μετά το Πέρασ του Προγράμματος.

Διάγραμμα 5.22 : Διατήρηση θέσης εργασίας μετά το πέρας του προγράμματος.

Ακολούθως παρατίθεται ο πίνακας που φανερώνει πόσα άτομα από αυτά που συμμετείχαν σε προγράμματα επιδοτούμενης απασχόλησης ανανέωσαν την σύμβαση μετά την λήξη του προγράμματος. Τα αποτελέσματα του Πίνακα 5.30 έδειξαν ότι μόνο το 1,9% από τα άτομα που συμμετείχαν πρώτη φορά σε επιδοτούμενο πρόγραμμα κατάφερε και ανανέωσε την σύμβαση, επιβεβαιώνοντας την **6^η ερευνητική υπόθεση** που εξετάζει εάν το ποσοστό των συμμετεχόντων των επιδοτούμενων προγραμμάτων που ανανεώνει τη σύμβασή του είναι μικρό. Συνολικά, από το 32,3% των ατόμων που συμμετείχαν σε επιδοτούμενα προγράμματα, μόνο το 7,7% ανανέωσε την σύμβαση.

Πίνακας 5.30 : Πίνακας διασταύρωσης δεδομένων (cross-tab).

21) Έχετε συμμετάσχει σε κάποιο πρόγραμμα απασχόλησης του ΟΑΕΔ ή επωφεληθήκατε με κάποια από τα χρηματοδοτούμενα προγράμματά του; * 22) Μετά το πέρας του προγράμματος διατηρήθηκε (ή έχει σκοπό να διατηρηθεί) η θέση εργασίας σας στην επιδοτούμενη απασχόληση; Crosstabulation

			22) Μετά το πέρας του προγράμματος διατηρήθηκε (ή έχει σκοπό να διατηρηθεί) η θέση εργασίας σας στην επιδοτούμενη απασχόληση;			Total
				Ναι	Όχι	
21) Έχετε συμμετάσχει σε κάποιο πρόγραμμα απασχόλησης του ΟΑΕΔ ή επωφεληθήκατε με κάποια από τα χρηματοδοτούμενα προγράμματά του;	Ναι, άλλη μία φορά.	Count	0	4	11	15
		% of Total	0,0%	2,6%	7,1%	9,7%
	Ναι, παραπάνω από μία φορά.	Count	0	5	8	13
		% of Total	0,0%	3,2%	5,2%	8,4%
	Όχι, είναι η πρώτη φορά.	Count	0	3	19	22
		% of Total	0,0%	1,9%	12,3%	14,2%
	Όχι, καμία φορά (ολοκληρώσατε το ερωτηματολόγιο).	Count	105	0	0	105
		% of Total	67,7%	0,0%	0,0%	67,7%
Total	Count	105	12	38	155	
	% of Total	67,7%	7,7%	24,5%	100,0%	

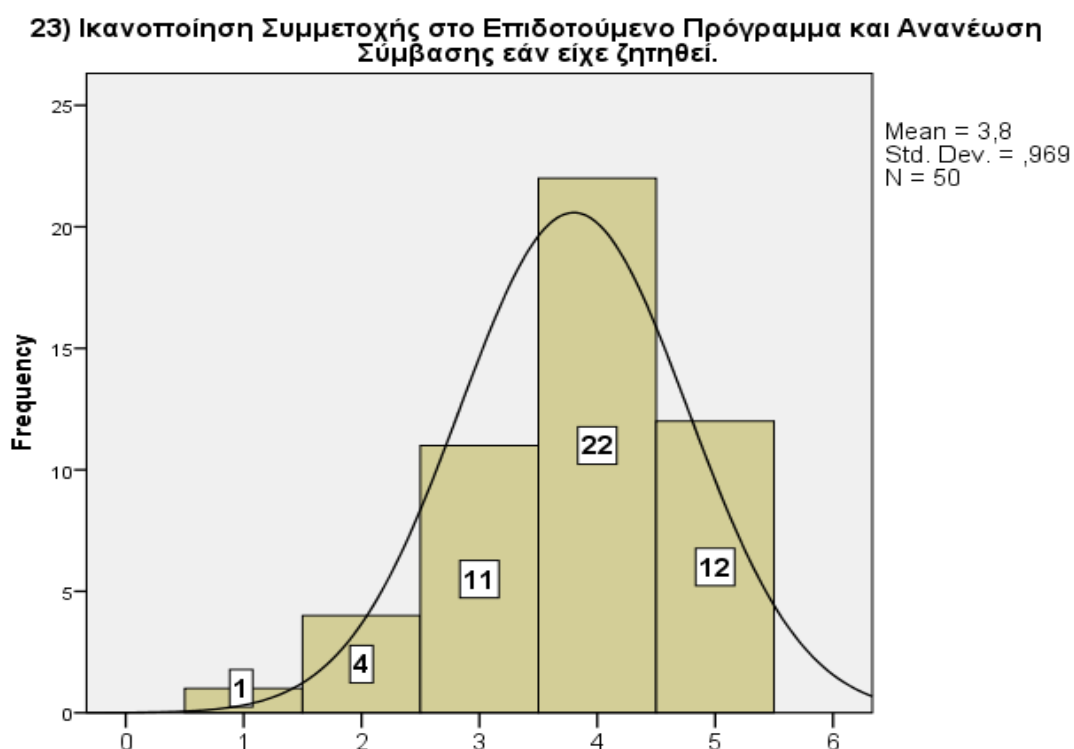
5.1.4.3 Ικανοποίηση Συμμετοχής στο Επιδοτούμενο Πρόγραμμα και Ανανέωση Σύμβασης εάν είχε ζητηθεί

Από την ερώτηση 23 και μετά ξεκινάνε οι ερωτήσεις τύπου Likert, όπου οι συμμετέχοντες θα έπρεπε να διατυπώσουν τον βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας τους σχετικά με τις ακόλουθες ερωτήσεις. Στην ερώτηση 23 εξετάζεται η 7^η ερευνητική υπόθεση, εάν ανταποκρίθηκαν οι στόχοι του επιδοτούμενου προγράμματος στις ανάγκες των ανέργων. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που απεικονίζονται στον Πίνακα 5.31, με την πρόταση αυτή συμφωνεί ή συμφωνεί απόλυτα το 21,9% του δείγματος, δηλαδή η πλειοψηφία του δείγματος έμεινε ευχαριστημένη με τα εν λόγω προγράμματα κι αν τους είχε ζητηθεί ανανέωση σύμβασης, θα δεχόντουσαν. Το 7,1% των ατόμων δεν εκφέρει την άποψή του, επηρεαζόμενο ίσως από το πόσο άμεση σχέση είχε η απασχόλησή του με το πεδίο των σπουδών του. Τέλος, μόνο το 3,2% έμεινε δυσαρεστημένο από τη συμμετοχή του στα προγράμματα.

Πίνακας 5.31 : Ικανοποίηση συμμετοχής στο επιδοτούμενο πρόγραμμα και ανανέωση σύμβασης εάν είχε ζητηθεί.

23) Είμαι ικανοποιημένος/η από τη συμμετοχή μου στο εν λόγω πρόγραμμα (ή προγράμματα) κι αν μου είχε ζητηθεί ανανέωση της σύμβασής μου, είχα σκοπό να παραμείνω.					
		Frequency	Percent (%)	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1. Διαφωνώ απόλυτα	1	,6	2,0	2,0
	2. Διαφωνώ	4	2,6	8,0	10,0
	3. Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ	11	7,1	22,0	32,0
	4. Συμφωνώ	22	14,2	44,0	76,0
	5. Συμφωνώ απόλυτα	12	7,7	24,0	100,0
	Total	50	32,3	100,0	
Missing	System	105	67,7		
Total		155	100,0		

Ακολουθεί η αντίστοιχη διαγραμματική απεικόνιση των αποτελεσμάτων με τη μορφή ιστογράμματος.

Διάγραμμα 5.23 : Ικανοποίηση συμμετοχής στο επιδοτούμενο πρόγραμμα και ανανέωση σύμβασης εάν είχε ζητηθεί.

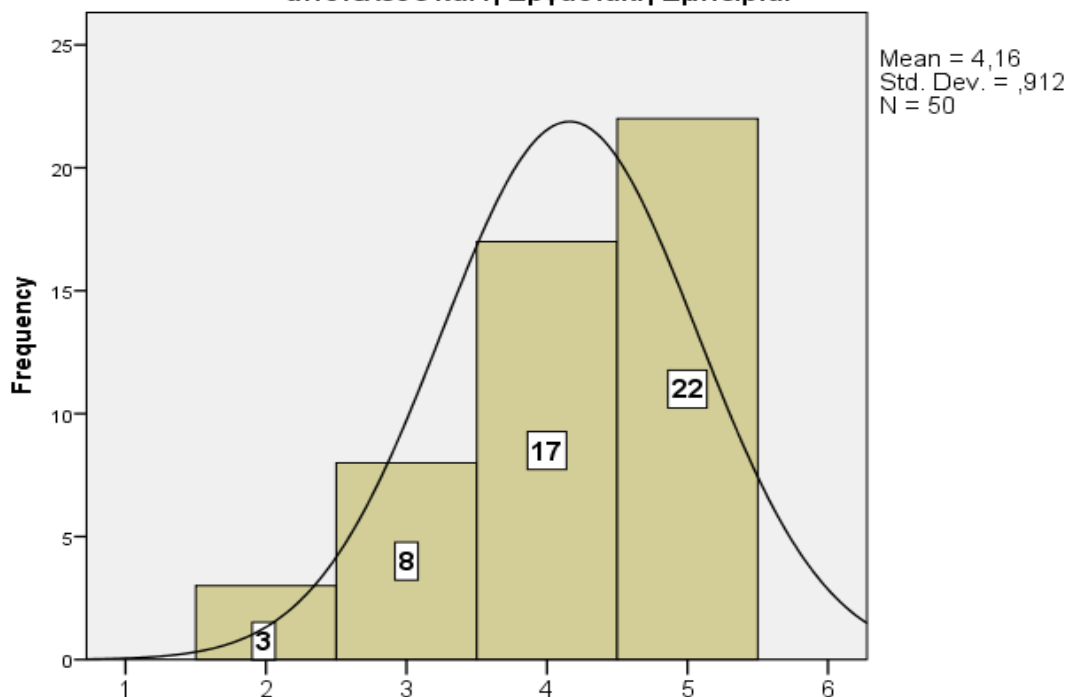
5.1.4.4 Κίνητρο Συμμετοχής στο Πρόγραμμα πέρα από την Οικονομική Ενίσχυση αποτέλεσε και η Εργασιακή Εμπειρία

Στην ερώτηση 24 ζητήθηκε από τα άτομα να εκφέρουν την άποψή τους σχετικά με το εάν αποτέλεσε γι' αυτούς κίνητρο πέρα από την οικονομική ενίσχυση και η εργασιακή εμπειρία που απέκτησαν στα εν λόγω προγράμματα. Η πλειοψηφία του δείγματος με ποσοστό 25,2% ισχυρίστηκε ότι η εργασιακή εμπειρία αποτέλεσε σημαντικό κίνητρο για τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα καθώς θα έπαιζε μεγάλο ρόλο στην μετέπειτα επανένταξή τους στην αγορά εργασίας. Το 5,2% των συμμετεχόντων κρατά μία ουδέτερη στάση ενώ ένα πολύ μικρό ποσοστό (1,9%) διαφώνησε με την πρόταση αυτή. Στον Πίνακα 5.32 που ακολουθεί και στο αντίστοιχο Διάγραμμα 5.24 παρατίθενται αναλυτικά τα παραπάνω αποτελέσματα.

Πίνακας 5.32 : Κίνητρο συμμετοχής στο πρόγραμμα πέρα από την οικονομική ενίσχυση αποτέλεσε και η εργασιακή εμπειρία.

24) Το πρόγραμμα απασχόλησης εκτός από την οικονομική ενίσχυση, με παρείχε εφόδια (απόκτηση εργασιακής εμπειρίας) που αποτέλεσαν κίνητρο της συμμετοχής μου σε αυτό.					
		Frequency	Percent (%)	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	2. Διαφωνώ	3	1,9	6,0	6,0
	3. Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ	8	5,2	16,0	22,0
	4. Συμφωνώ	17	11,0	34,0	56,0
	5. Συμφωνώ απόλυτα	22	14,2	44,0	100,0
	Total	50	32,3	100,0	
Missing	System	105	67,7		
Total		155	100,0		

24) Κίνητρο Συμμετοχής στο Πρόγραμμα πέρα από την Οικονομική Ενίσχυση αποτέλεσε και η Εργασιακή Εμπειρία.

Διάγραμμα 5.24 : Κίνητρο συμμετοχής στο πρόγραμμα πέρα από την οικονομική ενίσχυση αποτέλεσε και η εργασιακή εμπειρία.

Καθώς και με βάση την ηλικιακή κατηγορία παρατηρείται ότι τα άτομα ηλικίας 15-29 ετών απάντησαν 22% αθροιστικά ότι συμφωνούν με το κίνητρο της εργασιακής εμπειρίας για απασχόληση σε επιδοτούμενη θέση εργασίας σε σχέση με το σύνολό τους που είναι 28%. Δε δόθηκαν απαντήσεις «Διαφωνώ απόλυτα» και για τον λόγο αυτό δεν εμφανίζεται η κατηγορία αυτή στον πίνακα των εν λόγω αποτελεσμάτων. Τα αποτελέσματα αυτά αποτελούν ενδείξεις που συμβάλουν στην αποσαφήνιση της 8^{ης} ερευνητικής υπόθεσης της εν λόγω εργασίας, ότι η «Η απόκτηση εργασιακής εμπειρίας επηρεάζει τους ανέργους νεότερης ηλικίας να αποδεχτούν μια θέση επιδοτούμενης απασχόλησης».

Πίνακας 5.33 : Πίνακας διασταύρωσης δεδομένων (cross-tab).

24) Το πρόγραμμα απασχόλησης εκτός από την οικονομική ενίσχυση, με παρείχε εφόδια (απόκτηση εργασιακής εμπειρίας) που αποτέλεσαν κίνητρο της συμμετοχής μου σε αυτό.						
* 2) Ηλικία Crosstabulation						
	2) Ηλικία					
	15 – 24 ετών	25 – 29 ετών	30 – 39 ετών	40 – 49 ετών	50 ετών και άνω	Total

24) Το πρόγραμμα απασχόλησης εκτός από την οικονομική ενίσχυση, με παρείχε εφόδια (απόκτηση εργασιακής εμπειρίας) που αποτέλεσαν κίνητρο της συμμετοχής μου σε αυτό.	2	Count	0	1	0	1	1	3
		% of Total	0,0%	2,0%	0,0%	2,0%	2,0%	6,0%
	3	Count	1	1	2	3	1	8
		% of Total	2,0%	2,0%	4,0%	6,0%	2,0%	16,0%
	4	Count	0	5	4	7	1	17
		% of Total	0,0%	10,0%	8,0%	14,0%	2,0%	34,0%
	5	Count	1	5	12	4	0	22
		% of Total	2,0%	10,0%	24,0%	8,0%	0,0%	44,0%
	Total	Count	2	12	18	15	3	50
		% of Total	4,0%	24,0%	36,0%	30,0%	6,0%	100,0%

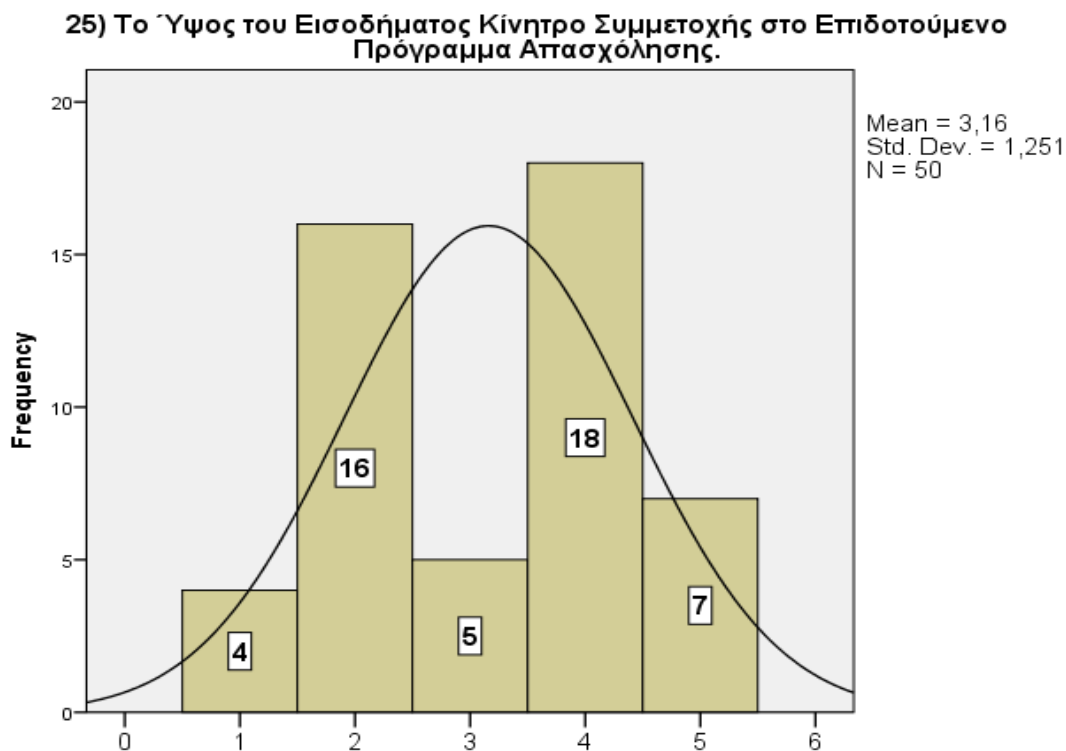
5.1.4.5 Το Ύψος του Εισοδήματος Κίνητρο Συμμετοχής στο Επιδοτούμενο Πρόγραμμα Απασχόλησης

Η ερώτηση 25 ελέγχει αν το ύψος του εισοδήματος των επιδοτούμενων προγραμμάτων ήταν ο λόγος συμμετοχής των ατόμων στα προγράμματα απασχόλησης. Το μεγαλύτερο μέρος των συμμετεχόντων με ποσοστό 16,1% συμφωνεί με την πρόταση αυτή, καθώς το ύψος του εισοδήματος αποτέλεσε γι' αυτούς το κίνητρο συμμετοχής τους στα εν λόγω προγράμματα. Το 3,2% δεν εκφέρει άποψη, ενώ το 12,9% του δείγματος διαφωνεί με την πρόταση αυτή, ίσως γιατί υπήρχαν άλλοι παράγοντες όπως η εργασιακή εμπειρία κτλ. που αποτέλεσαν σημαντικότερο λόγο για τη συμμετοχή του στο πρόγραμμα. Στον ακόλουθο Πίνακα 5.34 και στο αντίστοιχο ιστόγραμμα παρατίθενται τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την παραπάνω έρευνα.

Πίνακας 5.34 : Το ύψος του εισοδήματος κίνητρο συμμετοχής στο επιδοτούμενο πρόγραμμα απασχόλησης.

25) Το ύψος του εισοδήματος ήταν ο λόγος συμμετοχής μου στο πρόγραμμα επιδοτούμενης απασχόλησης.					
		Frequency	Percent (%)	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1. Διαφωνώ απόλυτα	4	2,6	8,0	8,0
	2. Διαφωνώ	16	10,3	32,0	40,0

	3. Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ	5	3,2	10,0	50,0
	4. Συμφωνώ	18	11,6	36,0	86,0
	5. Συμφωνώ απόλυτα	7	4,5	14,0	100,0
	Total	50	32,3	100,0	
Missing	System	105	67,7		
Total		155	100,0		

Διάγραμμα 5.25 : Το Ύψος του Εισοδήματος Κίνητρο Συμμετοχής στο Επιδοτούμενο Πρόγραμμα Απασχόλησης.

Ακολουθώς παρατίθεται ο Πίνακας 5.35 που παρουσιάζει την επιρροή του ύψους του εισοδήματος του επιδοτούμενου προγράμματος ανά ηλικιακή ομάδα. Αξιοσημείωτο είναι ότι τα άτομα ηλικίας 15-29 ετών απάντησαν μόλις στο 12% αθροιστικά ότι το ύψος του εισοδήματος αποτέλεσε κίνητρο για τη συμμετοχή τους στα επιδοτούμενα προγράμματα σε σχέση με το σύνολό τους που είναι 28%. Σε σύγκριση λοιπόν με την προηγούμενη ερώτηση, είναι φανερό ότι η εργασιακή εμπειρία έχει μεγαλύτερη βαρύτητα στους νέους για τη συμμετοχή τους στις επιδοτούμενες θέσεις απασχόλησης απ' ό,τι το ύψος του εισοδήματος.

Πίνακας 5.35 : Πίνακας διασταύρωσης δεδομένων (cross-tab).

25) Το ύψος του εισοδήματος ήταν ο λόγος συμμετοχής μου στο πρόγραμμα επιδοτούμενης απασχόλησης. * 2) Ηλικία Crosstabulation								
			2) Ηλικία					Total
			15 – 24 ετών	25 – 29 ετών	30 – 39 ετών	40 – 49 ετών	50 ετών και άνω	
25) Το ύψος του εισοδήματος ήταν ο λόγος συμμετοχής μου στο πρόγραμμα επιδοτούμενης απασχόλησης.	1	Count	0	2	0	2	0	4
		% of Total	0,0%	4,0%	0,0%	4,0%	0,0%	8,0%
	2	Count	2	4	5	4	1	16
		% of Total	4,0%	8,0%	10,0%	8,0%	2,0%	32,0%
	3	Count	0	0	3	2	0	5
		% of Total	0,0%	0,0%	6,0%	4,0%	0,0%	10,0%
	4	Count	0	3	7	6	2	18
		% of Total	0,0%	6,0%	14,0%	12,0%	4,0%	36,0%
	5	Count	0	3	3	1	0	7
		% of Total	0,0%	6,0%	6,0%	2,0%	0,0%	14,0%
	Total	Count	2	12	18	15	3	50
		% of Total	4,0%	24,0%	36,0%	30,0%	6,0%	100,0%

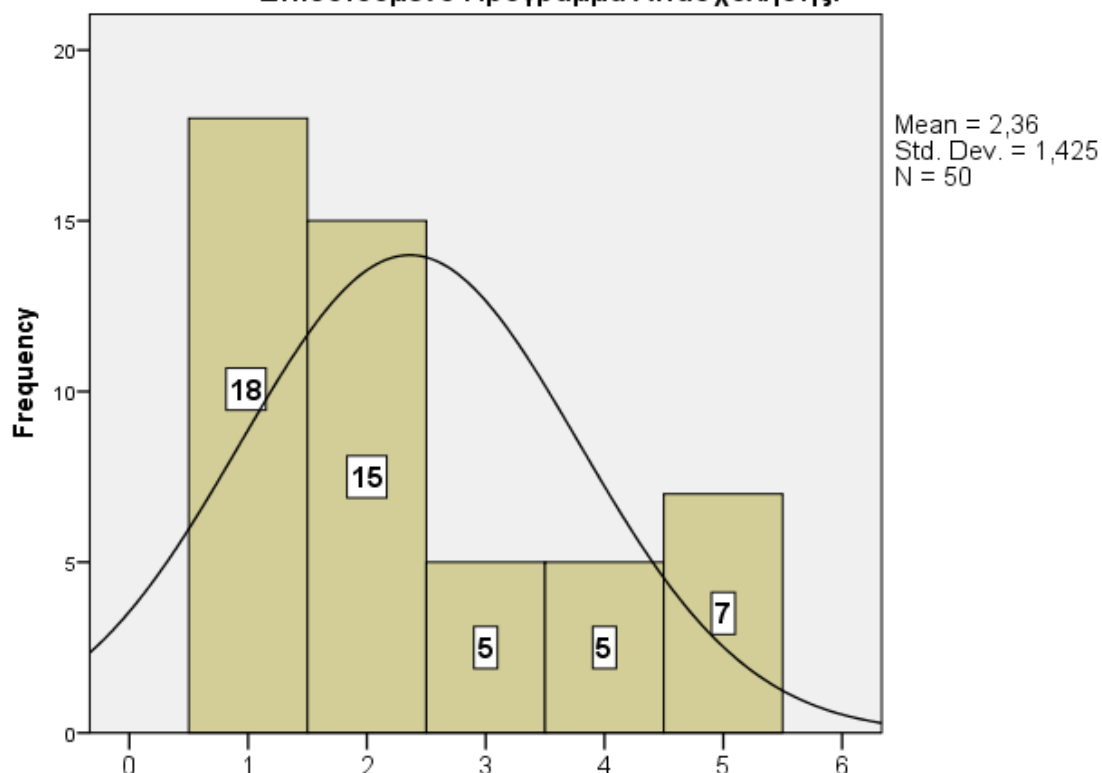
5.1.4.6 Η Λήξη του Επιδόματος του Ταμείου Ανεργίας Κίνητρο Συμμετοχής στο Επιδοτούμενο Πρόγραμμα Απασχόλησης

Στην ερώτηση 26 ελέγχεται αν η λήξη του επιδόματος του ταμείου ανεργίας ήταν ο λόγος συμμετοχής των ατόμων στα προγράμματα απασχόλησης. Η πλειοψηφία του δείγματος με ποσοστό 21,3% διαφωνεί με την πρόταση αυτή, καθώς μπορεί το δείγμα να αποτελείται από άτομα που δεν έχουν λάβει καθόλου ταμείο ανεργίας ώστε να επηρεαστούν από αυτό ή να έχουν σημαντικότερους λόγους που τους οδήγησαν στην συμμετοχή τους στο πρόγραμμα.. Το 3,2% κρατά μία ουδέτερη άποψη, ενώ το 7,7% του δείγματος συμφωνεί ότι η λήξη του επιδόματος του ταμείου ανεργίας αποτέλεσε γι' αυτούς το κίνητρο. Στον ακόλουθο Πίνακα 5.36 και στο Διάγραμμα 5.26 παρατίθενται τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την παραπάνω έρευνα.

Πίνακας 5.36 : Η λήξη του επιδόματος του ταμείου ανεργίας κίνητρο συμμετοχής στο επιδοτούμενο πρόγραμμα απασχόλησης.

26) Η λήξη του επιδόματος του ταμείου ανεργίας ήταν ο λόγος που συμμετείχα στο πρόγραμμα.					
		Frequency	Percent (%)	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1. Διαφωνώ απόλυτα	18	11,6	36,0	36,0
	2. Διαφωνώ	15	9,7	30,0	66,0
	3. Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ	5	3,2	10,0	76,0
	4. Συμφωνώ	5	3,2	10,0	86,0
	5. Συμφωνώ απόλυτα	7	4,5	14,0	100,0
	Total	50	32,3	100,0	
Missing	System	105	67,7		
Total		155	100,0		

26) Η Λήξη του Επιδόματος του Ταμείου Ανεργίας Κίνητρο Συμμετοχής στο Επιδοτούμενο Πρόγραμμα Απασχόλησης.

Διάγραμμα 5.26 : Η λήξη του επιδόματος του ταμείου ανεργίας κίνητρο συμμετοχής στο επιδοτούμενο πρόγραμμα απασχόλησης.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η άποψη των ατόμων ανά ηλικιακή κατηγορία για την επιρροή της λήξης του επιδόματος του ταμείου ανεργίας στη συμμετοχή τους στα επιδοτούμενα προγράμματα. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι μόλις το 4% των ατόμων ηλικίας 15-29 ετών θεωρεί τη λήξη του επιδόματος κίνητρο για τη συμμετοχή τους στις επιδοτούμενες θέσεις, σε σχέση με το σύνολό τους που είναι 28%. Ωστόσο, είναι πρό-πων να αναφερθεί ότι και σαν σύνολο, μόλις το 24% των ατόμων που συμμετείχαν σε επιδοτούμενα προγράμματα, υποστηρίζει ότι η λήξη του ταμείου ανεργίας ήταν ο λόγος συμμετοχής τους στο πρόγραμμα. Καταλήγουμε λοιπόν στο συμπέρασμα της 9^{ης} ερευ-νητικής υπόθεσης ότι ο σημαντικότερος παράγοντας επιρροής των ανέργων νεότερης ηλικίας για την αποδοχή μιας θέσης επιδοτούμενης απασχόλησης είναι η απόκτηση ερ-γασιακής εμπειρίας.

Πίνακας 5.37 : Πίνακας διασταύρωσης δεδομένων (cross-tab).

26) Η λήξη του επιδόματος του ταμείου ανεργίας ήταν ο λόγος που συμμετείχα στο πρό-γραμμα. * 2) Ηλικία Crosstabulation								
			2) Ηλικία					Total
			15 – 24 ετών	25 – 29 ετών	30 – 39 ετών	40 – 49 ετών	50 ετών και άνω	
26) Η λήξη του επιδόματος του ταμείου ανεργίας ήταν ο λόγος που συμμετείχα στο πρόγραμμα.	1	Count	1	6	7	3	1	18
		% of Total	2,0%	12,0%	14,0%	6,0%	2,0%	36,0%
	2	Count	1	4	5	5	0	15
		% of Total	2,0%	8,0%	10,0%	10,0%	0,0%	30,0%
	3	Count	0	0	3	2	0	5
		% of Total	0,0%	0,0%	6,0%	4,0%	0,0%	10,0%
	4	Count	0	0	0	3	2	5
		% of Total	0,0%	0,0%	0,0%	6,0%	4,0%	10,0%
	5	Count	0	2	3	2	0	7
		% of Total	0,0%	4,0%	6,0%	4,0%	0,0%	14,0%
Total	Count	2	12	18	15	3	50	
	% of Total	4,0%	24,0%	36,0%	30,0%	6,0%	100,0%	

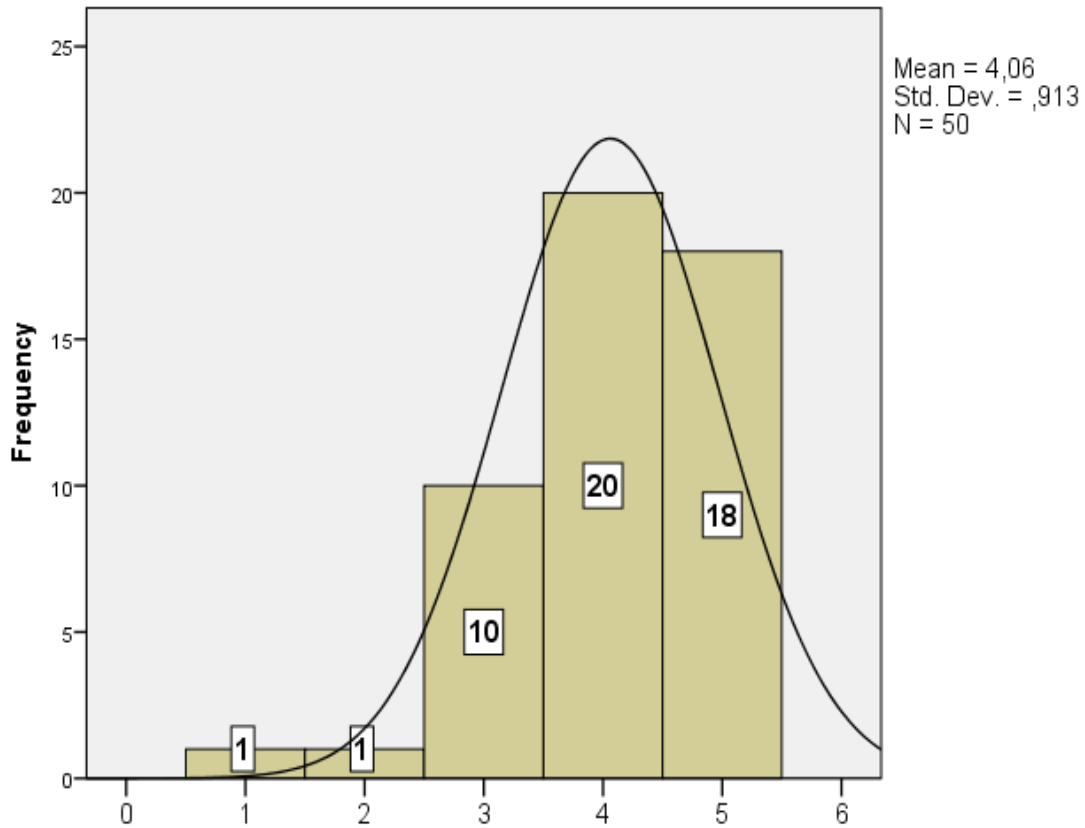
5.1.4.7 Η Εύνοια των Προγραμμάτων Επιδοτούμενης Απασχόλησης σε Συγκεκριμένες Κατηγορίες Ανέργων

Η ερώτηση 27 εξετάζει την 10^η ερευνητική υπόθεση, εάν τα επιδοτούμενα προγράμματα απασχόλησης ευνοούν περισσότερο κάποιες συγκεκριμένες κατηγορίες ανέργων. Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων με ποσοστό 24,5% θεωρεί πως οι επιλαχόντες των εν λόγω προγραμμάτων πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια ανάλογα με το φύλο, την ηλικία, την διάρκεια ανεργίας κτλ.. Το 6,5% του δείγματος δεν εκφέρει άποψη σχετικά με την συγκεκριμένη πρόταση ενώ μόλις το 1,2% των ατόμων διαφωνεί με την άποψη ότι υπάρχουν παράμετροι που πριμοδοτούν συγκεκριμένες κατηγορίες ανέργων για την ένταξή τους στα επιδοτούμενα προγράμματα. Στον Πίνακα 5.38 και στο αντίστοιχο Διαγράμμα 5.27 με τη μορφή ιστογράμματος παρατίθενται τα αποτελέσματα της παραπάνω έρευνας που επιβεβαιώνουν ότι τα επιδοτούμενα προγράμματα απασχόλησης πριμοδοτούν συγκεκριμένες κατηγορίες ανέργων.

Πίνακας 5.38 : Η εύνοια των προγραμμάτων επιδοτούμενης απασχόλησης σε συγκεκριμένες κατηγορίες ανέργων.

27) Τα προγράμματα επιδοτούμενης απασχόλησης πριμοδοτούν συγκεκριμένες κατηγορίες ανέργων (ανάλογα με το φύλο, ηλικία, διάρκεια ανεργίας, κοινωνικά κριτήρια κτλ.).					
		Frequency	Percent (%)	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1. Διαφωνώ απόλυτα	1	,6	2,0	2,0
	2. Διαφωνώ	1	,6	2,0	4,0
	3. Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ	10	6,5	20,0	24,0
	4. Συμφωνώ	20	12,9	40,0	64,0
	5. Συμφωνώ απόλυτα	18	11,6	36,0	100,0
	Total	50	32,3	100,0	
Missing	System	105	67,7		
Total		155	100,0		

27) Η Εύνοια των Προγραμμάτων Επιδοτούμενης Απασχόλησης σε Συγκεκριμένες Κατηγορίες Ανέργων.

Διάγραμμα 5.27 : Η εύνοια των προγραμμάτων επιδοτούμενης απασχόλησης σε συγκεκριμένες κατηγορίες ανέργων.

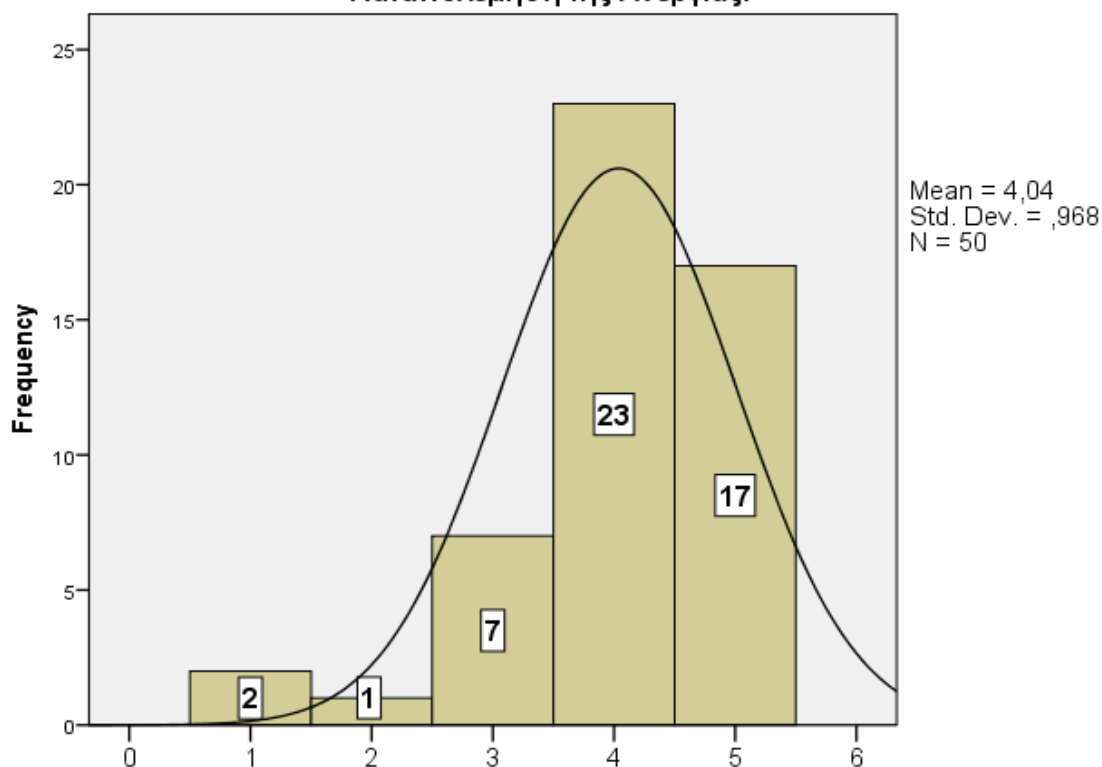
5.1.4.8 Η Συμβολή των Επιδοτούμενων Προγραμμάτων Απασχόλησης στην Καταπολέμηση της Ανεργίας

Το ερωτηματολόγιο ολοκληρώνεται με την ερώτηση 28 της τέταρτης ενότητας, η οποία εξετάζει κατά πόσο τα επιδοτούμενα προγράμματα απασχόλησης έχουν θετική επίδραση στην άμεση απασχόληση των ανέργων και στην καταπολέμηση της ανεργίας. Από τον Πίνακα 5.39 και το αντίστοιχο Διάγραμμα 5.28 γίνεται αντιληπτό ότι το μεγαλύτερο μέρος των συμμετεχόντων με ποσοστό 25,8% θεωρεί πως τα επιδοτούμενα προγράμματα ευνοούν τη μείωση της ανεργίας καθώς βοηθούν τους ανέργους, έστω και βραχυπρόθεσμα, να εργαστούν, και ίσως αυτό επηρεάσει και τη μετέπειτα επανένταξή τους στην αγορά εργασίας. Το 4,5% του δείγματος κρατά μία ουδέτερη στάση, ενώ μόλις το 1,9% δεν πιστεύει ότι τα προγράμματα αυτά συμβάλουν στην καταπολέμηση της ανεργίας.

Πίνακας 5.39 : Η συμβολή των επιδοτούμενων προγραμμάτων απασχόλησης στην καταπολέμηση της ανεργίας.

28) Τα επιδοτούμενα προγράμματα έχουν θετική επίδραση στην άμεση απασχόληση των ανέργων και στην καταπολέμηση της ανεργίας.					
		Frequency	Percent (%)	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1. Διαφωνώ απόλυτα	2	1,3	4,0	4,0
	2. Διαφωνώ	1	,6	2,0	6,0
	3. Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ	7	4,5	14,0	20,0
	4. Συμφωνώ	23	14,8	46,0	66,0
	5. Συμφωνώ απόλυτα	17	11,0	34,0	100,0
	Total	50	32,3	100,0	
Missing	System	105	67,7		
Total		155	100,0		

28) Η Συμβολή των Επιδοτούμενων Προγραμμάτων Απασχόλησης στην Καταπολέμηση της Ανεργίας.

Διάγραμμα 5.28 : Η συμβολή των επιδοτούμενων προγραμμάτων απασχόλησης στην καταπολέμηση της ανεργίας.

Τέλος, για την καλύτερη κατανόηση των ανωτέρω αποτελεσμάτων που παρουσιάστηκαν, παρατίθενται ο Πίνακας 5.40 με την πλήρη ανάλυση των περιγραφικών στατιστικών μέτρων των ερωτήσεων κατηγορίας Likert του Δ μέρους του ερωτηματολογίου, όπου διαπιστώνεται η κυριαρχία χαμηλών μέσων όρων στην πλειοψηφία των ερωτημάτων που αναλύθηκαν.

Πίνακας 5.40 : Ανάλυση περιγραφικών στατιστικών μέτρων.

Statistics							
		23) Είμαι ικανοποιημένος/η από τη συμμετοχή μου στο εν λόγω πρόγραμμα (ή προγράμματα) κι αν μου είχε ζητηθεί ανανέωση της σύμβασής μου, είχα σκοπό να παραμείνω..	24) Το πρόγραμμα απασχόλησης εκτός από την οικονομική ενίσχυση, με παρείχε εφόδια (απόκτηση εργασιακής εμπειρίας) που αποτέλεσαν κίνητρο της συμμετοχής μου σε αυτό.	25) Το ύψος του εισοδήματός ήταν ο λόγος συμμετοχής μου στο πρόγραμμα επιδοτούμενης απασχόλησης.	26) Η λήξη του επιδόματος του ταμείου ανεργίας ήταν ο λόγος που συμμετείχα στο πρόγραμμα.	27) Τα προγράμματα επιδοτούμενης απασχόλησης προμηθεύουν συγκεκριμένες ανέργων (ανάλογα με το φύλο, ηλικία, διάρκεια ανεργίας, κοινωνικά κριτήρια κτλ.).	28) Τα επιδοτούμενα προγράμματα έχουν θετική επίδραση στην άμεση απασχόληση των ανέργων και στην καταπολέμηση της ανεργίας.
N	Valid	50	50	50	50	50	50
	Missing	105	105	105	105	105	105
Mean		3,80	4,16	3,16	2,36	4,06	4,04
Std. Error of Mean		,137	,129	,177	,202	,129	,137
Median		4,00	4,00	3,50	2,00	4,00	4,00
Mode		4	5	4	1	4	4
Std. Deviation		,969	,912	1,251	1,425	,913	,968
Variance		,939	,831	1,566	2,031	,833	,937
Skewness		-,701	-,835	-,120	,780	-,961	-1,348
Kurtosis		,285	-,161	-1,262	-,739	1,207	2,343
Range		4	3	4	4	4	4
Minimum		1	2	1	1	1	1
Maximum		5	5	5	5	5	5

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

6.1 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η δημιουργία θέσεων απασχόλησης και η καταπολέμηση της ανεργίας αποτελεί μαζί με την οικονομική μεγέθυνση τους κυριότερους στόχους της οικονομικής πολιτικής. Αν και τα τελευταία χρόνια οι δείκτες της ανεργίας έχουν μειωθεί, το πρόβλημα παραμένει τεράστιο. Είναι μία βαθύτατη κοινωνική νόσος, η οποία απαιτεί την εφαρμογή ολοκληρωμένων στρατηγικών και μέτρων που θα βοηθήσουν στη μείωση και πρόληψη της μακρόχρονης και διαρθρωτικής ανεργίας και στην αποτροπή της δημιουργίας μιας έκρυθμης κατάστασης.

Υπό αυτές τις συνθήκες, η ελληνική οικονομία αντιμετωπίζει δύο σημαντικές προκλήσεις. Η πρώτη είναι η ανάγκη για ισχυρή οικονομική ανάκαμψη, ώστε να αυξηθούν οι θέσεις εργασίας και η δεύτερη είναι η ανάγκη για νέες πολιτικές απασχόλησης, ώστε να βελτιωθεί η κατάσταση των ατόμων που αναζητούν εργασία.

Οι παρεμβάσεις αυτές οφείλουν να μεταφέρουν το κέντρο βάρους σε αυτούς που υφίστανται το μεγαλύτερο πρόβλημα ανεργίας, σε αυτούς που κινδυνεύουν να χάσουν την εργασία τους και σε αυτούς που απειλούνται από κοινωνικό αποκλεισμό. Παρά τις αρνητικές συνέπειες που συχνά απορρέουν από την εφαρμογή τους, είναι φανερό ότι συμβάλλουν στην αντιμετώπιση και την άμβλυση μίας ευρείας γκάμας προβλημάτων στην αγορά εργασίας.

Σημαντική και καθοριστική αποδεικνύεται η βοήθεια που προσφέρει ο ΟΑΕΔ, μέσω των υπηρεσιών και των προγραμμάτων που παρουσιάζει σε ετήσια βάση. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο ΟΑΕΔ απευθύνεται σε όλες τις κατηγορίες των ανέργων (νέους, γυναίκες, μακροχρόνια ανέργους, άτομα με ειδικές ανάγκες κ.α.) είτε με τις παθητικές πολιτικές απασχόλησης (ταμείο ανεργίας), είτε με τις ενεργητικές (επιδοτούμενα προγράμματα απασχόλησης).

Οι παθητικές πολιτικές απασχόλησης, που αποτελούνται κυρίως από τα διάφορα επιδόματα ανεργίας, παρέχουν εισοδηματική στήριξη στους ανέργους στη διάρκεια της αναζήτησης εργασίας. Όπως είναι φυσικό, το ύψος και το είδος των επιδομάτων αυτών επηρεάζει τη συμπεριφορά των ανέργων και κυρίως τη στάση τους απέναντι στην εργασία. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της **1^{ης} ερευνητικής υπόθεσης**, η λήψη του ταμείου ανεργίας επηρεάζει αρνητικά τα άτομα των Γιαννιτών να αναζητήσουν εργασία, καθώς η επιρροή της ηλικίας στην εξάντληση της χρονικής διάρκειας του ταμείου ανεργίας είναι εμφανής. Το μεγαλύτερο ποσοστό θετικής απάντησης

συγκέντρωσε η ηλικιακή κατηγορία 40-59 ετών με 28,6% σε αντίθεση με τους νέους ηλικίας 15-29 ετών που συγκέντρωσαν 19,2%. Αυτό δείχνει ότι τα περισσότερα νεαρότερα άτομα προτιμούν να διακόψουν την επιδότηση εάν καταφέρουν και βρουν εργασία στο διάστημα αυτό, σε αντίθεση με τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας που θα προτιμούσαν πρώτα να εξαντλήσουν την λήψη του ταμείου. Και πιθανότατα, αυτή η διαφοροποίηση των δεδομένων να οφείλεται στο γεγονός ότι οι νέοι είναι περισσότερο ενεργοί στην αγορά εργασίας και με μεγαλύτερη διάθεση για δουλειά, ώστε να αξιοποιήσουν το χρόνο και τα χρήματα που σπατάλησαν για να σπουδάσουν ή να αποκτήσουν κάποια δεξιότητα.

Τα συστήματα κοινωνικής προστασίας θα πρέπει να εξασφαλίζουν επαρκείς παροχές ελάχιστου εισοδήματος για κάθε άνθρωπο που δεν διαθέτει αρκετούς πόρους καθώς σύμφωνα με την **3^η ερευνητική υπόθεση** το ταμείο ανεργίας δεν προσφέρει οικονομική αυτάρκεια για την κάλυψη των βασικών αναγκών διαβίωσης του ανέργου. Η βασική αλλαγή που θα μπορούσε να εξετασθεί είναι το επίδομα ανεργίας να μην είναι σταθερό και συνδεδεμένο με τον κατώτατο μισθό, αλλά να προσεγγίζει τον μισθό του δικαιούχου όταν ήταν εργαζόμενος, τουλάχιστον για τους πρώτους έξι μήνες χορήγησης του και να μειώνεται σταδιακά όσο περνούν οι μήνες και δεν βρίσκεται νέα θέση εργασίας, πάντα με την προϋπόθεση ότι ο άνεργος αναζητά ενεργά εργασία στο διάστημα αυτό ή συμμετέχει σε προγράμματα κατάρτισης.

Ωστόσο, η ασφάλιση ανεργίας εξακολουθεί να παρέχει ένα πολύτιμο μαξιλάρι έναντι των απωλειών εισοδήματος από την προσωρινή ανεργία. Συνεπώς σύμφωνα με την **4^η ερευνητική υπόθεση** ένας σημαντικός παράγοντας επιρροής της άποψης του ανέργου για απόρριψη ή όχι θέσης επιδοτούμενης απασχόλησης και διατήρησης του επιδόματος ανεργίας είναι η οικονομική επάρκεια που παρέχει το ταμείο. Για το λόγο αυτό, τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν στους ανέργους ικανοποιητικά επιδόματα ανεργίας όμως με εύλογη διάρκεια, σύμφωνα με τις εισφορές τους και τους εθνικούς κανόνες επιλεξιμότητας.

Ακόμη, σημαντικό εύρημα της παρούσας εργασίας σύμφωνα με την **5^η ερευνητική υπόθεση** είναι ότι το ύψος του εισοδήματος του επιδόματος ανεργίας αποτελεί παράγοντα επιρροής του ανέργου στην απόρριψη ή όχι θέσης επιδοτούμενης απασχόλησης για την διατήρηση του. Όπως προαναφέρθηκε, το ταμείο ανεργίας δεν είναι επαρκή ούτε για τις βασικές ανάγκες διαβίωσης του ανέργου, συνεπώς το ύψος του εισοδήματος που παρέχει αποτελεί βασική αιτία απόρριψης της διατήρησής του για μια θέση επιδοτούμε-

νης απασχόλησης, ιδιαίτερα σε ανέργους μεγαλύτερης ηλικίας που έχουν οικογένεια και περισσότερες υποχρεώσεις.

Ωστόσο, τα επιδόματα ανεργίας δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να λειτουργούν ως αντικίνητρο για τη γρήγορη επιστροφή στην απασχόληση και θα πρέπει να συνοδεύονται από ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας. Για το συγκεκριμένο ζήτημα υποστηρίζεται ότι η αποκαλούμενη «γενναιοδωρία» των συστημάτων επιδότησης των ανέργων, δηλαδή η υψηλή αναλογία των επιδομάτων ανεργίας και των πρόσθετων επιδομάτων πρόνοιας που λαμβάνει ο άνεργος προς το μισθό που θα ελάμβανε από την πιθανή απασχόλησή του, λειτουργεί ανασταλτικά στη διάθεση του για αναζήτηση εργασίας. Υποστηρίζεται, δηλαδή, ότι τα «υψηλά» επιδόματα ανεργίας, αποδυναμώνουν τη διάθεση των ανέργων για αναζήτηση εργασίας και προκαλούν το αποκαλούμενο φαινόμενο «παγίδευσης στην ανεργία» (unemployment trap), δηλαδή το φαινόμενο κατά το οποίο οι άνεργοι προτιμούν να είναι επιδοτούμενοι άνεργοι παρά εργαζόμενοι σε ανασφαλείς και χαμηλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας (Vrarken J. Και Frans M., 2001). Σε αυτή τη σχέση, μεταξύ του ύψους των παροχών ανεργίας και του ύψους του μισθού από την πιθανή απασχόληση του ανέργου, θεμελιώνεται πολλές φορές η κριτική που ασκείται για τις γενναιοδωρες παροχές των συστημάτων κοινωνικής προστασίας καθώς επίσης και οι πιέσεις που ασκούνται για κατάργηση ενός ελάχιστου επιπέδου μισθών στο εθνικό ή και το κλαδικό επίπεδο. Ωστόσο δεν μπορεί να εξαχθεί ένα απόλυτο συμπέρασμα ότι τα επιδόματα ανεργίας ευθύνονται πλήρως για τα υψηλά ποσοστά ανεργίας εφόσον η επίδρασή τους στην απασχόληση μπορεί να έχει θετικό και αρνητικό αντίκτυπο. Για το λόγο αυτό, σημαντική καινοτομία, είναι η "επιταγή επανένταξης" στην αγορά εργασίας με τη μετατροπή του επιδόματος ανεργίας σε ενίσχυση της θέσης εργασίας.

Διαφορετική άποψη εκφράζει το Διεθνές Γραφείο Εργασίας (ILO) όπου αν και δέχεται εν μέρει την κριτική ότι τα επιδόματα αποτελούν αντικίνητρο, ωστόσο υποστηρίζει ότι έχουν και αρκετά θετικά στοιχεία όπως τη διατήρηση της αγοραστικής δύναμης. Για το ILO τα επιδόματα ανεργίας είναι ένα αναπόσπαστο κομμάτι της κοινωνικής ασφάλισης και μέσα σε αυτό το πλαίσιο θα πρέπει να αποτελούν κομμάτι της αναπτυξιακής διαδικασίας, συνεπώς εκείνο που χρειάζεται είναι όχι η απόρριψη τους αλλά ο εντοπισμός των πιθανών συνεργειών ανάμεσα στις πολιτικές για την κοινωνική προστασία, την απασχόληση και την οικονομική ανάπτυξη.

Από την άλλη μεριά, οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης προσπαθούν να εντάξουν τον άνεργο πίσω στην αγορά εργασίας, δίνοντάς του περισσότερες ευκαιρίες μέσω της ανάπτυξης των δεξιοτήτων, της καλύτερης γνώσης των συνθηκών της αγοράς εργασίας

κλπ., αλλά κυρίως παρέχοντας του θέσεις εργασίας μέσω των επιδοτούμενων προγραμμάτων απασχόλησης.

Ωστόσο, από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε στο δείγμα των 155 ατόμων προέκυψε η **6^η ερευνητική υπόθεση**, ότι δηλαδή μόλις το 7,7% των ατόμων κατάφερε να διατηρήσει τη θέση τους μετά τη λήξη των επιδοτούμενων προγραμμάτων, γεγονός που αποδεικνύει το πολύ μικρό ποσοστό σε σχέση με αυτούς που εντάχθηκαν στα προγράμματα. Η «προσωρινή απασχόληση» αποτελεί μια από τις ευέλικτες μορφές, μέσω σύναψης συμβάσεων ορισμένου χρόνου ή έργου, για την αντιμετώπιση έκτακτων και εποχικών αναγκών των επιχειρήσεων. Στην πλειοψηφία των περιπτώσεων καλύπτει πάγιες και διαρκείς ανάγκες και συχνά οδηγεί στην απορρύθμιση των εργασιακών σχέσεων και στην καταστρατήγηση των δικαιωμάτων των προσωρινά εργαζομένων. Συναντάται κυρίως σε νέους, γυναίκες και άλλες ευάλωτες ομάδες παρέχοντας τη δυνατότητα πρόσβασης τους στην αγορά εργασίας που δεν θα είχαν σε άλλη περίπτωση. Εξακολουθούν όμως, να συνιστούν προσωρινή μορφή απασχόλησης η οποία διαφοροποιεί το καθεστώς εργασίας των ωφελούμενων από το τυπικό πρότυπο εργασίας δημιουργώντας τους ανασφάλεια και αβεβαιότητα.

Παρά το γεγονός ότι το ποσοστό των συμμετεχόντων των προγραμμάτων είναι πολύ μικρό, μόνο 32,3%, η πλειοψηφία του δείγματος με ποσοστό 21,9% έμεινε ευχαριστημένη με τα εν λόγω προγράμματα κι αν τους είχε ζητηθεί ανανέωση σύμβασης, θα δεχόντουσαν, επιβεβαιώνοντας την **7^η ερευνητική υπόθεση**, ότι δηλαδή οι στόχοι των επιδοτούμενων προγραμμάτων ανταποκρίθηκαν στις ανάγκες των ανέργων. Είναι λοιπόν κοινά αποδεκτό το γεγονός ότι παρά την περιορισμένη διάρκεια των εν λόγω προγραμμάτων, συμβάλλουν στην αντιμετώπιση και την άμβλυνση μίας ευρείας γκάμας προβλημάτων στην αγορά εργασίας (π.χ. την ανεργία και τις χαμηλές ή αναντίστοιχες προς τις ανάγκες των επιχειρήσεων δεξιότητες των εργαζομένων).

Βέβαια, καθίσταται σαφές πως αναφορικά με την επίδοση του ίδιου τύπου προγραμμάτων, οι σημαντικές διαφορές που προκύπτουν στα αποτελέσματα από τη συμμετοχή στα ενεργητικά προγράμματα απασχόλησης, αποτελούν κοινό τόπο. Έτσι, πολιτικές που αποδεικνύονται αποτελεσματικές για μία ομάδα-στόχο ενδέχεται να μην είναι για κάποια άλλη. Ενδεικτικά αναφέρεται το επιχείρημα πως, δεδομένου και ότι εργοδότες πιθανώς να προτιμήσουν να προσλάβουν νεότερης και όχι μεγαλύτερης ηλικίας εργαζομένους, τα εν λόγω προγράμματα ενδέχεται να επιφέρουν περισσότερα οφέλη για τους νέους, παρά για τους μεγαλύτερους σε ηλικία εργαζομένους. Ομοίως, σύμφωνα με διάφορα ερευνητικά ευρήματα, τα αποτελέσματα από την εφαρμογή

προγραμμάτων μικρής εμβέλειας διαφέρουν από αυτά μίας μεγαλύτερης εμβέλειας εφαρμογής.

Άλλη μια διαπίστωση της **8^{ης} ερευνητικής υπόθεσης** με βάση την ηλικιακή κατηγορία έδειξε ότι τα άτομα ηλικίας 15-29 ετών απάντησαν 22% αθροιστικά ότι συμφωνούν με το κίνητρο της εργασιακής εμπειρίας για απασχόληση σε επιδοτούμενη θέση εργασίας σε σχέση με το σύνολό τους που είναι 28%, γεγονός που αποδεικνύει πόσο σημαντικό παράγοντα αποτελεί η απόκτηση εργασιακής εμπειρίας για τους νέους στην αποδοχή θέσης επιδοτούμενης απασχόλησης.

Επιπλέον, από τα αποτελέσματα της έρευνας προέκυψε ότι τα άτομα ηλικίας 15-29 ετών απάντησαν μόλις στο 12% αθροιστικά ότι το ύψος του εισοδήματος αποτέλεσε κίνητρο για τη συμμετοχή τους στα επιδοτούμενα προγράμματα και αντίστοιχα μόνο το 4% των ατόμων αυτών θεωρεί τη λήξη του επιδόματος παράγοντα επιρροής για τη συμμετοχή τους στις επιδοτούμενες θέσεις. Σε σύγκριση λοιπόν με τις δύο προηγούμενες ερωτήσεις, είναι φανερό ότι η εργασιακή εμπειρία έχει τη μεγαλύτερη βαρύτητα στους νέους για τη συμμετοχή τους στα επιδοτούμενα προγράμματα απασχόλησης. Καταλήγουμε λοιπόν στο συμπέρασμα της **9^{ης} ερευνητικής υπόθεσης** ότι ο σημαντικότερος παράγοντας επιρροής των ανέργων νεότερης ηλικίας για την αποδοχή μιας θέσης επιδοτούμενης απασχόλησης είναι η απόκτηση εργασιακής εμπειρίας.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης απευθύνονται στους άνεργους που είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα του ΟΑΕΔ, σε συνδυασμό με τον μεγάλο αριθμό των ανέργων, είναι κοινά αποδεκτό ότι πρέπει να δίνεται προτεραιότητα κατά την εφαρμογή των προγραμμάτων απασχόλησης στις πλέον ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες, όπως οι μακροχρόνια άνεργοι χαμηλών προσόντων, οι μεγάλοι σε ηλικία, οι νέοι κτλ.. Την διαπίστωση αυτή επιβεβαιώνει και η **10^η ερευνητική υπόθεση** που έδειξε ότι η πλειοψηφία των συμμετεχόντων με ποσοστό 24,5%, θεωρεί ότι τα επιδοτούμενα προγράμματα απασχόλησης ευνοούν περισσότερο συγκεκριμένες κατηγορίες ανέργων και επιδρούν κατά αναδιανεμητικό ή άλλο τρόπο στη δομή της απασχόλησης που διαμορφώνεται στο πλαίσιο της ειδικής αγοράς εργασίας όπως αυτή συγκροτείται από τους όρους που θέτουν τα προγράμματα.

Ιδιαίτερης προσοχής λοιπόν χρήζουν παράμετροι, όπως η επιλογή της «κατάλληλης» ομάδας στόχου και της γεωγραφικής περιοχής εφαρμογής των σχετικών προγραμμάτων, καθώς όσοι βρίσκονται σε μεγαλύτερη απόσταση από την αγορά εργασίας κινδυνεύουν περισσότερο να τεθούν σε μόνιμη απομάκρυνση και σε κοινωνικό αποκλεισμό. Ωστόσο, θα πρέπει η επιδότηση των προγραμμάτων να μην περιορίζεται μόνο σε μία γκάμα

καθορισμένων ομάδων που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση (π.χ. μακροχρόνια άνεργοι), αλλά να τους δίνει μία βασική προτεραιότητα ώστε να μπορέσουν να επανενταχθούν στην αγορά εργασίας.

Ολοκληρώνοντας με την **2^η ερευνητική υπόθεση**, όπου τα αποτελέσματα της έρευνας στον ΟΑΕΔ Γιαννιτσών, έδειξαν ότι παρά τις ελάχιστες πιθανότητες ανανέωσης της σύμβασης εργασίας τους, οι περισσότεροι συμμετέχοντες θα προτιμούσαν να συμμετείχαν σε προγράμματα επιδοτούμενης απασχόλησης παρά να έπαιρναν ταμείο ανεργίας. Την πρόταση αυτή συμμερίζεται το 50,3% του δείγματος, δηλαδή η πλειοψηφία. Ενώ μόλις το 9,0% των συμμετεχόντων δήλωσαν ότι θα απέρριπταν τη θέση εργασίας για να διατηρήσουν το ταμείο ανεργίας. Αξίζει να σημειωθεί ότι παρά την ανάγκη των εγγεγραμμένων ανέργων του ΟΑΕΔ Γιαννιτσών να συμμετέχουν σε επιδοτούμενα προγράμματα απασχόλησης έναντι του ταμείου ανεργίας, μόλις το 1/3 αυτών κατάφεραν τελικά να ενταχθούν σε αυτά με ποσοστό 32,3%.

Ωστόσο είναι αλήθεια ότι ένας πιθανός αντίκτυπος των πολιτικών που έχουν σχέση με την αγορά εργασίας, βραχυπρόθεσμα δεν θα έχει σημαντικά αποτελέσματα. Τα μαζικά, γενικής φύσης προγράμματα φαίνεται ότι δεν βοηθούν ιδιαίτερα τους συμμετέχοντες στην εξεύρεση και διασφάλιση βιώσιμης θέσης εργασίας ή δεν αποδίδουν τα αναμενόμενα γενικά οφέλη λόγω του περιορισμένου χρόνου απασχόλησης. Εκτός από τα προγράμματα διατήρησης εργασίας, τα οποία εμφάνισαν ποιοτική αποτελεσματικότητα εκτός από ποσοτική, τα υπόλοιπα (κοινωφελούς εργασίας, voucher κ.ά.) είναι περιορισμένης διάρκειας προγράμματα με μειωμένα εργασιακά δικαιώματα και ανύπαρκτες εργασιακές ή επαγγελματικές προοπτικές. Με βάση τις πολιτικές αυτές, το άτομο δεν εξασφαλίζει σταθερή και μόνιμη εργασία, αντίθετα αποτελεί έναν εν δυνάμει «απασχολούμενο» ή «ωφελοούμενο», μέσω της συνεχούς κατάρτισης, της διά βίου μάθησης, της πρακτικής άσκησης και της προσωρινής απασχόλησης, και πάντοτε με τη μεγαλύτερη δυνατή ευελιξία, αλλά και το μικρότερο μισθολογικό και ασφαλιστικό κόστος, τα οποία προσαρμόζονται ανάλογα με τις ανάγκες της αγοράς και των επιχειρήσεων.

Είναι φανερό ότι οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης από μόνες τους δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν ένα τόσο πολύμορφο φαινόμενο όπως είναι αυτό της ανεργίας. Απαιτείται η υιοθέτηση ολοκληρωμένων παρεμβάσεων, οι οποίες να δίνουν το ίδιο βάρος τόσο στις ενεργητικές όσο και στις παθητικές πολιτικές απασχόλησης, ώστε να δημιουργηθούν εκείνες οι συνθήκες που να διατηρούν αλλά και να αυξάνουν τις πιθανότητες απασχολησιμότητας του εργατικού δυναμικού.

Κρίνεται λοιπόν σκόπιμη η εφαρμογή τόσο των παθητικών πολιτικών απασχόλησης όσο και των ενεργητικών, καθώς η αξιοποίηση της συνέργειας που δημιουργείται από την ταυτόχρονη εφαρμογή των παραπάνω πολιτικών, αποτελεί το καλύτερο «συνταγολόγιο» για την αντιμετώπιση της ανεργίας. Οι αναφορές στην ανάγκη συνέργειας μεταξύ των παθητικών και των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης γίνονται επειδή επιδιώκεται μεγαλύτερη ευελιξία στην αγορά εργασίας ενθαρρύνοντας τη μετάβαση «από την ασφάλιση της εργασίας στην ασφάλιση της απασχόλησης» («from job security towards employment security», *Employment in Europe*, 2006: 158). Ένα καλά σχεδιασμένο πακέτο πολιτικών για την αγορά εργασίας έχει ένα σημαντικό ρόλο να διαδραματίσει, ως μέσο υποστήριξης για την οικονομική ανάκαμψη.

Συμπερασματικά, η συνεισφορά της παρούσας διατριβής είναι σημαντική καθώς θέτει ένα πλαίσιο ανάλυσης για την αξιολόγηση τόσο του ταμείου ανεργίας όσο των επιδοτούμενων προγραμμάτων απασχόλησης, δημιουργώντας μία συζήτηση γύρω από την αλληλεπίδραση των ενεργητικών και παθητικών πολιτικών απασχόλησης και παρέχοντας έναυσμα για περαιτέρω αξιολογήσεις και επιστημονική έρευνα που θα καλύψουν με συνολικότερο τρόπο την περιπλοκότητα του ζητήματος αυτού και της σχεδίασης αποτελεσματικότερων πολιτικών.

6.2 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Με στόχο την ενδυνάμωση της αγοράς εργασίας έχει διατυπωθεί μία σειρά προτάσεων που υποδεικνύουν την ανάγκη παρεμβάσεων. Προς την κατεύθυνση αυτή έχουν ληφθεί σημαντικές πρωτοβουλίες κυρίως μέσω των προγραμμάτων απασχόλησης και επιδομάτων ανεργίας, με σκοπό την άμβλυνση των ανισορροπιών που περιορίζουν την αποτελεσματικότητα της αγοράς εργασίας.

Παρά το γεγονός ότι οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης αποτελούν διακριτό πεδίο δραστηριότητας του ΟΑΕΔ εδώ και 30 χρόνια, στο διάστημα αυτό ο σχεδιασμός και η αξιολόγηση των προγραμμάτων, όπως και η αποτελεσματική διοικητική τους διαχείριση δεν έχει επιφέρει τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να επανακαθοριστεί η κατεύθυνση του Οργανισμού ως προς τη φιλοσοφία, τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση των παρεμβάσεών του.

Βασική αλλαγή και προϋπόθεση για την αναμόρφωση των προγραμμάτων είναι να εξυπηρετούν τις ανάγκες των ανέργων και των επιχειρήσεων και όχι των ίδιων των προγραμμάτων, να αποκτήσει δηλαδή η δραστηριότητα του ΟΑΕΔ ανθρωποκεντρική

υπόσταση. Ουσιώδη και καθοριστικό ρόλο οφείλει να διαδραματίσει η εξατομικευμένη παρέμβαση. Τα προγράμματα πρέπει να προσαρμοστούν στις αδυναμίες των ανέργων μέσω της αναλυτικής συνέντευξης και διάγνωσης τους.

Είναι γνωστό ότι σε περιόδους οικονομικής ύφεσης αυξάνονται οι οικονομικές ανισότητες ανάμεσα στις διάφορες ομάδες του πληθυσμού. Ένα σημαντικό κομμάτι του εργατικού δυναμικού, που το αποτελούν κυρίως οι νέοι, οι γυναίκες και οι ανειδίκευτοι εργάτες, αισθάνεται εντονότερα το βάρος και τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης. Κατά συνέπεια, προκειμένου να βελτιωθεί η επίδραση των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης, προτείνεται αυτές να εστιάζονται στην υποστήριξη και εξασφάλιση των ειδικών ομάδων που πλήττονται από τις δυσμενείς εξελίξεις της οικονομικής δραστηριότητας, να μην έχουν μαζικό χαρακτήρα, να είναι καλά προετοιμασμένες και μακροπρόθεσμες και να περιορίζονται σε μικρής κλίμακας προγράμματα παρεμβάσεων. Ο σχεδιασμός των εκπαιδευτικών προγραμμάτων / προγραμμάτων κατάρτισης σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο αποτελεί προτεινόμενη δράση, ώστε να δημιουργηθεί ένα εστιασμένο εκπαιδευτικό αντικείμενο, η διάρκειά του οποίου να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις των αποκτώμενων δεξιοτήτων, και να απευθύνεται σε μικρότερες ομάδες ωφελούμενων που να οδηγούνται σε πιστοποίηση της μάθησης. Προτάσεις με ακόμη περισσότερο φιλόδοξο περιεχόμενο κάνουν λόγο και για ανάγκη ανασχεδιασμού της ανώτατης εκπαίδευσης, με τρόπο που να δίνει λιγότερη έμφαση στην απασχόληση στον δημόσιο τομέα και περισσότερο στον ιδιωτικό.

Είναι διαπιστωμένο ότι, όσο αυξάνεται ο «τοπικισμός» της αγοράς, τόσο αυξάνεται η ανεργία. Πρέπει να δημιουργηθούν ευκαιρίες επέκτασης των επιχειρήσεων μέσα στην Ελλάδα, δημιουργώντας «ζώνες ελεύθερων συναλλαγών» με μόνιμο ή προσωρινό χαρακτήρα σε σημεία της Ελλάδας όπου υπάρχει μεγάλη ανεργία. Ένα τέτοιο μέτρο αποτελούν οι ανακοινώσεις δημοσίων έργων και προγραμμάτων, σχεδιασμένα έτσι ώστε να δημιουργούν επιχειρηματικές και εργασιακές ευκαιρίες στις τοπικές αγορές: Π.χ. νέες ψηφιακές και επικοινωνιακές υπηρεσίες προς τους πολίτες, δημιουργία νέων μέσων μεταφοράς και συγκοινωνίας, υποδομών εναλλακτικών πηγών ενέργειας και προστασίας του περιβάλλοντος κ.ά..

Επίσης θα πρέπει να δοθούν κίνητρα στις επιχειρήσεις με μορφή επιδοτήσεων αλλά και δανείων, ώστε να μην προχωρήσουν σε μειώσεις προσωπικού. Να γίνουν σημαντικές φορολογικές ελαφρύνσεις στις επιχειρήσεις που απασχολούν μεγάλο αριθμό εργαζομένων και να αποδοθούν ανάλογες «ποινές» σε εκείνες που προχωρούν σε απολύσεις, χωρίς όμως να έχουν μειωθεί τα κέρδη τους.

Ένα άλλο μέτρο που θα μπορούσε να βοηθήσει είναι η ενίσχυση και ο πολλαπλασιασμός των προγραμμάτων εργασιακής εμπειρίας, ένα είδος ‘προεργασίας’ για την ένταξη ή επανένταξη των ανέργων στην εργασία και την εκπαίδευση που οδηγεί έστω και προσωρινά στην μείωση της ανεργίας και στην απόκτηση εργασιακής εμπειρίας. Προτείνεται λοιπόν για να βελτιωθεί η επίδραση των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης αυτές να εστιάζονται σε ειδικές ομάδες και στόχους αναφορικά με την απασχόληση, να μην έχουν μαζικό χαρακτήρα αλλά να περιορίζονται σε μικρής κλίμακας προγράμματα παρεμβάσεων σε τοπικό επίπεδο. Είναι υποχρέωση όλων των πολιτευόμενων αλλά και όλων των πολιτών, να παλεύουν ασταμάτητα για τη μείωση της ανεργίας και να προτείνουν λογικές και βιώσιμες λύσεις. Γιατί η εργασία είναι δικαίωμα του κάθε πολίτη που επιθυμεί να εργαστεί.

Ο σχεδιασμός ενός συστήματος ασφάλισης όπου τα επιδόματα θα παρέχουν προστασία, με την εξασφάλιση ενός ελάχιστου εισοδήματος ίσου με τα 2/3 του βασικού ημερομισθίου, από τον κίνδυνο της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, ενώ παράλληλα θα αποτελούν μέσο εύρεσης κατάλληλης εργασίας (μέσω της διάρκειας χορήγησής τους), αλλά στην ουσία θα πρέπει να αποτελούν ένα μέσο επιδότησης της ενεργούς αναζήτησης εργασίας. Αυτό βέβαια προϋποθέτει την υιοθέτηση μέτρων που θα αποκλείει όσους θεωρούν τα επιδόματα πηγή εισοδήματος και αντικίνητρο εύρεσης εργασίας, δημιουργώντας άτομα εξαρτημένα από το σύστημα παροχών ασφάλισης και πρόνοιας που κινδυνεύουν από την απαξίωση των προσόντων τους και συνεπώς από μακροχρόνια εργασία.

Το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με την οργανωμένη και συντονισμένη συνέργεια και άλλων αρμόδιων οργανισμών, και κυρίως του ΟΑΕΔ, και την παράλληλη στήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να ανταποκριθεί με πληρέστερο τρόπο στις ανάγκες των ανέργων οφείλει να προέβη:

- στην καλύτερη οργάνωση των Γραφείων Εξευρέσεως Εργασίας μετά από μελέτη και χαρτογράφηση των αναγκών της αγοράς εργασίας για την καλύτερη και ταχύτερη πληροφόρηση των ευκαιριών απασχόλησης.
- στην καλύτερη εκπαίδευση και εργασιακή εμπειρία των εργασιακών συμβούλων για την καλύτερη και ομαλότερη εφαρμογή και προσαρμογή των προγραμμάτων.
- στον επαγγελματικό προσανατολισμό και στην έγκαιρη πληροφόρηση στα σχολεία σχετικά με τις επαγγελματικές ανάγκες της οικονομίας και τις συνθήκες της αγοράς εργασίας κατά την τρέχουσα περίοδο.
- στον σχεδιασμό και την υλοποίηση Forum Εργασίας, τα οποία να αποσκοπούν

αφενός στην προβολή και διάχυση νέων διευρυμένων υπηρεσιών του ΟΑΕΔ, με έμφαση στις ευκαιρίες καριέρας και στις υπηρεσίες συμβουλευτικής, και αφετέρου στη δικτύωσή του με φορείς του ιδιωτικού τομέα.

- στην στήριξη των άνεργων γυναικών, προκειμένου να συγκλίνει η ψαλίδα των ποσοστών απασχόλησης μεταξύ των δυο φύλων, στόχος άλλωστε που έχει τεθεί και από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- στην παροχή στοχευμένης κατάρτισης στον άνεργο ή το νέο επιχειρηματία ανάλογα με τις συνθήκες εργασίας και ζήτησης της αγοράς.
- σε προγράμματα συμπληρωματικής απασχόλησης των εποχιακά ανέργων π.χ. απασχόληση των αγροτών κατά τους χειμερινούς μήνες σε θερμοκήπια ή χειροτεχνίες.
- στην μεγαλύτερη διάρκεια των επιδοτούμενων προγραμμάτων απασχόλησης.
- στην επιμήκυνση του χρονικού διαστήματος της διατήρησης των απασχολούμενων μετά τη λήξη των προγραμμάτων.
- στον καλύτερο έλεγχο και διαχείριση των επιδομάτων ώστε να μη γίνει τροχόπέδη στην προσπάθεια εξεύρεσης εργασίας.
- στην κατανόηση 'στο μυαλό των ανθρώπων', ότι το ταμείο ανεργίας παρέχεται ουσιαστικά για να τους βοηθήσει να αναζητήσουν εργασία και όχι για να πάρει τη θέση της.
- στον ανασχεδιασμό των προγραμμάτων απασχόλησης και κατάρτισης με στόχο να:
 - ✓ αφορούν χωρικές παρεμβάσεις σε περιοχές με υψηλά ποσοστά ανεργίας και χαμηλό ρυθμό δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας.
 - ✓ παρέχουν ευέλικτη απασχόληση και εναρμόνιση με την οικογενειακή ζωή για νέες μητέρες με ανήλικα τέκνα. Πχ μερική απασχόληση ή εξ αποστάσεως εργασία.

6.3 ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ

Όπως συμβαίνει με όλες τις έρευνες έτσι και στην παρούσα έρευνα υπάρχει μία σειρά από αδυναμίες και περιορισμούς, πολλοί από τους οποίους τίθενται από το πλαίσιο εκπόνησης της εργασίας, δηλαδή από το γεγονός ότι πρόκειται απλά για μία διπλωματική εργασία. Επομένως το θέμα της αξιολόγησης του ταμείου ανεργίας και της επιδοτούμενης απασχόλησης δεν εξαντλείται στο πλαίσιο της εργασίας αυτής,

καθώς, εκτός του μεγάλου χρονικού διαστήματος, απαιτείται και μία πολύ μεγάλη χρηματική δαπάνη, αλλά και η απασχόληση πολυπρόσωπης ερευνητικής ομάδας προκειμένου να γίνει η αξιολόγηση με συνολικό τρόπο.

Αρχικά, η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε μικρό δείγμα του πληθυσμού (n=155). Το σχετικά μικρό μέγεθος δείγμα είναι αποτέλεσμα της περιορισμένης ανταπόκρισης των ερωτηθέντων, παρ' όλο που τα ερωτηματολόγια μοιράστηκαν έγκαιρα και δόθηκε ικανοποιητικό χρονικό περιθώριο απόκρισης των ερωτηθέντων, πράγμα που συνεπάγεται ότι τα αποτελέσματα δεν μπορούν να γενικευθούν στα ΚΠΑ όλων των περιοχών, καθώς η έρευνα διεξήχθη σε ένα μόνο ΚΠΑ2 του Νομού Πέλλας. Θα ήταν λοιπόν ιδιαίτερα χρήσιμο να γίνει η αξιολόγηση σε όλη τη γκάμα των ΚΠΑ της Ελλάδας για τα άτομα που λαμβάνουν ταμείο ανεργίας ή συμμετέχουν σε επιδοτούμενα προγράμματα απασχόλησης ώστε να σχηματιστεί μία ολοκληρωμένη εικόνα. Βεβαίως κάτι τέτοιο είναι εφικτό μόνο εφόσον το ίδιο το κράτος αποφασίσει να το κάνει.

Ένας ακόμα βασικός περιορισμός, είναι η χρήση της κλίμακας Likert, διότι οι συμμετέχοντες σε κάποιες ερωτήσεις αποκρίθηκαν με την μεσαία απάντηση, γεγονός που πιθανά να σημαίνει την ουδετερότητά τους ή ενδεχομένως να αποφεύγουν μια ειλικρινή απάντηση, που θα μπορούσε να διαμορφώσει διαφορετικά τα αποτελέσματα της έρευνας. Επίσης, είναι βέβαιο ότι δεν μπορούμε να γνωρίζουμε τον βαθμό αντικειμενικότητας και αμεροληψίας των απαντήσεων που δόθηκαν από τους ερωτηθέντες, διότι τα ερωτηματολόγια είναι προσωπικά και κατ' επέκταση και οι απαντήσεις καθώς και σε μεγάλο βαθμό υποκειμενικές.

Ακόμη, ένας περαιτέρω περιορισμός αυτής της μελέτης είναι ότι μόλις το 32,3% των ερωτηθέντων έχουν συμμετάσχει σε επιδοτούμενα προγράμματα απασχόλησης κάτι που εμποδίζει στο σχηματισμό μιας πλήρους γνώσης και εικόνας για τα εν λόγω προγράμματα, καθώς ο αριθμός των συμμετεχόντων είναι πολύ μικρός για να γενικευθεί η άποψή τους. Ίσως σε μια μελλοντική μελέτη να πρέπει να μελετηθούν ένα μεγαλύτερο πλήθος ατόμων που έχουν συμμετάσχει έστω και μία φορά σε επιδοτούμενα προγράμματα ώστε να ληφθούν πιο αξιόπιστα αποτελέσματα. Οι συγκεκριμένοι περιορισμοί θα πρέπει να διερευνηθούν σε μελλοντική έρευνα.

6.4 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

Σχετικά με τη διεξαγωγή της συγκεκριμένης έρευνας, είναι χρήσιμο να σημειώσουμε ότι δεν στοχεύει στην ακριβή αποτίμηση αλλά ούτε και στη εξαγωγή γενικευμένων συμπερασμάτων. Είχε ως στόχο μέσω της χρήσης του ερωτηματολογίου την διατύπωση και την καταγραφή των απόψεων των 155 συμμετεχόντων ώστε τα συμπεράσματα να αποτελέσουν μια βάση για την περαιτέρω εξέλιξη του ζητήματος.

Επιπλέον, θα ήταν σκόπιμο να εκπονηθούν αντίστοιχες ερευνητικές προσπάθειες οι οποίες θα εστιάζουν ξεχωριστά στις απόψεις των ανέργων τόσο για το ταμείο ανεργίας όσο και για τα επιδοτούμενα προγράμματα ή, ακόμη, ενδιαφέρον θα μπορούσε να έχει μια ποιοτική έρευνα στα άτομα που συμμετείχαν στην παρούσα εργασία. Με τον τρόπο αυτό είναι δυνατό να μελετηθούν σε μεγαλύτερο βάθος οι απόψεις των ερωτώμενων, ώστε να συνδεθούν με μεγαλύτερη ασφάλεια τα συμπεράσματα της έρευνας με τις κύριες θεωρητικές προσεγγίσεις.

Γενικότερα όμως η απάντηση στο ερώτημα αν τα επιδόματα ανεργίας επιδρούν αρνητικά ή όχι στην απασχόληση θα πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο περαιτέρω μελέτης σε θεωρητικό και εμπειρικό επίπεδο.

Σύμφωνα με τους προαναφερθέντες περιορισμούς, θα ήταν χρήσιμο να πραγματοποιηθεί μια μελλοντική έρευνα για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα και σε μεγαλύτερου μεγέθους δείγματος, ώστε να θεωρηθούν τα αποτελέσματα περισσότερο αντιπροσωπευτικά. Τέλος, θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν και οι ίδιες μεταβλητές ως μέτρο σύγκρισης για άλλες έρευνες ή ακόμα θα μπορούσε να εμπλουτιστεί με παραπάνω μεταβλητές ώστε να εξεταστούν και άλλοι παράγοντες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία

- Apergis, N. (2005). An estimation of the natural rate of unemployment in Greece. *Journal of Policy Modeling*, σελ. 91-99.
- Gradin, C., Canto, O., & Rio, C. (2015). Unemployment and spell duration during the Great Recession in the EU. *International Journal of Manpower*, σελ. 216 – 235.
- Berument, H., Dogan, N., & Tansel, A. (2006). Economic performance and unemployment: evidence from an emerging economy. *International Journal of Manpower*.
- Hughes, J. J. (1975). How should we measure unemployment? *British Journal of Industrial Relations*, σελ. 317-333.
- Standing, G. (1983). The notion of structural unemployment. *Int'l Lab. Rev.*, σελ.122, 137.
- Calmfors, Lars (1994), “Active labour market policies and unemployment: a framework for the analysis and crucial design features”, *OECD Economic Studies*, σελ. 7-49.
- Cohen L., Lawrence Manion, Keith Morrison (2007), *Research Methods in Education*, Sixth edition.
- Drener Crandall, 1978.

Ελληνική Βιβλιογραφία

- Πετρινώτη Ξ., (1989), *Αγορές Εργασίας Οικονομικές Θεωρίες και Έρευνες*, Παπαζήση, Αθήνα, σελ 286.
- Πετρινώτη Ξ., (1989), *Αγορές Εργασίας Οικονομικές Θεωρίες και Έρευνες*, Παπαζήση, Αθήνα, σελ 292.
- Δεδουσόπουλος Απόστολος, (2000), *Θεωρίες της Ανεργίας*, Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδάνος, Αθήνα σελ 68.
- Δεδουσόπουλος «Θεωρίες Ανεργίας», Αθήνα 2004, σελ. 79.
- Σκουτέλης Γιώργος, *Η ανεργία: Αίτια και Λύσεις*, Εκδόσεις International Forum, Αθήνα 1996, σελ.41.
- Νεγρεπόντη - Δελιβάνη Μαρία, 1995, *Ανεργία: ένα ψευδοπρόβλημα*, Εκδόσεις Σάκκουλα / Θεσσαλονίκη.

- Ελληνική Στατιστική Αρχή, “ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΕΡΕΥΝΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ: Οκτώβριος 2021,” Δεκ. 2021.
- Παντελαίου Σταματίνα, «Ανεργία-Απασχόληση», Ιουλ. 2021.
- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, “26ο-Ενημερωτικό-Σημείωμα-Ανεργία-Γυναικών-κατά-την-περίοδο-του-κορονοϊού-1,” Νοε. 2020.
- ΑΚΡΩΝΥΜΟ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ, “apokentrosi-dimosion-ypiresion-apasxolisis,” Απρ. 2018.
- Κρητικίδης Γιώργος, “ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΤΗΣ ΜΙΣΘΩΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ 2010 – 2020 ΚΑΙ Η ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΗΣ,” Απρ. 2021.
- Παπαρρηγοπούλου Πατρίνα, “Ο ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΤΑΚΤΙΚΗ ΑΝΕΡΓΙΑ ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ”, Ιαν. 2016.
- Θεοδοσοπούλου Μ., “Ανεργία, εργασία και δουλειά «Οι λέξεις έχουν τη δική τους ιστορία»”, Απρ. 2013.<https://sarantakos.wordpress.com/2013/04/15/ergasia>.
- Πουρναράκης Ευθύμιος, 2001, Εισαγωγή στην Οικονομική - Τόμος 1: Μικροοικονομία 2^η έκδοση.
- Κατσανέβας Θ. Ph.D., 1985, Απασχόληση και ανεργία στην Ελλάδα, 1^η έκδοση, Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού.
- Δημητριάδης, 2010
- Δημουλάς, 2010
- Καραμεσίνη, 2014 , 1999
- Διπλωματική Κατσαμάκα Ευανθίας: «Μελέτη του φαινομένου της ανεργίας και εμπειρική διερεύνηση της συμπεριφοράς του», 2007.
- Βαβούρας Ι., Μανωλάς Γ., (2006), «Εισαγωγή στις Μακροοικονομικές Έννοιες», Εκδ. Παπαζήση, Αθήνα.
- Κατσανέβας Θ., Οικονομική της Εργασίας και Εργασιακές Σχέσεις, Εκδόσεις Α. Σταμούλης, Αθήνα 1997.

- Γαλάνης Ι., 2011, Θεωρίες Ανεργίας. Πάτρα: Διπλωματική εργασία.
- Τσάκαλη, 2008, Θεωρίες ανεργίας. Αθήνα: Πτυχιακή εργασία.

Άρθρα και δικτυακοί τόποι

- G. Standing, «The notion of structural unemployment», International labour review, 1983, σελ. 142 – 144.
- Άρθρο του Ζήση Παπαδημητρίου, «Το σύστημα καμώνεται ότι έχασε το εγχειρίδιο χρήσης», 16 Σεπτεμβρίου 2010.
- <https://www.dypa.gov.gr/storage/elina/keo-29-5-2015-12012016.pdf>
- <https://sites.google.com/site/arabantinou/home/eide-anagerias>
- <https://www.ot.gr/2022/01/12/apopseis/experts/oikonomia-koinoniki-asfalisi-kai-xreos-stin-ellada/>
- http://iobe.gr/docs/research/RES_05_F_09072018_PRE.pdf
- <https://data.oecd.org/fr/unemp/taux-de-chomage.htm>
- <https://www.taxheaven.gr/news/30635/h-anageria-sthn-ellada-stis-xwres-ths-ee-kai-stis-xwres-ths-zwnhs-toy-eyrw>
- European Commission, European Semester Thematic Fiche. Active Labour Market Policies
- https://lmd.eiead.gr/wp-content/uploads/2019/12/Lalioti_Study_ALMPs.pdf
- Artis J. Michael, 1998, The Unemployment problem, Oxford University Press, σελ. 98-109.
- Hughes. 1975. How should we measure unemployment, British journal of industrial relations.
- Eurostat Statistical Books, 2008, European Price Statistics- An overview, Eurostat European Commission.
- <https://www.oaed.gr/>
- <https://www.hereticalideas.gr/2018/08/i-pragmatiki-anageria-stin-ellada.html>

- <https://www.macrotrends.net/countries/GRC/greece/gdp-gross-domestic-product>
- Κωστούλας, Β. (2019, Φεβρουάριος 22). ‘Πώς μειώνεται η ανεργία στην Ελλάδα’.
- <https://m.naftemporiki.gr> , 19 Ιουνίου 2020.
- OECD. *Glossary of Statistical Terms*, Ανακτήθηκε 26 Ιουνίου 2020, από: <https://stats.oecd.org/glossary/>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Το ερωτηματολόγιο που ακολουθεί είναι ανώνυμο κι εντάσσεται στα πλαίσια μιας έρευνας που διεξάγεται από το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Φορολογική Λογιστική και Χρηματοοικονομική Διοίκηση Στρατηγικών Αποφάσεων του τμήματος Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων.

Απαραίτητη προϋπόθεση για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου αποτελεί το γεγονός ότι τα άτομα που καλούνται να απαντήσουν πρέπει να είναι άνεργοι πολίτες εγγεγραμμένοι στον ΟΑΕΔ Γιαννιτσών.

Καλείστε να απαντήσετε στις ερωτήσεις που περιλαμβάνει, εκφράζοντας την προσωπική σας

γνώμη. Δεν υπάρχουν σωστές και λάθος απαντήσεις, παρά μόνο η δική σας εμπειρική άποψη. Οι απαντήσεις σας είναι ανώνυμες και απολύτως εμπιστευτικές, καθώς τα αποτελέσματα της έρευνας θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για ερευνητικούς σκοπούς.

Για οποιαδήποτε απορία έχετε σχετικά με την έρευνα ή επιθυμείτε να ενημερωθείτε για τα αποτελέσματά της, μπορείτε να επικοινωνήσετε στο mtf21065@uom.edu.gr ή στο ακόλουθο τηλέφωνο: 6981828669.

Σας ευχαριστώ εκ των προτέρων για το χρόνο που θα αφιερώσετε και την εθελοντική συμμετοχή σας.

Ερευνητικό μέρος

Εργαλείο Έρευνας – ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΜΕΡΟΣ Α : Δημογραφικά χαρακτηριστικά

1) Φύλο

- i) Άνδρας
- ii) Γυναίκα

2) Ηλικία

- i) 15 – 24 ετών
- ii) 25 – 29 ετών
- iii) 30 – 39 ετών
- iv) 40 – 49 ετών
- v) 50 ετών και άνω

3) Ποια είναι η οικογενειακή σας κατάσταση;

- i) Άγαμος/η

- ii) Έγγαμος/η
- iii) Διαζευγμένος/η
- iv) Άλλο

4) Ποιο είναι το ανώτερο επίπεδο εκπαίδευσης το οποίο έχετε ολοκληρώσει με επιτυχία;

- i) Χωρίς απολυτήριο Γυμνασίου
- ii) Απόφοιτος Γυμνασίου
- iii) Απόφοιτος Λυκείου
- iv) Απόφοιτος ΙΕΚ / ΚΕΚ
- v) Απόφοιτος ΤΕΙ / ΑΕΙ
- vi) Κάτοχος Μεταπτυχιακού ή Διδακτορικού

5) Γνωρίζετε κάποια ξένη γλώσσα;

- i) Ναι
- ii) Όχι

6) Έχετε γνώσεις Ηλεκτρονικού Υπολογιστή (Η/Υ);

- i) Ναι
- ii) Όχι

ΜΕΡΟΣ Β : Στοιχεία απασχόλησης

7) Ποια είναι η εργασιακή σας κατάσταση την τρέχουσα περίοδο;

- i) Εγγεγραμμένος άνεργος στον ΟΑΕΔ, χωρίς να λαμβάνω επίδομα ανεργίας.
- ii) Μακροχρόνια άνεργος του ΟΑΕΔ.
- iii) Είμαι εγγεγραμμένος στον ΟΑΕΔ και συμμετέχω σε **Πρόγραμμα Επιδοτούμενης Απασχόλησης** (πηγαίνετε στο **ΜΕΡΟΣ Γ : «Ταμείο Ανεργίας - Επιδότηση Ανεργίας»**).
- iv) Εγγεγραμμένος άνεργος στον ΟΑΕΔ και λαμβάνω **Επίδομα Ανεργίας**.

8) Ποιος είναι ο λόγος που δεν εργάζεστε;

- i) Λήξη σύμβασης εργασίας
- ii) Απόλυση
- iii) Σπουδές
- iv) Σύμβαση εργασίας ορισμένης διάρκειας που ολοκληρώθηκε / Απόλυση
- v) Προσωπική επιλογή
- vi) Άλλοι λόγοι (π.χ. λόγοι υγείας, νοικοκυριό, παιδιά κτλ.)

9) Ποιο είναι το χρονικό διάστημα που είστε άνεργος;

- i) Έως 3 μήνες
- ii) 3 - 6 μήνες
- iii) 6 - 12 μήνες
- iv) 12 μήνες και άνω

10) Ποιος είναι ο σημαντικότερος λόγος για τον οποίο κατά την γνώμη σας δεν βρίσκετε εργασία;

- i) Υπάρχει γενικότερα μεγάλη ανεργία στον τομέα της ειδικότητάς μου.
- ii) Λανθασμένες διαδικασίες προώθησης στην Αγορά Εργασίας / Ανεπαρκής Επαγγελματικός Προσανατολισμός.
- iii) Μη επαρκής εκπαίδευση / κατάρτιση.
- iv) Οι εργοδότες προτιμούν ανθρώπους που έχουν περισσότερη εμπειρία.
- v) Άλλοι λόγοι.

11) Ποιος παράγοντας πιστεύετε ότι επηρεάζει περισσότερο αρνητικά στο να βρει κάποιος απασχόληση;

- i) Ηλικία
- ii) Φύλο
- iii) Εξωτερική εμφάνιση
- iv) Χαμηλό μορφωτικό επίπεδο (πτυχίο, γνώση Η/Υ, γνώση ξένης γλώσσας, κτλ.)
- v) Έλλειψη προϋπηρεσίας
- vi) Άλλο

ΜΕΡΟΣ Γ : Ταμείο Ανεργίας - Επιδότηση Ανεργίας

12) Έχετε λάβει στο παρελθόν ταμείο ανεργίας;

- i) Όχι, καμία φορά (πηγαίνετε κατευθείαν στο ΜΕΡΟΣ Δ : «Επιδοτούμενα προγράμματα απασχόλησης-εργασίας»).
- ii) Όχι, είναι η πρώτη φορά.
- iii) Ναι, άλλη μία φορά.
- iv) Ναι, παραπάνω από μία φορά.

13) Εξαντλήσατε (εάν πήρατε παλαιότερα) ή έχετε σκοπό να εξαντλήσετε (εάν λαμβάνετε τώρα) την χρονική περίοδο που δικαιούστε να λαμβάνετε το επίδομα ανεργίας;

- i) Όχι, αν καταφέρω και βρω εργασία στο διάστημα αυτό.
- ii) Ναι, και εφόσον ολοκληρωθεί το διάστημα, θα αναζητήσω εργασία.
- iii) Δε γνωρίζω.

Παρακαλώ σημειώστε το βαθμό στον οποίο συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις παρακάτω προτάσεις:

	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
14) Θα απέρριπτα θέση επιδοτούμενης απασχόλησης προκειμένου να διατηρήσω το επίδομα ανεργίας.					
15) Το επίδομα ανεργίας προσφέρει οικονομική αυτάρκεια (για να καλύπτονται πλήρως βασικές ανάγκες διαβίωσης, έξοδα κατοικίας, λογαριασμοί κλπ.).					
16) Η διάρκεια του επιδόματος ανεργίας είναι επαρκής για να αφιερώσω τον απαραίτητο χρόνο ώστε να αναζητήσω εργασία.					
17) Το ύψος του επιδόματος ανεργίας με επηρεάζει στο να αποδεχτώ μία θέση εργασίας.					
18) Το ταμείο ανεργίας λειτουργεί ως <u>αντικίνητρο</u> για την αναζήτηση εργασίας.					
19) Το ταμείο ανεργίας μπορεί να συμβάλει στη μείωση της ανεργίας.					
20) Για την χορήγηση και την διάρκεια των επιδομάτων ανεργίας θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι παράγοντες ηλικία, χρόνος ανεργίας, οικογενειακή κατάσταση κτλ..					

ΜΕΡΟΣ Δ : Επιδοτούμενα Προγράμματα Απασχόλησης - Εργασίας

21) Έχετε συμμετάσχει σε κάποιο πρόγραμμα απασχόλησης του ΟΑΕΔ ή επωφεληθήκατε με κάποια από τα χρηματοδοτούμενα προγράμματά του;

- i) Όχι, καμία φορά (ολοκληρώσατε το ερωτηματολόγιο).
- ii) Όχι, είναι η πρώτη φορά.
- iii) Ναι, άλλη μία φορά.
- iv) Ναι, παραπάνω από μία φορά.

22) Μετά το πέρας του προγράμματος διατηρήθηκε η θέση εργασίας σας στην επιδοτούμενη απασχόληση;

- i) Όχι
- ii) Ναι

Παρακαλώ σημειώστε το βαθμό στον οποίο συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις παρακάτω προτάσεις:

	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
23) Είμαι ικανοποιημένος/η από τη συμμετοχή μου στο εν λόγω πρόγραμμα (ή προγράμματα) κι αν μου είχε ζητηθεί ανανέωση της σύμβασής μου, είχα σκοπό να παραμείνω.					
24) Το πρόγραμμα απασχόλησης εκτός από την οικονομική ενίσχυση, με παρείχε εφόδια (απόκτηση εργασιακής εμπειρίας) που αποτέλεσαν κίνητρο της συμμετοχής μου σε αυτό.					
25) Το ύψος του εισοδήματος ήταν ο λόγος συμμετοχής μου στο πρόγραμμα επιδοτούμενης απασχόλησης.					
26) Η λήξη του επιδόματος του ταμείου ανεργίας ήταν ο λόγος που συμμετείχα στο πρόγραμμα.					
27) Τα προγράμματα επιδοτούμενης απασχόλησης πριμοδοτούν συγκεκριμένες κατηγορίες ανέργων (ανάλογα με το φύλο, ηλικία, διάρκεια ανεργίας, κοινωνικά κριτήρια κτλ.).					
28) Τα επιδοτούμενα προγράμματα έχουν θετική επίδραση στην άμεση απασχόληση των ανέργων και στην καταπολέμηση της ανεργίας.					